ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ **Αρ. Φύλλου 151**

13 Απριλίου 2009

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 11508

Έγκριση ειδικού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τη βιομηχανία και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ
ΤΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Α. Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 2742/1999 «Χωροταξικός Σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 207).

2. Τις διατάξεις της υπ' αριθμ. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε./ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001» (ΦΕΚ 1225 Β΄/5.9.2006).

3. Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 128 Α΄).

4. Τη μελέτη του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία (έκδοση Μαΐου 2007).

5. Την Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.) για το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία (έκδοση Ιουνίου 2007).

6. Το υπ' αριθμ. οικ.25733/18.6.2007 έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., με το οποίο διαβιβάστηκε στην Ε.Υ.ΠΕ./Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.) του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία.

7. Το υπ' αριθμ. 130466/29.6.2007 έγγραφο της Ε.Υ.ΠΕ./Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., με το οποίο διαβιβάστηκε αντίγραφο της Σ.Μ.Π.Ε. προς:

α) τα Υπουργεία Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Πολιτισμού, Τουριστικής Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής,

β) τη Διεύθυνση Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου, τη Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, την Κεντρική Υπηρεσία Υδάτων, καθώς και τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.,

γ) τα Γραφεία Γενικών Γραμματέων Ανάπτυξης, Βιομηχανίας και Έρευνας και Τεχνολογίας, καθώς και την Ειδική Γραμματεία για την Ανταγωνιστικότητα του Υπουργείου Ανάπτυξης,

δ) τους Οργανισμούς Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας και Θεσσαλονίκης,

ε) τα Περιφερειακά Συμβούλια των δεκατριών Περιφερειών της Χώρας και

στ) τη Δ/νση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., προκειμένου να δημοσιοποιήσει τη Σ.Μ.Π.Ε. στο κοινό.

8. Την από 2.7.2007 ανακοίνωση που δημοσιεύθηκε στις εφημερίδες ΑΥΡΙΑΝΗ και ΕΘΝΟΣ, καθώς και στο διαδικτυακό κόμβο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., με την οποία γνωστοποιήθηκε στο κοινό η έναρξη της διαδικασίας διαβούλευσης επί της οικείας Σ.Μ.Π.Ε.

9. Το υπ' αριθμ. 148563/7.6.2007 έγγραφο Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης - Γεν. Δ/νση Αλιείας (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 24503/11.6.2007 και 24044/7.6.2007).

10. Το υπ' αριθμ. 3227/Φ.2702/8.6.2007) έγγραφο του Επιμελητηρίου Λακωνίας (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 27968/3.7.2007, 24848/12.6.2007 και 25479/15.6.2007).

11. Το υπ' αριθμ. 3862/310/ΕΖΗ/15.6.2007 έγγραφο της Αναπτυξιακής Δυτικής Μακεδονίας (ΑΝΚΟ) (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 25899/19.6.2007).

12. Το από 26.6.2007 έγγραφο της ΕΛΜΙΝ (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 28792/9.7.2007).

13. Το υπ' αριθμ. 55/5.7.2007 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Στερεάς Ελλάδας (α.π. Ε.Υ.ΠΕ. 131737/7.8.2007) στο οποίο επισυνάπτονται:

α) Η εισήγηση της οικείας ΠΕ.ΧΩ. (Λαμία, Ιούλιος 2007).

β) Η εισήγηση του Νομάρχη Φθιώτιδας.

γ) Η υπ' αριθμ. 316/19.6.2007 απόφαση της Τ.Ε.Δ.Κ. Νομού Βοιωτίας.

δ) Η υπ' αριθμ. 308/18.7.2007 απόφαση της Τ.Ε.Δ.Κ. Νομού Φθιώτιδας.

ε) Η από 1.8.2007 εισήγηση του Νομάρχη Φωκίδας.

στ) Η υπ’ αριθμ. 183/2007 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Καρπενησίου.

ζ) Η υπ’ αριθμ. 419/2007 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Λαμιέων.

η) Το υπ’ αριθμ. 3894/31.7.2007 έγγραφο του Δήμου Οπουντίων.

14. Το υπ’ αριθμ. 819/ΕΕ- 37/ΣΘΕΝ/9.7.2007) έγγραφο της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 32173/30.7.2007).

15. Το υπ’ αριθμ. 67615/1632/9.7.2007 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (α.π. Ε.Υ.ΠΕ. 131157/20.7.2007).

16. Το υπ’ αριθμ. 8224/24/07/9.7.2007 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας (α.π. Ε.Υ.ΠΕ. 130898/16.7.2007).

17. Το υπ’ αριθμ. 269/2007/Β10/10.7.2007 έγγραφο του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 28980/10.7.2007).

18. Το υπ’ αριθμ. 12966/11.7.2007 έγγραφο του Επιμελητηρίου Ηρακλείου (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 30075/17.7.2007 και 30307/18.7.2007).

19. Το υπ’ αριθμ. οικ. 24416/16.7.2007 έγγραφο της Γραμματείας Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (α.π. Ε.Υ.ΠΕ. 130912/16.7.2007).

20. Το υπ’ αριθμ. 302/2007/Β10/17.7.2007 έγγραφο του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 31708/25.7.2007).

21. Το υπ’ αριθμ. 3936/Φ2702/17.7.2007 έγγραφο του Επιμελητηρίου Λακωνίας (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 32475/31.7.2007).

22. Το υπ’ αριθμ. 2208/19.7.2007 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Μαγνησίας (Γραφείο Αντινομάρχη) (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 33557/9.8.2007).

23. Το υπ’ αριθμ. 10/20.7.2007 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Μακεδονίας (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 32476/31.7.2007).

24. Το υπ’ αριθμ. 446/20.7.2007 έγγραφο του Νομαρχιακού Συμβουλίου Χανίων (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 35357/30.8.2007) με το οποίο διαβιβάστηκαν και:

α) Οι απόψεις του Ν.Σ. Πρωτοπαπαδάκη.

β) Το υπ’ αριθμ. 2238/17.7.2007 έγγραφο του Δήμου Ιναχωρίου.

γ) Οι απόψεις του Προέδρου του Τ.Ε.Ε. Δυτικής Κρήτης.

25. Το υπ’ αριθμ. 6326/25.7.2007 έγγραφο του Επιμελητηρίου Ρεθύμνης (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 449.04/1.11.2007).

26. Το υπ’ αριθμ. 42273/2528/26.7.2007 έγγραφο του Γραφείου Νομάρχη Ξάνθης (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 32538/1.8.2007).

27. Το υπ’ αριθμ. 6465/27.7.2007 έγγραφο του Δήμου Σουφλίου (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 33906/16.8.2007).

28. Το υπ’ αριθμ. 414/27.7.2007 έγγραφο του Νομαρχιακού Συμβουλίου Ξάνθης (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 37194/11.9.2007).

29. Το υπ’ αριθμ. Φ/Α.18/17068/1615/30.7.2007 έγγραφο της Δ/νσης Βιομηχανικής Χωροθεσίας και Περιβάλλοντος του ΥΠ.ΑΝ. (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 34713/27.8.2007).

30. Το υπ’ αριθμ. 106/30.7.2007) έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ευρυτανίας (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 33018/6.8.2007).

31. Το υπ’ αριθμ. 115/30.7.2007 έγγραφο του Συνδέσμου Βιομηχανιών Αττικής και Πειραιώς (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 44901/1.11.2007).

32. Το υπ’ αριθμ. 1453/31.7.2007 έγγραφο του Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 33539/9.8.2007).

33. Το υπ’ αριθμ. 116410/31.7.2007 έγγραφο της Κεντρικής Υπηρεσίας Υδάτων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (α.π. Ε.Υ.ΠΕ. 131599/1.8.2007).

34. Το υπ’ αριθμ. 2487/1.8.2007 έγγραφο του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Αθήνας (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 36795/7.9.2007).

35. Το υπ’ αριθμ. 14883/2.8.2007 έγγραφο του Επιμελητηρίου Εύβοιας (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 36788/7.9.2007).

36. Το υπ’ αριθμ. 4653/6.8.2007) έγγραφο της Δ/νσης ΠΕ.ΧΩ. Στερεάς Ελλάδας (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 33910/16.8.2007) με το οποίο διαβιβάστηκαν:

α) Το υπ’ αριθμ. οικ.603/28.6.2007 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Βοιωτίας.

β) Το υπ’ αριθμ. 308/18.7.2007 έγγραφο της Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Φθιώτιδας.

γ) Το υπ’ αριθμ. 106/30.7.2007 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ευρυτανίας.

37. Το υπ’ αριθμ. 3161/φ.512/14.8.2007 έγγραφο του Επιμελητηρίου Αργολίδας (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 33935/16.8.2007).

38. Το υπ’ αριθμ. 4782/20.8.2007 έγγραφο της Δ/νσης ΠΕ.ΧΩ. Στερεάς Ελλάδας (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 35780/3.9.2007) με το οποίο διαβιβάστηκαν:

α) Το υπ’ αριθμ. 14883/2.8.2007 έγγραφο του Επιμελητηρίου Εύβοιας.

β) Το υπ’ αριθμ. 316/19.6.2007 έγγραφο της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ν. Βοιωτίας.

39. Το υπ’ αριθμ. 7721/21.8.2007 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χανίων - Γραφείο Νομάρχη (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 34409/23.8.2007) με το διαβιβάστηκαν και:

α) Το υπ’ αριθμ. 5678/12.7.2007 έγγραφο του Γραφείου Αντινομάρχη,

β) Το υπ’ αριθμ. 446/20.7.2007 έγγραφο του Νομαρχιακού Συμβουλίου Χανίων.

40. Το υπ’ αριθμ. 80/23.8.2007 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Στερεάς Ελλάδας (α.π. Ε.Υ.ΠΕ. 132410/3.9.2007).

41. Το υπ’ αριθμ. 5056/27.8.2007 έγγραφο της Δ/νσης ΠΕ.ΧΩ. Στερεάς Ελλάδας (α.π. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. 36490/6.9.2007) με το οποίο διαβιβάστηκε το υπ’ αριθμ. 2639/11.8.2006 έγγραφο του Δήμου Δελφών.

42. Το υπ’ αριθμ. οικ.5380/31.8.2007 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα ΥΠ.ΑΝ. (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 39047/25.9.2007).

43. Το υπ’ αριθμ. 2880/11.9.2007 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Πολιτισμού (α.π. Ε.Υ.ΠΕ. 132890/13.9.2007).

44. Το υπ’ αριθμ. 1954/13.9.2007 έγγραφο της Γενικής Γραμματέως του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης (α.π. Ε.Υ.ΠΕ. 133099/19.9.2007).

45. Το από 10.10.2007 έγγραφο των Επιμελητηρίου και Τ.Ε.Ε. Πρέβεζας (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 42581/18.10.2007).

46. Το υπ’ αριθμ. 864/22.11.2007 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Πρεβέζης, Γραφείο Νομάρχη (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 2576/18.1.2008).

47. Το υπ' αριθμ. ΔΥΑΠΠ-336/28.11.2007 έγγραφο των ΕΛΛ.ΠΕ. (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 49846/30.11.2007 και 52901/19.12.2007).

48. Το από 30.11.2007 έγγραφο της κίνησης επιχειρηματικής εκπροσώπησης για την ανάπτυξη με την επωνυμία «Νέο Ρεύμα - Νέο Όραμα» (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 52334/17.12.2007).

49. Το υπ' αριθμ. 51/27.12.2007 έγγραφο του Συνδέσμου Ελληνικών Αποσταγμάτων και Οινοπνευματωδών Ποτών (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 15673/10.4.2008).

50. Το υπ' αριθμ. 5549/22.1.2008 έγγραφο των ΕΛΛ.ΠΕ. (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 3500/24.1.2008 και 4357/29.1.2008 και 4590/30.1.2008).

51. Το υπ' αριθμ. 279/14.1.2008 έγγραφο του Δήμου Σουφλίου (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 4517/30.1.2008).

52. Το υπ' αριθμ. Δ.62/30.1.2008 έγγραφο του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 6964/14.2.2008).

53. Το υπ' αριθμ. Ξ.000047β΄/30.1.2008 έγγραφο του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης που υποβλήθηκε με το υπ' αριθμ. Φ/Α.4/4241/357/7.3.2008 έγγραφο του ΥΠ.ΑΝ., (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 12604/20.3.2008).

54. Το υπ' αριθμ. 19/08/30.1.2008 έγγραφο του Σωματείου Υποδηματοποιών Αθήνας (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 12972/24.3.2008).

55. Το από 28.2.2008 έγγραφο του Εμπορικού και Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Αθηνών (α.π. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. 35321/11.8.2008).

56. Το υπ' αριθμ. 289/2.4.2008 έγγραφο του Συλλόγου Πολεοδόμων και Χωροτακτών (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 15755/10.4.2008).

57. Το υπ' αριθμ. 310/27.6.2008 έγγραφο του Συνδέσμου Βιομηχανιών Αττικής και Πειραιώς (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 29867/8.7.2008 και 30502/10.7.2008).

58. Το υπ' αριθμ. 10439/1.9.2008 έγγραφο του Εμπορικού και Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Αθηνών (α.π. Υ.ΠΕ. ΧΩ.Δ.Ε. 39128/15.9.2008).

59. Το υπ' αριθμ. οικ 189558/3751/17.9.2008 έγγραφο της Δ/νσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (α.π. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. 40629/23.9.2008).

60. Το υπ' αριθμ. 161081/6.10.2008 έγγραφο της Δ/νσης Ε.Α.Ρ.Θ., Τμήμα Τεχνολογικών Εφαρμογών (α.π. Υ.ΠΕ. ΧΩ.Δ.Ε. 43812/13.10.2008).

61. Το υπ' αριθμ. 1919/17.10.2008 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου (α.π. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. 46844/3.11.2008 και 47500/6.11.2008).

62. Το υπ' αριθμ. Φ/Α.18/23111/2126/8.11.2007 έγγραφο της Δ/νσης Βιομηχανικής Χωροθεσίας και Περιβάλλοντος του ΥΠ.ΑΝ. (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 50487/5.12.2007).

63. Το υπ' αριθμ. 5059/14.11.2008 έγγραφο του Τ.Ε.Ε. - Τμήμα Ανατολικής Κρήτης (α.π. Δ/νσης Χωροταξίας 54955/19.12.2008).

64. Την από 27.3.2008 εισήγηση της Διεύθυνσης Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. προς το Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης.

65. Την υπ' αριθμ. 2/5.5.2008 γνωμοδότηση του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης.

66. Την από 18.2.2009 εισήγηση του Υπ. ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. προς την Επιτροπή Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης.

67. Το γεγονός ότι από τις κανονιστικές διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Β. Εκτιμώντας ιδίως τα ακόλουθα:

1. Η βιώσιμη ανάπτυξη, σύμφωνα και με την νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Βιώσιμη Ανάπτυξη, είναι ένας μείζονος στρατηγικής σημασίας στόχος που πρέπει να κατευθύνει το σύνολο των πολιτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Περιλαμβάνει τρεις διαστάσεις, την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική ισότητα και συνοχή, και την οικονομική ευημερία. Η βιομηχανία έχει άμεση σχέση με τις εν λόγω διαστάσεις. Έχει περιβαλλοντικές επιπτώσεις, απορροφά ένα μεγάλο μέρος της απασχόλησης και η εξέλιξή της επηρεάζει την κοινωνική συνοχή, ενώ αποτελεί βασική συνιστώσα της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας.

2. Ο δευτερογενής τομέας παραγωγής περιλαμβάνει τη βιομηχανία, την εξόρυξη, την ενέργεια, και τη συλλογή και διανομή νερού. Η βιομηχανία αποτελεί τον πυρήνα του δευτερογενή τομέα και συγκροτεί μια ομάδα κλάδων με σημαντικά κοινά χαρακτηριστικά από άποψη οικονομικών αλλά και χωροθετικών παραμέτρων. Η συνοχή αυτή σε συνδυασμό με το μέγεθός της επιβάλλουν αυτοτελή προσέγγιση της χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας. Ως εκ τούτου, το παρόν Πλαίσιο εστιάζεται σαφώς στη βιομηχανία. Οι λοιποί κλάδοι του δευτερογενούς λαμβάνονται υπόψη, αλλά ενσωματώνονται στο Πλαίσιο στο μέτρο που διατηρούν διασυνδέσεις με τη βιομηχανία.

3. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης η μεταποιητική βιομηχανία είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ευημερία της καθώς η ευρωπαϊκή οικονομία εξακολουθεί να εξαρτάται από το δυναμισμό της βιομηχανίας της. Όπως επισημαίνεται στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το Πλαίσιο πολιτικής για την ενίσχυση του μεταποιητικού τομέα της ΕΕ, η μεταποιητική βιομηχανία παρέχει το 1/5 της παραγωγής της ΕΕ και απασχολεί περίπου 34 εκατομμύρια άτομα. Επιπλέον η μεταποίηση είναι το κλειδί για την αξιοποίηση της νέας οικονομίας της γνώσης, εφ' όσον περισσότερο από το 80% των δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα της ΕΕ αφορούν τον τομέα της μεταποίησης. Παράγει νέα και καινοτόμα προϊόντα που συνιστούν περίπου τα ¾ των εξαγωγών της ΕΕ. Το μεγαλύτερο τμήμα της αποτελείται από ΜΜΕ (περισσότερο από 99% των εταιρειών και 58% της μεταποιητικής απασχόλησης). Η μεταποίηση δημιουργεί ανάπτυξη και θέσεις απασχόλησης στο ευρύτερο σύνολο της οικονομίας της ΕΕ, δεδομένου ότι συνδέεται στενά με τους τομείς υπηρεσιών, στην ανάπτυξη των οποίων συνεισφέρει.

4. Η βιομηχανία στον ευρωπαϊκό κοινοτικό χώρο παρουσιάζει ενθαρρυντικά αποτελέσματα, ενώ είναι αναγνωρισμένη η πρόοδός της στον περιβαλλοντικό τομέα και ορισμένους τεχνολογικούς τομείς. Συγχρόνως, όμως, αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις και υπάρχουν ανησυχίες ότι βρίσκεται αντιμέτωπη με προοπτικές αποβιομηχάνισης. Οι κυριότερες προκλήσεις είναι ενδογενείς (ταχύτατη ανάδυση νέων τεχνολογιών, μη αντιστοίχηση προϊόντων και αναγκών), εξωγενείς (προσδοκίες της κοινωνίας για προστασία των καταναλωτών, του περιβάλλοντος, της υγείας) και διεθνείς (αυξανόμενη διεθνοποίηση της παγκόσμιας οικονομίας, συρρίκνωση των φραγμών στο εμπόριο και τις επεν-

δύσεις και ενίσχυση του ανταγωνισμού). Ωστόσο από αναλύσεις της Επιτροπής δεν αποδεικνύεται η ύπαρξη μιας γενικευμένης διαδικασίας αποβιομηχάνισης, αλλά μάλλον μια διαδικασία ανακατανομής των πόρων προς τις υπηρεσίες, που δεν πρέπει να συγχέεται με την αποβιομηχάνιση. Πρόκειται, μάλλον, για μια διαδικασία διαρθρωτικών αλλαγών, η οποία είναι σε γενικές γραμμές επωφελής και πρέπει να ενθαρρυνθεί, κυρίως μέσω πολιτικών που ευνοούν την παραγωγή και τη χρήση γνώσεων. Μεταξύ των ενεργειών που προτίθεται να προωθήσει η Επιτροπή για το σκοπό αυτό είναι και η συνέχιση των προσπαθειών για καλύτερη νομοθεσία και για διαμόρφωση ενός κανονιστικού πλαισίου ευνοϊκού για τη βιομηχανία.

5. Ο δευτερογενής τομέας στην Ελλάδα συγκεντρώνει, σύμφωνα με το Ε.Σ.Π.Α., το 22% του συνολικού Α.Ε.Π., ποσοστό σχετικά χαμηλό σε σύγκριση με τα ποσοστά των άλλων μελών της Ε.Ε. αλλά που δεν παύει να είναι πολύ σημαντικό. Η μεταβολή της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας στη βιομηχανία, στην περίοδο 1995-2005, ήταν ίση με 2,11% (έναντι μέσου όρου όλων των τομέων 3,84%). Όσον αφορά την απασχόληση, το μερίδιο της βιομηχανίας κατά το 2005 ήταν ίσο με 12,8% του συνόλου (αντιστοιχώντας σχεδόν στο 60% του δευτερογενή τομέα), ενώ το αντίστοιχο μέγεθος κατά το 1998 έφθανε το 14,5%. Τα μεγέθη αυτά δείχνουν το μεγάλο μέγεθος και το βάρος της βιομηχανίας στην ελληνική οικονομία.

6. Η ελληνική βιομηχανία αντιμετωπίζει τις προκλήσεις με τις οποίες βρίσκεται αντιμέτωπη και η ευρωπαϊκή βιομηχανία, αλλά βαρύνεται από διαρθρωτικές αδυναμίες που έχουν την αφετηρία τους στο παρελθόν. Σύμφωνα με το Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013, ο συνολικός δείκτης παραγωγής της μεταποίησης εμφάνισε στασιμότητα μετά το έτος 2000, μετά από μια περίοδο αύξησης (1995-2000). Όμως, τα πλέον πρόσφατα στοιχεία (2007) εμφανίζουν αύξηση της συμμετοχής της μεταποίησης στο ΑΕΠ. Χαρακτηριστικά μακροχρόνια προβλήματα της ελληνικής μεταποίησης αποτελούν: η μείωση/στασιμότητα της βιομηχανικής απασχόλησης, η χαμηλή προστιθέμενη αξία, ο χαμηλός βαθμός εξωστρέφειας, η ένταση της εισαγωγικής διείσδυσης, η εξάρτηση από «παραδοσιακούς» κλάδους, η αδυναμία παραγωγής καινοτομίας και η ανεπαρκής υιοθέτηση/προσαρμογή εισαγόμενης, οι «σωστικού» χαρακτήρα παρεμβάσεις του δημοσίου που είχαν ως αποτέλεσμα την ανάληψη από το δημόσιο των ζημιών και την αύξηση της συνολικής δανειακής επιβάρυνσης. Τα προβλήματα αυτά και οι διαρθρωτικές αδυναμίες δημιουργούν πρόσφορο έδαφος για την αρνητική επίδραση ευρύτερων διεθνών παραγόντων που χαρακτηρίζουν τη σημερινή περίοδο. Πτυχές της μειωμένης διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ελληνικής βιομηχανίας είναι η χαμηλή προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων, καθώς και η τάση εξόδου κεφαλαίων για βιομηχανικές επενδύσεις σε χώρες της ΝΑ Ευρώπης και ιδίως στα Βαλκάνια.

7. Οι δυσκαμψίες της αδειοδοτικής διαδικασίας και η ανασφάλεια δικαίου αποτελούν παράγοντες που οξύνουν τις πιο πάνω αδυναμίες, και ως προς ένα τμήμα τους συνδέονται με ελλείψεις ή αδυναμίες των χωρικών πολιτικών. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τα χωρικά προβλήματα που επισημαίνονται αμέσως παρακάτω, καθώς και με τη διαπίστωση της ανάγκης για βελτίωση της νομοθεσίας και διαμόρφωση πλαισίου ευνοϊκού για τη βιομηχανία σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθιστούν επιτακτική, μεταξύ άλλων, την προώθηση του παρόντος Πλαισίου.

8. Αναμένεται μεσοπρόθεσμα μείωση της συνολικής απασχόλησης στην βιομηχανία σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας, που θα καταγράψουν στασιμότητα ή και (συνήθως) υποχώρηση, αν και με διαφορετικούς ρυθμούς. Το πρόβλημα θα είναι εντονότερο στις περιοχές με ισχυρή παραδοσιακή βιομηχανική βάση με προβλήματα ανταγωνιστικότητας, μεταξύ των οποίων οι μητροπολιτικές περιοχές, καθώς και όπου δεν υπάρχουν άλλες δυναμικές δραστηριότητες που θα δημιουργήσουν εναλλακτικές θέσεις εργασίας. Πιέσεις θα υποστούν, επίσης οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του ανταγωνισμού. Οι επιχειρήσεις αυτές αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό των μονάδων της ελληνικής βιομηχανίας και συνήθως έχουν αστική χωροθέτηση.

9. Οι πρόσφατες τάσεις ανά κλάδο της βιομηχανίας έχουν ως εξής: (α) Υποχωρούν οι κλάδοι Κλωστοϋφαντουργικών υλών, Ειδών ενδυμασίας, Δέρματος-ειδών υποδήσεως, Ξύλου και φελλού, Λοιπού εξοπλισμού μεταφορών, Χαρτιού και προϊόντων από χαρτί, Μηχανών γραφείου - Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, Επίπλων-λοιπών βιομηχανιών, Μεταφορικών μέσων, Συσκευών ραδιοτηλεόρασης και επικοινωνιών. (β) Είναι στάσιμοι οι κλάδοι Τροφίμων - ποτών, Μη μεταλλικών ορυκτών, Μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού, Ηλεκτρικών μηχανών, συσκευών κ.λπ., Παραγώγων πετρελαίου και άνθρακα. (γ) Αναπτύσσονται οι κλάδοι: Εκτυπώσεων - εκδόσεων, Χημικών προϊόντων, Προϊόντων από ελαστική και πλαστική ύλη, Βασικών μετάλλων, Κατασκευή τελικών προϊόντων εκ μετάλλου. Παρόλα αυτά, η βιομηχανία εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική, ποσοτικά και ποιοτικά, συνιστώσα της οικονομίας της χώρας καθώς και της αγοράς εργασίας. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι πρέπει να υποστηριχθεί η επιβίωση υπό δύσκολες συνθήκες της βιομηχανίας, η βελτίωση παραμέτρων της όπως η εξωστρέφεια και η καινοτομία, και η περαιτέρω ενίσχυσή της όπου και όταν υπάρχουν συγκριτικά πλεονεκτήματα. Στο πλαίσιο αυτό, επιβάλλεται ο εκσυγχρονισμός του τομέα, με αναπροσανατολισμό προς δραστηριότητες που τοποθετούνται στις ανώτερες βαθμίδες της παραγωγικής αλυσίδας, με στήριξη της καινοτομίας, της τεχνολογικής αναβάθμισης και της εξωστρέφειας, ενίσχυση της δικτύωσης και προσέλκυση νέων κεφαλαίων.

10. Οι συνολικές τάσεις, ακόμα και σε κλάδους που υφίστανται συρρίκνωση, προκύπτουν από συνδυασμό διακοπών λειτουργίας και δημιουργίας νέων μονάδων, δεδομένου δε ότι σε όλους τους κλάδους, ανεξάρτητα από την εξέλιξη των μέσων όρων τους, υπάρχουν ευκαιρίες επιτυχούς πορείας υφιστάμενων μονάδων ή/και νέων επενδύσεων. Παράλληλα, σημαντική συνιστώσα βιομηχανικής κινητικότητας είναι οι μετεγκαταστάσεις μονάδων για πολλούς λόγους: εξωγενείς πιέσεις από πολεοδομικές ρυθμίσεις, περιβαλλοντικές διατάξεις ή και αγορά αστικής γης, ενδογενείς επιλογές που συνδέονται με αναδιαρθρώσεις στο εσωτερικό των επιχειρήσεων που οδηγούν και σε χωρικές μετακινήσεις.

11. Η χωροταξική κατανομή της βιομηχανίας χαρακτηρίζεται από έντονη συγκέντρωση σε λίγες περιοχές,

και ιδίως στις ευρύτερες μητροπολιτικές ζώνες Αθήνας και Θεσσαλονίκης, οι οποίες υπερβαίνουν τα όρια των αντίστοιχων Νομών (και, στην πρώτη περίπτωση, της Περιφέρειας Αττικής). Το φαινόμενο έχει διάφορες διαστάσεις. Η συγκέντρωση αντανακλά την υψηλή εξάρτηση της ελληνικής βιομηχανίας από τις υποδομές και την αγορά των δύο μητροπόλεων, κάτι που σημαίνει ότι βίαιες προσπάθειες απομάκρυνσής της ενέχουν προφανείς κινδύνους και για τη μεταποιητική βάση της χώρας και για τις αγορές εργασίας των μητροπόλεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, επιπλέον, πρόκειται για μονάδες που από τη φύση τους έχουν στενή σχέση και με άλλα χαρακτηριστικά του μητροπολιτικού περιβάλλοντος (εστίες καινοτομίες, εξειδικευμένη εργασία) και που, συχνά, αποτελούν μια από τις ανταγωνιστικές αιχμές της ελληνικής βιομηχανίας. Παράλληλα, ο τρόπος χωρικής ανάπτυξης της βιομηχανίας στις μητροπολιτικές ζώνες χαρακτηρίζεται από έντονες αδυναμίες περιβαλλοντικού και πολεοδομικού χαρακτήρα.

12. Η βιομηχανία παρουσιάζει διαφορετικούς βαθμούς συγκέντρωσης και ρυθμούς ανάπτυξης μεταξύ των Περιφερειών της χώρας, που οφείλονται σε τρεις ομάδες παραγόντων χωροθέτησης: πρώτον, τη σχέση (εγγύτητα) με τα δύο μεγάλα μητροπολιτικά κέντρα και με τον κύριο αστικό αναπτυξιακό άξονα της χώρας, δεύτερον τα περιφερειακά συγκριτικά πλεονεκτήματα (συμπεριλαμβανόμενης και της δυναμικής της ήδη υφιστάμενης βάσης βιομηχανίας με ύπαρξη, σε μερικές περιπτώσεις, διακλαδικών συμπλεγμάτων που δημιουργούν συνέργιες που υπερβαίνουν τη δυναμική των επιμέρους κλάδων), και τρίτον των πολιτικών περιφερειακής ανάπτυξης (που παρουσίασε σημαντικό έλλειμμα σε ό,τι αφορά την κινητοποίηση των ιδιωτικών και των αμέσων επενδύσεων που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην άρση σημαντικών από τις διαρθρωτικές αδυναμίες στο παραγωγικό πρότυπο της χώρας και των Περιφερειών της). Οι διαπεριφερειακές ανισότητες είναι, ωστόσο, μόνο μια πτυχή του περιφερειακού ζητήματος. Αφενός, όπως υπογραμμίζει το Ε.Σ.Π.Α., με εξαίρεση τα δύο μητροπολιτικά κέντρα, Αθήνα και Θεσσαλονίκη, και ίσως τις περιοχές εγγύτερα σε αυτά, και σε σχέση με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα, οι υπόλοιπες περιφέρειες της χώρας δεν διαθέτουν τα ελάχιστα κρίσιμα μεγέθη μάζας και σχέσεων, που είναι αναγκαία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των πολλαπλών σύγχρονων προκλήσεων. Αφετέρου, οι παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη της βιομηχανίας κατά κανόνα παρουσιάζουν ενδοπεριφερειακές διαφοροποιήσεις. Τέλος, η βαρύτητα του βαθμού της ανάπτυξης της βιομηχανίας σε κάθε περιοχή συναρτάται και με τις προοπτικές των άλλων παραγωγικών τομέων. Ειδικότερα, οι τουριστικές δυνατότητες λειτουργούν αντισταθμιστικά, ενώ η ειδίκευση στη γεωργία, εν όψει της ΚΑΠ και των πιέσεων που ήδη ασκούνται, αυξάνουν τη σημασία της βιομηχανίας ως συνιστώσας της οικονομίας.

13. Οι διαθέσιμοι πόροι για την υποστήριξη της ανάπτυξης της βιομηχανίας είναι πεπερασμένοι, και υπόκεινται ασφαλώς στην αρχή της ανάγκης συγκέντρωσης της προσπάθειας στα κρισιμότερα ζητήματα για να μεγιστοποιείται το αναπτυξιακό αποτέλεσμα. Μια πρόσθετη παράμετρος του ζητήματος προκύπτει από το γεγονός ότι οι περιφέρειες μεταβατικής στήριξης στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013 χαρακτηρίζονται από επιλεξιμότητες δράσεων και ανώτατα όρια ενισχύσεων των επενδύσεων που δεν είναι πάντα σε αντιστοιχία με τις ανάγκες αναδιοργάνωσης της μεταποιητικής βάσης.

14. Σε τοπική κλίμακα, το μεταπολεμικό μοντέλο χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας χαρακτηρίστηκε από την κυριαρχία της διάσπαρτης σημειακής χωροθέτησης, τόσο στον αστικό όσο και στον εξωαστικό χώρο, και την πολύ περιορισμένη ανάπτυξη της χωροθέτησης σε οργανωμένους υποδοχείς. Το γεγονός αυτό έχει οδηγήσει, μακροχρόνια, σε πολλαπλά προβλήματα περιβαλλοντικού (ρύπανση, υποβάθμιση τοπίου, διευκόλυνση της μη εφαρμογής διατάξεων), πολεοδομικού (συγκρούσεις χρήσεων γης, υποβάθμιση της κυκλοφοριακής ικανότητας των υπερτοπικών οδικών αξόνων λόγω της έρπουσας παρόδιας δόμησης, υποθήκευση της μελλοντικής οικιστικής ανάπτυξης) αλλά και αναπτυξιακού (νόθευση ανταγωνισμού, μείωση δυνητικών οικονομιών συγκέντρωσης) χαρακτήρα. Η ακαμψία των χωρικών δομών δεν επιτρέπει, προφανώς, μια ριζική αναστροφή της κατάστασης αυτής βραχυ- ή μεσο-πρόθεσμα, ενώ μια πρόσθετη κρίσιμη παράμετρος είναι ότι οι οργανωμένοι υποδοχείς αποτελούν κατά κύριο λόγο αντικείμενο της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, και συνεπώς πρέπει το συνολικό πλαίσιο δημιουργίας και λειτουργίας τους να τους καθιστά ελκυστικούς για ιδιωτικές επενδύσεις. Σήμερα, η συγκριτική ανάλυση των διαφόρων καθεστώτων χωροθέτησης της βιομηχανίας δείχνει ότι κατά κανόνα η διάσπαρτη χωροθέτηση παρουσιάζει άμεσα οικονομικά πλεονεκτήματα για τις μονάδες, που οφείλεται και στους ευνοϊκούς όρους διάσπαρτης χωροθέτησης (ιδίως στον εξωαστικό χώρο) και σε ορισμένες αδυναμίες των θεσμικών πλαισίων και των διαδικασιών υλοποίησης οργανωμένων υποδοχέων.

15. Το προηγούμενο σημείο δεν σημαίνει ότι είναι σκόπιμη η συγκέντρωση του συνόλου της βιομηχανίας σε οργανωμένους υποδοχείς. Αντίθετα, σε μεγάλο μέρος των μεταποιητικών μονάδων, για λόγους που συνδέονται με κλαδικές ή άλλες παραμέτρους (μέγεθος, τοπική τελική αγορά ή αγορά εργασίας, έλλειψη ανεπιθύμητων επιπτώσεων), η διάσπαρτη χωροθέτηση δεν δημιουργεί προβλήματα ενώ συχνά έχει και θετικές συνέπειες (μείωση μετακινήσεων εργασίας-κατοικίας και των συνακόλουθων κυκλοφοριακών και περιβαλλοντικών παρενεργειών, ανάμειξη χρήσεων που δημιουργεί ποικίλο και ενδιαφέρον αστικό περιβάλλον, τόνωση μικρο-τοπικών αγορών εργασίας, δυνατότητα εξωαστικής χωροθέτησης μεμονωμένων μονάδων που δημιουργούν οχλήσεις σε περιοχές στις οποίες δεν υπάρχει η κρίσιμη μάζα βιομηχανίας που είναι αναγκαία για τη δημιουργία οργανωμένου υποδοχέα). Για τις υφιστάμενες μονάδες, επιπλέον, υπάρχουν και άλλες παράμετροι που πρέπει να ληφθούν υπόψη, δεδομένου ότι αναγκαστική μετακίνηση από τη θέση τους μπορεί να οδηγήσει σε πιέσεις στην τοπική αγορά εργασίας και, ενίοτε, στη διακοπή λειτουργίας.

16. Τα υφιστάμενα διαφορετικά θεσμικά καθεστώτα οργανωμένης χωροθέτησης της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων χαρακτηρίζονται από μη αναγκαίες διαφοροποιήσεις που δημιουργούν συγχύσεις, ενώ παράλληλα δεν καλύπτουν επαρκώς ειδικές ανάγκες χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας (άτυπες συγκεντρώσεις, πολύ μεγάλες μονάδες, περιοχές με περιορισμένη ζήτηση).

17. Ορισμένοι κλάδοι ή κατηγορίες βιομηχανικών δραστηριοτήτων έχουν έντονες, αμφίδρομες ή μη, σχέσεις με ορισμένες άλλες δραστηριότητες τόσο στο εσωτερικό του δευτερογενούς τομέα όσο και εκτός αυτού. Μια ομάδα τέτοιων δραστηριοτήτων είναι αυτές που τροφοδοτούν τη βιομηχανία με τοπικά παραγόμενες ή άκαμπτα χωροθετημένες πρώτες ύλες, και ειδικότερα δύο κυκλώματα: γεωργία–κλάδοι αγροτοβιομηχανίας, και εξόρυξη–κλάδοι επεξεργασίας προϊόντων της εξόρυξης. Μια δεύτερη ομάδα δραστηριοτήτων είναι αυτές που τροφοδοτούν με ενέργεια τη βιομηχανία. Η σημασία της επάρκειας εφοδιασμού των βιομηχανικών και λοιπών επαγγελματικών εγκαταστάσεων και αποθηκών με την αναγκαία ηλεκτρική ενέργεια (συμβατική ή από ΑΠΕ) και καύσιμα είναι κεφαλαιώδης. Μια άλλη περίπτωση στο εσωτερικό του δευτερογενούς τομέα είναι η συμπαραγωγή ενέργειας. Όσον αφορά τον τριτογενή τομέα, σημειώνεται η αυξανόμενη τάση σύζευξης βιομηχανίας και υπηρεσιών (Ε.Τ.Α., εφοδιαστική, εμπόριο, υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις όπως συμβουλευτικές ή χρηματοοικονομικές), που φθάνει μέχρι τη δημιουργία υβριδικών επιχειρήσεων ή δικτυώσεων, και αποτελεί σημαντικό μηχανισμό αύξησης της συνολικής ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

18. Ορισμένοι κλάδοι ή κατηγορίες βιομηχανικών δραστηριοτήτων παρουσιάζουν έντονη χωρική εξάρτηση από ειδικά χαρακτηριστικά της χωρικής οργάνωσης. Τέτοιες περιπτώσεις αφορούν, ιδίως, την εξάρτηση από υποδομές μεταφορών (φορτία μεγάλου όγκου/βάρους, εξαγωγικές δραστηριότητες), την εξάρτηση από τις υποδομές μεταφοράς ενέργειας (ενεργοβόρες μονάδες, ή μονάδες που για περιβαλλοντικούς λόγους ενδείκνυται να χρησιμοποιούν φυσικό αέριο) και την εξάρτηση από θαλάσσιο μέτωπο.

19. Η προστασία του περιβάλλοντος γίνεται όλο και περισσότερο κρίσιμη παράμετρος της βιομηχανικής πολιτικής. Πλέον, δεν περιορίζεται στην αντιρρύπανση αλλά συνίσταται στην ολοκληρωμένη ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο σύνολο των λειτουργιών και παραγωγικών διαδικασιών. Η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης παίζει ήδη θετικό ρόλο στο πλαίσιο αυτό, αλλά δεν υποκαθιστά το χωροταξικό σχεδιασμό ούτε υποκαθίσταται από τον τελευταίο.

20. Μέχρι σήμερα, δεν υπήρξε διατυπωμένη και σαφής χωροταξική πολιτική για τη βιομηχανία, σε εθνική κλίμακα. Τα προβλήματα χωροταξικού και περιφερειακού χαρακτήρα που επισημάνθηκαν οφείλονται σε σημαντικό βαθμό στην έλλειψη αυτή, που αφορά τόσο την έλλειψη κατευθύνσεων όσο και κατάλληλων εργαλείων εφαρμογής τους. Πολλά από τα προβλήματα χρήσεων γης ή περιβάλλοντος οξύνθηκαν, επίσης, από την έλλειψη στρατηγικών κατευθύνσεων.

21. Τα εγκεκριμένα Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης περιλαμβάνουν κατευθύνσεις για τη βιομηχανία. Παρατηρούνται όμως ορισμένες αδυναμίες καθώς και ανομοιογενής προσέγγιση της δραστηριότητας, που οφείλονται σε διάφορους παράγοντες, και κυρίως στην έλλειψη προγενέστερης εμπειρίας, ενώ παράλληλα έχει παρέλθει αρκετός χρόνος από τη σύνταξή τους. Ο πολεοδομικός σχεδιασμός, χαρακτηρίζεται επίσης από αποσπασματική προσέγγιση στα ζητήματα βιομηχανικής χωροθέτησης, λόγω κυρίως της έλλειψης ενός υπερκείμενου πλαισίου κατευθύνσεων, αποφασίζουμε:

Άρθρο Πρώτο

Εγκρίνουμε:

α) Τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για Βιομηχανία με την ενσωμάτωση σε αυτό όρων, περιορισμών και κατευθύνσεων για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων που ενδέχεται να προκύψουν από την εφαρμογή του και

β) Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία, στο οποίο ενσωματώνονται οι αναγκαίοι όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που έχουν προκύψει κατά τη διαδικασία στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης, το κείμενο του οποίου ακολουθεί:

ΕΙΔΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 Σκοπός και περιεχόμενο

Σκοπός του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία είναι ο μετασχηματισμός της χωρικής διάρθρωσης του εθνικής σημασίας τομέα της βιομηχανίας προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης, η οποία περιλαμβάνει τρεις διαστάσεις: την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική ισότητα και συνοχή και την οικονομική ευημερία.

Για το σκοπό αυτό το Πλαίσιο περιλαμβάνει κατευθύνσεις που αφορούν στη μακρο - χωρική οργάνωση της βιομηχανίας καθώς και τη χωροθέτησή της σε τοπικό επίπεδο σε συνάρτηση με τις χρήσεις γης. Ειδικότερα, περιλαμβάνει κατευθύνσεις για το εθνικό πρότυπο χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας, με εξειδίκευση σε περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο, κατευθύνσεις κλαδικού και ειδικού χαρακτήρα, κατευθύνσεις για το καθεστώς και τους όρους οργανωμένης χωροθέτησης της βιομηχανίας καθώς και για τη χωροθέτησή της εκτός σχεδίου, κριτήρια και συμβατότητες χωροθέτησης των βιομηχανικών μονάδων και υποδοχέων, κατευθύνσεις για τον υποκείμενο χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό και για άλλες μορφές σχεδιασμού και πρόγραμμα δράσης.

Οι χρονικοί ορίζοντες του Ειδικού Πλαισίου είναι το 2021 (μακροπρόθεσμος) και το 2013 (μεσοπρόθεσμος). Ανάλογα με το χαρακτήρα τους, οι κατευθύνσεις που περιλαμβάνονται αναφέρονται σε έναν ή περισσότερους χρονικούς ορίζοντες.

Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία διατηρεί συμπληρωματικές σχέσεις με το ήδη εγκεκριμένο Ειδικό Πλαίσιο για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας ενώ έχει λάβει υπόψη του τις μελέτες των υπό έγκριση Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό, τον Παράκτιο Χώρο και τα Νησιά και τον Ορεινό Χώρο.

Άρθρο 2
Ορισμοί και πεδίο εφαρμογής

1. Για την εφαρμογή του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, οι όροι που χρησιμοποιούνται έχουν την ακόλουθη έννοια:

- Βιομηχανία: Η κατά τον ορισμό του άρθρου 2 του ν. 3325/2005 «βιομηχανία-βιοτεχνία», συμπεριλαμβανομένων των παρ. γ, δ, ε.

- Εγκατάσταση ή ίδρυση: Η κατά τον ορισμό του άρθρου 2, παρ. ζ του ν. 3325/2005 διαδικασία.

- Διαδικασίες μετασχηματισμού (επέκταση και εκσυγχρονισμός) βιομηχανικών μονάδων στην υφιστάμενη θέση: Οι κατά τους ορισμούς του άρθρου 2, παρ. θ. και ι. του ν. 3325/2005 διαδικασίες.

- Μεσαίες, μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις: Οι κατά τον ορισμό του αναπτυξιακού νόμου, όπως ισχύει, ομώνυμες μονάδες.

- Οργανωμένος υποδοχέας βιομηχανίας: Περιοχή εντός ή εκτός σχεδίου που καθορίζεται και οργανώνεται προκειμένου να λειτουργήσει ως χώρος υποδοχής βιομηχανικών μονάδων και συμπληρωματικών δραστηριοτήτων.

- Διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Χωροθέτηση εκτός οργανωμένων υποδοχέων ή ζωνών χρήσεων γης στον αστικό ή εξωαστικό χώρο που προορίζονται ειδικά για τη βιομηχανία.

- Εξωαστικός χώρος ή εξωαστικές περιοχές: Περιοχές εκτός σχεδίων πόλεων και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 ή οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων

- Περιαστικές ζώνες: Ζώνες που περιβάλλουν τους οικισμούς, σε απόσταση τέτοια που να καθιστά πιθανές τις άμεσες οχλήσεις των οικιστικών δραστηριοτήτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα.

- Ορεινός χώρος: Περιοχές με υψόμετρο άνω των 600 μ.

- Κρίσιμη παραθαλάσσια ζώνη: Το τμήμα των παράκτιων δημοτικών διαμερισμάτων σε απόσταση μέχρι 350 μ. από τη γραμμή του αιγιαλού ή, ελλείψει αυτού, της ακτογραμμής.

2. Με την παρούσα απόφαση ρυθμίζονται θέματα χωρικής οργάνωσης των δραστηριοτήτων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3325/2005 καθώς και άλλα θέματα ειδικού χαρακτήρα που συνδέονται με τη χωρική οργάνωση της βιομηχανίας για τα οποία υπάρχει ρητή πρόβλεψη.

3. Οι συντομογραφίες που χρησιμοποιούνται φαίνονται ολογράφως στον πίνακα του παραρτήματος VI του παρόντος Ειδικού Πλαισίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Άρθρο 3
Στόχοι του Ειδικού Πλαισίου

Οι στόχοι του Ειδικού Πλαισίου είναι οι εξής:

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας καθώς και του ευρύτερου οικονομικού και χωρικού ρόλου της, μέσω της προώθησης ενός χωρικού προτύπου που δημιουργεί εξωτερικές οικονομίες στον τομέα ή σε διασυνδεόμενους τομείς και μειώνει τις εξωτερικές παρενέργειες σε τομείς, περιοχές ή ομάδες του πληθυσμού.

- Ενίσχυση της βιομηχανικής επιχειρηματικότητας και ανάπτυξης, με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εξασφάλιση επαρκούς και κατάλληλης γης για την κάλυψη των αναγκών, για ανάπτυξη νέων βιομηχανικών μονάδων και για μετεγκατάσταση υφισταμένων, καθώς και μέτρων για το μετασχηματισμό μονάδων στη θέση τους.

- Επιλεκτική διεύρυνση της γεωγραφικής βάσης της βιομηχανίας σε περιφερειακή και ενδοπεριφερειακή κλίμακα, με την προώθηση ενός πιο πολυκεντρικού προτύπου οργάνωσης, και επιλεκτική αποκέντρωση από τις μητροπολιτικές περιοχές Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

- Εξορθολογισμός και εξυγίανση της χωροθέτησης της βιομηχανίας σε επίπεδο χρήσεων γης και ριζική αλλαγή της σημερινής σχετικής ελκυστικότητας μεταξύ οργανωμένης και διάσπαρτης/σημειακής χωροθέτησης της βιομηχανίας, υπέρ της πρώτης.

- Προσδιορισμός όρων και προϋποθέσεων διάσπαρτης χωροθέτησης της βιομηχανίας. Ειδικότερα διαμόρφωση ειδικών όρων χωροθέτησης για τους κλάδους ή κατηγορίες βιομηχανίας που παρουσιάζουν έντονες χωρικές εξαρτήσεις από συγκεκριμένα στοιχεία της γενικότερης οργάνωσης του χώρου (συμπεριλαμβανομένων των ορυκτών πρώτων υλών).

- Εξορθολογισμός των σχέσεων της βιομηχανίας με κλάδους ή δραστηριότητες με τις οποίες υπάρχει δυνητική σύγκρουση σε επίπεδο χρήσεων γης ή ανταγωνισμός για την αξιοποίηση των ίδιων πόρων, με παράλληλη επιδίωξη τη διατήρηση ενός βασικού βιομηχανικού ιστού σε όλες τις περιοχές.

- Προώθηση της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής συνιστώσας στη χωρική διάρθρωση της δραστηριότητας, κυρίως με την προαγωγή οργανωμένων μορφών χωροθέτησης της βιομηχανίας.

- Καλύτερο συντονισμό του συνόλου των πολιτικών που έχουν (και) χωρική διάσταση και αφορούν τη βιομηχανία.

- Απλούστευση διαδικασιών και ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου για τις βιομηχανικές επενδύσεις.

- Αποφυγή ρυθμίσεων και δράσεων που δεν λαμβάνουν υπόψη την εφικτότητα υλοποίησης ή τις δευτερογενείς επιπτώσεις σε άλλα πεδία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Άρθρο 4
Εθνικό πρότυπο χωροταξικής οργάνωσης
της βιομηχανίας

Το παρόν Πλαίσιο παρέχει κατευθύνσεις για τη χωροθέτηση της βιομηχανίας στον εθνικό χώρο:

α) σε εθνικό επίπεδο αναφορικά με:

- Πόλους και άξονες ανάπτυξης.

- Περιοχές εντατικοποίησης, επέκτασης, ποιοτικής αναδιάρθρωσης και στήριξης της βιομηχανίας, στις οποίες ασκούνται αντίστοιχες πολιτικές.

- Ειδικές κατηγορίες χώρου με συγκεκριμένες προτεραιότητες για την ανάπτυξη της βιομηχανίας (ορεινό, παράκτιο χώρο κ.ά.) και

β) σε επίπεδο διοικητικών ενοτήτων (περιφέρειες, Νομούς).

Οι κατευθύνσεις αυτές αναλύονται στις επόμενες παραγράφους και απεικονίζονται σχηματικά στο Διάγραμμα Ι.

Α. Εθνικό επίπεδο

1. Πόλοι και άξονες ανάπτυξης

Στο πλαίσιο της προσπάθειας ενίσχυσης της πολυκεντρικής οργάνωσης της χώρας, η βιομηχανία αρθρώνεται στους πιο κάτω ιεραρχημένους πόλους ανάπτυξης:

- Ευρύτερες μητροπολιτικές περιοχές Αθήνας και Θεσσαλονίκης (διαπεριφερειακού χαρακτήρα στην πρώτη περίπτωση, διανομαρχιακού στη δεύτερη). Οι περιοχές αυτές εξακολουθούν να συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής βιομηχανίας, αλλά με μικρότερο σχετικό βάρος. Η πολιτική που πρέπει να εφαρμοστεί περιλαμβάνει την προσέλκυση στρατηγικών δραστηριοτήτων αιχμής και/ή διεθνούς προσανατολισμού (με την Αθήνα να επιδιώκει ισχυρό ρόλο σε επίπεδο ανατολικής Μεσογείου, και τη Θεσσαλονίκη σε επίπεδο Βαλκανίων) που έχουν ανάγκη το μητροπολιτικό περιβάλλον, τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων δραστηριοτήτων -ιδιαίτερα αυτών που είναι αναγκαίες για την ολοκλήρωση του μητροπολιτικού βιομηχανικού ιστού-, και την αποθάρρυνση περαιτέρω συγκέντρωσης/ενθάρρυνση της αποκέντρωσης μονάδων (ιδίως μεγαλύτερης κλίμακας) που δεν ανήκουν στις δύο προηγούμενες κατηγορίες.

- Ένα σύνολο δευτερευόντων πόλων διαπεριφερειακής εμβέλειας ή πόλων που αποτελούν στοιχεία αναδυόμενων δικτυώσεων γειτονικών αστικών κέντρων ή προκύπτουν από αστικά κέντρα, τα οποία παίζουν σημαντικό ρόλο στη συνολική αναπτυξιακή διαδικασία (πύλες και λοιποί κόμβοι). Συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται η Πάτρα, το δίπολο Λάρισας - Βόλου, τα Ιωάννινα, η ζώνη Καβάλας – Ξάνθης - Δράμας, η ζώνη Αλεξανδρούπολης - Κομοτηνής, και το δίπολο Κοζάνη – Πτολεμαΐδα.

- Στην τρίτη κατηγορία περιλαμβάνονται περιοχές στις οποίες η βιομηχανία μπορεί να παίξει ιδιαίτερο ρόλο, συμπληρωματικό προς άλλα χαρακτηριστικά τους. Πρόκειται για τις εξής: (i) Το Ηράκλειο και τα Χανιά, νησιωτικά κέντρα που αν και αποκομμένα από την ηπειρωτική χώρα, διαθέτουν επαρκή ενδοχώρα. (ii) Κύριες διεθνείς πύλες της χώρας που δεν ανήκουν στα προαναφερθέντα κέντρα (Ηγουμενίτσα, πύλες στο βόρειο μέτωπο της χώρας), και κόμβοι συνδυασμένων υπερτοπικών μεταφορών ή μεταφορών και μεγάλων υποδομών ενέργειας, (iii) περιοχές με δυνατότητες μεταποίησης προϊόντων άλλων τομέων (καθετοποίηση).

Οι πιο πάνω πόλοι διατάσσονται στο χώρο κατά μήκος αξόνων ανάπτυξης, υφιστάμενων ή νέων, που θα συγκροτήσουν πλέγμα, με πυκνώσεις και αραιώσεις στον ενδιάμεσο χώρο. Ο παραδοσιακός άξονας ανάπτυξης («S» Πάτρα – Αθήνα -Θεσσαλονίκη - Καβάλα) παραμένει κυρίαρχος αλλά με χωρική επέκταση ή/και σύνδεση με αναδυόμενους άξονες ανάπτυξης, «σκελετός» των οποίων είναι τα μεγάλα έργα υποδομών. Η αξιοποίηση του «βιομηχανικού» δυναμικού των αναδυόμενων αξόνων εν μέρει θα προκύψει από την αντίδραση της αγοράς στις δημιουργούμενες εξωτερικές οικονομίες, αλλά πρέπει να στηριχθεί και με ειδικότερα μέσα πολιτικής (προσαρμογή του αναπτυξιακού νόμου, προώθηση οργανωμένων υποδοχέων και λοιπών υποδομών που υποστηρίζουν τη βιομηχανία, μέτρα για το ανθρώπινο κεφάλαιο κ.λπ.). Τέτοιοι αναδυόμενοι άξονες είναι: ο βόρειος άξονας της χώρας κατά μήκος της Εγνατίας Οδού (από Αλεξανδρούπολη έως Ηγουμενίτσα) και με παράλληλο ρόλο «μετώπου» προς τα Βαλκάνια, ο (σε φάση προγραμματισμού) δυτικός άξονας Γιάννενα – Αγρίνιο – Πάτρα - Καλαμάτα, και ο (μελλοντικός) άξονας Ηγουμενίτσα - Λάρισα - Βόλος - Λαμία (με βάση την αντίστοιχη υπερτοπική οδική υποδομή που προγραμματίζεται).

Σε συσχετισμό με τους προαναφερόμενους άξονες και πόλους προτείνεται η οργάνωση χώρων υποδοχής βιομηχανικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων Εθνικής Εμβέλειας, και ειδικότερα η δημιουργία ενός ή δύο υποδοχέων κατά περίπτωση στους παρακάτω άξονες ανάπτυξης: Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας στον βόρειο άξονα και τις περί τη Θεσσαλονίκη περιοχές, στο δυτικό άξονα (Ιονία οδός), στον άξονα Καβάλας – Αλεξανδρούπολης και στην Κεντρική Ελλάδα (άξονας ΠΑΘΕ).

Μια κατηγορία πόλων, ανεξάρτητη από το προαναφερόμενο σύστημα, λόγω εξάρτησης από τοπικούς φυσικούς πόρους αποτελούν οι πόλοι ηλεκτροπαραγωγής (Κοζάνης – Πτολεμαΐδας – Φλώρινας, Μεγαλόπολης, κ.ά).

2. Περιοχές εντατικοποίησης, επέκτασης, ποιοτικής αναδιάρθρωσης και στήριξης της βιομηχανίας

Προσδιορίζονται οι ακόλουθες κατηγορίες περιοχών με βάση το γενικό χαρακτήρα της βιομηχανικής πολιτικής που πρέπει να ασκείται σε αυτές:

α) Περιοχές εντατικοποίησης: Περιοχές που διαθέτουν ήδη σχετικά ισχυρή βιομηχανική βάση, σε συνδυασμό με υποδομές και άλλα συγκριτικά πλεονεκτήματα που μπορούν να στηρίξουν την περαιτέρω ενίσχυσή της. Η γενική κατεύθυνση πολιτικής είναι η στήριξη αυτής της προοπτικής, με παράλληλη λήψη άμεσων μέτρων για την αποφυγή παρενεργειών χωρικού ή περιβαλλοντικού χαρακτήρα. Ειδικότερα απαιτούνται:

- Μέση ενίσχυση από τον αναπτυξιακό νόμο.
- Συμπληρώσεις (ιδίως τοπικής εμβέλειας) των υφιστάμενων υποδομών.
- Υποστήριξη της ανάπτυξης διακλαδικών (ενδο- και δια- τομεακών) σχέσεων της βιομηχανίας.
- Ισχυρή προώθηση οργανωμένων υποδοχέων της βιομηχανίας.
- Σχεδιασμός χρήσεων γης και άμεσος περιορισμός των δυνατοτήτων διάσπαρτης χωροθέτησης νέων μονάδων με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 5.
- Επιλεκτική διεύρυνση της γεωγραφικής βάσης της βιομηχανίας.
- Κάλυψη αναγκών μετασχηματισμού μέρους της βιομηχανικής βάσης σε υφιστάμενες θέσεις.
- Ισχυρά διορθωτικά και προληπτικά μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.

β) Περιοχές επέκτασης: Περιοχές στις οποίες διαμορφώνονται ή θα διαμορφωθούν, μέσω δράσεων του σχεδιασμού ή/και από εξωγενείς παράγοντες και τις τάσεις της αγοράς, δυνατότητες εκκίνησης διαδικασιών ανάπτυξης της βιομηχανίας. Η γενική κατεύθυνση πολιτικής είναι η στήριξη αυτής της προοπτικής, με παράλληλη λήψη μέτρων για την αποφυγή μεταγενέστερων παρενεργειών χωρικού ή περιβαλλοντικού χαρακτήρα, ενώ ειδικότερες κατευθύνσεις είναι οι εξής:

- Ισχυρή ενίσχυση από τον αναπτυξιακό νόμο.
- Κάλυψη των ελλείψεων των υφιστάμενων υποδομών (ιδίως υπερτοπικής εμβέλειας).

- Προώθηση οργανωμένων υποδοχέων της βιομηχανίας.
- Σχεδιασμός χρήσεων γης και σταδιακός περιορισμός των δυνατοτήτων διάσπαρτης χωροθέτησης νέων μονάδων.
- Πολύ ισχυρά προληπτικά και διορθωτικά μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.

γ) Περιοχές ποιοτικής αναδιάρθρωσης: Περιοχές που συνδυάζουν συγκριτικά πλεονεκτήματα και ήδη αναπτυγμένη βιομηχανική βάση με συγκριτικά δυναμική κλαδική φυσιογνωμία, με δεδομένες τις γενικότερες διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής βιομηχανίας. Η γενική κατεύθυνση πολιτικής είναι η αναδιάρθρωση της βιομηχανικής βάσης για την αντιμετώπιση αυτών των αδυναμιών, ενώ ειδικότερες κατευθύνσεις είναι οι εξής:
- Αποκέντρωση των συμβατικών δραστηριοτήτων που δεν είναι αναγκαίες για την ολοκλήρωση της βιομηχανικής βάσης, ιδίως στις μητροπολιτικές περιοχές.
- Ενίσχυση από τον αναπτυξιακό νόμο των δραστηριοτήτων με έντονο αναδιαρθρωτικό ρόλο (εξωστρεφείς, βασισμένες στην καινοτομία, υψηλής προστιθέμενης αξίας).
- Συμπληρώσεις (ιδίως τοπικής εμβέλειας) των υφιστάμενων υποδομών.
- Πολύ ισχυρή προώθηση οργανωμένων υποδοχέων της βιομηχανίας, με ιδιαίτερη έμφαση σε αυτούς που αφορούν υφιστάμενες άτυπες συγκεντρώσεις, ή -ιδίως στις μητροπολιτικές περιοχές- σε αυτούς που είναι αναγκαίοι για την υποστήριξη διαδικασιών μετεγκατάστασης από τον αστικό ιστό οχλουσών δραστηριοτήτων.
- Σχεδιασμός χρήσεων γης και σημαντικός περιορισμός των δυνατοτήτων διάσπαρτης χωροθέτησης νέων μονάδων.
- Κάλυψη των αναγκών μετασχηματισμού μέρους της βιομηχανικής βάσης σε υφιστάμενες θέσεις.
- Παροχή δυνατότητας διατήρησης και επανάχρησης αξιόλογων βιομηχανικών κτηρίων, και αξιοποίηση μεγάλων πρώην βιομηχανικών χώρων για την κάλυψη ελλείψεων κοινόχρηστων χώρων ή για τη χωροθέτηση άλλων εγκαταστάσεων μεγάλης κλίμακας.
- Προληπτικά και διορθωτικά μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.

δ) Περιοχές στήριξης: Περιοχές με αναπτυγμένη βιομηχανική βάση παραδοσιακού χαρακτήρα που υφίσταται πιέσεις, ιδίως όταν δεν υπάρχουν σαφείς εναλλακτικές δυνατότητες ειδίκευσης ή/και όταν η ευρύτερη ζώνη τους υφίσταται πιέσεις και σε άλλους τομείς και ειδικότερα στη γεωργία. Η γενική κατεύθυνση πολιτικής είναι η στήριξη της ήπιας και σταδιακής προσαρμογής τους και η αποφυγή παρεμβάσεων που μπορεί να πυροδοτήσουν φαινόμενα γρήγορης αποβιομηχάνισης και αποσταθεροποίησης της αγοράς εργασίας, ενώ ειδικότερες κατευθύνσεις είναι οι εξής:
- Ισχυρή ενίσχυση από τον αναπτυξιακό νόμο.
- Παροχή δυνατότητας διατήρησης και επανάχρησης αξιόλογων βιομηχανικών κτηρίων, και αξιοποίηση μεγάλων πρώην βιομηχανικών χώρων για την κάλυψη ελλείψεων κοινόχρηστων χώρων ή για τη χωροθέτηση άλλων εγκαταστάσεων μεγάλης κλίμακας.
- Προληπτικά και διορθωτικά μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Δράσεις για την απασχόληση οριζόντιου χαρακτήρα (ιδίως όταν υπάρχουν πιέσεις και στη γεωργία) ή/και ειδικού χαρακτήρα (με στόχευση σε κατηγορίες απασχολούμενων στη μεταποίηση με χαμηλή απασχολησιμότητα) και-σε περίπτωση ραγδαίας επιδείνωσης-έκτακτου χαρακτήρα οι χωρικές πολιτικές, ιδίως σε τοπικό/πολεοδομικό επίπεδο, πρέπει να εναρμονιστούν με τις επιλογές αυτές, να αποφύγουν έντονες άμεσες παρεμβάσεις, και να υιοθετήσουν σταδιακές προσεγγίσεις.

Οι περιοχές της παρ. 2 που ορίζονται στο Διάγραμμα Ι και στο Παράρτημα Ι του παρόντος, μπορούν να εξειδικεύονται ή συμπληρώνονται από τα Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης και τα Ρυθμιστικά Σχέδια.

3. Ειδικές κατηγορίες χώρου με συγκεκριμένες προτεραιότητες για την ανάπτυξη της βιομηχανίας

Λαμβάνοντας υπόψη τις ευρείες ζώνες στις οποίες διαχωρίζεται η επικράτεια με γεωμορφολογικά κριτήρια, δίνονται οι εξής κατευθύνσεις σε εθνικό επίπεδο:

α) Ορεινός χώρος: Στον ορεινό χώρο πρέπει να επιδιωχθεί η διατήρηση ενός ιστού βιομηχανικών μονάδων, ιδιαίτερα αυτών που αξιοποιούν τοπικούς πόρους, στο πλαίσιο μιας πολιτικής πολυαπασχόλησης. Η προσπάθεια αυτή επιβάλλει ένα πιο ευέλικτο σύστημα ρυθμίσεων για τις μονάδες, αλλά παράλληλα απαιτεί οριζόντια μέτρα για την αποφυγή αλλοίωσης του τοπίου, συγκρούσεων με άλλες χρήσεις όπως ο τουρισμός, αρνητικών επιπτώσεων στους παραδοσιακούς οικισμούς, και επιβάρυνσης του περιβάλλοντος. Πρέπει, επίσης, να προωθηθεί η χρήση νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και να ενισχυθεί η αξιοποίηση παραδοσιακών κτισμάτων για τη λειτουργία βιομηχανικών μονάδων.

β) Παράκτιος χώρος: Στην κρίσιμη παραθαλάσσια ζώνη πρέπει να αποθαρρύνεται η χωροθέτηση βιομηχανικών μονάδων, με εξαίρεση αυτές που έχουν ανάγκη χωροθέτησης σε άμεση επαφή με θαλάσσιο μέτωπο. Η κατεύθυνση αυτή είναι ιδιαίτερα έντονη σε ζώνες που χαρακτηρίζονται από το χωροταξικό σχεδιασμό ως προτεραιότητας για τον τουρισμό ή τον παραθερισμό.

γ) Νησιωτικός χώρος: Οι παραπάνω κατευθύνσεις για τον ορεινό και παράκτιο χώρο ισχύουν και για το νησιωτικό χώρο πλην Κρήτης και Ευβοίας.

Β. Επίπεδο διοικητικών ενοτήτων (Περιφέρειες – Νομοί)

Στην ενότητα αυτή εξειδικεύονται σε επίπεδο περιφερειών και Νομών οι διαπιστώσεις και κατευθύνσεις οργάνωσης του εθνικού χώρου όπως διατυπώθηκαν στην ενότητα Α του παρόντος άρθρου. Οι κατευθύνσεις αυτές που σχηματικά απεικονίζονται στο Διάγραμμα ΙΙ αναλύονται λεπτομερώς στο Παράρτημα Ι. Στο τελευταίο, προσδιορίζονται για κάθε Περιφέρεια προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανίας, το χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας, κατευθύνσεις για την οργανωμένη χωροθέτηση, κατευθύνσεις για την πολιτική χρήσεων γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας και, κατά περίπτωση, κατευθύνσεις για άλλα θέματα ειδικού ενδιαφέροντος. Επιπρόσθετα προσδιορίζονται σε επίπεδο Νομού, βαθμίδες προτεραιότητας για την άσκηση χωρικής πολιτικής για τη βιομηχανία, που αντανακλούν ισχυρή υφιστάμενη βιομηχανική βάση, τάση ανάπτυξής της, ή προγραμματική επιλογή. Όπου απαιτείται, προσδιορίζονται ανά Νομό και άλλες κατευθύνσεις που συμπληρώνουν ή εξειδικεύουν τις περιφερειακές κατευθύνσεις.

Άρθρο 5
Κατευθύνσεις κλαδικού και ειδικού χαρακτήρα για τη στρατηγική χωρική οργάνωση της βιομηχανίας

Στο άρθρο αυτό περιλαμβάνονται κατευθύνσεις για ορισμένες κατηγορίες βιομηχανικών δραστηριοτήτων (υποκλάδους ή μονάδες) ή για ζητήματα ειδικού χαρακτήρα που συνδέονται με τη χωρική οργάνωση της βιομηχανίας, και απαιτούν εξειδικευμένη αντιμετώπιση από το χωρικό σχεδιασμό. Οι ειδικές αυτές κατευθύνσεις που αφορούν κατηγορίες τόσο βιομηχανικών μονάδων (συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων υποδομών προσπέλασης, περιβαλλοντικής προστασίας κ.λπ.), όσο και οργανωμένων υποδοχέων εξειδικευμένων για την υποδοχή τους, υπερισχύουν αντίθετων γενικών χωροθετικών κατευθύνσεων του παρόντος.

Σε μονάδες που εμπίπτουν σε περισσότερες της μιας από τις περιπτώσεις του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται αθροιστικά οι σχετικές κατευθύνσεις.

Ο προσδιορισμός των δραστηριοτήτων που υπάγονται στις επόμενες παραγράφους μπορεί να αποσαφηνιστεί περαιτέρω με κατάλληλη νομοθετική ρύθμιση.

1. Κατηγορίες βιομηχανικών δραστηριοτήτων με χωροθετική εξάρτηση από αγροτικές πρώτες ύλες

α) Στις κατηγορίες αυτές περιλαμβάνονται αγροτικές βιομηχανίες που πληρούν ένα από τα παρακάτω κριτήρια:

- Βιομηχανικές δραστηριότητες που χρησιμοποιούν αγροτικές πρώτες ύλες ιδιαίτερα ευπαθείς στη μεταφορά.
- Βιομηχανικές μονάδες μεταποίησης προϊόντων γεωγραφικής ένδειξης (Π.Γ.Ε.) ή/και προϊόντων προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (Π.Ο.Π.).
- Βιομηχανικές δραστηριότητες που χρησιμοποιούν αγροτικές πρώτες ύλες που προέρχονται από σχετικά ευρείες ζώνες αγροτικής γης υψηλής παραγωγικότητας ή ανάλογου χαρακτήρα. Το κριτήριο αυτό ενισχύεται όταν με τη μεταποίηση περιορίζεται σημαντικά ο όγκος της πρώτης ύλης.

Για την υπαγωγή ή μη μιας μονάδας στην παρούσα παράγραφο γνωμοδοτούν βάσει των ανωτέρω κριτηρίων οι Διευθύνσεις Αγροτικής Ανάπτυξης των οικείων Ν.Α.

β) Για την ίδρυση ή το μετασχηματισμό υφιστάμενων μονάδων που ανήκουν σε δραστηριότητες της παρούσας παραγράφου δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

- Να είναι αποδεκτή η χωροθέτησή τους, καθώς και των αντίστοιχων οργανωμένων υποδοχέων, σε περιοχές Αγροτικής Γης Υψηλής Παραγωγικότητας (Α.Γ.Υ.Π.).
- Να είναι κατ' αρχήν αποδεκτή η χωροθέτησή τους σε περιοχές του δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000, εκτός των οικοτόπων κοινοτικής προτεραιότητας σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από τα νομικά καθεστώτα προστασίας τους.

2. Κατηγορίες δραστηριοτήτων με χωροθετική εξάρτηση από πρώτες ύλες προερχόμενες από εξόρυξη

α) Στις κατηγορίες αυτές εντάσσονται, σύμφωνα με σχετική γνωμοδότηση των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης:

- Εγκαταστάσεις πρωτογενούς επεξεργασίας ορυκτών πρώτων υλών (των λατομικών ορυκτών συμπεριλαμβανομένων) στις περιοχές εξόρυξής τους.
- Μονάδες μεταποίησης χωροθετημένες σε περιοχές εκμετάλλευσης ορυκτών πρώτων υλών, τις οποίες οι μονάδες αυτές καθετοποιούν.
- Μονάδες ηλεκτροπαραγωγής με εξάρτηση από ορυκτές πρώτες ύλες στις περιοχές εξόρυξης τους.

β) Για την ίδρυση ή το μετασχηματισμό υφιστάμενων μονάδων που ανήκουν στις δραστηριότητες αυτές δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Σε χωροθετημένα μεταλλεία ή λατομεία, επιτρέπονται μονάδες του παρόντος άρθρου, εφόσον παρουσιάζουν εξάρτηση από πρώτες ύλες που παράγονται στο αντίστοιχο χώρο.
- Σε περιοχές του δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000, εκτός των οικοτόπων κοινοτικής προτεραιότητας όπου απαγορεύεται η εγκατάσταση των ανωτέρω βιομηχανικών μονάδων, είναι δυνατή η χωροθέτηση τους σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από τα νομικά καθεστώτα προστασίας τους.
- Ομοίως, είναι κατ' αρχήν αποδεκτή η εγκατάσταση των βιομηχανικών μονάδων της παρούσας παραγράφου σε δάση ή δασικές εκτάσεις, στο πλαίσιο των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας, όταν δεν είναι τεχνικοοικονομικά πρόσφορη ή εφικτή η εγκατάσταση εκτός των περιοχών αυτών. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να εξετάζεται η ύπαρξη κατάλληλων θέσεων σε δασική έκταση, και μόνον όταν αυτή δεν είναι δυνατή εξετάζεται η χωροθέτηση σε δάσος. Σε περιπτώσεις που παρά την κατεύθυνση αυτή δεν θα γίνεται, σε πρώτο στάδιο, δεκτή μια τέτοια χωροθέτηση, θα πρέπει να εξετάζεται η δυνατότητα έγκρισης της χωροθέτησης υπό τον όρο της δάσωσης με δαπάνες του φορέα της μονάδας έκτασης μη δασικού χαρακτήρα χωροθετημένης σε μια ευρύτερη περιοχή νομαρχιακής κλίμακας, εμβαδού τουλάχιστον ίσου με τη δασική περιοχή στην οποία γίνεται η επέμβαση.

3. Κατηγορίες βιομηχανικών δραστηριοτήτων με ανάγκη χωροθέτησης σε άμεση επαφή με θαλάσσιο μέτωπο

α) Βιομηχανικές δραστηριότητες που εντάσσονται στην παρούσα περίπτωση θεωρούνται όσες καλύπτουν ένα από τα εξής κριτήρια:

- Μονάδες (των ενεργειακών συμπεριλαμβανομένων) που για τεχνικοοικονομικούς λόγους επιβάλλεται να έχουν ίδιες λιμενικές εγκαταστάσεις.
- Μονάδες που επιβαρύνουν με πολύ μεγάλα φορτία τα χερσαία δίκτυα μεταφορών ή συνδέονται με επικίνδυνα φορτία, για τα οποία η θαλάσσια μετακίνηση κρίνεται ασφαλέστερη.
- Μονάδες που έχουν άμεση εξάρτηση από τη θάλασσα (αφαλάτωση, αλυκές κ.λπ.).

Η υπαγωγή μιας μονάδας στην παρούσα παράγραφο γίνεται από το ΥΠ.ΑΝ. ύστερα από γνώμη του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας.

β) Για την ίδρυση ή το μετασχηματισμό υφιστάμενων μονάδων που υπάγονται στις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, καθώς και για την ίδρυση οργανωμένων υποδοχέων που εξειδικεύονται σε μονάδες ανάλογου χαρακτήρα που λόγω της κλίμακάς τους δεν μπορούν να δημιουργήσουν αυτοτελείς λιμενικές εγκαταστάσεις, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

- Να είναι αποδεκτή υπό προϋποθέσεις, που σχετίζονται με την οργάνωση του χώρου, η χωροθέτησή τους στην κρίσιμη παραθαλάσσια ζώνη.
- Να επεκταθούν και σε αυτές οι διατάξεις περί παραχώρησης αιγιαλού και παραλίας που προβλέπει για τις Β.Ε.ΠΕ. ο ν. 2545/1997 άρθρο 14, πλην αυτών που αναφέρονται στην αναγκαστική απαλλοτρίωση.

- Σε περιοχές του δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000, εκτός των οικοτόπων κοινοτικής προτεραιότητας όπου απαγορεύεται η εγκατάσταση των ανωτέρω βιομηχανικών μονάδων, είναι δυνατή η χωροθέτηση τους σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από τα νομικά καθεστώτα προστασίας τους.

4. Μεγάλες υφιστάμενες βιομηχανικές επιχειρήσεις κρίσιμες για την τοπική οικονομία, για τις οποίες εγκρίνεται Επιχειρηματικό Σχέδιο Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης

Κατηγορίες βιομηχανικών επιχειρήσεων που εντάσσονται στην παρούσα περίπτωση είναι αυτές για τις οποίες εγκρίνεται Επιχειρηματικό Σχέδιο Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3299/2004 όπως ισχύει. Προτείνεται η αναμόρφωση του θεσμού κατά τρόπο που τυχόν αναγκαία μέτρα χωρικού χαρακτήρα (χρήσεις γης, όροι και περιορισμοί δόμησης) να ενσωματώνονται και να εγκρίνονται με αυτό.

5. Επενδύσεις υψηλής τεχνολογίας

Κατηγορίες επενδύσεων που εντάσσονται στην παρούσα περίπτωση είναι αυτές που προβλέπονται στο άρθρο 3, παρ. 1, περιπτώσεις ε.iv), ε.v) και ε.vii) του ν. 3299/2004 όπως ισχύει. Δίνεται η κατεύθυνση να εξετάζεται ιδιαίτερα ευνοϊκά η εγκατάσταση αντίστοιχων μονάδων στις εξής κατηγορίες περιοχών:

- Στις Μητροπολιτικές Περιοχές Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

- Στους υπόλοιπους πόλους και άξονες ανάπτυξης του εθνικού προτύπου χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας, εφόσον χαρακτηρίζονται από ένταση γνώσης σε υποδομές και μηχανισμούς.

6. Βιομηχανικές επενδύσεις μείζονος σημασίας για την εθνική οικονομία

Στην παρούσα κατηγορία εντάσσονται οι βιομηχανικές μονάδες, που σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 3299/2004 όπως ισχύει, προσδιορίζονται ως έχουσες σημαντική επίπτωση στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας και στην απασχόληση.

Η έγκριση της χωροθέτησης των επενδύσεων αυτών γίνεται με απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης, του άρθρου 3 του ν. 2742/1999. Η διαδικασία αυτή μπορεί να συγχωνευθεί με τη διαδικασία υπαγωγής στις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 3299/2004.

Η χωροθέτηση βιομηχανικών μονάδων της παρούσας περίπτωσης ευνοείται σε περιοχές εντός ή εκτός σχεδίου, που βρίσκονται στους πόλους και άξονες ανάπτυξης του εθνικού προτύπου χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας. Στην Περιφέρεια Αττικής και το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης η δυνατότητα αυτή παρέχεται αποκλειστικά για την εγκατάσταση μονάδων της προηγούμενης παρ. 5, καθώς επίσης για τον εκσυγχρονισμό και επέκταση των υφισταμένων υπό την προϋπόθεση βελτίωσης της περιβαλλοντικής τους επίδοσης.

7. Μονάδες της Οδηγίας Σεβέζο ΙΙ

Η χωροθέτηση μονάδων που εμπίπτουν στην εφαρμογή της Οδηγίας Σεβέζο ΙΙ επιτρέπεται σε περιοχές που έχουν καθοριστεί για το σκοπό αυτό από τον χωροταξικό ή τον πολεοδομικό σχεδιασμό. Μέχρι τον καθορισμό τέτοιων περιοχών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια του άρθρου 8 και επιπρόσθετα:

- Μαζί με την Π.Π.Ε. πρέπει να συνυποβάλλεται και προκαταρκτική μελέτη ασφαλείας, που θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τον προσδιορισμό των ζωνών προστασίας από Μεγάλο Βιομηχανικό Ατύχημα της υπό εγκατάσταση μονάδας, ούτως ώστε στην Π.Π.Ε.Α. να λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός επικινδυνότητάς της και η συμβατότητά της με τις χρήσεις γης.

- Η μελέτη ασφάλειας υποβάλλεται στο στάδιο της έγκρισης των Περιβαλλοντικών Όρων της μονάδας. Στο στάδιο αυτό υποβάλλεται και πρόταση με τις αναγκαίες κατευθύνσεις περιορισμού των χρήσεων γης στις περιοχές επιρροής των εγκαταστάσεων. Η υλοποίηση των κατευθύνσεων αυτών αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη λειτουργίας των μονάδων.

8. Προτάσεις ρύθμισης ειδικών θεμάτων

Για ορισμένα ειδικά θέματα χωρικού χαρακτήρα, που ενώ δεν συμπεριλαμβάνονται άμεσα στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Ειδικού Πλαισίου συνδέονται με τον ευρύτερο βιομηχανικό τομέα και επηρεάζουν έμμεσα αλλά σημαντικά τη χωροταξική οργάνωση της μεταποίησης, ή εξυπηρετούν άμεσες τοπικές ανάγκες δίδονται οι παρακάτω κατευθύνσεις:

α) Για όλα τα νησιά πλην Εύβοιας και Κρήτης δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

- Για την εξεύρεση κατάλληλων θέσεων εγκατάστασης ενεργειακών δραστηριοτήτων (εγκαταστάσεις αποθήκευσης καυσίμων, μονάδες παραγωγής κ.λπ.), με εξαίρεση τις εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε., έχουν εφαρμογή τα κριτήρια χωροθέτησης της παρ. 1 εδάφιο ε του άρθρου 8. Στην περίπτωση δραστηριοτήτων που υπάγονται και στην παρ. 3 του παρόντος άρθρου, πρέπει να γίνεται συνδυασμός των κριτηρίων.

- Σε εξωαστικές περιοχές που ρυθμίζονται στο σύνολο τους ή σε σημαντικό τμήμα του παράκτιου χώρου τους με Ζ.Ο.Ε. ή άλλα σχέδια χρήσεων γης του εξωαστικού χώρου, τα οποία δεν έχουν προβλέψει ζώνες εγκατάστασης ενεργειακών δραστηριοτήτων του προηγούμενου εδαφίου, είναι δυνατή η χωροθέτηση ενεργειακών δραστηριοτήτων σε περιοχές που δεν έχουν χαρακτήρα υψηλής προστασίας, με χρήση των κριτηρίων της παρ. 1 εδάφιο ε του άρθρου 8.

- Οι κατευθύνσεις των πιο πάνω εδαφίων έχουν εφαρμογή και για την χωροθέτηση μονάδων αφαλάτωσης για την κάλυψη τοπικών αναγκών.

β) Οι κατευθύνσεις του Ειδικού Πλαισίου για τη χωρική οργάνωση της βιομηχανίας, συμπεριλαμβάνουν και τις μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και απορριμμάτων που είναι συμπληρωματικές βιομηχανικών μονάδων ή οργανωμένων υποδοχέων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Άρθρο 6
Κατευθύνσεις για το καθεστώς και τους όρους οργανωμένης χωροθέτησης της βιομηχανίας

Στο πλαίσιο του βασικού στόχου του παρόντος Ειδικού Πλαισίου για μεταρρύθμιση του καθεστώτος χωροθέτησης και δόμησης της βιομηχανίας, το σύστημα των οργανωμένων υποδοχέων της βιομηχανίας πρέπει να αναμορφωθεί με βάση τα παρακάτω:

1. Κατηγορίες οργανωμένων υποδοχέων της βιομηχανίας και άλλων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων

α) Οι οργανωμένοι υποδοχείς της βιομηχανίας και άλλων συμβατών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων διακρίνονται, από άποψη χωρικής οργάνωσης, στις ακόλουθες κατηγορίες:

Υποδοχείς γενικού χαρακτήρα: Αντιστοιχούν στα υφιστάμενα σήμερα καθεστώτα οργανωμένης χωροθέτησης της βιομηχανίας με πολεοδόμηση με την επιφύλαξη των περιπτώσεων που αφορούν υποδοχείς εξυγίανσης.

Υποδοχείς εξυγίανσης: Πολεοδομούνται σε περιοχές που υφίστανται άτυπες συγκεντρώσεις βιομηχανικών μονάδων για την εξυγίανσή τους.

Υποδοχείς χωροθέτησης μεμονωμένων μεγάλων μονάδων: Ως μεγάλες μονάδες που υπάγονται στην παρούσα περίπτωση θεωρούνται αυτές που έχουν κλίμακα αντίστοιχη από άποψη μεγέθους ενός αυτοτελούς οργανωμένου υποδοχέα. Οι υποδοχείς αυτής της κατηγορίας δεν πολεοδομούνται. Για τη δημιουργία τους προβλέπονται ειδικοί όροι προσαρμοσμένοι στα χαρακτηριστικά τους, οι οποίοι στοχεύουν κυρίως στη βελτιστοποίηση της σχέσης τους με τον περιβάλλοντα ευρύτερο χώρο. Κατά τα άλλα, διατηρούν καθεστώς περιοχής εκτός σχεδίου, με ειδικό χαρακτήρα.

Υποδοχείς με «ενδιάμεσο» βαθμό οργάνωσης («ενδιάμεσοι οργανωμένοι υποδοχείς»): Οι υποδοχείς αυτής της κατηγορίας αντικαθιστούν και εκλογικεύουν τις περιπτώσεις όπου η υφιστάμενη νομοθεσία προβλέπει τον καθορισμό ζωνών εκτός σχεδίου για την εγκατάσταση βιομηχανικών δραστηριοτήτων Οι ενδιάμεσοι υποδοχείς διατηρούν καθεστώς εκτός σχεδίου αλλά με ειδικό χαρακτήρα, που διασφαλίζει επαρκές επίπεδο εσωτερικής οργάνωσης για τις ανάγκες τους.

β) Από άποψη βαθμίδων όχλησης, οι οργανωμένοι υποδοχείς διακρίνονται σε χαμηλής όχλησης (τύπου Γ), μέσης όχλησης (τύπου Β), και υψηλής όχλησης (τύπου Α). Οι ενδιάμεσοι υποδοχείς μπορούν να είναι μόνο τύπου Γ ή τύπου Β.

Στους παραπάνω υποδοχείς μέσης και υψηλής όχλησης είναι δυνατόν να προβλέπονται ειδικές ζώνες εγκατάστασης μονάδων χαμηλότερων βαθμίδων όχλησης, εφόσον εξασφαλίζεται μέσω του σχεδιασμού, των περιβαλλοντικών όρων και του είδους των επιτρεπόμενων μονάδων, η συμβατότητα χωροθέτησης τους.

γ) Το θεσμικό και προγραμματικό πλαίσιο που διέπει τις Β.Ε.ΠΕ. επεκτείνεται στο σύνολο των οργανωμένων υποδοχέων της βιομηχανίας, στις οποίες επισπεύδων είναι ιδιώτης, με τις διαφοροποιήσεις που προβλέπονται στο παρόν.

2. Χωροταξικές προϋποθέσεις δημιουργίας οργανωμένων υποδοχέων

α) Οι οργανωμένοι υποδοχείς που πολεοδομούνται δημιουργούνται σε περιοχές εντός ή εκτός αστικού χώρου.

β) Η χωροταξική καταλληλότητα της θέσης για την οποία κινείται διαδικασία δημιουργίας οργανωμένου υποδοχέα πρέπει να προκύπτει από υπόδειξη χωροταξικού ή πολεοδομικού σχεδίου. Η υπόδειξη μπορεί να έχει, εναλλακτικά, μορφή καθορισμού ευρύτερης περιοχής αναζήτησης, ενδεικτικής ή συγκεκριμένης θέσης, ή συστήματος κατευθύνσεων και κριτηρίων που εφαρμοζόμενα στοιχειοθετούν την καταλληλότητα για οργανωμένο υποδοχέα της μεταποίησης. Τέτοια σχέδια είναι, κατά ιεραρχική σειρά, τα εξής:

Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης που αφορούν τη Βιομηχανία ή επιμέρους συνιστώσες της.

Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης και Ρυθμιστικά Σχέδια: Καθορίζουν κατ' ελάχιστον, περιοχές αναζήτησης οργανωμένων υποδοχέων. Επίσης μπορούν να ορίζουν, σε επίπεδο Νομού ή ενότητας καθοριζόμενης με χωροταξικά κριτήρια, ανώτατο αθροιστικό όριο εμβαδού οργανωμένων υποδοχέων.

Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια ή Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π., Ζ.Ο.Ε., καθώς και άλλα σχέδια που καθορίζουν χρήσεις γης: υποδοχείς μπορούν να δημιουργηθούν και σε θέσεις για τις οποίες τα σχέδια της παρούσας περίπτωσης δεν αναφέρονται ρητά σε οργανωμένους υποδοχείς της βιομηχανίας, αλλά προβλέπουν συμβατές χρήσεις γης με τέτοιους υποδοχείς.

γ) Το ελάχιστον εμβαδόν των υποδοχέων που δημιουργούνται σε εκτός σχεδίου περιοχές ορίζεται σε 50 στρ. για τους υποδοχείς χαμηλής όχλησης, 100 στρ. για τους υποδοχείς μέσης όχλησης, και 150 στρ. για τους υποδοχείς υψηλής όχλησης. Στην περίπτωση των ενδιάμεσων υποδοχέων, το ελάχιστον εμβαδόν ορίζεται ενιαία σε 50 στρ. Τα ελάχιστα όρια εμβαδού για τους ενδιάμεσους υποδοχείς και τους υποδοχείς χαμηλής όχλησης μπορούν να μειώνονται σε 30 στρ. στις ορεινές περιοχές.

Η έκταση στην οποία δημιουργείται οργανωμένος υποδοχέας, πλην της περίπτωσης των υποδοχέων μεμονωμένων μονάδων, μπορεί να διακόπτεται από οδικά δίκτυα και ρέματα, εφόσον εξασφαλίζεται η λειτουργική ενότητα του υποδοχέα και η ασφάλεια της κυκλοφορίας. Κοινοτικοί και αγροτικοί δρόμοι μπορούν να ενσωματωθούν στην έκταση του υποδοχέα, εφόσον αυτό δεν δημιουργεί κυκλοφοριακά προβλήματα.

δ) Στις εντός σχεδίου περιοχές επιτρέπεται εφεξής η δημιουργία υποδοχέων μόνο χαμηλής όχλησης. Οι υποδοχείς μπορούν να καλύπτουν και ενιαίο τμήμα οικοδομικού τετραγώνου, εφόσον προκύπτει ωφέλιμη κτιριακή επιφάνεια τουλάχιστον 3.000 τ.μ.

3. Διαδικασία ίδρυσης οργανωμένων υποδοχέων

Η διαδικασία ίδρυσης οργανωμένων υποδοχέων, στις οποίες επισπεύδων είναι ιδιώτης, είναι η προβλεπόμενη από το ν. 2545/1997 για τις Β.Ε.ΠΕ., με τις τροποποιήσεις που αναφέρονται στα επόμενα εδάφια.

α) Ο φορέας του υποδοχέα μπορεί να έχει οποιαδήποτε νομική μορφή για την υποβολή αίτησης χαρακτηρισμού και οριοθέτησης του υποδοχέα. Μετά την έγκριση της δημιουργίας του υποδοχέα, και οπωσδήποτε πριν από ενδεχόμενη πολεοδόμησή του, ο φορέας θα πρέπει λάβει νομική μορφή Α.Ε. Στην περίπτωση υποδοχέα μεμονωμένης μονάδας, ο φορέας πρέπει να έχει ήδη μορφή Α.Ε.

Για να υποβάλλει αίτηση χαρακτηρισμού και οριοθέτησης, ο φορέας του υποδοχέα πρέπει να διασφαλίζει την κατοχή ή τη δυνατότητα μακροχρόνιας χρήσης, μέσω μίσθωσης ή τη συναίνεση των ιδιοκτητών για τη συμμετοχή τους στην ανάπτυξη του οργανωμένου υποδοχέα: τουλάχιστον του 80% της έκτασης που θα καταλάβει ο

υποδοχέας για τους υποδοχείς γενικού χαρακτήρα, του 100% της έκτασης για τους υποδοχείς χωροθέτησης μεμονωμένων μεγάλων μονάδων και 50% της έκτασης για τους υποδοχείς εξυγίανσης. Σε περίπτωση έγκρισης του υποδοχέα πρέπει να διασφαλιστεί η χρήση και του υπόλοιπου τμήματος της έκτασης, που θα μπορεί και να απαλλοτριωθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2545/1997 υπέρ του φορέα.

β) Η διαδικασία δημιουργίας ενός υποδοχέα κινείται με την υποβολή αίτησης χαρακτηρισμού και οριοθέτησης από τον φορέα, η οποία συνοδεύεται από φάκελο ο οποίος περιλαμβάνει Τεχνικοοικονομική Μελέτη Σκοπιμότητας-Βιωσιμότητας η οποία θα περιλαμβάνει και ειδικό τμήμα για τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις του υποδοχέα στην ευρύτερη περιοχή, Μελέτη Χωροταξικής Θεώρησης η οποία τεκμηριώνει την χωροταξική καταλληλότητα της προτεινόμενης θέσης του υποδοχέα, και περιλαμβάνει και σχέδιο γενικής διάταξης και τεχνικής οργάνωσης τους υποδοχέα, και Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

γ) Οι οργανωμένοι υποδοχείς υπάγονται σε διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης, η οποία ενσωματώνεται στη διαδικασία χαρακτηρισμού και οριοθέτησης του υποδοχέα, με τήρηση όλων των σχετικών διατάξεων. Η εγκριτική απόφαση χαρακτηρισμού και οριοθέτησης επέχει και θέση έγκρισης της Σ.Μ.Π.Ε. Η κατεύθυνση αυτή δεν ισχύει για τους υποδοχείς χωροθέτησης μεμονωμένων μεγάλων μονάδων.

δ) Με την έγκριση χαρακτηρισμού και οριοθέτησης του υποδοχέα, μπορούν να ορίζονται ή τροποποιούνται όροι και περιορισμοί δόμησης, χρήσεις γης, και οποιαδήποτε άλλη πολεοδομική ρύθμιση, εφόσον προκύπτει δικαιολογημένη ανάγκη για την υλοποίηση του υποδοχέα. Στο πλαίσιο αυτό, είναι δυνατή η τροποποίηση χρήσεων γης σε εκτός σχεδίου περιοχές που έχουν καθοριστεί με Ζ.Ο.Ε., Γ.Π.Σ., Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. ή άλλο σχεδιαστικό εργαλείο, με εξαίρεση περιοχές στις οποίες δεν επιτρέπεται η ανάπτυξη παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων δυνάμει ειδικών νομικών καθεστώτων, όπως είναι ιδίως οι κατά τα άρθρα 21 του ν. 1650/1986 και 13, 16 και 17 του ν. 3028/2002 εγκρινόμενες ρυθμίσεις ή οι ρυθμίσεις της δασικής νομοθεσίας. Με την έγκριση αυτή είναι επίσης δυνατή η πρόβλεψη, με δημόσια δαπάνη, έργων εξωτερικής υποδομής που είναι αναγκαία για την εξυπηρέτηση του υποδοχέα (σύνδεση ή αναβάθμιση συνδέσεων με δίκτυα της περιοχής) καθώς και των εργαζομένων σε αυτόν.

ε) Μετά την έγκριση του υποδοχέα, καταρτίζεται από το φορέα για μεν τους υποδοχείς που πολεοδομούνται Πολεοδομική Μελέτη, για δε τους υποδοχείς που δεν πολεοδομούνται Μελέτη Εσωτερικής Οργάνωσης, η οποία εγκρίνεται με απόφαση του Γ.Γ. της Περιφέρειας. Η Μελέτη Εσωτερικής Οργάνωσης πρέπει να περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός βασικού οδικού δικτύου, σε επαφή με το οποίο θα είναι δυνατή η οικοδόμηση και ενδεχομένως -ανάλογα με τις συγκεκριμένες κατά περίπτωση συνθήκες και ανάγκες- δημιουργία και άλλων βασικών υποδομών.

στ) Η εκτέλεση των έργων υποδομής και των συναφών οικοδομικών έργων για την ολοκλήρωση του υποδοχέα γίνονται μετά την έγκριση της Πολεοδομικής Μελέτης ή της Μελέτης Εσωτερικής Οργάνωσης, με δαπάνες και ευθύνη του φορέα.

4. Επιτρεπόμενες χρήσεις στους οργανωμένους υποδοχείς

α) Στις επιτρεπόμενες εγκαταστάσεις στους οργανωμένους υποδοχείς της βιομηχανίας περιλαμβάνονται οι δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 2, παρ. 1 του ν. 2545/1997, όπως ισχύει.

Επιτρέπεται, επίσης, να περιλαμβάνονται:

- Εγκαταστάσεις μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από συμβατικές και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας με τις συνοδευτικές υποδομές τους (γραμμές μεταφοράς και διανομής και εγκαταστάσεις τροφοδοσίας με καύσιμα).
- Εγκαταστάσεις αποθήκευσης στερεών, αερίων και υγρών καυσίμων συνοδευόμενες από συστήματα τροφοδοσίας και υποδομές μεταφοράς και διανομής.
- Δραστηριότητες του τριτογενούς τομέα, όπως ενδεικτικά εμπορευματικά κέντρα, χονδρεμπόριο και εφοδιαστική, υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, εμπορικά κέντρα.
- Μονάδες επεξεργασίας βιομηχανικών και αστικού τύπου αποβλήτων.

β) Στους υποδοχείς αυτούς μπορεί να προβλέπονται το σύνολο ή ένα μέρος μόνον από τις πιο πάνω δραστηριότητες (υποδοχείς ειδικού τύπου), ανάλογα με το χαρακτήρα τους, το σκοπό τους, και τις αμοιβαίες συμβατότητες χρήσεων γης. Οι βιομηχανικές και βιοτεχνικές δραστηριότητες πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον το 60% της συνολικής έκτασης του υποδοχέα, με εξαίρεση τους υποδοχείς του εδαφίου 4.δ του παρόντος άρθρου, για τους οποίους το ποσοστό αυτό ορίζεται σε 40%.

γ) Στους υποδοχείς εξυγίανσης επιτρέπονται οι χρήσεις της ενότητας Β του άρθρου 1 του π.δ. της 23.2/6.3.1987, εφόσον είναι συμβατές με την επιδιωκόμενη εξυγίανση. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να αποφεύγεται η αύξηση της πυκνότητας κατοίκησης.

δ) Εξειδικευμένοι υποδοχείς που προορίζονται για την εγκατάσταση δραστηριοτήτων νέας και υψηλής τεχνολογίας, ερευνητικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, καθώς και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, και προβλέπουν υψηλή ποιότητα περιβάλλοντος, χαρακτηρίζονται ως «Τεχνοπόλεις». Στις τεχνοπόλεις μπορούν να περιλαμβάνονται και οικιστικές δραστηριότητες, στις οποίες ενσωματώνονται οι αναγκαίες αστικές λειτουργίες.

ε) Εξειδικευμένοι υποδοχείς που προορίζονται για την εγκατάσταση βιομηχανικών και λοιπών δραστηριοτήτων που έχουν άμεση σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος, χαρακτηρίζονται ως «οικο-υποδοχείς». Στους οικο-υποδοχείς μπορούν να εγκαθίστανται δραστηριότητες χαμηλής όχλησης και μέσης όχλησης, όταν από τα λαμβανόμενα μέτρα οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους μειώνονται στην πράξη σε επίπεδο χαμηλής όχλησης, κάτι που θα διαπιστώνεται στο πλαίσιο της Σ.Π.Ε. Τουλάχιστον το 50% της έκτασης των οικο-υποδοχέων πρέπει να διατίθεται για δραστηριότητες των παραγράφων (ε.vi) και (ε.x) της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 3299/2004 όπως ισχύει.

5. Πολεοδομικοί και λοιποί όροι για τους οργανωμένους υποδοχείς και κίνητρα για τη βελτίωση της συγκριτικής ελκυστικότητάς τους

Στην παρούσα παράγραφο περιλαμβάνονται κατευθύνσεις για τους πολεοδομικούς και διαδικαστικούς

όρους που πρέπει να προβλέπει το σύστημα οργανωμένων υποδοχέων της βιομηχανίας με πολεοδόμηση, με στόχο τη βελτίωση της συγκριτικής ελκυστικότητάς τους σε σχέση με άλλες μορφές χωροθέτησης της βιομηχανίας. Οι παρακάτω όροι δεν είναι δεσμευτικοί για τους υφιστάμενους χώρους υποδοχής.

α) Πολεοδομικοί όροι και κίνητρα

i. Σε όλους τους τύπους υποδοχέων που πολεοδομούνται προβλέπεται εισφορά σε γη, στην οποία μετέχουν αναλογικά προς το εμβαδόν της ιδιοκτησίας τους, όπως αυτό διαμορφώνεται με την πράξη εφαρμογής, όλοι οι ιδιοκτήτες γης. Στους υποδοχείς γενικού χαρακτήρα, ορίζεται σε 25%.

ii. Στους υποδοχείς εξυγίανσης το ποσοστό της εισφοράς σε γη ορίζεται σε 20% (δυνάμενο να μειωθεί περαιτέρω σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας εισφοράς σε γη από λειτουργούσες μονάδες με μετατροπή της διαφοράς σε εισφορά σε χρήμα). Το 10% της εισφοράς σε γη μπορεί να χρησιμοποιηθεί για δημιουργία κοινωφελών χώρων.

iii. Υφιστάμενοι κοινοτικοί και αγροτικοί δρόμοι που ενσωματώνονται στον υποδοχέα υπολογίζονται στην εισφορά σε γη, η οποία μειώνεται κατά αντίστοιχο ποσοστό.

iv. Ο μέγιστος Σ.Δ. ορίζεται σε 1,6 για τους υποδοχείς γενικού χαρακτήρα και εξυγίανσης, σε 1,4 για τους υποδοχείς μεμονωμένων μονάδων, και σε 0,9 για τους ενδιάμεσους υποδοχείς.

v. Σε όλους τους τύπους υποδοχέων που πολεοδομούνται προβλέπεται περιμετρική ζώνη υψηλού πρασίνου. Στους υποδοχείς γενικού χαρακτήρα, ανάλογα με τον επιτρεπόμενο βαθμό όχλησης, η ζώνη αυτή έχει ελάχιστο πλάτος ως εξής: Χ.Ο.: 7 μ., Μ.Ο.: 15 μ., Υ.Ο.: 20 μ. Εφόσον το άθροισμα της προκύπτουσας ζώνης πρασίνου και των υπολοίπων αναγκαίων κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων υπερβαίνει την προβλεπόμενη εισφορά σε γη, το υπερβάλλον ποσοστό της ζώνης πρασίνου δεν αποτελεί πρόσθετη εισφορά αλλά παραμένει στην ιδιοκτησία του φορέα του υποδοχέα με δουλεία χρήσης (σε περίπτωση αλλαγής της χρήσης του οργανωμένου υποδοχέα, η δουλεία αυτή παύει να υπάρχει και ο φορέας επαναποκτά πλήρη κυριότητα).

vi. Στους υποδοχείς εξυγίανσης ορίζεται κατ' αντιστοιχία περιμετρική ζώνη υψηλού πρασίνου μέσου πλάτους 5, 10 και 15 μ.

vii. Στους υποδοχείς μεμονωμένων μεγάλων μονάδων προβλέπεται περιμετρική ζώνη υψηλού πρασίνου ίση με την προβλεπόμενη στους γενικού χαρακτήρα, που δεν αποτελεί όμως εισφορά σε γη αλλά ζώνη με δουλεία χρήσης που ισχύει για την περίοδο λειτουργίας του υποδοχέα ως τέτοιου και παραμένει στην ιδιοκτησία του φορέα του υποδοχέα. Στην εσωτερική οργάνωση των υποδοχέων αυτής της κατηγορίας δεν προβλέπονται υποχρεωτικοί κοινόχρηστοι χώροι και οι άξονες κίνησης μπορεί να παραμένουν τμήμα της ιδιοκτησίας τους, ενώ η περιοχή δεν αποκτά καθεστώς εντός σχεδίου αλλά παραμένει εκτός σχεδίου (με ειδικό καθεστώς). Σε περίπτωση διακοπής λειτουργίας της μεμονωμένης μονάδας η περιοχή επιστρέφει στο πρότερο καθεστώς.

viii. Στους υποδοχείς ενδιάμεσου χαρακτήρα, εφόσον η πρωτοβουλία ανήκει σε φορέα ιδιοκτητών της γης, προβλέπεται περιμετρική ζώνη πρασίνου ίση με αυτή των υποδοχέων εξυγίανσης, που δεν αποτελεί όμως εισφορά σε γη αλλά ζώνη με δουλεία χρήσης. Όταν ο φορέας είναι δημόσια αρχή, δεν προβλέπεται ζώνη πρασίνου συνολικά στον υποδοχέα, αλλά σε κάθε γήπεδο που χρησιμοποιείται για βιομηχανική χρήση. Η ζώνη αυτή αντιστοιχεί κατ' ελάχιστον στο 8% της έκτασης και δεν αποτελεί εισφορά σε γη αλλά ζώνη με δουλεία χρήσης, που παραμένει στην κυριότητα του ιδιοκτήτη.

ix. Το μέγιστο ποσοστό κάλυψης των οικοδομήσιμων χώρων στους γενικούς υποδοχείς και τους υποδοχείς εξυγίανσης ορίζεται σε 70% και στους ενδιάμεσους υποδοχείς σε 55%.

x. Η αρτιότητα των οικοπέδων ορίζεται κατά περίπτωση με την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης. Σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 1.000 τ.μ. για τους υποδοχείς υψηλής όχλησης και σε 500 τ.μ. για τους υποδοχείς μέσης και χαμηλής όχλησης.

xi. Η διαχείριση της γης που προκύπτει από την εισφορά σε γη, όπως και της περιμετρικής ζώνης πράσινου στις περιπτώσεις που αυτή έχει καθεστώς δουλείας, γίνεται από το φορέα του υποδοχέα. Οι κοινόχρηστοι χώροι και οι υποδομές των οργανωμένων υποδοχέων προορίζονται για την εξυπηρέτηση των σκοπών της ανάπτυξής τους, και απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται από τρίτους χωρίς την άδεια του φορέα διαχείρισης-διοίκησης του υποδοχέα.

xii. Για κάθε νέα βιομηχανική μονάδα σε Ο.Τ.Α. που διαθέτει οργανωμένο υποδοχέα βιομηχανίας, η χορήγηση Άδειας Εγκατάστασης έξω από αυτόν να χορηγείται με απόφαση του οικείου Νομάρχη ύστερα από ειδική εισήγηση της Διεύθυνσης Ανάπτυξης της Ν.Α. και γνώμη των Εκτελεστικών Επιτροπών των Οργανισμών Ρυθμιστικών Σχεδίων στις περιοχές αρμοδιότητάς τους. Η εισήγηση θα πρέπει να τεκμηριώνει ότι οι δυνατότητες οργανωμένης χωροθέτησης που παρέχονται από τον υφιστάμενο υποδοχέα δεν καλύπτουν τη μονάδα, είτε επειδή στους υπάρχοντες υποδοχείς δεν επιτρέπεται η χωροθέτηση τέτοιων μονάδων λόγω βαθμού όχλησης είτε γιατί δεν υπάρχει διαθέσιμη επαρκής γη στον υποδοχέα (Εφόσον έχει ήδη πωληθεί το 80% τουλάχιστον των οικοπέδων).

xiii. Η δημιουργία Μ.Κ.Α. στους νέους οργανωμένους υποδοχείς είναι υποχρεωτική. Η υποχρέωση αυτή δεν περιλαμβάνει υποδοχείς εγκατάστασης βιομηχανιών χαμηλής όχλησης που παράγουν αποκλειστικά αστικού τύπου απόβλητα εφόσον υφίστανται κατάλληλες υποδομές για την επεξεργασία τους εκτός του υποδοχέα. Υφιστάμενοι υποδοχείς που δεν καλύπτουν τις παραπάνω προϋποθέσεις πρέπει να αποκτήσουν τις αναγκαίες υποδομές εντός 5ετίας.

xiv. Τα υγρά απόβλητα των μονάδων που βρίσκονται σε οργανωμένους υποδοχείς πρέπει να διατίθενται στην κεντρική Μ.Κ.Α., εφόσον υφίσταται. Η εν λόγω διάθεση των αποβλήτων θα γίνεται σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που θέτει ο εκάστοτε φορέας διαχείρισης της κεντρικής Μ.Κ.Α. Στις περιπτώσεις αυτές δεν απαιτείται για τις μεμονωμένες μονάδες η έγκριση διάθεσης υγρών αποβλήτων από την αρμόδια υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που ελέγχει την κεντρική Μ.Κ.Α.

xv. Οι μονάδες που εγκαθίστανται σε οργανωμένους υποδοχείς απαλλάσσονται από την Π.Π.Ε.Α.

β) Οικονομικοί όροι και κίνητρα

i. Οι δημόσιες εξωτερικές (ως προς τους οργανωμένους υποδοχείς) υποδομές που απαιτούνται για τη

λειτουργία και εξωτερική σύνδεση των οργανωμένων υποδοχέων, με βάση τη σχετική έγκριση, εντάσσονται κατά προτεραιότητα στα προγράμματα των αντίστοιχων δημόσιων φορέων, ενώ στα αντίστοιχα αναπτυξιακά Επιχειρησιακά Προγράμματα ενσωματώνεται και σχετικό κριτήριο επιλογής έργων. Παράλληλα, στα Περιφερειακά και στα αρμόδια τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013 προβλέπεται δέσμευση επαρκών πόρων για την κάλυψη των σχετικών αναγκών.

ii. Τα καθεστώτα ενίσχυσης των ιδιωτικών επενδύσεων πρέπει να στηρίζουν τις επιλογές του Ειδικού Πλαισίου και ιδίως την επιδίωξη προσανατολισμού των επενδύσεων προς οργανωμένους υποδοχείς λαμβάνοντας υπόψη και τις ιδιαίτερες περιπτώσεις του άρθρου 5.

6. Εκτίμηση απαιτούμενων εκτάσεων για οργανωμένους υποδοχείς της βιομηχανίας

Ενδεικτική εκτίμηση των απαιτούμενων εκτάσεων για νέους οργανωμένους υποδοχείς της βιομηχανίας σε επίπεδο περιφέρειας και ποιοτική εκτίμηση των αναγκών σε επίπεδο νομού, παρατίθεται στο Παράρτημα ΙΙ.

Άρθρο 7
Κατευθύνσεις για το καθεστώς και τους όρους δόμησης της βιομηχανίας σε εκτός σχεδίου περιοχές

Οι όροι και περιορισμοί της σημειακής χωροθέτησης της βιομηχανίας σε εξωαστικές περιοχές πρέπει να αναμορφωθούν με βάση τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

α) Μείωση του Σ.Δ. για τις εκτός σχεδίου βιομηχανικές εγκαταστάσεις του άρθρου 4 του π.δ. του 1985 σε 0,6 και του Σ.Ο. σε 2,4.

β) Κατ’ εξαίρεση, να επιτρέπεται η επέκταση υφιστάμενων κατά την έγκριση του παρόντος Ειδικού Πλαισίου βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μετά τριετή τουλάχιστον λειτουργία, με παρέκκλιση Σ.Δ. που μπορεί να φθάσει το 1,1 και του Σ.Ο. που μπορεί να φθάσει το 4,4. Σε περίπτωση προσάρτησης στο αρχικό γήπεδο νέων τμημάτων η δυνατότητα αυτή (προσαύξησης του Σ.Δ. και του Σ.Ο.) ισχύει μέχρι διπλασιασμού του εμβαδού που είχε το γήπεδο την 31.12.2006.

γ) Κατάργηση όλων των παρεκκλίσεων αρτιότητας για την εκτός σχεδίου δόμηση βιομηχανικών εγκαταστάσεων.

δ) Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου να κατισχύουν ρυθμίσεων σχεδιασμού του εξωαστικού χώρου στο μέτρο που προβλέπουν ευμενέστερες ρυθμίσεις για τη δόμηση βιομηχανικών εγκαταστάσεων από τις προβλεπόμενες στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 8
Κριτήρια και συμβατότητες χωροθέτησης των βιομηχανικών μονάδων και υποδοχέων που συνδέονται με τα χαρακτηριστικά της περιοχής χωροθέτησης

1. Κριτήρια που συνδέονται με τα χαρακτηριστικά της οργάνωσης του χώρου

α) Γενικά κριτήρια για τους οργανωμένους υποδοχείς. Τα κριτήρια αυτά συνεκτιμώνται θετικά, χωρίς η έλλειψή τους να λειτουργεί δυσμενώς, με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου αναφέρεται κάτι διαφορετικό:

i. Ένταξη σε πόλους ή άξονες ανάπτυξης του εθνικού προτύπου χωροταξικής οργάνωσης τη βιομηχανίας του άρθρου 4 του παρόντος).

ii. Χωροθέτηση σε περιφέρεια ή Νομό για τους οποίους έχει διατυπωθεί κατεύθυνση, στο Παράρτημα Ι, περί σημαντικής ανάγκης δημιουργίας οργανωμένων υποδοχέων συνεκτιμάται ιδιαίτερα θετικά για τη δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων, πλην των ενδιάμεσων υποδοχέων. Το ίδιο ισχύει για χωροθέτηση σε περιοχές εντατικοποίησης, περιοχές επέκτασης ή περιοχές ποιοτικής αναδιάρθρωσης.

iii. Χωροθέτηση σε Ο.Τ.Α. που θα τοποθετηθούν σε υψηλό επίπεδο προτεραιότητας για την άσκηση χωρικής βιομηχανικής πολιτικής, όπως προδιαγράφεται στην παρ. 1 του άρθρου 10. Η χωροθέτηση σε Ο.Τ.Α. αυτής της κατηγορίας ενδιάμεσου υποδοχέα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο μείωσης της ελκυστικότητας υφιστάμενων ή μελλοντικών οργανωμένων υποδοχέων των άλλων κατηγοριών.

iv. Χωροθέτηση οργανωμένων υποδοχέων στις κατηγορίες περιοχών της παρ. 2 της ενότητας Α του άρθρου 4. Στο πλαίσιο αυτό: (α) Οι περιοχές εντατικοποίησης και ποιοτικής αναδιάρθρωσης έχουν εξαιρετικά υψηλή προτεραιότητα για όλους υποδοχείς γενικού χαρακτήρα και μεμονωμένων μονάδων, και οι περιοχές επέκτασης να έπονται ελαφρώς, και (β) Οι περιοχές ποιοτικής αναδιάρθρωσης έχουν εξαιρετικά υψηλή προτεραιότητα για περιοχές εξυγίανσης.

v. Ύπαρξη πιέσεων στην αγορά εργασίας της ευρύτερης περιοχής, ή μεγάλη εξάρτηση της αγοράς εργασίας από τη μεταποίηση.

vi. Ειδίκευση, υφιστάμενη ή προβλεπόμενη από κατεύθυνση του παρόντος, της ευρύτερης περιοχής, σε κλίμακα νομού, στα βιομηχανικά συμπλέγματα 1 ή 2 (Βλέπε Παράρτημα Ι).

vii. Πολύ καλή υπερτοπική προσπελασιμότητα και κατά προτίμηση εγγύτητα με κόμβους συνδυασμένων μεταφορών. Αποτελεί υποχρεωτικό κριτήριο για όλους τους οργανωμένους υποδοχείς πλην των ενδιάμεσων.

viii. Καλή τοπική προσπελασιμότητα. Η έλλειψή της δεν αποτελεί αρνητικό παράγοντα, όταν προβλέπεται επαρκής βελτίωσή της με έργα εξωτερικών υποδομών.

ix. Εγγύτητα σε ενεργειακά δίκτυα (μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου). Η έλλειψή τους δεν αποτελεί αρνητικό παράγοντα, όταν προβλέπεται επαρκής κάλυψη των αναγκών του υποδοχέα με έργα εξωτερικών υποδομών.

x. Εγγύτητα σε χώρους διάθεσης/επεξεργασίας στερεών και υγρών αποβλήτων. Η έλλειψή τους δεν αποτελεί αρνητικό παράγοντα, όταν προβλέπεται επαρκής κάλυψη των αναγκών του υποδοχέα μέσω εσωτερικών ή εξωτερικών υποδομών και διαχειριστικών μέτρων.

xi. Επάρκεια υδατικών πόρων. Η έλλειψή τους δεν αποτελεί αρνητικό παράγοντα, όταν προβλέπεται κάλυψη των επαρκής κάλυψη των αναγκών του υποδοχέα μέσω εσωτερικών ή εξωτερικών υποδομών και διαχειριστικών μέτρων.

xii. Η χωροθέτηση στον περιαστικό χώρο υποδοχέων μέσης και υψηλής όχλησης συνεκτιμάται αρνητικά, χωρίς να την αποκλείει εξ ορισμού.

xiii. Τέλος απαγορεύεται δόμηση βιομηχανικών κτιρίων σε απόσταση μικρότερη των εκατό (100) μέτρων από τον άξονα αυτοκινητοδρόμων, εξήντα (60) μέτρων από τον άξονα εθνικών και είκοσι πέντε (25) από τον άξονα των επαρχιακών οδών.

β) Ειδικά κριτήρια για τους υποδοχείς εξυγίανσης. Τα δύο πρώτα κριτήρια είναι υποχρεωτικά, ενώ το τρίτο συνεκτιμάται θετικά χωρίς η έλλειψή του να λειτουργεί δυσμενώς:

i. Ύπαρξη σημαντικού, για τα δεδομένα της τοπικής οικονομικής βάσης, αριθμού βιομηχανικών μονάδων σε μια ενιαία ζώνη που δεν έχει χαρακτήρα οργανωμένου υποδοχέα. Η ζώνη μπορεί να είναι εντός ή εκτός σχεδίου, και να περιλαμβάνει και άλλες χρήσεις γης, αγροτικές ή αστικές.

ii. Δημιουργία από άτυπα διαμορφωμένη συγκέντρωση μονάδων, προβλημάτων πολεοδομικού ή/και περιβαλλοντικού χαρακτήρα.

iii. Καθορισμός της περιοχής ως «ζώνης περιβαλλοντικής αναβάθμισης» του άρθρου 15 του ν. 3325/2005.

γ) Ειδικά κριτήρια για τους ενδιάμεσους υποδοχείς. Πρέπει να ικανοποιείται ένα τουλάχιστον κριτήριο:

i. Μη οργανωμένη συγκέντρωση στον εξωαστικό χώρο βιομηχανικών μονάδων, η οποία δεν έχει τις προϋποθέσεις, από άποψη μεγέθους ή άλλων χαρακτηριστικών, για τη δημιουργία υποδοχέα εξυγίανσης.

ii. Χωροθέτηση σε περιοχή, κλίμακας Ο.Τ.Α. ή ομάδας Ο.Τ.Α., που δεν διαθέτουν οργανωμένο υποδοχέα της ίδιας βαθμίδας όχλησης, ούτε έχουν επαρκή βιομηχανική δυναμική για τη δημιουργία τέτοιου υποδοχέα.

δ) Ειδικά κριτήρια για τεχνοπόλεις και οικο-υποδοχείς.

Για τη χωροθέτηση τεχνοπόλεων ισχύουν οι κατευθύνσεις της παρ. 5 του άρθρου 5.

Για τη χωροθέτηση οικο-υποδοχέων συνεκτιμάται ιδιαίτερα θετικά η χωροθέτηση σε περιοχές ποιοτικής αναδιάθρωσης και εντατικοποίησης.

ε) Ειδικά κριτήρια για τη χωροθέτηση νέων υποδοχέων ή μονάδων που εμπίπτουν στην εφαρμογή της Οδηγίας Σεβέζο ΙΙ.

Για τη χωροθέτηση νέων υποδοχέων ή μονάδων που εμπίπτουν στην εφαρμογή της Οδηγίας Σεβέζο ΙΙ λαμβάνονται υπόψη και τα εξής ειδικότερα κριτήρια:

i. Εγγύτητα πρόσβασης σε κύριους οδικούς άξονες, αλλά σε ικανή απόσταση από αυτούς. Ειδικά για τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαιοειδών ισχύουν οι κατευθύνσεις της ενότητας 8 του άρθρου 5 του παρόντος.

ii. Χωροθέτηση σε ικανή απόσταση από αστικά κέντρα και οικισμούς καθώς και πιθανές επεκτάσεις τους.

iii. Χωροθέτηση σε περιοχές με χαμηλή ένταση χρήσεων γης, δηλαδή με μειωμένη παρουσία μόνιμου ή μη πληθυσμού.

στ) Κριτήρια για τις μεμονωμένες βιομηχανικές μονάδες

i. Τα κριτήρια i, v, viii, ix, x, xi, xii και xiii της παραγράφου 1.α του παρόντος άρθρου, συνεκτιμώνται θετικά, με προσαρμογή της σχετικής κατεύθυνσης σε επίπεδο μεμονωμένης μονάδας.

ii. Οι κλαδικές προτεραιότητες σε επίπεδο περιφέρειας και νομού, στο Παράρτημα Ι, συνεκτιμώνται θετικά για μονάδες που ανήκουν στους αντίστοιχους κλάδους.

iii. Η πολύ καλή υπερτοπική προσπελασιμότητα συνεκτιμάται θετικά για τις μεγαλύτερες μονάδες που απευθύνονται σε υπερτοπικές αγορές.

iv. Η χωροθέτηση στον αστικό και τον περιαστικό χώρο συνεκτιμάται θετικά, προκειμένου για μικρές και πολύ μικρές μονάδες.

2. Κατευθύνσεις που συνδέονται με ειδικά θεσμικά καθεστώτα και κατηγορίες χώρου

α) Νησίδες δασικών εκτάσεων μπορούν να περικλείονται μέσα σε οργανωμένους υποδοχείς βιομηχανίας, διατηρώντας το καθεστώς προστασίας τους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή, για τεχνικοοικονομικούς λόγους, η διέλευση δικτύων υποδομής. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον από την επέμβαση προκαλείται ζημία δασικής βλάστησης πρέπει να εξασφαλίζεται με ευθύνη και δαπάνες του φορέα η δάσωση γεωργικής έκτασης αντίστοιχου εμβαδού με τη δασική περιοχή που εκχερσώνεται μέσα στα όρια του υποδοχέα.

β) Γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας.

Στην απαγόρευση εγκατάστασης νέων βιομηχανικών μονάδων ή οργανωμένων υποδοχέων σε αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας δεν περιλαμβάνονται οι υποδοχείς εξυγίανσης υφιστάμενων άτυπων συγκεντρώσεων βιομηχανικών μονάδων και οι αγροτοβιομηχανικές μονάδες του άρθρου 5, παρ. 1.

γ) Σε περιοχές του δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000 περιλαμβανομένων των Ζωνών Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) της ορνιθοπανίδας της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ η εγκατάστασή τους είναι δυνατή, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από τα νομικά καθεστώτα προστασίας τους. Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση βιομηχανικών μονάδων στους οικοτόπους προτεραιότητας, στις περιοχές απολύτου προστασίας της φύσης και προστασίας της φύσης που καθορίζονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 19 παρ. 1 και 2 και 21 του ν. 1650/1986 καθώς επίσης και στους πυρήνες εθνικών δρυμών, στα διατηρητέα μνημεία της φύσης, στα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου το σύνολο της εδαφικής περιφέρειας ενός Ο.Τ.Α. ή ενός νησιού χαρακτηρίζεται τοιουτοτρόπως και στα αισθητικά δάση που δεν περιλαμβάνονται στην προηγούμενη περίπτωση.

δ) Στην κρίσιμη παραθαλάσσια ζώνη πρέπει να αποθαρρύνεται η χωροθέτηση βιομηχανικών μονάδων, με εξαίρεση των προβλεπόμενων στο άρθρο 5 παρ.3.

ε) Σε ζώνες που από το Ε.Π. Τουρισμού χαρακτηρίζονται ως τουριστικής προτεραιότητας και μάλιστα ως ανεπτυγμένες τουριστικά πρέπει να αποθαρρύνεται η διάσπαρτη χωροθέτηση βιομηχανικών μονάδων μέσης και υψηλής όχλησης. Στις υπόλοιπες περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος η χωροθέτηση τους είναι κατά κανόνα δυνατή σε τμήματα τους που δεν παρουσιάζουν τουριστικό ενδιαφέρον είτε μεμονωμένα είτε σε οργανωμένους υποδοχείς. Η συνύπαρξη της παραδοσιακής βιοτεχνίας - χειροτεχνίας καθώς και μονάδων τυποποίησης τοπικών προϊόντων ονομασίας προέλευσης με τον τουρισμό κρίνεται επιθυμητή.

στ) Στις περιαστικές ζώνες πρέπει να αποθαρρύνεται η διάσπαρτη χωροθέτηση βιομηχανικών μονάδων μέσης και υψηλής όχλησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Άρθρο 9
Κατευθύνσεις για τον υποκείμενο χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό

1. Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

Ενόψει της αναθεώρησης των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης πρέπει να γίνει αναμόρφωση των προδιαγραφών εκπόνησής τους κατά τρόπο που να υποστηρίζουν τις κατευθύνσεις του παρόντος.

15001511130409006 8

Οι Προδιαγραφές των Περιφερειακών Πλαισίων πρέπει να προβλέψουν την υποχρέωση προσδιορισμού κατ' ελάχιστον, σε διαγράμματα κατάλληλης κλίμακας, περιοχών αναζήτησης οργανωμένων υποδοχέων, στις οποίες θα επιτρέπεται μεταβατικά και μέχρι τη δημιουργία των οργανωμένων υποδοχέων η μεμονωμένη εγκατάσταση βιομηχανικών μονάδων. Για τον προσδιορισμό των κατάλληλων περιοχών ακολουθούνται τα κριτήρια χωροθέτησης του άρθρου 9, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του άρθρου 5. Οι ζώνες αυτές θα εξειδικεύονται περαιτέρω από το σχεδιασμό σε τοπική κλίμακα.

Επίσης οι Προδιαγραφές των Περιφερειακών Πλαισίων πρέπει να προβλέψουν κριτήρια, με βάση τα οποία τα Πλαίσια θα κατατάξουν τους Ο.Τ.Α. της αντίστοιχης Περιφέρειας σε βαθμίδες προτεραιότητας, κατ' αναλογία της αντίστοιχης κατάταξης των Νομών του Παραρτήματος Ι του παρόντος. Η προτεραιότητα μπορεί να συνδέεται είτε με ισχυρή υφιστάμενη βιομηχανική βάση ή τάση ανάπτυξής της, είτε με προγραμματική επιλογή για την ενίσχυση της βιομηχανίας σε εξειδίκευση περιφερειακών ή νομαρχιακών κατευθύνσεων. Κριτήρια για την κατάταξη σε βαθμίδες προτεραιότητας πρέπει να είναι: τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της υφιστάμενης βιομηχανικής βάσης και οι τάσεις εξέλιξής της, οι προγραμματικές επιλογές για τη βιομηχανία με βάση το παρόν και λοιπά υπερκείμενα πλαίσια σχεδιασμού ή προγραμματισμού, η καταλληλότητα του χώρου για χωροθέτηση βιομηχανικών δραστηριοτήτων, και ο ρόλος της βιομηχανίας στη συνολική οικονομική βάση και τις προοπτικές του Ο.Τ.Α.

Κατά τον εναρμονισμό των Περιφερειακών Πλαισίων με το Ειδικό Πλαίσιο πρέπει να ληφθούν ιδιαίτερα υπόψη οι ανά Περιφέρεια κατευθύνσεις του Παραρτήματος Ι του παρόντος, με τις αναγκαίες εξειδικεύσεις ή προσθήκες. Πρέπει να εξεταστεί η ενεργοποίηση της διάταξης της παρ. 3α του άρθρου 8 του ν. 2742/1999 που δίνει τη δυνατότητα ανάληψης σχετικής πρωτοβουλίας από τις Περιφέρειες.

Η προβλεπόμενη από το ν. 2742/1999 δυνατότητα νομαρχιακής εξειδίκευσης των Περιφερειακών Πλαισίων είναι σκόπιμο χρησιμοποιηθεί για τον αναλυτικότερο χωροταξικό σχεδιασμό της βιομηχανίας, ιδιαίτερα στους Νομούς πολύ υψηλής και υψηλής προτεραιότητας.

2. Ρυθμιστικά Σχέδια Αθήνας και Θεσσαλονίκης

Η χωρική ρύθμιση της βιομηχανίας στις ευρύτερες των μητροπολιτικών κέντρων Αθήνας και Θεσσαλονίκης πρέπει να καλύψει το σύνολο των αντίστοιχων ζωνών χωρικής ολοκλήρωσης της βιομηχανίας. Οι ζώνες αυτές περιλαμβάνουν:

(i) Στην περίπτωση της Μητροπολιτικής Περιοχής της Αθήνας, την Αττική, το ηπειρωτικό τμήμα του Ν. Εύβοιας και την ευρύτερη περιοχή της Χαλκίδας, το νότιο τμήμα του Ν. Βοιωτίας, το ηπειρωτικό τμήμα του Ν. Κορινθίας και την ευρύτερη περιοχή της Κορίνθου και (ii) Στην περίπτωση της Μητροπολιτικής Περιοχής της Θεσσαλονίκης, το Ν. Θεσσαλονίκης σχεδόν το σύνολο του Ν. Κιλκίς, το ανατολικό κυρίως τμήμα του Ν. Ημαθίας καθώς και το δυτικό τμήμα του Ν. Χαλκιδικής.

3. Κατευθύνσεις για το γενικότερο πλαίσιο του πολεοδομικού σχεδιασμού

Επιβάλλεται:

- Η αναμόρφωση των προδιαγραφών των Ρυθμιστικών Σχεδίων του ν. 2508/1997, των Γ.Π.Σ./Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. και των Πολεοδομικών Μελετών, κατά τρόπο που να υποστηρίζονται οι κατευθύνσεις του παρόντος.

- Η αντιστοίχηση των βιομηχανικών δραστηριοτήτων με βαθμούς όχλησης που αναφέρονται στα πολεοδομικά διατάγματα (απόφαση 13727/724/2003) πρέπει να αναμορφωθεί, ούτως ώστε να μην αναπαράγει τη λογική της κατάταξης των δραστηριοτήτων σε ομάδες και κατηγορίες από την οπτική γωνία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, αλλά να ενσωματώσει παραμέτρους που έχουν ιδιαίτερη σημασία από την άποψη του πολεοδομικού ρόλου των δραστηριοτήτων. Τέτοιες παράμετροι είναι, μεταξύ άλλων, οι άμεσες και πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις στις χρήσεις γης, οι επιπτώσεις στην αγορά γης, οι επιπτώσεις στην πυκνότητα δόμησης, οι επιπτώσεις στο χαρακτήρα του αστικού τοπίου, οι επιπτώσεις στην αστική αγορά εργασίας και στην κοινωνική συνοχή, οι επιπτώσεις στην αστική οικονομική ανάπτυξη, οι ειδικότερες συνέπειες των παραγόμενων ρύπων και οχλήσεων για τον αστικό χώρο σε συνδυασμό με την ύπαρξη τεχνικών δυνατοτήτων αντιμετώπισής τους.

Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα ο προσδιορισμός του βαθμού όχλησης κάθε μονάδας να γίνεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο, προκαταρκτικό, στάδιο, η κατάταξη θα γίνεται με βάση τη σχετική αντιστοίχηση του Παραρτήματος της πιο πάνω απόφασης (όπως αυτό θα αναμορφωθεί). Σε δεύτερο, οριστικό, στάδιο, η μονάδα θα κατατάσσεται σε βαθμίδα όχλησης λαμβανομένης υπόψη της δυνατότητας βελτιστοποίησης των πραγματικών επιπτώσεών της στον πολεοδομικό χώρο, μέσω του τεχνολογικού δυναμικού, των περιβαλλοντικών και άλλων όρων που προσδιορίζονται για τη λειτουργία της. Για την εφαρμογή αυτής της διαδικασίας, μπορεί να προβλεφθεί δυνητικά η υποβολή ειδικής μελέτης από την ενδιαφερόμενη μονάδα, που θα προβλέπει κατάλληλα μέτρα και όρους.

- Η αναμόρφωση του από 23.2/6.3.1987 π.δ. «Κατηγορίες και περιοχές χρήσεων γης», με τη δημιουργία μιας ειδικής κατηγορίας δραστηριοτήτων ιδιαίτερα χαμηλής όχλησης και μικρού μεγέθους που εξυπηρετούν τοπικές ανάγκες στον αστικό χώρο, ούτως ώστε από τη μια να περιοριστεί η δυνατότητα χωροθέτησης επαγγελματικών εργαστηρίων μη συμβατών με τις περιοχές κατοικίας και από τη άλλη να διευρυνθεί η δυνατότητα χωροθέτησης άλλων μικρών επιχειρήσεων, χαμηλής όχλησης, που εξυπηρετούν τοπικές ανάγκες.

- Να επανεξετασθεί η προθεσμία που προβλέπεται από το άρθρο 7 του ν. 3325/2005 για την απομάκρυνση υφιστάμενων μονάδων και ειδικότερα να συναρτάται με την ολοκλήρωση της δημιουργίας στον ίδιο ή τους όμορους Ο.Τ.Α., οργανωμένου υποδοχέα ή άλλης ζώνης όπου να επιτρέπεται η χωροθέτηση της υπό απομάκρυνση μονάδας.

- Να προβλεφθεί από τον αναπτυξιακό νόμο η παροχή οικονομικών κινήτρων για την μετεγκατάσταση βιομηχανικών μονάδων που επιβάλλεται από πολεοδομικές διατάξεις.

- Συμπληρώνεται το άρθρο 8 του ν. 2508/1997 με την πρόβλεψη ειδικής κατηγορίας προβλημάτων που δικαιολογούν ανάπλαση, για τις περιπτώσεις εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων κάποιας κλίμακας εγκλωβισμένων στο εσωτερικό του αστικού ιστού, που με τους τρέχοντες πολεοδομικούς όρους δεν μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν. Τα κελύφη αυτών των μονά-

δων μπορούν να υποδεχθούν νέες χρήσεις συμβατές με τις επιτρεπόμενες από τον πολεοδομικό σχεδιασμό και με όρους ανάλογους με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 31, παρ. 5 του ν. 3325/2005.

4. Κατευθύνσεις για τις επιλογές των πολεοδομικών σχεδίων όσον αφορά τη ρύθμιση της βιομηχανίας στον οικιστικό ιστό

α) Για την αποτελεσματικότερη προώθηση της οργανωμένης χωροθέτησης της βιομηχανίας πρέπει να διερευνάται συστηματικά, κατά την περίοδο εκπόνησης των μελετών, η ύπαρξη επενδυτικού ενδιαφέροντος για την υλοποίηση οργανωμένων υποδοχέων.

β) Στους Ο.Τ.Α. που στο πλαίσιο της κατάταξης που προβλέπεται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου θα καταταγούν σε βαθμίδες προτεραιότητας, τα Ρ.Σ. και τα Γ.Π.Σ./Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. πρέπει να προωθούν τα εξής:

- Στους Ο.Τ.Α. με πληθυσμό μεγαλύτερο των 5000 κατοίκων που δεν περιλαμβάνονται στα όρια Ρυθμιστικών Σχεδίων καθώς και στους Ο.Τ.Α. μέσης τουλάχιστον προτεραιότητας, να εξαντλούνται τα περιθώρια δημιουργίας οργανωμένου υποδοχέα για τη βιομηχανία, με χαρακτήρα προσαρμοσμένο στα χαρακτηριστικά του Ο.Τ.Α. Ανάλογη διερεύνηση πρέπει να γίνεται και στους Ο.Τ.Α. που είναι όμοροι των προηγούμενων ή βρίσκονται σε ζώνη ημερήσιων μετακινήσεων εργασίας-κατοικίας (της τάξης των 30 λεπτών).

- Στους Ο.Τ.Α. υψηλής ή πολύ υψηλής προτεραιότητας, πρέπει να παρέχεται δυνατότητα χωροθέτησης επαγγελματικών εργαστηρίων, με τον ορισμό γενικών χρήσεων που τα επιτρέπουν σε επαρκές ποσοστό του πολεοδομικού χώρου (ενδεικτικά, της τάξης τουλάχιστον του 20%).

- Στους Ο.Τ.Α. πολύ υψηλής προτεραιότητας, πρέπει να παρέχεται δυνατότητα χωροθέτησης βιομηχανικών εγκαταστάσεων χαμηλής όχλησης, με την πρόβλεψη γενικών χρήσεων που τις επιτρέπουν σε επαρκή έκταση του πολεοδομικού χώρου (ενδεικτικά, της τάξης τουλάχιστον του 10%). Επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης προβλέπεται η τροποποίηση της ταξινόμησης των βιομηχανικών δραστηριοτήτων σε βαθμούς όχλησης που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο πολεοδομικών διατάξεων.

γ) Σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από Γ.Π.Σ./Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. ως «ΒΙ.ΠΑ. - ΒΙΟ.ΠΑ. προς εξυγίανση», η δυνατότητα καθορισμού χρήσεων πλεον αυτών που προβλέπονται για τα ΒΙ.ΠΑ. ΒΙΟ.ΠΑ. πρέπει να επιτρέπεται σε διακεκριμένες ζώνες συμβατών χρήσεων και στο μέτρο που είναι συμβατές με την επιδιωκόμενη εξυγίανση. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να αποφεύγεται η αύξηση της πυκνότητας κατοίκησης.

δ) Στους Ο.Τ.Α. που χαρακτηρίζονται από σημαντική παρουσία οχλούσας μεταποίησης, ο πολεοδομικός σχεδιασμός οφείλει να προβεί στην συστηματική καταγραφή των οχλουσών μονάδων και στον τρόπο αντιμετώπισης τους είτε με μετεγκατάσταση σε οργανωμένο υποδοχέα κατάλληλου χαρακτήρα είτε με άλλο τρόπο.

ε) Βιομηχανικές μονάδες κάποιας κλίμακας που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους και είναι εγκλωβισμένοι στον αστικό ιστό, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος του πολεοδομικού σχεδιασμού, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της παρ. 3 του παρόντος άρθρου.

στ) Πολεοδομικά σχέδια που δεν ικανοποιούν τις κατευθύνσεις (α) έως (ε) της παρούσας παραγράφου, πρέπει να περιλαμβάνουν σαφή αιτιολόγηση της επιλογής τους.

5. Κατευθύνσεις για το φυσικό σχεδιασμό του εξωαστικού χώρου, μέσω Γ.Π.Σ./Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. ή άλλων σχεδιαστικών εργαλείων

α) Πρέπει να περιορίζεται αισθητά το ποσοστό του εξωαστικού χώρου στο οποίο επιτρέπεται η χωροθέτηση βιομηχανικών μονάδων με τους όρους της γενικής νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης. Η κατεύθυνση αυτή είναι ιδιαίτερα ισχυρή στην περίπτωση Ο.Τ.Α. που, στο πλαίσιο της κατάταξης που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 10, κατατάσσονται σε υψηλή ή πολύ υψηλή προτεραιότητα.

β) Πρέπει να προωθείται η οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας στο πλαίσιο των κατευθύνσεων του άρθρου 7.

γ) Σχέδια χρήσεων γης του εξωαστικού χώρου που δεν ορίζουν χρήσεις γης στο σύνολο της περιοχής μελέτης, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον κίνδυνο εκτόνωσης των πιέσεων για διάσπαρτη εγκατάσταση βιομηχανικών μονάδων στο μη ρυθμιζόμενο τμήμα της τελευταίας.

δ) Σχέδια που δεν ικανοποιούν τις πιο πάνω κατευθύνσεις, πρέπει να περιλαμβάνουν σαφή αιτιολόγηση της επιλογής αυτής.

ε) Πρέπει να συστηματοποιηθούν οι χρήσεις γης που χρησιμοποιούνται για το φυσικό σχεδιασμό του εξωαστικού χώρου και να ενταχθούν σε ένα ενιαίο κώδικα χρήσεων γης για το σύνολο των εντός και εκτός σχεδίου περιοχών.

στ) Σε περιοχές του δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000 περιλαμβανομένων των Ζωνών Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) της ορνιθοπανίδας της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ η εγκατάσταση βιομηχανικών μονάδων, εκτός των οικοτόπων κοινοτικής προτεραιότητας, είναι δυνατή με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από τα νομικά καθεστώτα προστασίας τους.

6. Συμπληρωματικές κατευθύνσεις για την προστασία του περιβάλλοντος

α) Για την περαιτέρω μείωση της συμμετοχής της βιομηχανίας στη ρύπανση της ατμόσφαιρας, πρέπει να προωθηθούν τα εξής μέτρα:

- Εκπόνηση και υλοποίηση Σχεδίων Δράσης για τον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης των αστικών κέντρων βάσει της Οδηγίας 96/62).

- Προώθηση εθελοντικών συμφωνιών με κλαδικούς φορείς της βιομηχανίας για την υλοποίηση ενεργειών αντιμετώπισης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

- Ολοκλήρωση-λειτουργία του συστήματος παρακολούθησης-ενημέρωσης για την εφαρμογή της Οδηγίας για την Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχο της ρύπανσης (IPPC).

- Εφαρμογή Βέλτιστων Διαθέσιμων Τεχνικών και χρήση αποδοτικότερων τεχνολογιών και καθαρότερων καυσίμων σε βιομηχανικούς κλάδους (Οδηγία 1996/61/ΕΚ).

β) Κατά την ενεργοποίηση του ν. 3199/2003 θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες μεγάλων υδροβόρων βιομηχανιών στις αντίστοιχες λεκάνες απορροής. Σε κάθε περίπτωση οι βιομηχανίες αυτές πρέπει να εφαρμόζουν τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές ώστε να διασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη προστασία των υδάτων, η επάρκεια των αποθεμάτων τους και η διατήρηση της

ποιότητάς τους, ιδιαίτερα δε, η μείωση και η αποτροπή της ρύπανσής τους.

γ) Κόμβοι του Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων πρέπει να χωροθετηθούν σε στρατηγικές θέσεις του εθνικού προτύπου χωροταξικής οργάνωσης για την εξυπηρέτηση ισχυρών συγκεντρώσεων.

δ) Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στην εξοικονόμηση πόρων μέσω της ανακύκλωσης γης και κελυφών που προκύπτουν από αποβιομηχάνιση. Ειδικότερα πρέπει να σχεδιαστούν και εφαρμοστούν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε περιοχές που έχουν υποστεί ρύπανση από παρελθούσα βιομηχανική δραστηριότητα, ιδιαίτερα όταν αυτές βρίσκονται σε αστικές ή ημιαστικές περιοχές, οπότε τίθεται σε κίνδυνο η δημόσια υγεία του πληθυσμού. Οι παρεμβάσεις αυτές μπορούν να συνδυαστούν με τη δημιουργία υποδοχέων εξυγίανσης της παρούσας απόφασης.

ε) Τα χωροταξικά και πολεοδομικά σχέδια πρέπει να διερευνούν τη σκοπιμότητα προσδιορισμού περιοχών για τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στην εφαρμογή της Οδηγίας Σεβέζο ΙΙ και να θέτουν τους απαραίτητους όρους και προϋποθέσεις εγκατάστασής τους.

Άρθρο 10
Λοιπές κατευθύνσεις

1. Κατευθύνσεις για συμπληρώσεις και τροποποιήσεις του ν. 2742/1999

Κατευθύνσεις για συμπληρώσεις και τροποποιήσεις του ν. 2742/1999 περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

2. Κατευθύνσεις για μηχανισμούς εφαρμογής, παρακολούθησης και ελέγχου της χωρικής ανάπτυξης της βιομηχανίας

Κατευθύνσεις για μηχανισμούς εφαρμογής, παρακολούθησης και ελέγχου της χωρικής ανάπτυξης της βιομηχανίας περιλαμβάνονται στο Παράρτημα IV.

3. Κατευθύνσεις για τον αναπτυξιακό προγραμματισμό

Δίνονται οι ακόλουθες ειδικές κατευθύνσεις για τον αναπτυξιακό προγραμματισμό:

α) Τα Επιχειρησιακά Σχέδια της νέας προγραμματικής περιόδου 2007-2013 (ανεξάρτητα από την πηγή της χρηματοδότησής τους), προτείνεται να λάβουν υπόψη τους τα εξής:

i) Να προβλεφθεί επαρκής χρηματοδοτική δέσμευση για την ενίσχυση σημαντικού αριθμού νέων οργανωμένων υποδοχέων, τόσο από αυτοτελώς από ιδιωτικούς φορείς όσο και μέσω των Σ.Δ.Ι.Τ. ή άλλων μηχανισμών.

ii) Να προβλεφθεί επαρκής χρηματοδοτική δέσμευση για κίνητρα μετεγκατάστασης.

iii) Στα κριτήρια επιλογής έργων να προβλέπεται ρητώς ο εναρμονισμός με τις κατευθύνσεις του Ειδικού Πλαισίου της Βιομηχανίας.

β) Να ενσωματωθούν στο ν. 3299/2004 όπως ισχύει οι ειδικές κατευθύνσεις του παρόντος.

4. Κατευθύνσεις για τις υποδομές γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος και λοιπές δράσεις που συνδέονται με τη χωρική ανάπτυξη της βιομηχανίας

α) Βασική ανάγκη του βιομηχανικού τομέα είναι η κατά το δυνατόν ομοιογενής κάλυψη του εθνικού χώρου από υπερτοπικές μεταφορικές υποδομές. Η υπάρχουσα ή προγραμματιζόμενη οδική υποδομή καλύπτει αρκετά ικανοποιητικά τις ανάγκες υπερτοπικής προσπελασιμότητας, αλλά πρέπει να δειχθεί ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την τοπική διασύνδεση της υπερτοπικής υποδομής με τις εστίες συγκέντρωσης της βιομηχανικής δραστηριότητας (πόλοι και άλλα ισχυρά σημεία του εθνικού προτύπου χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας). Αντίστοιχη ανάγκη τοπικών συνδέσεων υπάρχει και ως προς το σιδηροδρομικό δίκτυο, ενώ υπογραμμίζεται και η σημασία της ολοκλήρωσης του προαστιακού δικτύου της Αττικής για τη σύνδεση Αεροδρομίου Ε. Βενιζέλος και του λιμανιού του Πειραιά. Όσον αφορά τη λιμενική υποδομή, ιδιαίτερα σημασία έχει η βελτίωση της υποδομής και λειτουργίας των λιμανιών-εθνικών πυλών.

β) Πρέπει να διερευνηθεί η σκοπιμότητα δημιουργίας ορισμένων νέων ελεύθερων ζωνών, που θα εξυπηρετούν και τον εξωστρεφή προσανατολισμό της βιομηχανίας, με βάση τις εξής κατευθύνσεις: δημιουργία δύο ζωνών σε λιμάνια-πύλες της χώρας, με πιθανές συγκεκριμένες θέσεις στην Καβάλα ή την Αλεξανδρούπολη, και την Ηγουμενίτσα, και δημιουργία από μιας ζώνης σε παραμεθόριους οργανωμένους υποδοχείς, υφιστάμενους ή νέους, στις περιφέρειες Κεντρικής, Δυτικής και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, καθώς και στην Κρήτη.

γ) Στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Εδαφικής Συνεργασίας κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013 (ιδίως των προγραμμάτων: Διμερής Διασυνοριακή Συνεργασία αρ. 1, 2 και 3, Εσωτερικά σύνορα, αρ. 9, και Πρόγραμμα Διαπεριφερειακής Συνεργασίας) θα πρέπει, επίσης, να επιδιωχθεί η σύνδεση με βιομηχανικές περιοχές ή ζώνες εγκατάστασης βιομηχανίας από την άλλη πλευρά των συνόρων, και η εξειδίκευση της ελληνικής πλευράς στα πλέον προχωρημένα στάδια της παραγωγής.

δ) Όσον αφορά την ηλεκτρική ενέργεια, γενικότερη ανάγκη είναι η βελτίωση της ευστάθειας και γεωγραφικής ισορροπίας του συστήματος. Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι το σύστημα κατανομής δικαιωμάτων εκπομπών ρύπων μπορεί να δημιουργήσει σοβαρές επιβαρύνσεις στην ανταγωνιστικότητα ορισμένων μεγάλων βιομηχανικών μονάδων. Η προώθηση των Α.Π.Ε. έχει, από αυτή την άποψη, καθοριστική σημασία, ενώ ενδεχομένως θα πρέπει να διερευνηθούν και μεταβατικά αντισταθμιστικά μέτρα. Η επέκταση του δικτύου φυσικού αερίου, ιδίως κατά μήκος των αξόνων του προτύπου χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας έχει επίσης ιδιαίτερη σημασία.

ε) Πρέπει να δημιουργηθεί η αναγκαία υποδομή για την επεξεργασία και διάθεση των βιομηχανικών και επικίνδυνων αποβλήτων.

Η μέριμνα για την επεξεργασία και την ασφαλή διάθεση των υπολειμμάτων τους ανήκει στον παραγωγό και τον κάτοχο των βιομηχανικών αποβλήτων.

στ) Πρέπει να προωθηθούν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αποκατάστασης περιοχών που έχουν υποστεί ρύπανση από παρελθούσα βιομηχανική δραστηριότητα. Η υποχρέωση αυτή ανήκει στον παραγωγό και τον κάτοχο των ρυπασμένων χώρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

Άρθρο 11
Πρόγραμμα Δράσης

Α. Μέτρα και δράσεις θεσμικού χαρακτήρα

Α.1 Μέτρα και δράσεις θεσμικού χαρακτήρα άμεσης προτεραιότητας

Η προώθηση των μέτρων άμεσης προτεραιότητας συνδέεται με την εφαρμογή βασικών κατευθύνσεων του Ειδικού Πλαισίου.

1. Αναμόρφωση του συστήματος δημιουργίας οργανωμένων υποδοχέων βιομηχανικών και άλλων δραστηριοτήτων

Ενέργεια: Μεταρρύθμιση του συστήματος δημιουργίας οργανωμένων υποδοχέων βιομηχανικών και άλλων δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, και ιδίως με τα οριζόμενα στα άρθρα 6 και 8.

Αρμόδιος Φορέας: ΥΠ.ΑΝ. - Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ανάθεση μελέτης ή σύσταση ομάδας εργασίας ΥΠ.ΑΝ. - Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και ψήφιση Νόμου.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη» ή Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

2. Τροποποίηση της γενικής νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης

Ενέργεια: Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. της 24/31.5.1985, ΦΕΚ 270Δ/1985 για την εκτός σχεδίου δόμηση βιομηχανικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα προς τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, και ειδικότερα με τα οριζόμενα στα άρθρα 7 και 8.

Αρμόδιος Φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Έκδοση π.δ.

Χρηματοδότηση: -.

3. Τροποποίηση της νομοθεσίας για την εκτός σχεδίου δόμηση στην Αττική

Ενέργεια: Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. της 5/13.12.1979 (ΦΕΚ 707Δ) για την εκτός σχεδίου δόμηση βιομηχανικών εγκαταστάσεων στις Περιοχές Β στην Αττική, σύμφωνα προς τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, και ειδικότερα με τα οριζόμενα στα άρθρα 7 και 8 και στο Παράρτημα Ι.

Αρμόδιος Φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Έκδοση π.δ.

Χρηματοδότηση: -.

4. Εναρμόνιση του ν. 3325/2005 με τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου.

Ενέργεια: Εναρμόνιση του ν. 3325/2005, σύμφωνα προς τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, και ειδικότερα σε ότι αφορά στις νέες κατηγορίες βιομηχανικών δραστηριοτήτων και στο περιεχόμενο χρήσεων αυτών καθώς και στο περιεχόμενο του άρθρου 7 σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 9.

Αρμόδιος Φορέας: ΥΠ.ΑΝ.- Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ένταξη τροπολογίας σε νόμο.

Χρηματοδότηση: -.

5. Τροποποίηση του ν. 2637/1998, άρθρο 56

Ενέργεια: Τροποποίηση του άρθρου 56 του ν. 2637/1998, όπως ισχύει με σκοπό την προσαρμογή του περιεχομένου του προς τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου και ειδικότερα στα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 1) και 8 (παρ. 2.β).

Αρμόδιος Φορέας: ΥΠ.Α.Α.Τ.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Τροποποίηση Νόμου.

Χρηματοδότηση: Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας (Ε.Σ.Σ.Α.ΑΛ.) 2007-2013.

6. Σύνταξη προδιαγραφών εκπόνησης προκαταρκτικών μελετών ασφαλείας

Ενέργεια: Σύνταξη προδιαγραφών εκπόνησης προκαταρκτικών μελετών ασφαλείας (ΚΥΑ 12044/613 «Σεβέζο», όπως ισχύει,), σύμφωνα και με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 5 παρ. 7 καθώς και για τη βελτίωση των διαδικασιών και μηχανισμών εφαρμογής τους.

Αρμόδιος Φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ανάθεση μελέτης ή σύσταση ομάδας εργασίας στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., και έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

7. Ειδική διαδικασία χωροθέτησης και χωρικής οργάνωσης για τις βιομηχανικές επενδύσεις μείζονος σημασίας για την εθνική οικονομία

Ενέργεια: Δημιουργία ειδικής διαδικασίας χωροθέτησης και χωρικής οργάνωσης για τις βιομηχανικές επενδύσεις μείζονος σημασίας για την εθνική οικονομία, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, και ιδίως με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 παρ. 6.

Αρμόδιος Φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. - ΥΠ.ΑΝ.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ανάθεση μελέτης ή σύσταση ομάδας εργασίας Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. - ΥΠ.ΑΝ., και ψήφιση Νόμου.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη» ή Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

8. Σχέδια Δράσης για τον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης των αστικών κέντρων

Ενέργεια: Εκπόνηση και υλοποίηση Σχεδίων Δράσης για τον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης των αστικών κέντρων βάσει της Οδηγίας 96/62, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, και ιδίως με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 παρ. 6.

Αρμόδιος Φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ανάθεση μελετών και εφαρμογή τους

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη» Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013 και ιδιωτικοί πόροι.

Α.2 Μέτρα και δράσεις θεσμικού χαρακτήρα δεύτερης, χρονικά, προτεραιότητας

Το Ειδικό Πλαίσιο μπορεί να εφαρμοστεί χωρίς τα μέτρα δεύτερης (χρονικά) προτεραιότητας, αλλά η προώθησή τους είναι αναγκαία σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα.

1. Κατάρτιση προδιαγραφών εκπόνησης των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

Ενέργεια: Κατάρτιση προδιαγραφών εκπόνησης των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, που θα ενσωματώσουν και τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, σύμφωνα και με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 9 της παρούσας απόφασης

Αρμόδιος Φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ανάθεση μελέτης ή σύσταση ομάδας εργασίας στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., και έκδοση υπουργικής απόφασης.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

2. Εναρμόνιση των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

Ενέργεια: Εναρμόνιση των εγκεκριμένων Περιφερειακών Πλαισίων προς τις κατευθύνσεις του παρόντος

Ειδικού Πλαισίου, σύμφωνα και με τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 4 και 9 και στο Παράρτημα Ι της παρούσας απόφασης.

Αρμόδιος φορέας: Γ.Γ. Περιφέρειας και Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Κατάρτιση εκθέσεων αξιολόγησης των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και εκπόνηση μελετών για την τροποποίηση και αναθεώρησή τους και την εναρμόνισή τους προς τις κατευθύνσεις του παρόντος (άρθρο 8 παρ. 6 και 5 ν. 2742/1999).

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

3. Εναρμόνιση των Ρυθμιστικών Σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης

Ενέργεια: Εναρμόνιση των εγκεκριμένων Ρυθμιστικών Σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης (ν. 1515/1985 και ν. 1561/1985) προς τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, σύμφωνα και με τα ειδικότερα οριζόμενα ιδίως στο άρθρο 9 και το Παράρτημα Ι της παρούσας απόφασης.

Αρμόδιος φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ενσωμάτωση των κατευθύνσεων του παρόντος Ειδικού Πλαισίου στο υπό επικαιροποίηση Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας, και στο υπό κατάρτιση νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον 2000-2006.

4. Τροποποίηση των προδιαγραφών εκπόνησης των Ρυθμιστικών Σχεδίων του ν. 2508/1997

Ενέργεια: Τροποποίηση των προδιαγραφών εκπόνησης των Ρυθμιστικών Σχεδίων του ν. 2508/1997 (υπουργική απόφαση 443572005, ΦΕΚ 1502 Β΄/2005) με σκοπό την προσαρμογή του περιεχομένου τους προς τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, σύμφωνα και με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρα 9.

Αρμόδιος Φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ανάθεση μελέτης ή σύσταση ομάδας εργασίας στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., και έκδοση υπουργικής απόφασης.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

5. Τροποποίηση της ταξινόμησης των βιομηχανικών δραστηριοτήτων σε βαθμούς όχλησης που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο πολεοδομικών διατάξεων

Ενέργεια: Τροποποίηση της ταξινόμησης των βιομηχανικών δραστηριοτήτων σε βαθμούς όχλησης που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο πολεοδομικών διατάξεων (υπουργική απόφαση 13727/724 ΦΕΚ 1087 Β/2003), με σκοπό την προσαρμογή του περιεχομένου τους προς τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, σύμφωνα και με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 9 παρ. 3.

Αρμόδιος Φορέας: ΥΠ.ΑΝ.- Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ανάθεση μελέτης, και έκδοση υπουργικής απόφασης.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

6. Τροποποίηση του συστήματος χρήσεων γης που χρησιμοποιούνται από τα πολεοδομικά σχέδια

Ενέργεια: Τροποποίηση του συστήματος χρήσεων γης που χρησιμοποιούνται από τα πολεοδομικά σχέδια (π.δ. της 23.2.6.3.1987, ΦΕΚ 166Δ/1987), με σκοπό την προσαρμογή του περιεχομένου τους προς τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, σύμφωνα και με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 9 παρ. 3.

Αρμόδιος Φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ανάθεση μελέτης ή σύσταση ομάδας εργασίας στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., και έγκριση π.δ.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

7. Τροποποίηση των προδιαγραφών εκπόνησης των Γ.Π.Σ. και των Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.

Ενέργεια: Τροποποίηση των προδιαγραφών εκπόνησης Γ.Π.Σ. και Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. (υπουργική απόφαση 9572/1845/2000, ΦΕΚ 209 Δ΄/2000), συμπεριλαμβανόμενων και των πολεοδομικών σταθεροτύπων (υπουργική απόφαση 10788/2004, ΦΕΚ 285 Δ΄/2005), με σκοπό την προσαρμογή του περιεχομένου τους προς τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, σύμφωνα και με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 9.

Αρμόδιος Φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ανάθεση μελέτης ή σύσταση ομάδας εργασίας στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., και έκδοση υπουργικής απόφασης.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

8. Εναρμόνιση των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Γ.Π.Σ.) και των Σχεδίων Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτών Πόλεων (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.)

Ενέργεια: Εναρμόνιση των εγκεκριμένων Γ.Π.Σ. και Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. (άρθρο 9 ν. 2742/1999, άρθρο 4 παρ.7 ν. 2508/1997 όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 3212/2003) προς τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, σύμφωνα και με τα ειδικότερα οριζόμενα στο Παράρτημα Ι και άρθρα 7, 8 και 9.

Αρμόδιος φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. - Περιφέρειες - Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις - Ο.Τ.Α.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Εκπόνηση μελετών για την τροποποίηση/αναθεώρηση των Γ.Π.Σ. και Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) και έκδοση των προβλεπόμενων από τις κείμενες διατάξεις αποφάσεων θεσμοθέτησής τους.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη», και Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

9. Εναρμόνιση των Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου και λοιπών σχεδίων χρήσεων γης στον εξωαστικό χώρο

Ενέργεια: Εναρμόνιση εγκεκριμένων Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου και λοιπών σχεδίων χρήσεων γης στον εξωαστικό χώρο προς τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου μέσω εκπόνησης Γ.Π.Σ. και Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π., και ιδίως με τα οριζόμενα στο Παράρτημα Ι και στα άρθρα 7, 8 και 9.

Αρμόδιος φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Εκπόνηση μελετών για την τροποποίηση/αναθεώρηση των Ζ.Ο.Ε., και έκδοση π.δ.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη», και Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

10. Σύστημα παρακολούθησης-ενημέρωσης για την εφαρμογή της Οδηγίας για την Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχο της ρύπανσης

Ενέργεια: Ολοκλήρωση-λειτουργία του συστήματος παρακολούθησης-ενημέρωσης για την εφαρμογή της Οδηγίας για την Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχο της ρύπανσης (IPPC), σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, και ιδίως με τα οριζόμενα στο άρθρο 9.

Αρμόδιος Φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ανάθεση μελετών και εφαρμογή τους.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη» Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

Α.3 Δυνητικά μέτρα και δράσεις θεσμικού χαρακτήρα

Το Ειδικό Πλαίσιο μπορεί να εφαρμοστεί χωρίς τα δυνητικά μέτρα, αλλά η προώθησή τους θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητά του.

1. Μελέτη για τον προσδιορισμό βιομηχανικών δραστηριοτήτων με έντονες ανάγκες αστικής διάσπαρτης χωροθέτησης

Ενέργεια: Λεπτομερής προσδιορισμός βιομηχανικών δραστηριοτήτων με έντονες ανάγκες αστικής διάσπαρτης χωροθέτησης, για την υποστήριξη των κατευθύνσεων του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, και ειδικότερα των προσδιοριζόμενων στο άρθρο 9 παρ. 3 και 4.

Αρμόδιος Φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. - ΥΠ.ΑΝ. – Υ.Ε.Ν.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ανάθεση μελέτης Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. - ΥΠ.ΑΝ., και έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

2. Δημιουργία θεσμικών μηχανισμών εφαρμογής της πολιτικής χρήσεων γης.

Ενέργεια: Δημιουργία θεσμικών μηχανισμών εφαρμογής της πολιτικής χρήσεων γης, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου και ειδικότερα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα IV παρ. 2. Εφόσον προωθηθούν αυτοί οι μηχανισμοί, παρέλκει η προώθηση της ενέργειας «Τροποποίηση του καταλόγου των χρήσεων γης που χρησιμοποιούνται από τα πολεοδομικά σχέδια», πιο πάνω, που θα υπερκαλυφθεί από την παρούσα.

Αρμόδιος Φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ανάθεση μελέτης ή σύσταση ομάδας εργασίας στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., και θεσμοθέτηση.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

Β. Μέτρα και δράσεις διοικητικού-οργανωτικού χαρακτήρα

Β.1 Μέτρα και δράσεις διοικητικού-οργανωτικού χαρακτήρα άμεσης προτεραιότητας

Η προώθηση των μέτρων άμεσης προτεραιότητας συνδέεται με την εφαρμογή βασικών κατευθύνσεων του Ειδικού Πλαισίου.

1. Ειδικό Πρόγραμμα για την προώθηση των οργανωμένων υποδοχέων της βιομηχανίας.

Ενέργεια: Κατάρτιση και εφαρμογή μακροχρόνιου Ειδικού Προγράμματος για την προώθηση των οργανωμένων υποδοχέων της βιομηχανίας, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου και ειδικότερα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7.

Αρμόδιος φορέας: ΥΠ.ΑΝ. - Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. – ιδιώτες.

Βασικές δράσεις: α) Δημιουργία ειδικής μόνιμης επιτροπής ή ομάδας εργασίας, β) Προγραμματισμός των αναγκαίων ενεργειών (θεσμικών, έργων, χρηματοδοτικών και οργανωτικών) και προώθησή τους, γ) Συντονισμός ή/και στήριξη διαφόρων εμπλεκόμενων φορέων.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακά Προγράμματα, Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013, ιδιωτικός τομέας.

2. Ενεργοποίηση του Εθνικού Δικτύου Πληροφοριών για το Χωροταξικό Σχεδιασμό, με ενσωμάτωση και μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής του Ειδικού Πλαισίου για τη Βιομηχανία

Ενέργεια: Ενεργοποίηση του Εθνικού Δικτύου Πληροφοριών για το Χωροταξικό Σχεδιασμό, με ενσωμάτωση και μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής του Ειδικού Πλαισίου για τη Βιομηχανία, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου και ειδικότερα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα IV.

Αρμόδιος φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Βασικές δράσεις: α) Ενεργοποίηση του Εθνικού Δικτύου Πληροφοριών, β) συλλογή, ταξινόμηση και επεξεργασία στοιχείων και δεδομένων για το Ειδικό Πλαίσιο, γ) επεξεργασία δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής του Ειδικού Πλαισίου, δ) παρακολούθηση των σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του Ειδικού Πλαισίου, εντοπισμός απρόβλεπτων επιπτώσεων και πρόταση για τη λήψη επανορθωτικών μέτρων, ε) Κατάρτιση εκθέσεων παρακολούθησης και αξιολόγησης (άρθρα 7 παρ. 6 και 14 ν. 2742/1999, άρθρο 9 κοινή υπουργική απόφαση 107017/28.8.2006, ΦΕΚ 1225 Β΄/5.9.2006).

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

21. Συντονισμός των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013 με το Ειδικό Πλαίσιο για τη Βιομηχανία

Ενέργεια: Συντονισμός των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013 με το Ειδικό Πλαίσιο.

Αρμόδιος φορέας: ΥΠ.ΟΙ.Ο. - ΥΠ.ΑΝ.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: α) Πρόβλεψη δράσεων που προωθούν τις προτάσεις του Ειδικού Πλαισίου, β) Ένταξη κριτηρίων επιλογής έργων που εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις του Ειδικού Πλαισίου.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

4. Ενίσχυση του επιτελικού ρόλου των Διευθύνσεων Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και Βιομηχανικής Χωροθεσίας και Περιβάλλοντος του ΥΠ.ΑΝ.

Ενέργεια: Ενίσχυση της Διεύθυνσης Χωροταξίας με προσωπικό και εξοπλισμό, ούτως ώστε να υποστηριχθεί η άσκηση του αναγκαίου επιτελικού της ρόλου και η εφαρμογή των σε εξέλιξη νέων Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. Ομοίως ενίσχυση του επιτελικού ρόλου της Διεύθυνσης Βιομηχανικής Χωροθεσίας και Περιβάλλοντος του ΥΠ.ΑΝ.

Αρμόδιος Φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. - ΥΠ.ΑΝ.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: Ενίσχυση με προσωπικό και εξοπλισμό, συνεχιζόμενη κατάρτιση στελεχών, αύξηση της διεθνούς δραστηριοποίησης.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη» Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

Β.2 Μέτρα και δράσεις διοικητικού-οργανωτικού χαρακτήρα δεύτερης, χρονικά, προτεραιότητας

Το Ειδικό Πλαίσιο μπορεί να εφαρμοστεί, προσωρινά, χωρίς τα μέτρα δεύτερης χρονικά) προτεραιότητας, αλλά η προώθησή τους είναι αναγκαία σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα.

1. Προώθηση εθελοντικών συμφωνιών με κλαδικούς φορείς της βιομηχανίας για την υλοποίηση ενεργειών αντιμετώπισης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης

Ενέργεια: Προώθηση εθελοντικών συμφωνιών με κλαδικούς φορείς της βιομηχανίας για την υλοποίηση ενεργει-

ών αντιμετώπισης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου και ειδικότερα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14.

Αρμόδιος φορέας: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. - ΥΠ.ΑΝ. - Κλαδικοί φορείς βιομηχανίας

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: α) Σύσταση ομάδων εργασίας, β) Σύνταξη εθελοντικών συμφωνιών για την υλοποίηση ενεργειών αντιμετώπισης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

2. Επαναφορά Απογραφής Βιομηχανικών Καταστημάτων

Ενέργεια: Επαναφορά της διενέργειας Απογραφής Βιομηχανικών (και Εμπορικών) Καταστημάτων, ανά 5 ή 10 χρόνια, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου και ειδικότερα με τα οριζόμενα στο άρθρο 17 παρ. 4.

Αρμόδιος φορέας: Ε.Σ.Υ.Ε.

Αναγκαία μέτρα και δράσεις: α) Διερεύνηση των προϋποθέσεων επαναφοράς της Απογραφής Βιομηχανικών (και Εμπορικών) Καταστημάτων, β) Διεξαγωγή Απογραφής, γ) Επεξεργασία στοιχείων και δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων.

Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας Δημόσιας Διοίκησης», Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013, ή τακτικός προϋπολογισμός Ε.Σ.Υ.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 12
Παραρτήματα και Διαγράμματα

1. Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης τα Παραρτήματα I, II, III, IV, V και VI.

2. Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης τα εξής Διαγράμματα:

- Διάγραμμα I: Εθνικό πρότυπο χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας.
- Διάγραμμα Ια: Πρότυπο χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας στην Αττική.
- Διάγραμμα II: Κατευθύνσεις για τη χωρική βιομηχανική πολιτική σε επίπεδο νομού.

Άρθρο 13
Μεταβατικές διατάξεις

1. Διαδικασίες αδειοδότησης βιομηχανικών μονάδων ή οργανωμένων υποδοχέων σε εξέλιξη, κατά τη δημοσίευση της παρούσας απόφασης, ακολουθούν τις προϋφιστάμενες διατάξεις.

2. Νομίμως υφιστάμενες δραστηριότητες που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής ν. 3325/2005 ή οργανωμένοι υποδοχείς εξακολουθούν να λειτουργούν επεκτείνονται και εκσυγχρονίζονται με τους όρους υπό τους οποίους ιδρύθηκαν, με εξαίρεση τις περιπτώσεις για τις οποίες υπάρχει διαφορετική πρόβλεψη από το παρόν.

Άρθρο 14
Καταργούμενες διατάξεις

Κάθε διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις της παρούσας απόφασης ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτήν, παύει να εφαρμόζεται.

Άρθρο Δεύτερο

1. Το χρονικό διάστημα ισχύος των εγκρινόμενων κατά το προηγούμενο άρθρο όρων, περιορισμών και κατευθύνσεων για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος από την εφαρμογή του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης ορίζεται σε 15 έτη. Τυχόν αναθεώρηση ή (μείζων) τροποποίηση του Ειδικού Πλαισίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. 5 του ν. 2742/1999, συνεπάγεται την υποχρέωση πραγματοποίησης νέας διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης.

2. Η παρακολούθηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του παρόντος σχεδίου διενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. 5 του ν. 2742/1999 και στην παρ. 2 της ενότητας Β1 του άρθρου 11 του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία.

Άρθρο Τρίτο

Η ισχύς της απόφασης αυτής αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 18 Φεβρουαρίου 2009

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ
ΤΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ

Τα μέλη της Επιτροπής

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ	**ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ	**ΣΩΤΗΡΗΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ**
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ	**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ**
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ	**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ**

Παράρτημα Ι

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΩΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΑΙ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Το παρόν Παράρτημα περιλαμβάνει τις κατευθύνσεις του Ειδικού Πλαισίου για τη στρατηγική χωρική οργάνωση της βιομηχανίας σε περιφερειακό επίπεδο. Οι Περιφέρειες παρουσιάζονται ομαδοποιημένες ανά Χωρική Ενότητα του Ε.Σ.Π.Α., με μια εισαγωγική παράγραφο που παρουσιάζει το γενικό αναπτυξιακό στόχο ανά Χωρική Ενότητα. Ανά Περιφέρεια, προηγείται μια σύντομη αναφορά σε ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά, καθώς και στους αναπτυξιακούς στόχους για την περίοδο 2007-2013 με βάση το Ε.Σ.Π.Α., και με εστίαση στα ζητήματα που αλληλεπιδρούν με τη βιομηχανία. Στη συνέχεια, δίνονται κατευθύνσεις με βάση τους πιο κάτω άξονες (εφόσον στη συγκεκριμένη περιφέρεια τίθεται θέμα κατευθύνσεων ως προς τον άξονα):

- Προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανίας. Τα αναφερόμενα ενίοτε συμπλέγματα βιομηχανικών κλάδων έχουν το εξής περιεχόμενο: Σύμπλεγμα 1:κλάδοι 23, 22, 27, 28, 31, 33, 36, (24), (29), Σύμπλεγμα 2: κλάδοι 22, 30, 32, (24), (29), Σύμπλεγμα 3: κλάδοι 21, 26, (28), Σύμπλεγμα 4: κλάδοι 15, 17 (οι κωδικοί των κλάδων είναι αυτοί που χρησιμοποιούνται από την Ε.Σ.Υ.Ε. βλέπε παράρτημα V).
- Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας.
- Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας. Με δεδομένο το γενικό προσανατολισμό του Ειδικού Πλαισίου στην αύξηση του μεριδίου της οργανωμένης χωροθέτησης, υπογραμμίζονται οι περιπτώσεις αναγκών άνω του μέσου όρου για τη δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων, ενίοτε με αναφορά στο ρόλο των υποδοχέων (υποδοχή νέων ιδρύσεων, υποδοχή μετεγκαταστάσεων, οργάνωση υφισταμένων άτυπων συγκεντρώσεων). Οι κατευθύνσεις αυτές αναφέρονται στους οργανωμένους υποδοχείς του άρθρου 7 του παρόντος, πλην των ενδιάμεσων υποδοχέων, τους οποίους δεν αφορούν, και λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική πολιτική που διατυπώνεται για τους υποδοχείς από το Ειδικό Πλαίσιο.
- Πολιτική για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας. Γενική κατεύθυνση του Ειδικού Πλαισίου είναι ο περιορισμός της διάσπαρτης χωροθέτησης της βιομηχανίας, αλλά ταυτόχρονα προβλέπονται διάφορες περιπτώσεις όπου αυτή είναι αποδεκτή ή και επιθυμητή. Με δεδομένη αυτή την επιλογή, επισημαίνονται οι περιπτώσεις όπου το μεγάλο μέγεθος της υφιστάμενης βιομηχανικής βάσης επιβάλλει αυξημένο ενδιαφέρον για τη χωρική οργάνωσή της. Η αναφορά σε επιλεκτική στήριξη του μετασχηματισμού μονάδων στην υφιστάμενη θέση, ειδικότερα, σημαίνει ότι είναι επιθυμητή η εξάντληση των δυνατοτήτων που δίνουν οι κατευθύνσεις του Ειδικού Πλαισίου για τη διευκόλυνση του τεχνολογικού ή περιβαλλοντικού εκσυγχρονισμού τους χωρίς μετακίνηση, εφόσον δεν πρόκειται για μονάδες που τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους (κυρίως, περιβαλλοντικά) επιβάλλουν διαφορετική πολιτική. Πρόσθετοι λόγοι που μπορεί να επιβάλλουν μια τέτοια επιλογή είναι η ύπαρξη ισχυρών πιέσεων στην υπάρχουσα μεταποίηση, ο κίνδυνος δημιουργίας εντοπισμένων θυλάκων ανεργίας, και η έλλειψη εναλλακτικών τομεακών δυνατοτήτων βραχυ-μεσοπρόθεσμου προσανατολισμού της τοπικής ανάπτυξης. Βασική παράμετρος για τη χρονική διαμόρφωση της σχετικής πολιτικής πρέπει να είναι ο χρόνος δημιουργίας οργανωμένων υποδοχέων.
- Κατά περίπτωση, περιλαμβάνονται και κατευθύνσεις για άλλα θέματα ειδικού ενδιαφέροντος για κάθε Περιφέρεια.

Οι κατευθύνσεις ανά περιφέρεια συνοδεύονται από κατευθύνσεις σε επίπεδο Νομού. Σε κάθε Νομό, δίνονται κατευθύνσεις με βάση τους πιο κάτω άξονες, εφόσον στο συγκεκριμένο Νομό τίθεται θέμα κατευθύνσεων ως προς τον άξονα αυτό, και το θέμα δεν έχει καλυφθεί από κατευθύνσεις που έχουν δοθεί σε περιφερειακό επίπεδο:

- Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση. Προσδιορίζεται το επίπεδο προτεραιότητας για την άσκηση χωρικής πολιτικής για τη βιομηχανία, με βάση την εξής κλίμακα: πολύ χαμηλή προτεραιότητα (0,5-), χαμηλή προτεραιότητα (0,5), χαμηλή προς μέση προτεραιότητα (1,0), μέση προτεραιότητα (1,5), υψηλή προτεραιότητα (2,0 και 2,5), πολύ υψηλή προτεραιότητα (3,0). Η προτεραιότητα αντανακλά είτε ισχυρή υφιστάμενη βιομηχανική βάση ή τάση ανάπτυξής της, είτε προγραμματική επιλογή για την ενίσχυση της βιομηχανίας. Το επίπεδο προτεραιότητας προσδιορίζει την ένταση της απαιτούμενης προσπάθειας το περιεχόμενό της προκύπτει από τους υπόλοιπους άξονες.
- Κλαδικές προτεραιότητες. Εξειδίκευση, όπου απαιτείται, της περιφερειακής κατεύθυνσης.
- Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας. Εξειδίκευση, όπου απαιτείται, της περιφερειακής κατεύθυνσης.
- Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας Εξειδίκευση, όπου απαιτείται, της περιφερειακής κατεύθυνσης.
- Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες. Εξειδίκευση, όπου απαιτείται, της περιφερειακής κατεύθυνσης.
- Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας. Τα περιβαλλοντικά ζητήματα δεν έχουν προσεγγιστεί σε επίπεδο περιφέρειας, λόγω του πιο τοπικού επιπέδου διαμόρφωσής τους. Στους Νομούς όπου οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας είναι, ή εκτιμάται ότι θα γίνουν, έντονες, δίνονται κατευθύνσεις για την αντιμετώπισή τους.
- Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες). Στους Νομούς στους οποίους έχουν διαπιστωθεί αισθητές ενδονομαρχιακές ανισότητες ως προς τη βιομηχανική ανάπτυξη, γίνεται αποτίμηση της σημασίας τους και δίνεται κατεύθυνση για την αντιμετώπισή τους. Λαμβάνονται υπόψη τέσσερις παράμετροι του ζητήματος: α) η σχετική ένταση των ανισοτήτων (βαθμός διαφοροποίησης της ανάπτυξης της βιομηχανίας μεταξύ Ο.Τ.Α.), β) το απόλυτο επίπεδο των ανισοτήτων, γ) η ενδεχόμενη αντιστάθμιση της χαμηλής ανάπτυξης της βιομηχανίας σε κάποιες περιοχές από την υψηλή ανάπτυξη άλλων παραγωγικών τομέων και δ) η εφικτότητα ανάπτυξης της βιομηχανίας σε περιοχές που σήμερα χαρακτηρίζονται από χαμηλή παρουσία της τελευταίας (που συνδέεται με την ύπαρξη ή δυνατότητα δημιουργίας κάποιων συγκριτικών πλεονεκτημάτων, καθώς και με τη θέση της περιοχής στο εθνικό πρότυπο χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας). Η αλληλεπίδραση των πα-

ραμέτρων αυτών (λαμβάνονται υπόψη οι μη αντιφατικοί συνδυασμοί) προσδιορίζει την ακολουθητέα πολιτική, με βάση τον πιο κάτω πίνακα. Στις ανά Νομό κατευθύνσεις, προσδιορίζεται ο τύπος χωρικών ανισοτήτων ως προς τη βιομηχανία. Ανάλογα με την περίπτωση, πρέπει να ακολουθείται η αντίστοιχη πολιτική, σύμφωνα με τον πίνακα (τελευταία στήλη).

Τύπος Πολιτικής	Πολιτική για την αντιμετώπιση των ενδονομαρχιακών ανισοτήτων	
1	Πολιτική διεύρυνσης της γεωγραφικής βάσης της μεταποίησης με αφετηρία τα υφιστάμενα ισχυρά σημεία, και προορισμό τις περιοχές με μη αξιοποιημένα ή δυνητικά συγκριτικά πλεονεκτήματα για τη βιομηχανία και έλλειψη άλλων αναπτυγμένων τομέων. Απαιτεί στήριξη γεωγραφικά εντοπισμένη	
2	Ήπια πολιτική, για τη διατήρηση ενός βασικού βιομηχανικού ιστού για την κάλυψη τοπικών αναγκών και για την αποφυγή των κινδύνων της υπερβολικής εξάρτησης από λίγους ή έναν τομέα. Δεν πρέπει, όμως, να υπάρξει έντονη τεχνητή στήριξη της βιομηχανίας, που μπορεί να οδηγήσει σε μη βιώσιμες μονάδες, στο βαθμό που υπάρχουν εναλλακτικοί τομείς ανάπτυξης των περιοχών.	
3	Ισχυρή στήριξη της βιομηχανίας, βασισμένη σε μη αξιοποιημένα/δυνητικά συγκριτικά πλεονεκτήματα ορισμένων περιοχών	
4	Προβληματική περιοχή και Νομός μεγάλα προβλήματα συνοχής. Απαιτείται ειδική διατομεακή διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξής, αλλά τα περιθώρια είναι περιορισμένα. Ενδεχομένως, δυνατότητα κάποιας αποκέντρωσης από τα ισχυρά σημεία του νομού, για επιλεγμένους κλάδους που δεν εξαρτώνται έντονα από χωροθετημένα συγκριτικά πλεονεκτήματα.	
5	Η χαμηλή απόλυτη ένταση των ανισοτήτων (λόγω γενικότερα χαμηλής παρουσίας της βιομηχανίας) μειώνει την αντικειμενική σημασία τους	Γεωγραφική επιλεκτική πολιτική μερικής διεύρυνσης της βιομηχανικής βάσης
6		Πολιτική τύπου 2
7		Πολιτική τύπου 3
8		Γενικευμένα προβληματική περιοχή σε ευρύτερη γεωγραφική κλίμακα. Απαιτείται ειδική διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξής της, με στήριξη των όποιων ισχυρών σημείων της βιομηχανίας στο Νομό, αλλά τα περιθώρια είναι περιορισμένα
9	Δεν υπάρχει σοβαρό πρόβλημα, και οι ανισότητες οφείλονται κυρίως στην ύπαρξη υπερανεπτυγμένων (και όχι υπανάπτυκτων) περιοχών στο Νομό. Απαιτείται προσπάθεια κυρίως όταν στις υπερανεπτυγμένες περιοχές έχουν προκύψει προβλήματα (αρνητικές οικονομίες συγκέντρωσης). Στην περίπτωση αυτή, απαιτείται πολιτική παρόμοια με την Α, αλλά με χαρακτήρα διάχυσης της υφιστάμενης ανάπτυξης αποκέντρωσης και όχι εξ αρχής ανάπτυξης των λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών.	
10	Η παρουσία της βιομηχανίας είναι γενικευμένα χαμηλή στο Νομό	Πολιτική τύπου 2, με έμφαση σε κλάδους/περιοχές με συγκριτικό πλεονέκτημα
11		Πολιτική τύπου 2, λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα ανάπτυξης σε τομείς εκτός μεταποίησης
12		Πολιτική τύπου 3 με έμφαση στη δημιουργία νέων εξωτερικών οικονομιών
13		Ιδιαίτερα προβληματική περιοχή. Απαιτείται ειδική διατομεακή διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξής, αλλά τα περιθώρια είναι περιορισμένα.

- Βιομηχανία και αγορά εργασίας. Στους Νομούς στους οποίους ήδη παρατηρούνται, ή εκτιμάται ότι υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να παρατηρηθούν, πιέσεις στην αγορά εργασίας με αφετηρία τη βιομηχανία, εκτιμάται η γενικότερη σημασία του προβλήματος. Προσδιορίζεται η πιο κάτω τυπολογία περιπτώσεων, με τις αντίστοιχες προτεινόμενες πολιτικές, με τις εξής διαβαθμίσεις έντασης: Ε: έντονη πολιτική, Μ: πολιτική μέσης έντασης.

Πιθανή ποσοστιαία απώλεια θέσεων εργασίας στη βιομηχανία	Συμμετοχή της βιομηχανίας στη συνολική απασχόληση	Προοπτικές άλλων τομέων ως προς την απασχόληση	Τύπος αγοράς εργασίας	Πολιτική απασχόλησης για τους εργαζόμενους στη βιομηχανία: Ειδικά μέτρα για εργαζόμενους/ανέργους χαμηλής απασχολησιμότητας	Οριζόντια μέτρα στήριξης της απασχόλησης (σύνολο αγοράς εργασίας)	Δράσεις κατάρτισης	Έκτακτα μέτρα στήριξης της απασχόλησης σε ενδεχόμενους θύλακες ανεργίας λόγω έντονης αποβιομηχάνισης
Υψηλή	Υψηλή	Θετικές	1	Ε	-	Ε	Μ
		Αρνητικές	2	Ε	Ε	Ε	Ε
	Χαμηλή	Θετικές	3	Μ	-	Μ	-
		Αρνητικές	4	Μ	Μ	Μ	Μ
Χαμηλή	Υψηλή	Θετικές	*	-	-	-	-
		Αρνητικές	5	Μ	-	-	-
	Χαμηλή		*	-	-	-	-

* Δεν προσδιορίζεται ειδική πολιτική απασχόλησης ως προς τη βιομηχανία

- Ειδικά ζητήματα. Ζητήματα ειδικής σημασίας για το συγκεκριμένο Νομό.

1. Χωρική ενότητα Μακεδονίας-Θράκης (Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας)

Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Σ.Π.Α.) το αναπτυξιακό όραμα της Μακεδονίας-Θράκης για την περίοδο 2007-2013 συμπυκνώνεται στη δημιουργία μιας βιώσιμης ανταγωνιστικής περιφερειακής οικονομίας με έντονο εξωστρεφή προσανατολισμό

και εσωτερική οικονομική, κοινωνική, χωρική και διοικητική συνοχή. Ο προσανατολισμός αυτός στηρίζεται στην ανάδειξη του ρόλου της χωρικής ενότητας ως κόμβου ενέργειας και μεταφορών διεθνούς ακτινοβολίας, στην ενίσχυση του πολυκεντρικού αστικού συστήματός της με τις αναδυόμενες δικτυώσεις μεταξύ συγκεκριμένων αστικών κέντρων και στην αναβάθμιση του ρόλου του μητροπολιτικού κέντρου της Θεσσαλονίκης σε κέντρο υπηρεσιών και καινοτομίας. Ο στόχος δίνει έμφαση στην αξιοποίηση της θέσης της χωρικής ενότητας στο χώρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και ειδικότερα των Βαλκανίων, καθώς και της εγγύτητας στις αναδυόμενες αγορές της Μαύρης Θάλασσας και της Ανατολικής Μεσογείου. Για τη βιομηχανία, τα πιο πάνω σημαίνουν έμφαση στην καινοτομία, την ανταγωνιστικότητα και τη εξωστρέφεια.

1.1 Κατευθύνσεις για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και στόχοι: Σύμφωνα με το Ε.Σ.Π.Α. κύρια αναπτυξιακή επιλογή της περιφερειακής στρατηγικής είναι ο μετασχηματισμός της Κεντρικής Μακεδονίας σε περιοχή καινοτομίας, ισόρροπης και αειφόρου ανάπτυξης. Παράλληλα, η γεωγραφία της περιοχής διαμορφώνει ένα εξαιρετικά ευνοϊκό υπόβαθρο για την ανάπτυξη της Κεντρικής Μακεδονίας και της Θεσσαλονίκης και τη διαμόρφωσή της σε μητροπολιτικό Κέντρο στα Βαλκάνια, αλλά και πόλο διακρατικής συνεργασίας και ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Ευρώπης. Σημαντικές παρεμβάσεις που προγραμματίζονται αφορούν την ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων μεταφορών, την ενδυνάμωση του ερευνητικού ιστού, την παροχή υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, και την προστασία φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος. Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας αποτελεί βασικό άξονα της στρατηγικής.

Είναι πιθανές οι πιέσεις στην αγορά εργασίας ως προς τη μεταποίηση, τόσο λόγω των διαδικασιών αναδιάρθρωσης της παραγωγικής βάσης του τομέα προς κλάδους υψηλής προστιθέμενης αξίας όσο και λόγω της πιθανής μετακίνηση παραγωγικών μονάδων έντασης εργασίας σε όμορες χώρες ή περιφέρειες. Ωστόσο, η άμεση επαφή με τα Βαλκάνια (μεταξύ των οποίων και με τη Βουλγαρία-που από το 2007 εντάσσεται στην Ε.Ε. και επομένως αποκαθιστά άμεση γεωγραφική επαφή της περιφέρειας με την «κεντρική» Ε.Ε.) σημαίνει ότι η Κεντρική Μακεδονία υφίσταται μεν αμεσότερα πιέσεις στην εγκατεστημένη βάση μεταποίησης, ιδίως εντάσεως εργασίας, αλλά παράλληλα έχει την ευκαιρία διαμόρφωσης μιας επιθετικής πολιτικής (και) στο πεδίο της βιομηχανίας, με ανάπτυξη συμπληρωματικοτήτων στη βάση ενός καταμερισμού εργασίας που θα κρατά στην Ελλάδα τα πιο εξειδικευμένα στάδια της παραγωγικής αλυσίδας, ένταξη ελευθέρων ζωνών σε μεγάλους συνοριακούς οργανωμένους υποδοχείς. Παράλληλα, η Μητροπολιτική Περιοχή της Θεσσαλονίκης μπορεί να προσελκύσει και άμεσες ξένες επενδύσεις σε συνάρτηση με το διεθνή ρόλο της στα Βαλκάνια.

Σημαντική παράμετρος που επηρεάζει την αναπτυξιακή στρατηγική είναι ότι στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο η Κεντρική Μακεδονία τοποθετείται, πλέον, σε καθεστώς «στατιστικής σύγκλισης», με επιπτώσεις στο ύψος και τις επιλεξιμότητας χρηματοδοτήσεων για δημόσιες επενδύσεις και για την ενίσχυση των ιδιωτικών. Η στήριξη της πιο πάνω στρατηγικής σημαίνει ότι πρέπει να εξαντληθούν τα περιθώρια στήριξης της βιομηχανίας.

Προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανίας: Στη Θεσσαλονίκη, η αναγκαία στήριξη της βιομηχανίας πρέπει να γίνει ανεξάρτητα από τον κλάδο αλλά με κριτήρια θέσης στην ιεραρχία του καταμερισμού εργασίας, και συγκεκριμένα δραστηριοτήτων έντασης γνώσης και ενσωμάτωσης της καινοτομίας, καθώς και εξωστρέφειας. Σε κλαδικό επίπεδο, πάντως, προτεραιότητα πρέπει να έχουν οι κύριοι κλάδοι των διακλαδικών συμπλεγμάτων 1 και 2. Παράλληλα, είναι σκόπιμη η αποθάρρυνση δραστηριοτήτων/μονάδων που δεν είναι αναγκαίες για τον αναβαθμιζόμενο μητροπολιτικό (διεθνή και εθνικό) ρόλο της Θεσσαλονίκης ή/και δεν απαιτούν μητροπολιτικό περιβάλλον για τη χωροθέτησή τους. Η αποθάρρυνση αφορά, ιδίως, τις πιο κεντρικές ζώνες της Π.Μ.Θ. (ενδεικτικά, στην περιοχή ευθύνης του υφιστάμενου Ρ.Σ.Θ.). Μια στρατηγική προώθησης της καινοτομίας και παράλληλα μεταβατικής στήριξης των παραδοσιακών μεταποιητικών δραστηριοτήτων είναι αναγκαία στα υπόλοιπα ισχυρά στοιχεία της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας στην Περιφέρεια.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Κύριες ζώνες ανάπτυξης της βιομηχανίας είναι οι εξής: α) Η μείζων, εθνικής και διεθνούς εμβέλειας, ζώνη ανάπτυξης της βιομηχανίας παραμένει η Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης (Μ.Π.Θ.) και ειδικότερο το δυτικό και βόρειο τμήμα της συμπεριλαμβανόμενων σημαντικών τμημάτων των όμορων Νομών, (ευρεία περιοχή ποιοτικής αναδιάρθρωσης), β) η ζώνη Νάουσας-Βέροιας-Εδεσσας-Γιαννιτσών (περιοχή εντατικοποίησης και στήριξης), και γ) μικρότεροι πόλοι στους Νομούς Σερρών και Κατερίνης. Στο προς βορρά μέτωπο πρέπει να δημιουργηθούν διασυνοριακοί οργανωμένοι υποδοχείς/ελεύθερες ζώνες. Κατάλληλες θέσεις προς διερεύνηση για τη δημιουργία διασυνοριακών οργανωμένων υποδοχέων/ελευθέρων ζωνών (3-4 σε επίπεδο συνολικής χωρικής ενότητας Μακεδονίας-Θράκης) είναι η Μ.Π.Θ., ο άξονας Σερρών-Σιδηροκάστρου, ο Προμαχώνας, ο άξονας Πολυκάστρου-Σταυροχωρίου-Κιλκίς ή εναλλακτικά η περιοχή στα όρια του Ν. Κιλκίς με τη Θεσσαλονίκη, κοντά στον άξονα ΠΑΘΕ/ΟΣΕ στο Άσπρο). Επισημαίνεται επίσης ότι ο πόλος της εξόρυξης στη Χαλκιδική θα μπορούσε να οδηγήσει στην προσέλκυση και νέων βιομηχανικών μονάδων για την καθετοποίηση της παραγωγής ορυκτών υλών, διαδικασία που πρέπει να στηριχθεί.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Αν και συγκριτικά η παρουσία οργανωμένων υποδοχέων είναι αυξημένη, υπάρχει ανάγκη νέων υποδοχέων, μεγάλη με σχετικούς όρους και πολύ μεγάλη με απόλυτους, για την εγκατάσταση νέων μονάδων, για την εξυγίανση υφιστάμενων άτυπων συγκεντρώσεων, και για μετεγκαταστάσεις υφισταμένων. Η ανάγκη οργανωμένης χωροθέτησης αφορά ιδιαίτερα τη Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης (ιδίως τύπου β και γ) σε αυξημένο βαθμό, ενώ ανάγκη οργανωμένων υποδοχέων (ιδίως τύπου β και ενίοτε τύπου α) εντοπίζονται και στα υπόλοιπα αστικά κέντρα και σε ορισμένες εξωαστικές ζώνες. Είναι επίσης αυξημένη η ανάγκη συνδυασμού υποδοχέων της μεταποίησης με οργανωμένη χωροθέτηση άλλων δραστηριοτήτων (εμπόριο, logistics, έρευνα και τεχνολογία ...).

Πολιτική για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας: (α) Αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στους μη-κλειστούς αυτοκινητόδρομους και το λοιπό βασικό οδικό δίκτυο των ισχυρών στοιχείων της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας. (β) Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στην περιοχή ευθύνης του Ρ.Σ.Θ., που πρέπει να προβλέψει ειδικές κατάλληλες ζώνες. Μεσοπρόθεσμα, η πολιτική αυτή πρέπει να επεκταθεί και στα υπόλοιπα ισχυρά στοιχεία της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας. (γ) Η πολυπλοκότητα του υφιστάμενου βιομηχανικού ιστού καθιστά αναγκαία την επιλεκτική στήριξη του μετασχηματισμού υπαρχουσών μονάδων στη σημερινή τους θέση, με βάση τις σχετικές οριζόντιες κατευθύνσεις του Ειδικού Πλαισίου. (δ) Προτεραιότητα έχει και το ζήτημα της επανάχρησης των βιομηχανικών κελυφών και χώρων που εγκαταλείπονται.

Ειδικά θέματα: Οι υπαρκτές ενδοπεριφερειακές ανισότητες ως προς τη βιομηχανία επιβάλλουν μια πολιτική διεύρυνσης της γεωγραφικής βάσης της τελευταίας.

Νομός Ημαθίας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ υψηλή (3).

Κλαδικές προτεραιότητες: Κλάδοι μεταποίησης αγροτικών προϊόντων (περιθώρια ενίσχυσης), λοιποί κλάδοι της παραδοσιακής μεταποίησης της περιοχής όπως ο κλάδος 17-υφαντουργία (ανάγκη στήριξης/αναδιάρθρωσης). Αναγκαία και η προώθηση της καινοτομίας, διακλαδικά.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η κύρια ζώνη ανάπτυξης της μεταποίησης θα είναι το τμήμα του Νομού που εμπίπτει στη διανομαρχιακή ζώνη Πλατέος, Αλεξάνδρειας, Βέροιας, Κοπανού, Σκύδρας, Γιαννιτσών, ενώ μέρος του εντάσσεται λειτουργικά στην περιοχή άμεσης μητροπολιτικής επιρροής της Θεσσαλονίκης. Σημαντικό βιομηχανικό ρόλο θα διατηρήσει και η Νάουσα.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Ανάγκη πολεοδομούμενων υποδοχέων, ενεργοποίηση υπάρχουσας ΒΙ.ΠΕ., επιλεκτική στήριξη μετασχηματισμού των υπαρχουσών μονάδων στη σημερινή θέση τους.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 3, που πρέπει να προωθηθεί τόσο από το νομαρχιακό όσο και από τον περιφερειακό σχεδιασμό.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Η ύπαρξη σχετικά σημαντικού ποσοστού οχλουσών μονάδων καθιστά το ζήτημα των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της βιομηχανίας αντικείμενο προτεραιότητας.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 2, με ιδιαίτερη έμφαση στις συνδυασμένες επιπτώσεις των πιέσεων στη γεωργία και στη βιομηχανία έντασης εργασίας.

Ειδικά ζητήματα: Είναι αναγκαίος ο συντονισμός του σχεδιασμού της χωρικής ανάπτυξης της βιομηχανίας με αυτόν του Ν. Θεσσαλονίκης.

Νομός Θεσσαλονίκης

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση. Πολύ υψηλή (3).

Κλαδικές προτεραιότητες: Πρέπει να διατηρηθεί ο ολοκληρωμένος από κλαδική άποψη χαρακτήρας της βιομηχανίας του Νομού (Συμπλέγματα 1, 2 και 3), στο πλαίσιο των περιφερειακών κατευθύνσεων για τις κλαδικές προτεραιότητες.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Το δυτικό και βόρειο τμήμα του Νομού που εμπίπτουν στη Μητροπολιτική Περιοχής Θεσσαλονίκης, παραμένουν οι ενδονομαρχιακές ζώνες προτεραιότητας για τη βιομηχανία. Τμήματα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης εκτός των προηγούμενων τμημάτων είναι κατάλληλα για τη χωροθέτηση μικρών μονάδων υψηλής τεχνολογίας/οικονομίας της γνώσης με υψηλή εξάρτηση από το μητροπολιτικό περιβάλλον.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Πολύ μεγάλη ανάγκη πολεοδομούμενων υποδοχέων α) για την εγκατάσταση νέων μονάδων, β) για την εξυγίανση υφιστάμενων άτυπων συγκεντρώσεων, και γ) για μετεγκαταστάσεις υφισταμένων. Εκτιμάται ότι υπάρχει σημαντικό επενδυτικό ενδιαφέρον για νέους οργανωμένους υποδοχείς, με μεγαλύτερη δυσκολία για την υλοποίησή τους το χωρικό σχεδιασμό και την εξεύρεση κατάλληλης έκτασης. Το μέγεθος της εγκατεστημένης βιομηχανικής βάσης καθιστά αναγκαία την επιλεκτική διατήρηση της υφιστάμενης χωροθέτησης μεγάλου αριθμού υπαρχουσών μονάδων.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: (α) Ο διαφορετικός χωρικός προσανατολισμός του τουρισμού μειώνει τις συγκρούσεις χρήσεων γης με τη βιομηχανία, αν και η προοπτική περαιτέρω ανάπτυξης της Θεσσαλονίκης ως πόλου αστικού τουρισμού επιβάλλει ρύθμιση των σχέσεων των δύο τομέων, ιδίως στο κεντρικό και ανατολικό τμήμα της πόλης. (β) Επιθυμητός ο χωρικός συνδυασμός μεταποίησης και δραστηριοτήτων αιχμής του τριτογενούς (Ε.Τ.Α., εφοδιαστική).

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Εξαιρετικά έντονες περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας. Ανάγκη: ειδικών μέτρων προστασίας της εκτεταμένης αστικοποιημένης περιοχής του Νομού, αυστηρής προστασίας απομένοντος φυσικού περιβάλλοντος, αποτελεσματικής οργάνωσης Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε., συνολικό πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος από τις επιπτώσεις της μεταποίησης.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Η ύπαρξη τμημάτων στα άκρα του Νομού (δυτικά και ανατολικά) με μικρή παρουσία της βιομηχανίας αντισταθμίζεται από την ύπαρξη άλλων αναπτυξιακών προσανατολισμών. Πολιτική τύπου 9, με έμφαση στη διεύρυνση της γεωγραφικής βάσης της βιομηχανίας για λόγους αποσυμφόρησης των ήδη πολύ αναπτυγμένων ζωνών, με συνυπολογισμό και της ανάγκης συνολικής αποκέντρωσης από τη Μ.Π.Θ.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 1, με ιδιαίτερη προσοχή στο συντονισμό με τις κλαδικές προτεραιότητες. Ισχυρή πολιτική κατάρτισης για την προσαρμογή του εργατικού δυναμικού στις κλαδικές προτεραιότητες.

Ειδικά ζητήματα: Είναι αναγκαίος ο συντονισμός του σχεδιασμού της χωρικής ανάπτυξης της βιομηχανίας του Νομού με αυτή των όμορων Νομών τμήματα των οποίων ανήκουν λειτουργικά στη Μ.Π.Θ.

Νομός Κιλκίς

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Υψηλή + (2,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Στο γειτονικό με το Νομό Θεσ/νίκης τμήμα του, ο Νομός παρουσιάζει ως προς τη

διάρθρωση των βιομηχανικών κλάδων χαρακτηριστικά μητροπολιτικού πόλου με τάσεις ολοκλήρωσης, συμπεριλαμβανόμενων και αγροτικών βιομηχανιών (συμπλέγματα 1, 3 και 4). Η διατήρηση αυτού του χαρακτήρα είναι σκόπιμη. Καταλληλότητα για το συνδυασμό της μεταποίησης με εμπορευματικές δραστηριότητες, πιθανώς με τη μορφή ενός εμπορευματικού κέντρου (μεικτής μορφής ή συμπληρωματικού προς τη χωροθετημένη σε άλλες θέσεις μεταποίηση) στον άξονα Κιλκίς-Θεσσαλονίκη.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Μεγάλο τμήμα του Νομού εμπίπτει στην άμεση ζώνη επιρροής του Π.Σ.Θ., υποδεχόμενο μονάδες από τη Θεσσαλονίκη (ή των οποίων η δημιουργία δεν είναι ανεξάρτητη από τη Θεσσαλονίκη). Ο ρόλος αυτό είναι σκόπιμο να συνεχιστεί, γιατί συμβάλλει στην αποσυμφόρηση του κεντρικότερου τμήματος του Π.Σ.Θ., αλλά πρέπει να οργανωθεί χωρικά μέσω λεπτομερούς σχεδιασμού, με επίκεντρο τη ζώνη Κιλκίς-Σταυροχωρίου-Πολυκάστρου, ενώ ισχυρή ρόλο στη μεταποίηση θα έχει και η ζώνη Πολυκάστρου-Αξιούπολης-Γουμένισσας.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Σημαντική ανάγκη πολεοδομούμενων υποδοχέων, τόσο για νέες μονάδες όσο και για μετεγκαταστάσεις. Το μέγεθος της εγκατεστημένης βιομηχανικής βάσης καθιστά αναγκαία την επιλεκτική διατήρηση της υφιστάμενης χωροθέτησης μεγάλου αριθμού υπαρχουσών μονάδων.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Αρκετά έντονες, επιβάλλουν ισχυρά μέτρα αντιρρύπανσης.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Με τους περισσότερους Δήμους να παρουσιάζουν εξειδίκευση στη βιομηχανία, απαιτείται πολιτική τύπου 9.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Ανάγκη πολιτικής τύπου 2, που ενδέχεται να μετριαστεί (ενδεχόμενη ενίσχυση της βιομηχανία στην ευρύτερη περιοχή, μπορεί να απορροφηθεί σε σημαντικό βαθμό στο Νομό).

Ειδικά ζητήματα: Είναι αναγκαίος ο συνολικός χωρικός σχεδιασμός της βιομηχανίας σε επίπεδο Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης.

Νομός Πέλλας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση + (1,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Ο Νομός παρουσιάζει μια σχετική ειδίκευση σε κλάδους αγροτοβιομηχανίας. Οι προοπτικές συρρίκνωσης της γεωργίας μπορεί να επιδράσουν αρνητικά τουλάχιστον σε ορισμένους κλάδους επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων στους οποίους ειδικεύεται ο Νομός, αλλά ο κλάδος 15 (τρόφιμα) και ενδεχομένως και άλλοι μπορούν να επιβιώσουν αν εκσυγχρονιστούν και αυτή είναι η κύρια κλαδική προτεραιότητα. Κατά τα άλλα, η εγγύτητα με τη Θεσσαλονίκη σημαίνει ότι τμήμα του Νομού λειτουργεί συμπληρωματικά με αυτόν, όσον αφορά τη μεταποίηση, και το γεγονός αυτό επηρεάζει εξωγενώς τις προοπτικές του και προσδιορίζει αντίστοιχες κατευθύνσεις.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η κύρια ζώνη ανάπτυξης της μεταποίησης θα είναι το τμήμα του Νομού που εμπίπτει στη διανομαρχιακή ζώνη Πλατέος, Αλεξάνδρειας, Βέροιας, Κοπανού, Σκύδρας, Γιαννιτσών, ενώ μέρος του εντάσσεται, όσον αφορά τη μεταποίηση, στην περιοχή άμεσης μητροπολιτικής επιρροής της Θεσσαλονίκης.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Ενεργοποίηση της από το 1984 ΒΙ.ΠΕ.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Σχετικά έντονες, απαιτούν κυρίως μέτρα αντιρρύπανσης.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 3.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 2, με ιδιαίτερη έμφαση στις συνδυασμένες επιπτώσεις των πιέσεων στη γεωργία και στη βιομηχανία.

Ειδικά ζητήματα: Είναι αναγκαίος ο συνολικός βιομηχανικός χωρικός σχεδιασμός σε επίπεδο Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης.

Νομός Πιερίας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση (1,0).

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Τα ισχυρά σημεία της μεταποίησης στο Νομό θα είναι η Κατερίνη, το Λιτόχωρο, και το Αιγίνιο, με μικρότερης σημασίας συγκεντρώσεις στο βόρειο και νότιο τμήμα του.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Πρέπει να ενισχυθεί η συγκριτική ελκυστικότητά του από το 1993 θεσμοθετημένου ΒΙΟ.ΠΑ.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Υπάρχουν υπαρκτές δυνατότητες σύγκρουσης με τον τουρισμό, που ανιχνεύονται και σε επίπεδο Δήμου. Επιπλέον, ο παράκτιος χώρος του Νομού καθώς και η περιοχή του Ολύμπου αποτελούν σημαντική τουριστική ενότητα με δυνατότητες ανάπτυξης θαλάσσιου και ορεινού τουρισμού η ενότητα αυτή δεν έχει προτεραιότητα για τη βιομηχανία. Θα απαιτηθεί λεπτομερής σχεδιασμός χρήσεων γης στο ανατολικό τμήμα του Νομού.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 7. Η στήριξη της βιοτεχνίας στις πιο ορεινές περιοχές είναι σκόπιμη, αλλά δεν τίθεται θέμα ανατροπής των βασικών χωρικών προσανατολισμών της μεταποίησης.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 4, με ιδιαίτερη έμφαση στις συνδυασμένες επιπτώσεις των πιέσεων στη γεωργία και στη βιομηχανία έντασης εργασίας.

Νομός Σερρών

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση (1,0).

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής κλαδική φυσιογνωμία, ούτε συγκεκριμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα στη μεταποίηση, αν και οι εξελίξεις στα Βαλκάνια δημιουργούν νέες ευκαιρίες που θα μπορούσαν ενδεχομένως να αξιοποιηθούν. Διερευνητέες οι δυνατότητες δημιουργίας εμπορευματικού διασυνοριακού κέντρου (με πιθανή θέση τον Προμαχώνα) που θα λειτουργούσε συμπληρωματικά-προωθητικά και προς τη μεταποίηση.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποιητική δραστηριότητα πρέπει να εστιαστεί στον άξονα Σερρών-Σιδηροκάστρου (στο πλαίσιο και της επιδίωξης για πιο εξωστρεφή προσανατολισμό προς τα Βαλκάνια).

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Περαιτέρω ενίσχυση της ελκυστικότητάς της από το 1978 ΒΙ.ΠΕ. (ακόμα όχι πλήρως εξοπλισμένης).

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 7.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 4, με ιδιαίτερη έμφαση στις συνδυασμένες επιπτώσεις των πιέσεων στη γεωργία και στη βιομηχανία.

Νομός Χαλκιδικής

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση. Χαμηλή + (0,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία, ούτε συγκεκριμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα στη μεταποίηση, πλην των ορυκτών πρώτων υλών (με το Νομό να ειδικεύεται σε πολύ υψηλά επίπεδα στον κλάδο 13-μεταλλούχα μεταλλεύματα, και σε χαμηλότερα στον κλάδο 14 (λοιπές εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες). Μια προσπάθεια να υπάρξει καθετοποίηση εξόρυξης-μεταποίησης θα ήταν κατ' αρχήν εύλογη, αλλά πρέπει να συνεκτιμηθούν οι πιθανές επιπτώσεις στη χωρική οργάνωση (η εξόρυξη καταλαμβάνει ούτως ή άλλως σημαντικές εκτάσεις) και στον τουρισμό. Είναι αναγκαίος ο λεπτομερής σχεδιασμός στο Νομό για τη ρύθμιση των σχέσεων μεταξύ των διαφορετικών αυτών και μη εύκολα συμβατών δραστηριοτήτων.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Εστίες της μεταποίησης θα είναι ο Πολύγυρος, τα Μουδανιά και ο Άγιος Παύλος που θα μπορούσε να συμβάλλει στην εκτόνωση του Π.Σ.Θ.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Η Χαλκιδική αποτελεί δυναμική τουριστική ενότητα με ιδιαίτερα εκτεταμένες παράκτιες ζώνες αλλά και με εσωτερικές περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος, γεγονός που επιβάλλει προστασία των φυσικών της πόρων. Συγχρόνως όμως θα πρέπει να εξασφαλίζονται οι όροι για την ομαλή λειτουργία της εκμετάλλευσης ορυκτών πόρων (της επέκτασης των απαραίτητων χώρων εξόρυξης συμπεριλαμβανομένης) και της συνδεδεμένης με αυτήν βιομηχανικής δραστηριότητας, μεταξύ των οποίων και διέξοδοι στο βασικό οδικό δίκτυο και στο θαλάσσιο μέτωπο.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν ιδιαίτερες επιπτώσεις από τη μεταποίηση. Σημειώνονται, ωστόσο, οι επιπτώσεις από την εξόρυξη.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 6, με εξαίρεση τις περιοχές δυνητικής καθετοποίησης με την εξόρυξη, που πρέπει να στηριχθούν ισχυρότερα.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 3.

1.2 Κατευθύνσεις για την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας -Θράκης

Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και στόχοι:

Σύμφωνα με το Ε.Σ.Π.Α. η περιφέρεια χαρακτηρίζεται από αναπτυξιακό έλλειμμα, και η στρατηγική θα εστιάσει στην αύξηση του Α.Ε.Π. και τη σύγκλιση. Προτεραιότητα θα δοθεί στην ολοκλήρωση των υποδομών μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των κάθετων οδικών αξόνων και πολύτροπων μεταφορών, συμπεριλαμβανόμενης της προσαρμογής του σχεδιασμού των τμημάτων σύνδεσης της Εγνατίας με χώρους οικονομικών δραστηριοτήτων. Θα επιδιωχθεί η ολοκλήρωση των αστικών ευρυζωνικών υποδομών. Ιδιαίτερο βάρος θα δοθεί στην προσέλκυση νέων επενδύσεων σε όλους τους παραγωγικούς κλάδους με στόχο, μεταξύ άλλων, και τις νέες γειτονικές αγορές, έτσι ώστε να επιτευχθεί η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων. Έμφαση επίσης θα δοθεί στην αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος.

Η βιομηχανική βάση προσεγγίζει, από ποσοτική άποψη, μια κλίμακα που δημιουργεί προϋποθέσεις οικονομιών συγκέντρωσης. Αν και υστερεί σε ποιοτικά χαρακτηριστικά, και στην Περιφέρεια δεν είναι επαρκείς οι δομές που διευκολύνουν μια στρατηγική Ε.Τ.Α. -ελλείμματα που πρέπει να καλυφθούν- υπάρχουν βραχυ-μεσοπρόθεσμα προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης της μεταποίησης. Η διατήρηση της προνομιακής μεταχείρισή της από τον αναπτυξιακό νόμο διευκολύνει την κεφαλαιοποίηση αυτών των προοπτικών. Η άμεση επαφή με τις εντός Ε.Ε. Βαλκανικές χώρες σημαίνει ότι η περιφέρεια υφίσταται μεν αμεσότερα πιέσεις στις παραδοσιακές δραστηριότητες μεταποίησης, ιδίως εντάσεως εργασίας, αλλά παράλληλα έχει την ευκαιρία να λειτουργήσει ως νέος πόλος διεθνούς ολοκλήρωσης ως προς Βουλγαρία-Ρουμανία.

Προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανίας: Η βάση της μεταποίησης στην περιφέρεια είναι αρκετά διαφοροποιημένη και οι κάποιες τάσεις ολοκλήρωσης πρέπει να στηριχθούν (βιομηχανικά συμπλέγματα 2, 3 και 4). Επιπλέον, οι πρόσφατες εξελίξεις που καθιστούν την περιφέρεια διεθνή ενεργειακό πόλο, πρέπει να αξιοποιηθούν για την ενίσχυση και της μεταποίησης (π.χ. ενεργοβόρες βιομηχανίες, καθώς και δορυφορικές δραστηριότητες ως προς τις ενεργειακές εγκαταστάσεις).

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Το ισχυρό στοιχείο της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας είναι η ζώνη κατά μήκος της Εγνατίας Οδού που περιλαμβάνει ήδη υπάρχοντες βιομηχανικούς πόλους: ζώνες Καβάλας-Ξάνθης-Δράμας (περιοχή εντατικοποίησης) και Αλεξανδρούπολης-Κομοτηνής (περιοχή επέκτασης με πυρήνες εντατικοποίησης) αλλά δημιουργεί και νέες ευκαιρίες. Νέα ισχυρά σημεία (περιοχές επέκτασης) μπορούν να υπάρξουν στο βόρειο μέτωπο, με την ένταξη ελευθέρων ζωνών σε μεγάλους συνοριακούς οργανωμένους υποδοχείς (3-4 σε επίπεδο συνολικής «Χωρικής Ενότητας» Μακεδονίας-Θράκης κατάλληλες θέσεις προς διερεύνηση στην Ανατολική Μακεδονία είναι το Ορμένιο Δήμου Τριγώνου Ν. Έβρου-ΔΕΒΖΟΣ-και οι λιμένες Αλεξανδρούπολης και Καβάλας για Ζώνες Ελεύθερου Εμπορίου).

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Το υπάρχον, ισορροπημένο γεωγραφικά, δίκτυο οργανωμένων υποδοχέων, είναι συγκριτικά με άλλες περιφέρειες σημαντικό. Υπάρχει ωστόσο ανάγκη αρκετά μεγάλης, με απόλυτους όρους, αύξησης.

Πολιτική για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας: (α) Αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στους μη-κλειστούς αυτοκινητόδρομους και το λοιπό βασικό οδικό δίκτυο των ισχυρών στοιχείων της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας. (β) Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στην περιαστική περιοχή της Καβάλας καθώς και στις περιαστικές ζώνες των μεγαλύτερων κέντρων (γ) Το μέγεθος της υφιστάμενης βάσης μεταποίησης επιβάλλει τη διευκόλυνση του επί τόπου μετασχηματισμού των υπαρχουσών διάσπαρτων μονάδων.

Ειδικά θέματα: Οι χωρικές ανισότητες ως προς τη βιομηχανία (μέσης έντασης) είναι κατά βάση ενδονομαρχιακού χαρακτήρα και πρέπει να αντιμετωπιστούν στο αντίστοιχο επίπεδο).

Νομός Δράμας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση + (1,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Ο Νομός είναι από τους ελάχιστους που ειδικεύονται αυτοτελώς στο σύμπλεγμα 3, με τάση αγροτικής χωροθέτησης. Η διαπιστωμένη γενική τάση χωρικής προσέγγισης του συμπλέγματος αυτής με το σύμπλεγμα 1 (που είναι πολύ πιο δυναμικό, εστιασμένη σε ενδιάμεσους κλάδους αστικής χωροθέτησης) υποδεικνύει ένα δυνητικό τουλάχιστον πεδίο άσκησης κλαδικής πολιτικής στο Νομό. Εξάλλου, ο Νομός ειδικεύεται στον κλάδο 14 (λοιπές εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες) της εξόρυξης, που έχει οδηγήσει σε υψηλή παρουσία του συνδεόμενου με αυτόν κλάδου 26 (μη μεταλλικά ορυκτά) της μεταποίησης. Η σχέση αυτή πρέπει να στηριχτεί από τις χωρικές πολιτικές. Σημειώνεται επίσης η ειδίκευση του Νομού στην ενέργεια (υδροηλεκτρική), που πάντως δεν δημιουργεί ιδιαίτερες πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις στη μεταποίηση.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η κύρια εστία της μεταποίησης θα είναι η Δράμα, τμήμα μιας διανομαρχιακής ζώνης, και σε κάποιο βαθμό η Προσοτσάνη.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η υπάρχουσα ΒΙ.ΠΕ. δεν έχει προκαλέσει παρά μικρό ενδιαφέρον, ενώ σημαντικό ποσοστό της παραμένει αδιαμόρφωτο), και η ελκυστικότητά τους πρέπει να τονωθεί. Παράλληλα με τους οργανωμένους υποδοχείς, η εγκατεστημένη βάση μεταποίησης καθιστά αναγκαία την επιλεκτική διατήρηση της υφιστάμενης χωροθέτησης μεγάλου ποσοστού/αριθμού υπαρχουσών μονάδων, και συνεπώς θα πρέπει να στηριχθεί ο επί τόπου μετασχηματισμός τους.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 3. Ειδική στήριξη της βιοτεχνίας στις πιο ορεινές περιοχές είναι σκόπιμη.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 2.

Νομός Έβρου

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση + (1,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία από κλαδική άποψη, πιθανώς λόγω της αδιαφοροποίητης λειτουργίας των υψηλών ενισχύσεων πολλών διαδοχικών αναπτυξιακών νόμων. Είναι σκόπιμο να ενισχυθούν οι κλάδοι του συμπλέγματος 1, που θα προσδώσουν στη βάση της μεταποίησης πιο συνεκτικό χαρακτήρα. Η ολοκλήρωση της Εγνατίας οδού και της νέας ενεργειακής υποδομής (διέλευση αγωγού φυσικού αερίου και απόληψη πετρελαϊκού αγωγού Bourgas - Αλεξανδρούπολη) δημιουργεί προϋποθέσεις για ένα μια νέα ειδίκευση της μεταποίησης.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Οι υφιστάμενες εστίες της μεταποίησης (Αλεξανδρούπολη, Ορεστιάδα, Τραϊανούπολη) ήδη εμφανίζουν τάσεις δικτύωσης-διεύρυνσης που πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω, με την αξιοποίηση της υπό ολοκλήρωση Εγνατίας Οδού, με την ένταξη σε μια ζώνη βιομηχανικής ανάπτυξης του συνόλου του νότιου τμήματος του νομού. Ως νέο ισχυρό σημείο, εξάλλου, προδιαγράφεται η Διασυνοριακή Ελεύθερη Βιομηχανική Ζώνη Οικονομικών Συναλλαγών (Δ.Ε.Β.Ζ.Ο.Σ.) στο Ορμένιο (Δήμος Τριγώνου), που μπορεί να λειτουργήσει ως πόλος ενός νέου ευρύτερου άξονα (Ορεστιάδα-Δ.Ε.Β.Ζ.Ο.Σ.-Βουλγαρία).

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Θα πρέπει να ενισχυθούν (και με μέτρα χωρικού σχεδιασμού) οι ήδη υπάρχοντες οργανωμένοι υποδοχείς (μία ΒΙ.ΠΕ., με μικρή όμως παρουσία μονάδων και αδιαμόρφωτες εκτάσεις, ενώ δύο ΒΙΟ.ΠΑ. (Σουφλίου και Ορεστιάδας) αναμένεται να λειτουργήσουν στο άμεσο μέλλον). Μεσοπρόθεσμα, υπάρχουν περιθώρια λειτουργίας και ελεύθερης ζώνης στο Νομό. Προοπτικές για δημιουργία Τεχνόπολης δημιουργεί η λειτουργία των Α.Ε.Ι. στην Περιφέρεια. Παράλληλα, υπάρχουν ανάγκες στήριξης του επί τόπου μετασχηματισμού υφιστάμενων μονάδων με διάσπαρτη χωροθέτηση.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Η παρουσία οχλουσών μονάδων είναι σχετικά σημαντική, ενώ υπάρχουν και αρκετές μονάδες Σεβέζο. Απαιτείται έτσι ιδιαίτερη σημασία στην προώθηση διαχειριστικών μέτρων προστασίας περιβάλλοντος, καθώς και στην αποτελεσματική προετοιμασία σχεδίου Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 1. Έμφαση στην αντιμετώπιση της αντίθεσης πεδινών-ορεινών ζωνών.

Νομός Καβάλας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Υψηλή (2,0).

Κλαδικές προτεραιότητες: Αν και με σχετικά χαμηλά απόλυτα μεγέθη η βιομηχανική βάση χαρακτηρίζεται από υπαρκτή ολοκλήρωση, με παρουσία των συμπλεγμάτων 2, 3 και 4, αλλά η έλλειψη δραστηριοτήτων του συμπλέγματος 1 καθώς και οικονομιών κλίμακας αποτελούν περιοριστικούς παράγοντες ως προς τις προοπτικές μακροχρόνιας διατήρησης της παραδοσιακής βιομηχανικής ειδίκευσης του Νομού. Στο πλαίσιο αυτό, οι κλαδικές προτεραιότητες είναι η στήριξη των συμπλεγμάτων 2 (κυρίως) και 3, καθώς και του ενδοκλαδικού εκσυγχρονισμού. Τέλος, ο Νομός εξειδικεύεται πολύ έντονα σε δύο κλάδους της εξόρυξης, τους 11 (άντληση πετρελαίου κ.λπ.)-μόνος στη χώρα-και 14 (λοιπές εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες), που έχουν οδηγήσει στην ισχυρή ανάπτυξη των συνδεομένων κλάδων της μεταποίησης 23 (παραγωγή προϊόντων διύλισης πετρελαίου), 24 (παραγωγή χημικών ουσιών) και 26 (μη μεταλλικά ορυκτά). Οι εξαρτήσεις αυτές αντανακλούν χωρικές δεσμεύσεις και πρέπει να στηρίζονται από τις χωρικές πολιτικές.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η χωρική οργάνωση της μεταποίησης εστιάζεται σε μια ευρεία ζώνη με επίκεντρο την Καβάλα αλλά που καλύπτει το σύνολο του Νομού στο νότιο τμήμα του, και με άξονα την Εγνατία Οδό, και συνεχίζει εκτός Νομού προς τα Δ (εντασσόμενη σε ευρύτεροι διανομαρχιακό άξονα της μεταποίησης). Η ολοκλήρωση της τελευταίας δημιουργεί περαιτέρω όρους ενίσχυσης αυτής της ζώνης.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η από το 1977 ΒΙ.ΠΕ. έχει προσελκύσει περιορισμένο επενδυτικό ενδιαφέρον, παρά κάποια αύξηση κατά την τελευταία 5ετία. Υπάρχει σημαντική ανάγκη πολεοδομούμενων υποδοχέων, τόσο για νέες μονάδες όσο και για μετεγκαταστάσεις. Παράλληλα με τους οργανωμένους υποδοχείς, το σημαντικό μέγεθος της εγκατεστημένης βιομηχανικής βάσης καθιστά αναγκαία την επιλεκτική διατήρηση της υφιστάμενης χωροθέτησης μεγάλου ποσοστού/αριθμού υπαρχουσών μονάδων, και συνεπώς

θα πρέπει να στηριχθεί ο επί τόπου μετασχηματισμός τους.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Ο τουρισμός έχει σχετικά ισχυρή παρουσία, ενώ υπάρχουν δυνατότητες τουριστικής αξιοποίηση πόρων του ορεινού χώρου και γενικότερα της ενδοχώρας αλλά και διεύρυνσης της τουριστικής δραστηριότητας προς τον παράκτιο χώρο. Τα χαρακτηριστικά της βιομηχανίας, περιβαλλοντικά και χωρικά, καθιστούν τις συγκρούσεις χρήσεων γης μεταξύ των δύο δραστηριοτήτων πιθανές. Λεπτομερής χωρικός σχεδιασμός στο νότιο τμήμα του Νομού είναι, στο πλαίσιο αυτό, αναγκαίος.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Έντονες. Ανάγκη ειδικών μέτρων αντιρρύπανσης. Η ύπαρξη αρκετά μεγάλου αριθμού μονάδων Σεβέζο επιβάλλει, εξάλλου, αποτελεσματική προετοιμασία Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 1.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 3.

Νομός Ξάνθης

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Υψηλή (2,0).

Κλαδικές προτεραιότητες: Ο Νομός παρουσιάζει εξαιρετικά υψηλή και παραδοσιακή ειδίκευση στον κλάδο 16 (καπνοβιομηχανία) και μερικώς και σε άλλους αγροτοβιομηχανικούς κλάδους, καθώς και στα προϊόντα από πλαστικό και τις κατασκευές από αλουμίνιο. Οι προοπτικές μακροπρόθεσμης συρρίκνωσης της καπνοβιομηχανίας (και η ήδη εμφανής συρρίκνωση της καπνοπαραγωγής) επιβάλλουν προσπάθεια διαφοροποίησης της βιομηχανικής βάσης. Η λειτουργία των Πολυτεχνικών Σχολών στο Νομό παρέχει δυνατότητες δημιουργίας Τεχνόπολης.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η χωρική οργάνωση της μεταποίησης εστιάζεται σε μια ζώνη που καλύπτει το σύνολο του Νομού στο νότιο τμήμα του, διατρέχεται από την Εγνατία Οδό, που συνεχίζεται προς τα Δ (εντασσόμενη σε ευρύτερο διανομαρχιακό άξονα της μεταποίησης). Η ολοκλήρωση της τελευταίας θα δημιουργήσει ευνοϊκότερες συνθήκες για τη μεταποίηση και θα ενισχύσει αυτή τη ζώνη. Υπάρχουν επίσης ορισμένες μικρότερης σημασίας εστίες προς το βόρειο τμήμα του νομού, που πρέπει να επιδιωχθεί η δικτύωσή τους με την κυρίως ζώνη ανάπτυξης.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η ΒΙ.ΠΕ. (ίδρυση το 1975) έχει προκαλέσει πολύ μικρό επενδυτικό ενδιαφέρον. Υπάρχει σημαντική ανάγκη πολεοδομούμενων υποδοχέων, τόσο για νέες μονάδες όσο και για μετεγκαταστάσεις. Παράλληλα με τους οργανωμένους υποδοχείς, είναι αναγκαία η διατήρηση της υφιστάμενης χωροθέτησης ποσοστού/αριθμού υπαρχουσών μονάδων, και συνεπώς θα πρέπει να στηριχθεί ο επί τόπου μετασχηματισμός τους.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Αρκετά έντονες, επιβάλλουν ειδικά μέτρα αντιρρύπανσης καθώς και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Η ύπαρξη μονάδων Σεβέζο επιβάλλει, εξάλλου, αποτελεσματική προετοιμασία Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 3. Η στήριξη της βιοτεχνίας στις πιο ορεινές περιοχές είναι σκόπιμη, χωρίς να μπορεί να αλλοιώσει τις βασικές χωρικές ισορροπίες της μεταποίησης.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 2. Οι πιέσεις στον κλάδο του καπνού (γεωργία και μεταποίηση) μπορεί να απαιτήσουν έντονα μέτρα.

Νομός Ροδόπης

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση (1,0), κυρίως ως προγραμματική επιλογή.

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει έντονη κλαδική φυσιογνωμία ή βάση για τη διατύπωση κλαδικών προτεραιοτήτων.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση εστιάζεται στη ζώνη Κομοτηνή-Σάπες, αλλά υπάρχουν δυνατότητες ενίσχυσής της στις περιοχές κατά μήκος της Εγνατίας Οδού (Δ. Ιάσμου κ.λπ.).

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η από το 1976 ΒΙ.ΠΕ. έχει προσελκύσει αρκετές επενδύσεις, κυρίως παλαιότερα. Απαιτείται περαιτέρω δημιουργία πολεοδομούμενων υποδοχέων.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 7.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 4, με ιδιαίτερη έμφαση στις συνδυασμένες επιπτώσεις των πιέσεων στη γεωργία και στη βιομηχανία.

1.3 Κατευθύνσεις για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και στόχοι: Σύμφωνα με το Ε.Σ.Π.Α. η Περιφέρεια χαρακτηρίζεται από σημαντικά διαρθρωτικά προβλήματα, παρά τη σχετικά σημαντική αύξηση του Α.Ε.Π. κατά κεφαλή. Παρατηρούνται σημαντικές δυσκολίες μετασχηματισμού της παραγωγικής βάσης, και ειδικότερα της βιομηχανίας, προς κλάδους υψηλότερης προστιθέμενης αξίας, ενώ σε υψηλά επίπεδα διατηρείται η ανεργία. Το ότι η Δυτική Μακεδονία τοποθετείται, στην προγραμματική περίοδο 2007-2013, σε καθεστώς «στατιστικής σύγκλισης», με επιπτώσεις στο ύψος και τις επιλεξιμότητας χρηματοδοτήσεων για δημόσιες επενδύσεις και για την ενίσχυση των ιδιωτικών, καθιστά ιδιαίτερα αναγκαία την έμφαση στον εκσυγχρονισμό, ενώ παράλληλα δυσκολεύει τη στήριξη των πιο συμβατικών δραστηριοτήτων.

Η έμφαση της αναπτυξιακής στρατηγικής είναι η αύξηση της προστιθέμενης αξίας και η ενίσχυση της καινοτομίας στον τομέα της ενέργειας (ενεργειακό κέντρο της χώρας). Γενικοί αναπτυξιακοί στόχοι όπως η ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η προσέλκυση ξένων αμέσων επενδύσεων που στοχεύουν στις νέες γειτονικές αγορές και η ενθάρρυνση ανάπτυξης εξωγεωργικών δραστηριοτήτων στην ύπαιθρο αφορούν άμεσα τη μεταποίηση. Τα υφιστάμενα διαρθρωτικά προβλήματα της τελευταίας (περιορισμένο εύρος κλαδικής εξειδίκευσης, μικρό μερίδιο προϊόντων έντασης τεχνολογίας ή γνώσης και υψηλής προστιθέμενης αξίας, υστέρηση στη δημιουργία παραγωγικών δικτύων, σε συνδυασμό με την φθίνουσα πορεία της βιομηχανικής δραστηριότητας, αποτελούν περιοριστικούς παράγοντες για μια τέτοια στρατηγική, που για να υλοποιηθεί προϋποθέτει ισχυρή προγραμματική στήριξη και απορρόφηση πολλαπλασιαστικών επιπτώσεων από τον τομέα της ενέργεια.

Προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανίας: Η έλλειψη σαφούς φυσιογνωμίας στη βάση της μεταποίησης, με την προφανή εξαίρεση της Καστοριάς (γούνα), δεν διευκολύνει μια εστιασμένη κλαδική

πολιτική. Το ίδιο αποτέλεσμα έχει το ότι η έντονη ειδίκευση της περιφέρειας στη θερμική ηλεκτροπαραγωγή και την εξόρυξη δεν έχει οδηγήσει μέχρι σήμερα επαρκώς στην ανάδυση συμπληρωματικών δραστηριοτήτων μεταποίησης. Οι όποιες σχετικές δυνατότητες πρέπει πάντως να στηριχθούν με μέτρα πολιτικής, συμπεριλαμβανόμενου του αναπτυξιακού νόμου, για την ανάπτυξη δεσμών συνεργασίας υποστηρικτικών-δορυφορικών επιχειρήσεων προς τη ΔΕΗ. Η σύνδεση της μεταποίησης με την αγροτική παραγωγή, ιδίως όσον αφορά πιστοποιημένα προϊόντα του αγροδιατροφικού τομέα, διαθέτει επίσης προοπτικές που πρέπει να στηριχθούν.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Οι δύο υπάρχουσες εστίες βιομηχανίας, η ζώνη που εστιάζεται στην Καστοριά και εκτείνεται στο Άργος Ορεστικό και στη Σιάτιστα (περιοχή ποιοτικής αναδιάρθρωσης/στήριξης) και η ζώνη Κοζάνης-Πτολεμαΐδας (περιοχή επέκτασης) παραμένουν οι δύο βασικοί βιομηχανικοί πόλοι, στους οποίους πρέπει να προστεθούν μικρότερης έντασης πόλοι κατά μήκος του αναδυόμενου βόρειου άξονα ανάπτυξης και στο ανατολικό τμήμα του Νομού Φλώρινας, της πόλης συμπεριλαμβανομένης (περιοχές επέκτασης).

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Θα απαιτηθεί προσφορά οργανωμένων υποδοχέων, αρκετά υψηλή με απόλυτους και υψηλή με σχετικούς όρους, περισσότερο για μετεγκαταστάσεις υφιστάμενων μονάδων.

Πολιτική για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας: (α) Αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στους μη-κλειστούς αυτοκινητόδρομους και το λοιπό βασικό οδικό δίκτυο των ισχυρών στοιχείων της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας. (β) Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στις περιαστικές ζώνες των μεγαλύτερων κέντρων. (γ) Η στήριξη της επιβίωσης/μετασχηματισμού των υπαρχουσών μονάδων στις σημερινές τους θέσεις είναι σκόπιμη.

Ειδικά θέματα: Οι έντονες ενδοπεριφερειακές ανισότητες ως προς τη μεταποίηση αποκτούν μικρότερη σημασία αν εξαιρεθεί ο Νομός Καστοριάς με την ιδιαιτερότητά του. Πάντως, ανισότητες παραμένουν, και πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο μέτρων πολιτικής.

Νομός Γρεβενών

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Χαμηλή (0,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Οι κλαδικές προτεραιότητες του Νομού συνδέονται με τη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων (ποιοτικά πιστοποιημένα προϊόντα του αγροτοδιατροφικού τομέα, κλάδος ξύλου) και με την καθετοποίηση προϊόντων εκμετάλλευσης ορυκτών πόρων (κυρίως ατταπουλγίτης και σαπωνίτης).

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν ζώνες ιδιαίτερης συγκέντρωσης της βιομηχανίας. Η μόνη χωρική εστία της τελευταίας με κάποια εμβέλεια (τοπική) παραμένει αυτή των Γρεβενών.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Με βάση τις γενικές αρχές χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας προκύπτει ανάγκη για οργανωμένους υποδοχείς σε Γρεβενά και Δεσκάτη.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 13

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 4, με ιδιαίτερη έμφαση στις συνδυασμένες επιπτώσεις των πιέσεων στη γεωργία και στη βιομηχανία.

Νομός Καστοριάς

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση+ (1,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Ο Νομός Καστοριάς παρουσιάζει μια σαφώς ιδιαίτερη βιομηχανική φυσιογνωμία, με εξαιρετικά υψηλή ειδίκευση στον κλάδο 18 (ενδυμασία, γούνα) και συμπληρωματικώς στο κλάδο 19 (δέρμα). Η μονοειδίκευση αυτή αποτελεί ένα de facto συγκριτικό πλεονέκτημα (τεχνογνωσία, οικονομίες συγκέντρωσης, πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις και στον τουρισμό) αλλά ταυτόχρονα και παράγοντα υψηλού κινδύνου/ευαισθησίας στις διακυμάνσεις της αγοράς. Δεν υπάρχει περιθώριο ριζικής αλλαγής προσανατολισμού, και προτεραιότητα είναι η στήριξη του εκσυγχρονισμού και της ανταγωνιστικότητας του κλάδου. Μακροπρόθεσμα, ωστόσο, κάποια σταδιακή διαφοροποίηση προς άλλους κλάδους πρέπει να επιδιωχθεί και να στηριχθεί ισχυρά από τον προγραμματισμό.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση του Νομού συγκεντρώνεται σε μια σχετικά ευρεία ζώνη, με πολύ ισχυρό πυρήνα την Καστοριά και το Άργος Ορεστικό, και μια πιο εξωτερική ομόκεντρη ζώνη με μικρότερη παρουσία μεταποίησης γύρω από τον πυρήνα. Το σχήμα αυτό παραμένει κυρίαρχο.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Με βάση τις γενικές αρχές χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας προκύπτει ανάγκη για οργανωμένους υποδοχείς αλλά τα ειδικά χαρακτηριστικά του Νομού (μονοειδίκευση, μικρές μονάδες διάσπαρτες στον αστικό χώρο) δεν διευκολύνουν μια τέτοια στρατηγική. Είναι σκόπιμη, ωστόσο, η διερεύνηση της σκοπιμότητας/δυνατότητας δημιουργίας κατάλληλων υποδοχέων με εξειδικευμένα χαρακτηριστικά, μεσοπρόθεσμα. Σε κάθε περίπτωση, απαιτείται η παροχή δυνατοτήτων μετασχηματισμού επί τόπου για τις υφιστάμενες διάσπαρτες μονάδες.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Υπάρχουν δυνατότητες μεγάλης ανάπτυξης του τουρισμού στην πόλη της Καστοριάς. Η ταυτόχρονη σημασία της μεταποίησης (γούνας κ.λπ.) επιβάλλει αξιοποίηση της σχέσης των δύο τομέων. Η φύση της τοπικής μεταποίησης δεν συνεπάγεται σύγκρουση, ενώ αντίθετα επιτρέπει και αμοιβαία (υπαρκτή ήδη) ενίσχυση με τον τουρισμό.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 3. Η μείωση της χωρικής πόλωσης της βιομηχανίας αντιμετωπίζει περιορισμούς που συνδέονται με τις δυσκολίες άρσης της κλαδικής πόλωσης, και η προσπάθεια πρέπει να είναι διπλή (χωρική-κλαδική).

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 2.

Νομός Κοζάνης

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση+ (1,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία όσον αφορά τη μεταποίηση, παρά την ύπαρξη όχι ασήμαντης βιομηχανικής βάσης. Η εξαιρετικά υψηλή(υψηλότερη μεταξύ όλων των Νομών της χώρας (ειδίκευση στους κλάδους 10 (εξόρυξη άνθρακα) και 40 (ηλεκτροπαραγωγή) δεν έχει επιφέρει πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις για συγκεκριμένους κλάδους της μετα-

ποίησης (π.χ. δεν έχει προσελκύσει σε αισθητό βαθμό ενεργοβόρους κλάδους, κάτι που ασφαλώς δεν είναι ανεξάρτητο των δυνατοτήτων μεταφοράς της ενέργειας σε μεγάλες αποστάσεις). Η ενίσχυση της δομής της μεταποίησης με τη διαμόρφωση κάποιων ειδικεύσεων είναι σκόπιμη, αλλά δεν υπάρχουν συγκεκριμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα, και συνεπώς η επιδίωξη θα πρέπει να είναι συνολική: ενίσχυση της μεταποίησης, για να διαφοροποιηθεί μεσοπρόθεσμα η οικονομική βάση και να μειωθεί η εξάρτηση από το σύστημα εξόρυξη (ηλεκτροπαραγωγή, το οποίο ενδέχεται να υποστεί σημαντικές πιέσεις για περιβαλλοντικούς λόγους.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η βιομηχανία στο Νομό συγκεντρώνεται σε μια ευρεία κεντρική ζώνη, που αποτελείται ωστόσο από διακριτά από κλαδική άποψη τμήματα. Η Κοζάνη, μαζί με ορισμένους όμορους Ο.Τ.Α. συγκεντρώνει τα μεγαλύτερη μεγέθη μεταποίησης, η ζώνη Πτολεμαΐδας-Κοζάνης συγκεντρώνει διασυνδεόμενες δραστηριότητες εξόρυξης-ενέργειας, ενώ η Σιάτιστα ειδικεύεται στον κλάδο της γούνας, αποτελώντας ουσιαστικά προς τα Α προέκταση της ζώνης της Καστοριάς. Η χωρική συνέχεια υποκρύπτει, έτσι, λειτουργική διαφοροποίηση. Ο γενικός χαρακτήρας αυτής της χωρικής διάρθρωσης διατηρείται στο μέλλον, με επιθυμητή μια περαιτέρω διάχυση προς τις περιμετρικές περιοχές του Νομού.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Υπάρχουν ΒΙ.ΠΕ. (1997) και ΒΙΟ.ΠΑ. (Κοζάνης 2003 και Πτολεμαΐδας 2005) σε στάδιο ολοκλήρωσης των υποδομών. Θα απαιτηθούν και νέοι υποδοχείς με βάση τη γενική κατεύθυνση του Ειδικού Πλαισίου. Παράλληλα, το όχι ασήμαντο μέγεθος της εγκατεστημένης βιομηχανικής βάσης καθιστά αναγκαία την επιλεκτική διατήρηση της υφιστάμενης χωροθέτησης μεγάλου ποσοστού/αριθμού υπαρχουσών μονάδων, και συνεπώς θα πρέπει να στηριχθεί ο επί τόπου μετασχηματισμός τους. Επίσης είναι αναγκαία η μεσο - μακροπρόθεσμη διερεύνηση για νέους υποδοχείς.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν ιδιαίτερες επιπτώσεις στο περιβάλλον από τη μεταποίηση. Αναφέρεται πάντως ότι η εξαιρετικά υψηλή ειδίκευση στη ηλεκτροπαραγωγή και την εξόρυξη έχει περιβαλλοντικές επιπτώσεις (κυρίως ρύπανση της ατμόσφαιρα και προσωρινή αλλοίωση της εδαφικής φυσιογνωμίας). Υπάρχει ανάγκη εφαρμογής ειδικών μέτρων αναφορικά με την αντιρρύπανση και την προστασία της φύσης.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 1, για τη μείωση του έντονου δυϊσμού. Τα περιθώρια για τις ορεινές περιοχές εστιάζονται στη βιοτεχνία.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 2 με μεσο-μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Νομός Φλωρίνης

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση (1).

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία, ούτε συγκεκριμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα στη μεταποίηση, με εξαίρεση τις μεταποιητικές μονάδες αγροτοδιατροφικού τομέα. Η ειδίκευση στον κλάδο 10 (άνθρακας) της εξόρυξης και τον κλάδο 40 (ηλεκτροπαραγωγή) δεν έχουν λειτουργήσει πολλαπλασιαστικά προς τη μεταποίηση. Δεν μπορεί να προσδιοριστούν κλαδικές προτεραιότητες προς το παρόν στη βάση συγκεκριμένων πλεονεκτημάτων. Μια στρατηγική που παρουσιάζει ορισμένα περιθώρια είναι η επιδίωξη ενός διεθνούς ρόλου προς Βορά, βασισμένου σε εμπορικές δραστηριότητες που θα μπορούσαν να δράσουν πολλαπλασιαστικά (σε μικρό βαθμό) και για τη μεταποίηση.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η ζώνη Φλώρινα-Μελίτη-Αμύνταιο συγκεντρώνει τη μεταποίηση του νομού. Η επιθυμητή εξέλιξη είναι η συνένωσή του (από χωρική άποψη) προς Νότο με τον άξονα δευτερογενούς τομέα Κοζάνης-Πτολεμαΐδας, και η προέκτασή του προς τα Β (εξαγωγικός προσανατολισμός).

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η υπάρχουσα από το 1975 ΒΙ.ΠΕ. έχει προσελκύσει πολύ περιορισμένο αριθμό επενδύσεων, ενώ έχει ακόμα ελλείψεις υποδομών. Η βελτίωση της ελκυστικότητάς της είναι αναγκαία.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν ιδιαίτερες επιπτώσεις από τη μεταποίηση. Η εξειδίκευση ωστόσο στην εξόρυξη άνθρακα και την ηλεκτροπαραγωγή έχει περιβαλλοντικές επιπτώσεις (κυρίως ρύπανση της ατμόσφαιρας και προσωρινή αλλοίωση της εδαφικής φυσιογνωμίας). Υπάρχει ανάγκη εφαρμογής ειδικών μέτρων αναφορικά με την αντιρρύπανση και την προστασία της φύσης.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 2.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 4, με ιδιαίτερη έμφαση στις συνδυασμένες επιπτώσεις των πιέσεων στη γεωργία και στη βιομηχανία.

2. Χωρική ενότητα Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων

Σύμφωνα με το Ε.Σ.Π.Α. ο γενικός αναπτυξιακός στόχος για τη Χωρική Ενότητα Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων ως προς την προγραμματική περίοδο 2007-2013 προσδιορίζεται ως εξής: Διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χωρικής ενότητας, επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και κοινωνικής ανάπτυξης και αύξηση της παραγωγικότητας για την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης, και βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Ο στόχος αυτός εξειδικεύεται σε τρεις προτεραιότητες: Ελκυστικότητα της περιοχής ως τόπου επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης, Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας και Άμβλυνση ενδοπεριφερειακών και διαπεριφερειακών ανισοτήτων. Βασικό χαρακτηριστικό της Χωρικής Ενότητας είναι ότι διατρέχεται στο σύνολό της από τον υπό ανάδυση μεταφορικό/αναπτυξιακό δυτικό άξονα της χώρας.

Οι στόχοι για αύξηση της παραγωγικότητας και επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας αφορούν άμεσα και τη βιομηχανία, αλλά το επίπεδό ανάπτυξής της είναι χαμηλό, ποσοτικά και ποιοτικά, και πλήττεται και από αποβιομηχάνιση. Συνολικά, δεν αντιπροσωπεύει κύριο τομέα του αναπτυξιακού προτύπου της Χωρικής Ενότητας.

2.1 Κατευθύνσεις για την Περιφέρεια Πελοποννήσου

Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και στόχοι: Η αναπτυξιακή στρατηγική εστιάζεται στην ολοκλήρωση των μεγάλων οδικών αξόνων, στην ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και την εφαρμογή καινοτομιών στην πα-

ραγωγική διαδικασία, στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, στην ανάπτυξη οικοτεχνίας βιολογικών-παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων, στην αντιμετώπιση της ρύπανσης από μονάδες βιομηχανίας και ενέργειας, και στην προστασία του περιβάλλοντος. Η κατάσταση και οι προοπτικές χαρακτηρίζονται από πολύ έντονο δυϊσμό: το ηπειρωτικό, κυρίως, τμήμα του Νομού Κορινθίας είναι λειτουργικά ενσωματωμένο στη Μητροπολιτική Περιοχή της Αθήνας και συγκεντρώνει μεγάλες βιομηχανικές μονάδες μητροπολιτικής χωροθέτησης, ενώ στο υπόλοιπο(κατά πολύ μεγαλύτερο(τμήμα της Περιφέρειας η βιομηχανία παραμένει σε σαφώς χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης. Οι προοπτικές του πρώτου τμήματος συνδέονται με αυτές της Μ.Π.Α., ενώ στην υπόλοιπη περιφέρεια η βιομηχανία θα εξακολουθήσει να παίζει γενικά δευτερεύοντα ρόλο. Η διαφοροποίηση αυτή πρέπει να ληφθεί υπόψη και από τον αναπτυξιακό νόμο με αντίστοιχη γεωγραφική προσαρμογή.

Προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανίας: Η κλαδική φυσιογνωμία της περιφέρειας δεν είναι σαφής, αλλά αυτό συνδέεται εν πολλοίς με την εσωτερική της ανομοιογένεια. Εξαίρεση αποτελούν η μεταποίηση - τυποποίηση αγροτικών προϊόντων σε ολόκληρη την Περιφέρεια, με ιδιαίτερες προοπτικές στην οινοποιία στους Νομούς Αρκαδίας, Αργολίδας και Κορινθίας και η εξόρυξη - επεξεργασία μαρμάρου σε Αργολίδα και Κορινθία. Εκτός των προαναφερόμενων κλάδων, δεν φαίνεται να υπάρχουν περιθώρια διατύπωσης μιας κλαδικής στρατηγικής σε επίπεδο περιφέρειας, αλλά η ολοκλήρωση του συμπλέγματος 1 στο ΒΑ τμήμα της είναι σκόπιμη και πρέπει να στηριχθεί. Η ανάπτυξη δορυφορικών μονάδων μεταποίησης στη ζώνη Μεγαλόπολης (πολύ σημαντική ειδίκευση στον κλάδο 40-ηλεκτροπαραγωγή, και μερικώς στον κλάδο 10-άνθρακας) αποτελούν συγκεκριμένες κλαδικές προτεραιότητας που πρέπει να στηριχθούν.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Στο ισχυρό στοιχείο της χωρικής ανάπτυξης της βιομηχανίας, τη ζώνη Κορίνθου-ηπειρωτικό τμήμα Ν. Κορίνθου (περιοχή ποιοτικής αναδιάρθρωσης και εντατικοποίησης), που εντάσσεται λειτουργικά στη Μ.Π.Α., η δυνατότητα αυξημένου ρόλου στο πλαίσιο μιας ενδομητροπολιτικής αποκέντρωσης είναι υπαρκτές και πρέπει να στηριχθούν. Στην υπόλοιπη Περιφέρεια, συγκριτικά ισχυρά στοιχεία της χωρικής οργάνωσης της μεταποίησης θα είναι η ευρύτερη περιοχή Καλαμάτας-Μεσσήνης (περιοχή στήριξης) και η ευρύτερη περιοχή Άργους (περιοχή επέκτασης).

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Παρά την ύπαρξη των οργανωμένων υποδοχέων στην Τρίπολη και το Μελιγαλά, υπάρχει ανάγκη νέων οργανωμένων υποδοχέων, υψηλή με σχετικούς όρους και αρκετά υψηλή με απόλυτους, με έμφαση στο τμήμα που εντάσσεται στη Μ.Π.Α. (συμπεριλαμβανόμενων και των ειδικών τύπων για τις μεγάλες μονάδες ή για την εξυγίανση άτυπων συγκεντρώσεων).

Πολιτική για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας: (α) Αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στους μη-κλειστούς αυτοκινητόδρομους και το λοιπό βασικό οδικό δίκτυο των ισχυρών στοιχείων της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας. (β) Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στη Μ.Π.Α., όπου πρέπει να προβλεφθούν ειδικές κατάλληλες ζώνες. (γ) Η στήριξη της επιβίωσης/μετασχηματισμού των υπαρχουσών μονάδων, εκτός των περιοχών των σημείων (α) και (β) στις σημερινές τους θέσεις είναι σκόπιμη, ιδιαίτερα σε όσες παρουσιάζουν κάποια ασθενή αλλά άνω του χαμηλού μέσου όρου βιομηχανική βάση.

Οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες ως προς τη μεταποίηση είναι ιδιαίτερα έντονες, κυρίως μεταξύ του τμήματος της περιφέρειας που εντάσσεται λειτουργικά στη Μ.Π.Α. και των υπόλοιπων περιοχών. Δεν τίθεται ζήτημα ομογενοποίησης των δύο αυτών επιμέρους τμημάτων της περιφέρειας, δεδομένου του πολύ διαφορετικού ρόλου της στη χωροταξική οργάνωση. Από την άλλη πλευρά, μεταξύ των υπόλοιπων περιοχών οι ανισότητες είναι μέσης έντασης (η χωρική μορφή τους είναι κυρίως αυτή μεταξύ ορεινών και πεδινών περιοχών), δεν αποτελούν πρόβλημα πρώτης προτεραιότητας αλλά πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο δράσεων για τη μείωσή τους.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Λόγω της περιορισμένης παρουσίας βιομηχανικών μονάδων δεν παρατηρούνται σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον, με εξαίρεση τις περιοχές ηλεκτροπαραγωγής. Ωστόσο, θα πρέπει να υπάρξει πρόνοια για την προστασία των υδροφορέων, ειδικά στα παραλιακά τμήματα Αργολίδας, Λακωνίας, Κορινθίας.

Νομός Αργολίδας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση+ (1,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχουν σαφείς κλαδικές εξειδικεύσεις. Η αγροτική παραγωγή θα μπορούσε ενδεχομένως να αξιοποιηθεί για καθετοποίηση, αλλά γενικά οι μεγαλύτερες γεωργικές βιομηχανίες δεν παρουσιάζουν κατ' ανάγκην τάση προσέγγισης των περιοχών αγροτικής παραγωγής, τουλάχιστον σε επίπεδο Νομού ή χαμηλότερο. Πάντως, η υιοθέτηση κάποιων σχετικών ενισχύσεων ενδεχομένως θα είχε κάποια επίδραση. Η εγγύτητα προς τη Μητροπολιτική Περιοχή της Αθήνας αποτελεί μη αξιοποιημένο επαρκώς συγκριτικό πλεονέκτημα, και θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια διάχυση πολλαπλασιαστικών επιπτώσεων στο ΒΔ τμήμα του Νομού, ιδίως στο πλαίσιο ενός συνολικού σχεδιασμού της Μ.Π.Α. αυτής που θα προωθούσε και ευρύτερη αποκέντρωση μη μητροπολιτικών δραστηριοτήτων. Η διατήρηση της Πελοποννήσου σε καθεστώς περιφέρειας με υψηλές ενισχύσεις από τον αναπτυξιακό νόμο και υψηλές χρηματοδοτήσεις από το Ε.Σ.Π.Α./ΠΕΠ συμβάλλουν προς αυτή την κατεύθυνση.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση συγκεντρώνεται σε μια ζώνη με επίκεντρο το Άργος και τη Ν. Κίο, και το σχήμα αυτό θα διατηρηθεί και στο μέλλον. Δεν είναι σκόπιμη (ούτε πιθανή) η εξάπλωση μονάδων μεταποίησης προς τις περιοχές του Νομού με τουριστικούς και πολιτιστικούς πόρους, προς τα Α και ΝΑ.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Θα απαιτηθούν οργανωμένοι υποδοχείς, αλλά παράλληλα, υπάρχουν ανάγκες στήριξης του επί τόπου μετασχηματισμού υφιστάμενων μονάδων. Η καταλληλότερη περιοχή για τη χωροθέτηση νέου οργανωμένου υποδοχέα στο Νομό είναι - κατά τα αναφερόμενα αμέσως παραπάνω - στο ΒΔ τμήμα, σε γειτνίαση με τον οδικό άξονα.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Ο Νομός εξειδικεύεται στον τουρισμό, και συνεπώς υπάρχει ενδεχόμενο χωρικών ασυμβατοτήτων με οχλούσες μορφές βιομηχανίας, που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον υποκείμενο σχεδιασμό. Επιλεκτικές δυνατότητες χωροθέτησης βιομηχανίας πρέπει ωστόσο να παρέχονται, ακόμα και σε ευρύτερες ζώνες με κατ' αρχήν τουριστική προτεραιότητα.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 5.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 4, με ιδιαίτερη έμφαση στις συνδυασμένες επιπτώσεις των πιέσεων στη γεωργία και στη βιομηχανία.

Νομός Αρκαδίας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Χαμηλή (0,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Με εξαίρεση τη δυνατότητα μεταποίησης αγροτικών διατροφικών προϊόντων και ειδικότερα την προώθηση των επώνυμων τυροκομικών προϊόντων του νομού, δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία, ούτε συγκεκριμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα στη μεταποίηση. Ο Νομός παρουσιάζει εξαιρετικά υψηλή ειδίκευση (απόλυτη και σχετική) στην ηλεκτροπαραγωγή, που όμως, όπως προαναφέρθηκε, δεν έχει δημιουργήσει κάποιες πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις με προσέλκυση κλάδων της μεταποίησης.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση εστιάζεται στην Τρίπολη, αλλά χωρίς σημαντικά μεγέθη. Εκτός αυτής υπάρχουν ελάχιστες και αδύναμες συγκεντρώσεις τοπικής σημασίας. Το ισχυρό στοιχείο του δευτερογενή τομέα στο Νομό, η ηλεκτροπαραγωγή στη Μεγαλόπολη, δεν έχει λειτουργήσει πολλαπλασιαστικά για τη μεταποίηση. Δεν υπάρχουν προοπτικές ουσιαστικής διαφοροποίησης αυτού του χωρικού σχήματος. Η ενίσχυση της βιοτεχνίας στις ορεινές ζώνες είναι, πάντως, σκόπιμη, χωρίς όμως να μπορεί να οδηγήσει σε ποσοτικά σημαντικά αποτελέσματα.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η υπάρχουσα ΒΙ.ΠΕ. έχει προκαλέσει κάποιο ενδιαφέρον, έχοντας ακόμα σημαντική χωρητικότητα, και η ελκυστικότητά της πρέπει να τονωθεί.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Ο Νομός έχει πολύ σοβαρές δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Δεν αναμένονται σοβαρές άμεσες συγκρούσεις με τη μεταποίηση. Όσον αφορά στο ζήτημα της σχέσης του τουρισμού με την ηλεκτροπαραγωγή, δεν κρίνεται ουσιαστικό λόγω του ότι η ηλεκτροπαραγωγή είναι χωρικά εντοπισμένη εκτός των κυρίων ζωνών τουριστικής ανάπτυξης.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν ιδιαίτερες επιπτώσεις όσον αφορά τη μεταποίηση. Η ηλεκτροπαραγωγή, ωστόσο, έχει περιβαλλοντικές επιπτώσεις (κυρίως ρύπανση της ατμόσφαιρα και προσωρινή αλλοίωση της εδαφικής φυσιογνωμίας). Υπάρχει ανάγκη εφαρμογής ειδικών μέτρων αναφορικά με την αντιρρύπανση και την προστασία της φύσης.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 10.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 4, με ιδιαίτερη έμφαση στις συνδυασμένες επιπτώσεις των πιέσεων στη γεωργία και στη βιομηχανία.

Νομός Κορινθίας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ υψηλή (3).

Κλαδικές προτεραιότητες: Ο Νομός σχεδόν έχει φθάσει σε βαθμό ειδίκευσης στο σύμπλεγμα 1, και σε μικρότερο βαθμό στο σύμπλεγμα 3 (που τείνει να συγκροτεί ενιαίο υπερ-σύμπλεγμα με το προηγούμενο). Οι κλαδικές προτεραιότητες είναι, κατά πρώτον, η περαιτέρω ολοκλήρωση των δύο συμπλεγμάτων, με την ενίσχυση των κλάδων-κλειδιών τους, ενώ υπάρχει δυνατότητα προσέλκυσης και μονάδων του «μητροπολιτικού» Συμπλέγματος 2. Ο προαστιακός σιδηρόδρομος ενισχύει αυτή τη δυνατότητα. Πάντως, πρέπει να σημειωθεί ότι οι κλαδικές προτεραιότητες (όπως και η χωρική οργάνωση του βορείου τμήματος του Νομού) πρέπει να αποτελέσουν συνιστώσα ενός συνολικού στρατηγικού σχεδιασμού της Μ.Π.Α. Εκτός της «μητροπολιτικής» ζώνης, η ανάπτυξη του κυκλώματος αμπελοκαλλιέργεια-οινοπαραγωγή ΟΠΑΠ (Νεμέα) πρέπει να στηριχθεί περαιτέρω.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η ισχυρή ζώνη μεταποίησης, στο ηπειρωτικό τμήμα του Νομού και μερικώς στην άμεση ζώνη νότια του Ισθμού, που λειτουργικά αποτελεί τμήμα της Μητροπολιτικής Περιοχής της Αθήνας (Μ.Π.Α.) θα εξακολουθήσει να έχει τέτοιο χαρακτήρα, και υπάρχει και δυνατότητα ισχυροποίησής της, δεδομένου ότι στην επόμενη προγραμματική περίοδο η Πελοπόννησος παραμένει σε περιοχή υψηλών κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου. Υπάρχει μεσοπρόθεσμα δυνατότητα και κάποιας διεύρυνσης της χωρικής βάσης της μεταποίησης, προς Ν του δρόμου (μελλοντικά αυτοκινητόδρομου) Κορίνθου-Πάτρας και κατά μήκος του αυτοκινητόδρομου Κορίνθου-Τρίπολης (και μελλοντικά Καλαμάτας).

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Πολύ μεγάλη ανάγκη πολεοδομούμενων υποδοχέων, τόσο για νέες μονάδες όσο και για μετεγκαταστάσεις, με θετικές επιχειρηματικές προοπτικές αλλά με σημαντικές δυσκολίες υλοποίησης και ανάγκη μέτρων υποβοήθησης. Ειδικές ανάγκες είναι, επίσης, η οργάνωση υφιστάμενων συγκεντρώσεων και η κάλυψη υφιστάμενων μεγάλων μονάδων που από τη φύση τους είναι κλίμακας αυτοτελούς οργανωμένου υποδοχέα. Παράλληλα με τους οργανωμένους υποδοχείς, είναι αναγκαία η διατήρηση της υφιστάμενης χωροθέτησης μέρους των υπαρχουσών μονάδων, και συνεπώς θα πρέπει να στηριχθεί ο επί τόπου μετασχηματισμός τους.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Πολύ έντονες. Ανάγκη ειδικών μέτρων σε συνάρτηση με τις απαιτήσεις του αστικοποιούμενου περιβάλλοντος και της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος. Λαμβανομένου υπόψη του χαρακτήρα των μονάδων (ορισμένες είναι πολύ μεγάλες, με μεσοπρόθεσμα ουσιαστικά υποχρεωτική παραμονή στην ίδια θέση), η προσέγγιση για το χειρισμό του ζητήματος πρέπει να είναι τα μέτρα αντιρρύπανσης. Η ύπαρξη κάποιων μονάδων Σεβέζο επιβάλλει, εξάλλου, πρόσθετα ειδικά μέτρα (αποτελεσματική προετοιμασία Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.).

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 1. Σε ορεινές περιοχές πρέπει να ενισχυθεί ισχυρά η οινοπαραγωγή.

Ειδικά ζητήματα. Άλλα ειδικά ζητήματα: Είναι αναγκαίος ο συντονισμός του σχεδιασμού της χωρικής

ανάπτυξης της βιομηχανίας του Νομού με αυτή της Περιφέρειας Αττικής.

Νομός Λακωνίας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Χαμηλή (0,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Με εξαίρεση τον προσανατολισμό στην τυποποίηση των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων (ελαιοπαραγωγή και εσπεριδοειδή) δεν υπάρχει σαφής κλαδική φυσιογνωμία, ούτε συγκεκριμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα στη μεταποίηση, ούτε έδαφος για τη διατύπωση κλαδικών προτεραιοτήτων, πλην της υποστήριξης της διασύνδεσης πρωτογενή – δευτερογενή (μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και ιδιαίτερα των επώνυμων ποιοτικών αγροτοδιατροφικών).

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση εστιάζεται στη Σπάρτη και είναι περισσότερο τοπικής σημασίας. Δεν υπάρχουν προοπτικές διαφοροποίησης αυτού του χωρικού σχήματος. Ωστόσο, προκειμένου να προστατευθεί η γεωργική γη από τη διασπορά μικρών βιομηχανικών μονάδων θα πρέπει να προβλεφθούν από τον πολεοδομικό σχεδιασμό κατάλληλες θέσεις για Β.Ε.ΠΕ. μέσης και χαμηλής όχλησης.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 11.

Νομός Μεσσηνίας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Χαμηλή (0,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία, ούτε συγκεκριμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα στη μεταποίηση με τα σημερινά δεδομένα, εκτός από τα σχετιζόμενα με την μεταποίηση – τυποποίηση αγροτοδιατροφικών προϊόντων. Η παραδοσιακή βιομηχανική εξειδίκευση του Νομού έχει σαφώς εξανεμιστεί. Δεν απαιτείται συγκεκριμένη κλαδική πολιτική αλλά γενική στήριξη της μεταποίησης.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση πολώνεται στην περιορισμένης κλίμακας ζώνη Καλαμάτας-Μεσσήνης, με ελάχιστες άλλες μικρής κλίμακας και τοπικής εμβέλειας διάσπαρτες εστίες (Μελιγαλάς). Μπορεί να υπάρξει μια διεύρυνση της χωρικής βάσης της μεταποίησης στον άξονα Καλαμάτα-Μελιγαλάς-Τρίπολη, με την κατασκευή του αυτοκινητοδρόμου που θα συνδέει τις δύο πρωτεύουσες Νομών.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Τα δύο τμήματα της υφιστάμενης ΒΙ.ΠΕ. του Νομού δεν έχουν προσελκύσει αξιόλογο επενδυτικό ενδιαφέρον, και θα απαιτηθεί βελτίωση της συγκριτικής ελκυστικότητάς τους.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Το δυτικό παραλιακό τμήμα του Νομού έχει χαρακτήρα τουριστικής ενότητα, ενώ αναμένεται περαιτέρω ενίσχυση του τουρισμού με εστία την Π.Ο.Τ.Α. Το τμήμα δεν έχει προτεραιότητα για τη βιομηχανία, αλλά επιλεκτικές δυνατότητες χωροθέτησης της πρέπει να παρέχονται.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 6.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Μείγμα πολιτικών τύπου 1 (ευρύτερη περιοχή Καλαμάτας) και 3.

2.2 Κατευθύνσεις για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και στόχοι: Σύμφωνα με το Ε.Σ.Π.Α. η αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας εστιάζεται στην ολοκλήρωση των μεταφορικών υποδομών και στην αξιοποίηση των παραγόμενων εξωτερικών οικονομιών, και επίσης στον αναπροσανατολισμό του παραγωγικού συστήματος σε τομείς έντασης γνώσης και σε υπηρεσίες και προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ισχυρότερο στοιχείο της είναι η Πάτρα -τρίτο αστικό κέντρο της χώρας και κόμβος άρθρωσης του υφιστάμενου κύριου εθνικού άξονα και του υπό ανάδυση δυτικού. Οι προοπτικές της βιομηχανίας είναι γενικά περιορισμένες, αλλά η ύπαρξη της Πάτρας και ερευνητικής υποδομής δημιουργούν προϋποθέσεις εντοπισμένης χωρικά ανάπτυξής της, ενώ η σχετική εγγύτητα μέρους της Περιφέρειας με τη Μητροπολιτική Περιοχή της Αθήνας (Μ.Π.Α.) επιτρέπει μια στρατηγική απορρόφησης πολλαπλασιαστικών επιπτώσεων.

Προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανία: Δεν υπάρχουν περιθώρια διατύπωσης συγκεκριμένων κλαδικών προτεραιοτήτων. Η Πάτρα μπορεί, σε κάποιο βαθμό, να αξιοποιεί κάποιους κλάδους/μονάδες που απαιτούν μικρο-μητροπολιτικό περιβάλλον (των μονάδων που σχετίζονται με τον κλάδο των κατασκευών συμπεριλαμβανομένων) και υποστήριξη για μια στρατηγική βασισμένη στην Έρευνα και την Τεχνολογική Ανάπτυξη.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Τα ισχυρά στοιχεία της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας θα είναι η ευρύτερη περιοχή της Πάτρας (περιοχή εντατικοποίησης), το Αγρίνιο και πιθανοί μικρότερης σημασίας πόλοι κατά μήκος του δυτικού άξονα ανάπτυξης (περιοχές επέκτασης).

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Πρέπει να δοθεί βάρος στην ολοκλήρωση των υποδομών και την αξιοποίηση των υφιστάμενων οργανωμένων υποδοχέων, που έχουν συγκριτικά σημαντική παρουσία. Παράλληλα, υπάρχει και αρκετά υψηλή, με απόλυτους όρους, ανάγκη νέων οργανωμένων υποδοχέων, τόσο για την υποδοχή νέων μονάδων όσο και για μετεγκαταστάσεις.

Πολιτική για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας: (α) Αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στους μη-κλειστούς αυτοκινητόδρομους και το λοιπό βασικό οδικό δίκτυο των ισχυρών στοιχείων της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας. (β) Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στην περιοχή του υπό εκπόνηση Ρυθμιστικού Σχεδίου Πάτρας και στις περιαστικές ζώνες των μεγαλύτερων κέντρων. (γ) Η στήριξη της επιβίωσης/μετασχηματισμού των υπαρχουσών μονάδων στις σημερινές τους θέσεις είναι σκόπιμη.

Λόγω της πιθανής συρρίκνωσης της απασχόλησης στη μεταποίηση σε ορισμένες περιοχές, θα απαιτηθούν παρεμβάσεις για την απορρόφηση των εργαζόμενων σε άλλους κλάδους.

Νομός Αιτωλοακαρνανίας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση (1,0).

Κλαδικές προτεραιότητες: Η σημερινή έλλειψη συγκεκριμένης κλαδικής εξειδίκευσης αντανακλά την επί χρόνια έλλειψη συγκριτικών πλεονεκτημάτων. Η λει-

τουργία της ΝΑ.ΒΙ.ΠΕ. και η προγραμματική επιλογή του δυτικού εθνικού άξονα ανάπτυξης σημαίνουν ότι πρέπει να στηριχθούν αφενός οι κλάδοι/κατηγορίες μονάδων που προσελκύονται από θαλάσσιο μέτωπο και/ή από ελεύθερες ζώνες. Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων διαμετακόμισης μπορεί να λειτουργήσει συμπληρωματικά προς τη μεταποίηση.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση σήμερα εστιάζεται σημειακά στα τρία μεγαλύτερα οικιστικά κέντρα (Αγρίνιο, και με μικρότερο βάρος Μεσολόγγι και Ναύπακτος). Η άμεση προοπτική στο Νομό είναι η ενεργοποίηση της ΝΑ.ΒΙ.ΠΕ. Αστακού/λιμανιού Πλατυγιαλίου (περιοχή εντατικοποίησης), και σε δεύτερη φάση η δικτύωση των ισχυρών σημείων της μεταποίησης, κατά μήκος του δυτικού άξονα ανάπτυξης (περιοχές επέκτασης).

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Όσον αφορά τους οργανωμένους υποδοχείς, προτεραιότητα έχει η ενεργοποίηση και αξιοποίηση της ΝΑ.ΒΙ.ΠΕ. Αστακού. Στο υπόλοιπο χώρο η έμφαση στο Νομό είναι στη στήριξη της αναδιάρθρωσης της υφιστάμενης βάσης της μεταποίησης στις σημερινές θέσεις.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Ο Νομός έχει δυνατότητα υποδοχής μεγάλων τουριστικών επενδύσεων, και παράλληλα ανάπτυξης ήπιων μορφών τουρισμού. Η δυνατότητα και βιομηχανικής ανάπτυξης επιβάλλει ρύθμιση της σχέσης των δύο τομέων, οι περιοχές ενδιαφέροντος των οποίων μπορεί να επικαλύπτονται μερικώς (παράκτια ζώνη), όπου και θα απαιτηθεί λεπτομερής σχεδιασμός.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Σημειώνεται η παρουσία μονάδων Σεβέζο (ανάγκη αποτελεσματικής προετοιμασίας Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.).

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Στο πλαίσιο της μεγάλης κλίμακας και γεωγραφικής διαφοροποίησης του Νομού, πολιτική τύπου 5. Ενίσχυση των βιοτεχνικών δραστηριοτήτων στις ορεινές ζώνες.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 4, βραχυ-μεσοπρόθεσμα.

Νομός Αχαΐας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση+ (1,5), κυρίως λόγω της παρουσίας της Πάτρας.

Κλαδικές προτεραιότητες: Σήμερα ο Νομός δεν έχει σαφή φυσιογνωμία στη μεταποίηση, με κάποια εξαίρεση τη μεγαλύτερη από ότι συνήθως παρουσία μονάδων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων, που πάντως δεν φθάνει σε επίπεδο ειδίκευσης εθνικής εμβέλειας. Ωστόσο, το αστικό περιβάλλον (Πάτρα, αλλά και Αίγιο) δημιουργεί κάποιες εξωτερικές οικονομίες αστικοποίησης για τις μονάδες, η παρουσία του Πανεπιστημίου αποτελεί ευνοϊκό παράγοντα για την ανάπτυξη κλάδων συναφών με την πληροφορική, τηλεματική και γενικότερα την καινοτομία, ενώ και η λειτουργία της γέφυρας του Ρίου-Αντίρριου και η προοπτική του δυτικού εθνικού άξονα ανάπτυξης μπορεί μεσοπρόθεσμα να επιτρέψουν κάποια ενίσχυση της βάσης της μεταποίησης. Οι προοπτικές αυτές πρέπει να στηριχθούν από τις χωρικές πολιτικές. Ο χωρικός συνδυασμός της μεταποίησης με εμπορευματικές/εφοδιαστικές δραστηριότητες, και-στην Πάτρα-με δραστηριότητες Ε.Τ.Α., παρουσιάζει πλεονεκτήματα και πρέπει να στηριχτεί.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η υπάρχουσα ΒΙ.ΠΕ. δεν έχει προσελκύσει παρά περιορισμένο επενδυτικό ενδιαφέρον. Απαιτείται βελτίωση της ελκυστικότητάς της, καθώς και η δημιουργία νέων πολεοδομούμενων υποδοχέων.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Απαιτούνται ρυθμιστικές και περιβαλλοντικές παρεμβάσεις για την εξασφάλιση ομαλής τροφοδοσίας της αυξημένης κατασκευαστικής δραστηριότητας στην περιοχή με δομικά υλικά με τις ελάχιστες δυνατές επιπτώσεις από τη λειτουργία των συναφών μονάδων στο περιβάλλον.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν ιδιαίτερες επιπτώσεις από τη βιομηχανία εν γένει, αλλά υπάρχουν κάποιες μονάδες Σεβέζο (αποτελεσματική προετοιμασία Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.).

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 1.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 1.

Η μεταποίηση συγκεντρώνεται στον άξονα Πάτρα-Αίγιο. Δεν υπάρχουν προοπτικές ουσιώδους διαφοροποίησης αυτού του χωρικού σχήματος, αλλά πρέπει να επιδιωχθεί η γεωγραφική διεύρυνση κατά μήκος του δυτικού άξονα, ενώ η διαφοροποίηση της εσωτερική τους ισορροπία, με πιθανή νέα αιχμή στο Ρίο μπορεί να προκύψει μέσω της αγοράς και πρέπει να ρυθμιστεί από το σχεδιασμό.

Νομός Ηλείας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Χαμηλή (0,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία, ούτε συγκεκριμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα στη μεταποίηση. Πιθανότερη κλάδοι προς ανάπτυξη είναι οι έντασης εργασίας και/ή μεταποίησης αγροτικών προϊόντων.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση συγκεντρώνεται στη ζώνη Πύργου-Αμαλιάδος, με προοπτική και σκοπιμότητα κάποιας διεύρυνσης κατά μήκος του άξονα Πύργου-Πάτρα (δυτικού άξονα).

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Το παράκτιο τμήμα αλλά και το ορεινό τμήμα του Νομού έχουν χαρακτήρα τουριστικής ενότητας, με ιδιαίτερα σημαντικό τον πόλο της Ολυμπίας. Οι περιοχές αυτές δεν έχουν προτεραιότητα για τη βιομηχανία, αλλά επιλεκτικές δυνατότητες χωροθέτησης της πρέπει να παρέχονται.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 2.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 3.

2.3 Κατευθύνσεις για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και στόχοι: Στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 θα δοθεί έμφαση στις θαλάσσιες συνδέσεις, και στα περιβαλλοντικά προβλήματα. Οι αναπτυξιακές προτεραιότητας εστιάζονται στον τουρισμό, τον αναπροσανατολισμό της οικονομίας του αγροτικού χώρου και τη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης του δευτερογενή τομέα, ενώ διατομεακά θα επιδιωχθεί η αύξηση των επιχειρήσεων με υψηλή προστιθέμενη αξία. Λαμβανομένης υπόψη, ωστόσο, της ήδη πολύ περιορισμένης μεταποιητικής βάσης, και της έλλειψης συγκριτικών πλεονεκτημάτων, αναμένεται

ότι θα υπάρξει ισχυρή πίεση στη βιομηχανία συνολικά. Μια αμυντική, κυρίως, πολιτική, για τη διατήρηση μια βιομηχανικής συνιστώσας στην οικονομική βάση είναι αναγκαία, με περιπτωσιακές δυνατότητες επέκτασης.

Προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανίας. Η βάση της μεταποίησης δεν έχει σαφή κλαδική φυσιογνωμία, ούτε υπάρχουν επαρκώς ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα για συγκεκριμένους κλάδους. Δεν υπάρχουν προϋποθέσεις για κλαδικά εστιασμένη χωρική πολιτικής.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν προϋποθέσεις ισχυρών πόλων βιομηχανίας. Η χωρική οργάνωση της θα έχει πολυκεντρική μορφή με μικρές συγκεντρώσεις.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Σήμερα οι οργανωμένοι υποδοχείς απουσιάζουν. Είναι σκόπιμη η προώθηση κάποιου αριθμού οργανωμένων υποδοχέων μικρής κλίμακας (μικρής γενικά), κυρίως για τη μετεγκατάσταση υπαρχουσών μονάδων.

Πολιτική για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας: (α) Αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στο βασικό οδικό δίκτυο (β) Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στις περιαστικές ζώνες των μεγαλύτερων κέντρων και στην άμεση παράκτια ζώνη, με εξαίρεση μονάδες με υψηλή εξάρτηση από θαλάσσιο μέτωπο. (γ) Η στήριξη της επιβίωσης/μετασχηματισμού των υπαρχουσών μονάδων στις σημερινές τους θέσεις είναι σκόπιμη. (δ) Η χαμηλή ανάπτυξη της βιομηχανίας περιορίζει την πιθανότητα σύγκρουσης με τον τουρισμό, αλλά ο τελευταίος μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά ακόμα και από μεμονωμένες ή μικρές μονάδες όταν είναι οχλούσες. Οι τουριστικές προοπτικές όλων των Νομών και η έλλειψη ισχυρών εναλλακτικών διεξόδων επιβάλλει να δίνεται, κατ' αρχήν, προτεραιότητα, σε αυτόν. Επιλεκτικές δυνατότητες χωροθέτησης βιομηχανίας, διάσπαρτης ή οργανωμένης, πρέπει ωστόσο να παρέχονται.

Υπάρχει πιθανότητα χωρικά εντοπισμένων πιέσεων στην αγορά εργασίας με αφετηρία τη μεταποίηση, αλλά η μικρή κλίμακα της τελευταίας και η προοπτική δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στον τριτογενή τομέα απομακρύνουν, κατ' αρχήν, την ανάγκη για ιδιαίτερα μέτρα για την απασχόληση.

Νομός Ζακύνθου

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ χαμηλή (0,5-).

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 2.

Νομός Λευκάδας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ χαμηλή (0,5-).

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 2.

Νομός Κερκύρας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ χαμηλή (0,5-).

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν εστίες μεταποίησης, με τις πολύ λίγες υπάρχουσες μονάδες να είναι μικρής κλίμακας και τοπικής εμβέλειας. Ο μεγαλύτερος αριθμός τους στην Κέρκυρα είναι συνάρτηση του πληθυσμιακού μεγέθους και όχι ένδειξη συγκέντρωσης της μεταποίησης, και η τελευταία θα διατηρήσει αυτό το ρόλο. Δεν υπάρχουν τοπικά συγκριτικά πλεονεκτήματα που θα μπορούσαν να στηρίξουν μια γεωγραφική στρατηγική για τη μεταποίηση.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν ιδιαίτερες επιπτώσεις, αλλά η ύπαρξη ορισμένων μονάδων Σεβέζο υπογραμμίζει την ανάγκη για αποτελεσματική προετοιμασία του Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 2.

Νομός Κεφαλληνίας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ χαμηλή (0,5-).

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Στην υπάρχουσα από το 1986 μικρή ΒΙ.ΠΕ. δεν έχουν εγκατασταθεί ακόμα μονάδες. Η αύξηση της ελκυστικότητάς της είναι αναγκαία.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 2.

3. Χωρική ενότητα Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Ηπείρου

Σύμφωνα με το Ε.Σ.Π.Α. ο γενικός αναπτυξιακός στόχος για τη Χωρική Ενότητα Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Ηπείρου είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της ελκυστικότητας και της εξωστρέφειας της οικονομίας με τη βελτίωση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής και την υιοθέτηση αειφορικών μεθόδων ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων και διαχείρισης του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος. Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με τη δυναμική αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χωρικής ενότητας σε ένα νέο περιβάλλον όπου κύριο ρόλο διαδραματίζει η επένδυση στην γνώση, την ποιότητα, την καινοτομία και τα δίκτυα. Τα αστικά κέντρα αποτελούν τα δυναμικά σημεία στα οποία θα στηριχθεί η συνολική αναπτυξιακή προσπάθεια. Η στρατηγική εστιάζει στην ολοκλήρωση του μεταφορικού ιστού και τη λειτουργική διασύνδεση των μεταφορικών υποδομών, που θα συμβάλουν στη μείωση της ενδο- περιφερειακής ανισορροπίας, θα ενθαρρύνουν τη διαπεριφερειακή συνεργασία και θα συμβάλουν στην ενδυνάμωση των περιφερειακών πόλων ανάπτυξης. Κοινή συνιστώσα αποτελεί και η έμφαση στην επένδυση στη γνώση και την καινοτομία για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της χωρικής ενότητας. Ωστόσο, οι έντονες διαφοροποιήσεις επιπέδου ανάπτυξης αλλά και χαρακτήρα της οικονομικής βάσης μεταξύ των περιφερειών που συγκροτούν τη Χωρική Ενότητα, προσδίδουν καθοριστική σημασία στη χωρική εξειδίκευση των βασικών επιλογών.

3.1 Κατευθύνσεις για την Περιφέρεια Θεσσαλίας

Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και στόχοι: Κύρια χωροταξικά χαρακτηριστικά της Θεσσαλίας είναι η κεντροβαρική γεωγραφική θέση ως προς τον ελληνικό χώρο (και διέλευση του κύριου εθνικού αναπτυξιακού άξονα), η εσωτερική συνοχή, και η ύπαρξη μεγάλων αστικών κέντρων σε αποστάσεις που διευκολύνουν σημαντικά μια στρατηγική δικτυώσεων. Η οικονομική βάση χαρακτηρίζεται από την υψηλή παρουσία της γεωργίας, μέχρι πρόσφατα εισοδηματοφόρας αλλά πλέον υφι-

στάμενης σημαντικής πιέσεις, και η συγκριτικά υψηλή παρουσία της μεταποίησης που καθιστά τη Θεσσαλία ισχυρό βιομηχανικό ρόλο σε εθνική κλίμακα. Πέρα από την ποσοτική σημασία, η τελευταία διαθέτει και άλλα πλεονεκτήματα (ορισμένες μεγάλες μονάδες, ορισμένοι οργανωμένοι υποδοχείς, ερευνητικό δυναμικό στην Περιφέρεια) αλλά χαρακτηρίζεται και από αδυναμίες: περιορισμένη έμφαση σε προϊόντα έντασης γνώσης και τεχνολογίας, περιορισμένες ιδιωτικές επενδύσεις. Στην προηγούμενη δεκαετία υπήρξαν πιέσεις αποβιομηχάνισης, αλλά κατά τα τελευταία χρόνια έχει υπάρξει ανάκαμψη.

Στην προγραμματική περίοδο 2007-2013, πολύ σημαντική παρέμβαση θα είναι η δημιουργία του αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδας (σύνδεση Λαμίας/Βόλου με την Εγνατία Οδό και μέσω αυτής με την Ηγουμενίτσα). Ο άξονας αυτός δημιουργεί πολύ σημαντικές νέες προοπτικές τόσο διαπεριφερειακά όσο και ενδοπεριφερειακά (απεγκλωβισμός δυτικής Θεσσαλίας). Παράλληλα, η Περιφέρεια θα εστιάσει στη διαμόρφωση καινοτομικού περιβάλλοντος, που θα ενισχύει την ανταγωνιστικότητα και την επιχειρηματικότητα, στον τουρισμό και στην προστασία του περιβάλλοντος. Τα πιο πάνω προδιαγράφουν ισχυρή στήριξη της βιομηχανίας και παράλληλα πολύ σημαντικό ρόλο της στο παραγωγικό σύστημα.

Προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανίας: Από κλαδική άποψη, η υφιστάμενη διπλή ειδίκευση σε κλάδους του συμπλέγματος 1 (κυρίως ενδιάμεσοι κλάδοι, με μάλλον αστική χωροθέτηση), και σε κλάδους μεταποίησης αγροτικών προϊόντων (συχνά με μονάδες μεγάλης κλίμακας, λόγω του αντίστοιχου χαρακτήρα της γεωργίας) (συμπλέγματα 4, με αυτοτελή χωροθέτηση, και 3, με συμπληρωματικότητα προς το σύμπλεγμα 1 σε επίπεδο νομού), προσδίδουν ήδη αρκετά σαφή φυσιογνωμία στη θεσσαλική μεταποίηση. Στο μέτρο που θα είναι δυνατή η προώθηση κλαδικής προτεραιοτήτων, οι ειδικεύσεις αυτές σκόπιμο είναι να στηριχθούν περαιτέρω. Επίσης, πρέπει να στηριχθεί η αύξηση της παρουσίας κλάδων/μονάδων με πιο έντονο από το σύνηθες τεχνολογικό προφίλ, τα χαρακτηριστικά της Περιφέρειας καθιστούν σκόπιμη τη διευκόλυνση της χωρικής εγγύτητας της βιομηχανίας με δραστηριότητες Ε.Τ.Α., εφοδιαστικής και εμπορίου.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Από χωρική άποψη, ο κύριος άξονας/ζώνη ανάπτυξης της μεταποίησης θα παραμείνει η ευρύτερη περιοχή του δίπολου Λάρισας-Βόλου, ενισχυόμενη και με κάποια περιθώρια γεωγραφικής διεύρυνσης (περιοχή εντατικοποίησης με θύλακες ποιοτικής αναδιάρθρωσης). Παράλληλα, προκύπτει μεσοπρόθεσμα δυνατότητα μιας νέας ζώνης ανάπτυξης της βιομηχανίας στα δυτικά (Καρδίτσα-Τρίκαλα με προεκτάσεις προς Εγνατία) (περιοχή επέκτασης), που πρέπει να στηριχθεί ισχυρά από τις χωρικές πολιτικές. Στις ορεινές ζώνες, τέλος, πρέπει να στηριχθεί η ανάπτυξη της βιοτεχνίας, που ήδη παρουσιάζει ορισμένα στοιχεία δυναμισμού.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Στους σημερινούς, συγκριτικά αρκετούς οργανωμένους υποδοχείς, υπάρχει σχετικά υψηλή με απόλυτους όρους ανάγκη προσθήκης νέων, εν μέρει για νέες μονάδες και περισσότερο για τη μετεγκατάσταση υφιστάμενων, καθώς και για την εξυγίανση υπαρχουσών άτυπων συγκεντρώσεων.

Πολιτική για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας: (α) Αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στους μη-κλειστούς αυτοκινητόδρομους και το λοιπό βασικό οδικό δίκτυο των ισχυρών στοιχείων της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας. (β) Είναι αναγκαίος ο λεπτομερής χωρικός σχεδιασμός της ευρύτερης ζώνης του δίπολου Λάρισας-Βόλου, και τα υπό εκπόνηση δύο Ρυθμιστικά Σχέδια (που πρέπει να συντονιστούν) παρέχουν τη σχετική δυνατότητα. (γ) Η) Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στην περιοχή ευθύνης των δύο Ρυθμιστικών Σχεδίων, που πρέπει να προβλέψουν ειδικές ζώνες για τον τομέα, εν γένει με οργανωμένο χαρακτήρα. Μεσοπρόθεσμα, η πολιτική αυτή πρέπει να επεκταθεί και στα μελλοντικά ισχυρά στοιχεία της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας, προς τα δυτικά. δ) Η στήριξη της επιβίωσης/μετασχηματισμού των υπαρχουσών μονάδων, εκτός των περιοχών των σημείων (α) και (β) στις σημερινές τους θέσεις είναι σκόπιμη.

Παρά τις προοπτικές ανάπτυξης κάποια συρρίκνωση των απασχολούμενων στη μεταποίηση είναι πιθανή, είτε λόγω εκσυγχρονισμού είτε λόγω διακοπής λειτουργίας μονάδων που δεν θα ακολουθήσουν τέτοια στρατηγική. Το φαινόμενο μπορεί να μην είναι γενικά σημαντικό, αλλά θα είναι εντοπισμένο χωρικά στη σημερινή ζώνη συγκέντρωσης της μεταποίησης. Επιπλέον, η συρρίκνωση της γεωργικής απασχόλησης θα λειτουργήσει ενισχυτικά προς αυτό. Θα απαιτηθεί, συνεπώς, μια διπλή πολιτική απασχόλησης: οριζόντια μέτρα, και παράλληλα χωρικά εντοπισμένα μέτρα με εστίαση στη μεταποίηση.

Οι αρκετά ισχυρές ενδοπεριφερειακές ανισότητες στη μεταποίηση (ανατολικό-δυτικό τμήμα) αναμένεται ότι θα μειωθούν μεσοπρόθεσμα ως αποτέλεσμα των γενικών εξελίξεων, αλλά μέχρι τότε θα απαιτηθούν μέτρα πολιτικής για την αντιμετώπισή τους.

Νομός Καρδίτσας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Χαμηλή (0,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία, ούτε συγκεκριμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα στη μεταποίηση. Μια μικρή ειδίκευση στην ηλεκτροπαραγωγή (υδροηλεκτρική ενέργεια) δεν έχει οδηγήσει σε πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις στη μεταποίηση. Η επιδίωξη κάποιας ειδίκευσης στην επεξεργασία αγροτικών (συμπεριλαμβανόμενων των δασικών) προϊόντων είναι εφικτή και πρέπει να στηριχτεί.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Πυρήνας της περιορισμένης μεταποίησης είναι η Καρδίτσα που επεκτείνεται, με ακόμα πιο ασθενή τρόπο, σε ορισμένες πεδινές ή ημιορεινές (βιοτεχνία) περιοχές σχετικά κοντά σε αυτήν χωρίς να δημιουργείται όμως μια κάπως συνεκτική ζώνη. Στόχος είναι η ενίσχυση και διεύρυνση του πυρήνα αυτού με επέκταση προς ΒΔ (δίπολο Καρδίτσας-Τρικάλων).

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η υπάρχουσα ΒΙ.ΠΕ. από τις αρχές της δεκαετίας του ’90 δεν έχει προκαλέσει επενδυτικό ενδιαφέρον. Είναι αναγκαία η ενίσχυση της ελκυστικότητάς της.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Η αυξανόμενη τουριστική ειδίκευση στον ορεινό τουρισμό

μπορεί να οδηγήσει σε συγκρούσεις με μια διάσπαρτη βιοτεχνία. Για την αποφυγή της θα απαιτηθεί ρύθμιση της σχέσης των δύο τομέων, κυρίως σε πολεοδομικό επίπεδο.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 6 στις ορεινές ζώνες, με ενίσχυση τη βιοτεχνίας. Στις πεδινές ζώνες πολιτική 8 μεσοπρόθεσμα, με μετατόπιση προς πολιτική τύπου 7 στο μέλλον, ανάλογα προς τις γενικότερες εξελίξεις.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 4, με ιδιαίτερη έμφαση στις αθροιστικές συνέπειες των έντονων πιέσεων στη γεωργία.

Νομός Λαρίσης

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Υψηλή (2,0).

Κλαδικές προτεραιότητες: Ο Νομός παρουσιάζει μια σχετική ειδίκευση σε κλάδους αγροτοβιομηχανίας (15, 17 και (ως προς τα αγροτικά μηχανήματα (29). Οι κλάδοι αυτοί συνδέονται με το ρόλο της Λάρισας ως επίκεντρου ενός έντονα αγροτικού χώρου όχι μόνο σε νομαρχιακό αλλά και σε περιφερειακό επίπεδο. Οι προοπτικές συρρίκνωσης της γεωργίας θα επιδράσουν αρνητικά τουλάχιστον σε ορισμένους κλάδους, αλλά ο κλάδος 15 (τρόφιμα) μπορεί να αναπτυχθεί αν εκσυγχρονιστεί. Η αξιοποίηση ενεργειακών φυτών αποτελεί επίσης σημαντική προοπτική.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η βιομηχανία συγκεντρώνεται χωρικά στη ζώνη κατά μήκος του ΠΑΘΕ και εστιάζεται στη Λάρισα και τη ΒΙ.ΠΕ.. Η προώθηση του δίπολου Λάρισας-Βόλου, που αποτελεί στρατηγική επιλογή, θα οδηγήσει στην ολοκλήρωση μιας ευρύτερης ζώνης που θα περιλαμβάνει τις δύο πόλεις, τις σημερινές ευρύτερες περιοχές τους και τον ενδιάμεσο, κυρίως αγροτικό σήμερα, χώρο. Όσον αφορά τη βιομηχανία, η ζώνη αυτή θα επεκταθεί γραμμικά από τη βόρεια περιαστική ζώνη της Λάρισας προς τα δυτικά, με τη δημιουργία του αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδας, και επί του ΠΑΘΕ προς Βόλο. Η όποια διεύρυνση της γεωγραφικής βάσης της βιομηχανίας δεν πρέπει να γίνει σε βάρος της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η ΒΙ.ΠΕ. Λάρισας διαθέτει ακόμα μεγάλη χωρητικότητα (ίδρυση 1981) και μη αναπτυγμένες εκτάσεις, αλλά θα απαιτηθούν και άλλοι οργανωμένοι υποδοχείς, τόσο για νέες μονάδες όσο και για μετεγκαταστάσεις. Η διατήρηση της υφιστάμενης διάσπαρτης χωροθέτησης με δυνατότητες μετασχηματισμού των υφιστάμενων μονάδων είναι αποδεκτή στον αστικό χώρο, ενώ στον εξωαστικό χώρο μόνο εκτός της ζώνης του δίπολου Λάρισας – Βόλου (για νέες μονάδες).

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Σχετικά έντονες, απαιτούν κυρίως μέτρα αντιρρύπανσης.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 3.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 2, με ιδιαίτερη έμφαση στις αθροιστικές συνέπειες των έντονων πιέσεων στη γεωργία Σταδιακή μετάβαση σε πολιτικές τύπου 1, μεσοπρόθεσμα, ανάλογα με τις εξελίξεις.

Νομός Μαγνησίας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ υψηλή (3).

Κλαδικές προτεραιότητες: Ο Νομός παρουσιάζει εξειδίκευση στα συμπλέγματα 1 και 3, έχει δηλ. στοιχεία μητροπολιτικού χαρακτήρα. Οι προτεραιότητες συνίστανται στην ενίσχυση των δύο συμπλεγμάτων καθώς και του συμπλέγματος 2 που έχει σχετικά υψηλή παρουσία αν και κάτω από το κατώφλι εξειδίκευσης, σε μια λογική ολοκλήρωσης της βιομηχανικής βάσης της Μαγνησίας.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση συγκεντρώνεται χωρικά σε ένα τόξο από το Βόλο προς τα ΝΔ, με ισχυρά σημεία το Π.Σ. Βόλου, τη ΒΙ.ΠΕ. Βόλου και τον Αλμυρό. Η προώθηση του δίπολου Λάρισας - Βόλου, που αποτελεί στρατηγική προγραμματική επιλογή θα οδηγήσει στη δημιουργία μιας ευρύτερης ζώνης που θα περιλαμβάνει τις δύο πόλεις, τις σημερινές ευρύτερες περιοχές τους και τον ενδιάμεσο, κυρίως αγροτικό σήμερα, χώρο. Όσον αφορά τη βιομηχανία, η ζώνη αυτή θα επεκταθεί προς ΒΔ (Λάρισα), ενώ οι τάσεις προς νότια πρέπει να κατευθυνθούν εκτός της παράκτιας ζώνης, με εξαίρεση ήδη υφιστάμενους παράκτιους πόλους.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η ΒΙ.ΠΕ. (3 τμήματα) οδηγείται σε εξάντληση της χωρητικότητάς της. Θα απαιτηθούν και άλλοι οργανωμένοι υποδοχείς, τόσο για νέες μονάδες όσο και για μετεγκαταστάσεις. Η διατήρηση της υφιστάμενης διάσπαρτης χωροθέτησης με δυνατότητες μετασχηματισμού των υφιστάμενων μονάδων είναι αποδεκτή στον αστικό χώρο, ενώ στον εξωαστικό χώρο μόνο εκτός της ζώνης του δίπολου Λάρισας – Βόλου (για νέες μονάδες).

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Η διπλή εξειδίκευση του Νομού στη μεταποίηση και τον τουρισμό, με το δεύτερο να έχει εξαιρετικά καλές προοπτικές τόσο στις περιοχές στις οποίες είναι ήδη αναπτυγμένες όσο και στην παραλιακή ζώνη από το Βόλο μέχρι τα όρια του Νομού προς νότια, επιβάλλουν λεπτομερή σχεδιασμό χρήσεων γης σε μεγάλο τμήμα του Νομού. Οι χωρικές προτεραιότητες των δύο τομέων διαφοροποιούνται, πλην της παράκτιας ζώνης όπου η βιομηχανία μπορεί να μην έχει γενική προτεραιότητα, αλλά πρέπει να διαθέτει διεξόδους χωροθέτησης με θαλάσσιο μέτωπο. Επίσης απαιτούνται ρυθμιστικές και περιβαλλοντικές παρεμβάσεις για την εξασφάλιση ομαλής τροφοδοσίας της αυξημένης κατασκευαστικής δραστηριότητας στην περιοχή με δομικά υλικά με τις ελάχιστες δυνατές επιπτώσεις από τη λειτουργία των συναφών μονάδων στο περιβάλλον.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Έντονες. Ανάγκη μέτρων αντιρρύπανσης (ιδίως της αέριας), λαμβανομένης υπόψη της ύπαρξης πολύ μεγάλων μονάδων με υποχρεωτική παραμονή στην ίδια θέση. Η ύπαρξη και μονάδων Σεβέζο επιβάλλει, εξάλλου, αποτελεσματική προετοιμασία Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 1, με στοιχεία τύπου 9.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Ήπια πολιτική τύπου 1, με ανάγκη επαγρύπνησης λόγω του κινδύνου επανάληψης του φαινομένου αποβιομηχάνισης της δεκαετίας του '90.

Νομός Τρικάλων

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση (1,0).

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία, ούτε συγκεκριμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα στη μεταποίηση. Κάποια ψήγματα ειδίκευσης στην επεξεργασία αγροτικών προϊόντων υπάρχουν, ωστόσο, και η ενίσχυσή τους είναι εφικτή.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η περιορισμένη μεταποίηση πολώνεται στα Τρίκαλα, με μικρές συγκεντρώσεις σε λίγα άλλα σημεία, που δεν συγκροτούν ένα σαφή σχηματισμό. Στόχος είναι η διαμόρφωση μιας πιο σαφούς ζώνης μεταποίησης, με πιθανή διεύρυνση προς τα ΝΑ (Καρδίτσα) και μελλοντικά προς Δ (Εγνατία).

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Η αυξανόμενη τουριστική ειδίκευση στον ορεινό τουρισμό μπορεί να οδηγήσει σε συγκρούσεις με μια διάσπαρτη βιοτεχνία. Για την αποφυγή της θα απαιτηθεί ρύθμιση της σχέσης των δύο τομέων, κυρίως σε πολεοδομικό επίπεδο.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 11 στις ορεινές ζώνες, με ενίσχυση τη βιοτεχνίας. Στις πεδινές ζώνες πολιτική 13 μεσοπρόθεσμα, με μετατόπιση προς πολιτική τύπου 12 στο μέλλον, ανάλογα προς τις γενικότερες εξελίξεις.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 4, με ιδιαίτερη έμφαση στις αθροιστικές συνέπειες των έντονων πιέσεων στη γεωργία.

3.2 Κατευθύνσεις για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και στόχοι: Η Περιφέρεια παρουσιάζει έντονο δυϊσμό, χωρικό και αναπτυξιακό ταυτόχρονα, μεταξύ του τμήματός της που λειτουργικά εντάσσεται στη Μητροπολιτική Περιοχή της Αθήνας (Μ.Π.Α.) και της υπόλοιπης έκτασής της. Ο δυϊσμός αυτός έχει οδηγήσει και σε στατιστική διόγκωση του κατά κεφαλή Α.Ε.Π., με αποτέλεσμα η Περιφέρεια να τοποθετηθεί σε καθεστώς σταδιακής εισόδου στο Στόχο 2 των Διαρθρωτικών Ταμείων. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται τη διοχέτευση υψηλών πόρων σε δράσεις Στρατηγικής της Λισσαβόνας, αλλά υποχρηματοδότηση των συμβατικών δράσεων και υπάρχει κίνδυνος να οδηγήσει σε όξυνση του δυϊσμού. Η βιομηχανία παρουσιάζει υψηλά μεγέθη στο εν λόγω τμήμα της Μ.Π.Α., και έχει δημιουργήσει ορισμένους σημαντικούς πόλους συνδεόμενους με την καθετοποίηση προϊόντων εξόρυξης. Υπάρχουν επιχειρήσεις μεγάλου μεγέθους, με υψηλή παραγωγικότητα, που όμως είναι πιθανόν ότι θα αντιμετωπίσουν πιέσεις από τη διεθνή αγορά, ενώ αποτελούν και πηγές ρύπανσης.

Η αναπτυξιακή στρατηγική εστιάζεται στην ολοκλήρωση των υπερτοπικών χερσαίων αξόνων μεταφορών, στην ανασυγκρότηση του παραγωγικού της ιστού προς τομείς, κλάδους και υπηρεσίες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας που ενσωματώνουν τις εξελίξεις στην τεχνολογική πρόοδο και στην καινοτομία, με τρόπο που να εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο συνεργιών μεταξύ των τριών τομέων παραγωγής. Εμφαση θα δοθεί στην προώθηση των Α.Π.Ε., στην εκμετάλλευση ορυκτών πόρων και στην προστασία του περιβάλλοντος. Μείζον ζήτημα είναι η εκλογίκευση των σχέσεων με τη Μ.Π.Α.: αποφυγή των κινδύνων να αποτελέσει η Στερεά Ελλάδα «σήραγγα» του άξονα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, καθώς και της μεγαλύτερης συσσώρευσης δραστηριοτήτων στα όρια με την Αττική, απορρόφηση πολλαπλασιαστικών επιπτώσεων και αξιοποίηση των υψηλού επιπέδου μητροπολιτικών υπηρεσιών.

Όσον αφορά ειδικότερα τη βιομηχανία, υπάρχουν θετικές προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης της (οικονομίες συγκέντρωσης, ορυκτοί πόροι, εγγύτητα με την Αθήνα) και μεγιστοποίησης της προστιθεμένης αξίας. Η τοποθέτηση της Περιφέρειας σε καθεστώς μεταβατικής στήριξης δεν πρέπει, ωστόσο, να αγνοήσει τον έντονο δυϊσμό, και-ειδικότερα για τη βιομηχανία-πρέπει να διαφοροποιήσει προς τα κάτω τη στήριξη της ζώνης που ανήκει στη Μ.Π.Α. ή είναι σε επαφή με αυτήν, από αυτήν της υπόλοιπης Περιφέρειας.

Προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανίας: Από κλαδική άποψη, η μεταποιητική βάση χαρακτηρίζεται ήδη από ισχυρή διάρθρωση, με σημαντική παρουσία των συμπλεγμάτων 1 και 3, και σε μικρότερο βαθμό 2 και 4. Συγκεντρώνονται επομένως κλάδοι αστικής χωροθέτησης και ενδιάμεσων αγαθών, όλοι οι τύποι κλάδων επεξεργασιών αγροτικών προϊόντων (διάσπαρτης χωροθέτησης ή με χωροθέτηση συμπληρωματική του συμπλέγματος 1) και μητροπολιτικής χωροθέτησης. Τα χαρακτηριστικά αυτά σημαίνουν ότι δεν απαιτείται ιδιαίτερη κλαδική «καθοδήγηση» των εξελίξεων, με την ενδεχόμενη εξαίρεση της υποστήριξης κλάδων-κλειδιών των συμπλεγμάτων 1 και 2 όταν/όπου αυτοί έχουν σήμερα περιορισμένη παρουσία. Αυτό που απαιτείται είναι η ισχυρή στήριξη της ενίσχυσης της βιομηχανικής βάσης με μονάδες καινοτομικού χαρακτήρα (προϊόντος ή τεχνολογίας) ανεξάρτητα από τον κλαδικό χαρακτήρα. Στο λιγότερο αναπτυγμένο τμήμα της Περιφέρειας, ωστόσο, η σύζευξη της μεταποίησης με τη γεωργία αποτελεί κλαδική προτεραιότητα. Τέλος, ιδίως στις βιομηχανικές ζώνες καθώς και κατά μήκος του ΠΑΘΕ, πρέπει να στηριχθεί ο συνδυασμός της μεταποίησης με δραστηριότητες εφοδιαστικής και εμπορίου.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Από χωρική άποψη, η ανάπτυξη της μεταποίησης επικεντρώνεται στις εξής περιοχές: α) Ζώνη Χαλκίδα - Θήβα - Οινόφυτα, η οποία λειτούργησε ιστορικά ως τόπος εκτόνωσης της βιομηχανίας της Αθήνας-Αττικής υπό την επίδραση της γεωγραφικής διαμόρφωσης των αναπτυξιακών νόμων επί μεγάλο χρονικό διάστημα (περιοχή ποιοτικής αναδιάρθρωσης με έλεγχο-εξυγίανση της μεγάλης συγκέντρωσης μονάδων που εστιάζεται στα Οινόφυτα). Η ζώνη μπορεί να προεκταθεί προς τα Β - ΒΔ - Δ (περιοχή επέκτασης). β) Ευρύτερη περιοχή της Λαμίας που μπορεί μελλοντικά να συνδεθεί με την ευρύτερη περιοχή Λιβαδειάς-Ορχομενού (περιοχή επέκτασης). γ) Μεμονωμένοι πόλοι μεγάλης κλίμακας της Λάρυμνας- Πολιτικών, Άσπρων Σπιτιών, Χαλκίδας - Αλιβερίου.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Αν και η παρουσία οργανωμένων υποδοχέων είναι συγκριτικά σημαντική σήμερα, η νέα επενδυτική δραστηριότητα και η ήδη υπάρχουσα σημαντική βιομηχανική βάση επιβάλλουν αύξηση, αρκετά υψηλή με σχετικούς όρους και υψηλή με απόλυτους, των οργανωμένων υποδοχέων, που θα έχουν τριπλό ρόλο: εξυγίανση υφιστάμενων συγκεντρώσεων (ιδίως στο τμήμα της περιφέρειας που εμπίπτει στη Μ.Π.Α.), μετεγκαταστάσεις υφιστάμενων και εγκατάσταση νέων μονάδων.

Πολιτική για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας: (α) Είναι αναγκαίος ο έλεγχος (αποτροπή) της παρόδιας έρπουσας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στους μη-κλειστούς αυτοκινητόδρομους και το λοιπό βασικό οδικό δίκτυο των περιοχών στις οποίες υπάρχει ή αναμένεται σημαντική επενδυτική δραστηριότητα στον τομέα της μεταποίησης. (β) Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στη ζώνη που εντάσσεται στη Μ.Π.Α.. Σταδιακά, η πολιτική αυτή πρέπει να επεκταθεί και στα υπόλοιπα ισχυρά στοιχεία της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας. (γ) Η στήριξη της επιβίωσης/μετασχηματισμού των υπαρχουσών μονάδων, εκτός των περιοχών των σημείων (α) και (β) στις σημερινές τους θέσεις είναι σκόπιμη. Η ανάγκη αυτή είναι ιδιαίτερα έντονη, επειδή η βιομηχανική βάση της περιφέρειας περιλαμβάνει μεγάλες μονάδες που από τη φύση τους (μέγεθος) τείνουν να χωροθετούνται αυτοτελώς και επίσης πολύ μεγάλες μονάδες με άκαμπτη χωροθέτηση λόγω της εξάρτησης από σημαντικούς ορυκτούς πόρους.

Οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες ως προς τη μεταποίηση είναι εξαιρετικά έντονες, οφειλόμενες συνήθως σε διαφορές συγκριτικών πλεονεκτημάτων. Η καταλληλότερη στρατηγική είναι όχι μια προσπάθεια γενικευμένης εξισορρόπησης, που είναι ανέφικτη (λόγω των μεγεθών της βιομηχανικής βάσης και της χωρικής διαφοροποίησης των πλεονεκτημάτων) και η επιδίωξή της θα οδηγούσε και σε συγκρούσεις με άλλους τομείς σε περιοχές στις οποίες αυτοί παρουσιάζουν μεγαλύτερη πλεονεκτήματα, αλλά μια προσπάθεια γεωγραφικής διεύρυνσης των ζωνών βιομηχανικής ανάπτυξης, με δικτύωση προς τους ήδη υφιστάμενους πόλους με δευτερεύοντα σήμερα ρόλο. Στις ορεινές περιοχές, εξάλλου, πρέπει να εξαντληθούν τα περιθώρια ενίσχυσης της βιοτεχνίας.

Νομός Βοιωτίας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ υψηλή (3,0).

Κλαδικές προτεραιότητες: Η Βοιωτία είναι ισχυρός βιομηχανικός πόλος ολοκληρωμένου χαρακτήρα, με μονάδες μητροπολιτικής χωροθέτησης καθώς και μεγάλες μονάδες βαριάς βιομηχανίας που υποστηρίζεται και από την ανάπτυξη μονάδων ηλεκτροπαραγωγής από φυσικό αέριο. Η παρουσία και των τριών βασικών Συμπλεγμάτων 1, 2 και 3 αποτελεί παράγοντα πολλαπλασιαστικών επιπτώσεων σε κλίμακα που υπερβαίνει τα νομαρχιακά ενδιαφέροντα, και πρέπει να διατηρηθεί/αξιοποιηθεί. Η πολύ υψηλή παρουσία των κλάδων της εξόρυξης 13 (μεταλλούχα μεταλλεύματα) και-λιγότερο έντονα-14 (λοιπές εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες) έχει προσελκύσει μονάδες των κλάδων 27 (βασική μεταλλουργία)-η υψηλότερη σχετική συγκέντρωση στη χώρα- και 26 (μη μεταλλικά ορυκτά/οικοδομικά υλικά). Οι διασυνδέσεις αυτές πρέπει να στηρίζονται από το σχεδιασμό τόσο λόγω του ότι αντιπροσωπεύουν περιπτώσεις αναγκαστικής πρόσδεσης σε πρώτες ύλες όσο και λόγω της σημασίας τους για την εθνική οικονομία.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Με τη σημαντική εξαίρεση του βιομηχανικού πόλου των Άσπρων Σπιτιών και του μεταλλευτικού πόλου της Λάρυμνας, που επεκτείνεται και στο Νομό Βοιωτίας, η βιομηχανία συγκεντρώνεται στο ΝΔ τμήμα του νομού, που εμπίπτει στη ΜΠΑ και στην περιφερειακή ζώνη μεταποίησης Θήβας-Οινοφύτων-Χαλκίδας, δηλ. εντάσσεται σε υπερ-νομαρχιακές χωρικές ενότητες. Στην περιοχή αυτή πρέπει να ασκηθούν πολιτικές ελέγχου και εξυγίανσης, όπως προδιαγράφεται στις περιφερειακές κατευθύνσεις, ενώ θα απαιτηθεί λεπτομερής σχεδιασμός χρήσεων γης.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Υπάρχει μεγάλη ανάγκη πολεοδομούμενων υποδοχέων και των τριών βαθμίδων όχλησης (που δεν μπορεί να καλυφθεί από την υπάρχουσα ΒΙ.ΠΕ. Θίσβης) τόσο για νέες μονάδες όσο και για μετεγκαταστάσεις, αλλά και την οργάνωση υφιστάμενων άτυπων συγκεντρώσεων μονάδων. Περιοχές με ήδη δρομολογημένο ενδιαφέρον για οργανωμένους υποδοχείς είναι η Τανάγρα και το Κάστρο. Παράλληλα, το μέγεθος και ο χαρακτήρας της εγκατεστημένης βάσης της μεταποίησης καθιστά αναγκαία την επιλεκτική διατήρηση της υφιστάμενης χωροθέτησης μεγάλου ποσοστού/αριθμού υπαρχουσών μονάδων, και συνεπώς θα πρέπει να στηριχθεί ο επί τόπου μετασχηματισμός τους. Ειδική περίπτωση αποτελούν επίσης ορισμένες πολύ μεγάλες μονάδες, που από τη φύση τους χωροθετούνται αυτοτελώς, και το γεγονός αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από το χωρικό σχεδιασμό.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Αν και σήμερα ο τουρισμός δεν είναι αναπτυγμένος γενικά (πλην της ειδικής περίπτωσης της Αράχοβας), ο Νομός διαθέτει σοβαρές προοπτικές ανάπτυξης του τουρισμού και του νέου παραθερισμού, ιδίως στο δυτικό τμήμα του. Οι σχέσεις αυτών των δραστηριοτήτων με τη βιομηχανία πρέπει να ρυθμιστούν, στο πλαίσιο λεπτομερούς σχεδιασμού.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Ο Νομός συγκεντρώνει μεγάλο ποσοστό οχλουσών βιομηχανιών, καθώς και αρκετές μονάδες Σεβέζο. Απαιτείται έτσι ιδιαίτερη σημασία σε μέτρα αντιρρύπανσης, καθώς και στην αποτελεσματική προετοιμασία Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 5 στις εντός Μητροπολιτικής Περιοχής της Αθήνας ζώνες, και τύπου 1 στις υπόλοιπες, με συνέργεια μεταξύ τους.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Κατ' αρχήν, δεν απαιτείται ειδική πολιτική. Ωστόσο, η ύπαρξη πολύ μεγάλων μονάδων σημαίνει ότι ενδεχόμενο πρόβλημα σε κάποια από αυτές θα δημιουργήσει αμέσως αισθητή απώλεια θέσεων εργασίας, και το γεγονός αυτό επιβάλλει επαγρύπνηση για τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας.

Ειδικά ζητήματα: Ανάγκη ενιαίου στρατηγικού σχεδιασμού σε επίπεδο μητροπολιτικής περιοχής της Αθήνας.

Νομός Εύβοιας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ υψηλή (3).

Κλαδικές προτεραιότητες: Η υφιστάμενη κλαδική φυσιογνωμία του Νομού (πόλος με μητροπολιτικές δραστηριότητες και με ευρύτερη ολοκλήρωση), ταυτόχρονα συνεκτική και διευρυμένη, δεν απαιτεί κάποια άλλη παρέμβαση πλην της στήριξης της διατήρησης αυτού του χαρακτήρα. Επίσης, η υψηλή παρουσία των κλάδων της εξόρυξης 13 (μεταλλούχα μεταλλεύματα) στο κεντρικό τμήμα (Αρτάκη, Δίρφη κ.λπ.) και λιγότερο έντονα

14 (λοιπές εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες) (Μαντούδι-Λίμνη, Αλιβέρι, Κάρυστος, Κύμη) έχει προσελκύσει μονάδες των κλάδων 27 (βασική μεταλλουργία) και 26 (μη μεταλλικά ορυκτά/οικοδομικά υλικά), που πρέπει να ληφθεί υπόψη από το σχεδιασμό, τόσο λόγω του ότι αντιπροσωπεύουν περιπτώσεις αναγκαστικής πρόσδεσης σε πρώτες ύλες, όσο και λόγω της σημασίας τους για την εθνική οικονομία. Σημειώνεται, τέλος, η ειδίκευση στην ηλεκτροπαραγωγή (Αλιβέρι-θερμική, νότια Εύβοια-υπό ανάπτυξη ζώνη αιολικών πάρκων) που μπορεί να δώσει δυνατότητα δημιουργίας ορισμένων δορυφορικών μονάδων.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση συγκεντρώνεται στην ζώνη της Χαλκίδας, και περισσότερο στο ηπειρωτικό τμήμα της, η οποία θα διατηρήσει τον κυρίαρχο ρόλο, με δυνατότητα μικρής γεωγραφικής διεύρυνσης.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Αναμένεται η λειτουργία του ΒΙΟ.ΠΑ. Χαλκίδας, αλλά υπάρχει ακόμα μεγάλη ανάγκη οργανωμένων υποδοχέων, για νέες μονάδες, για μετεγκαταστάσεις, για την οργάνωση υφιστάμενων συγκεντρώσεων, και για την ενδεχόμενη κάλυψη μεγάλων μονάδων αυτοτελούς χωροθέτησης. Παράλληλα με τους οργανωμένους υποδοχείς, το μέγεθος της εγκατεστημένης βάσης της μεταποίησης καθιστά αναγκαία την επιλεκτική διατήρηση της υφιστάμενης χωροθέτησης μεγάλου ποσοστού/αριθμού υπαρχουσών μονάδων, και συνεπώς θα πρέπει να στηριχθεί ο εκσυγχρονισμός τους στις θέσεις στις οποίες βρίσκονται.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν υπάρχει γεωγραφική σύμπτωση ανάπτυξης της βιομηχανίας και του τουρισμού, αλλά ιδίως στη ζώνη της Χαλκίδας, στην ΝΔ παράκτια ζώνη και (με βάση τις μελλοντικές προοπτικές τουριστικής ανάπτυξης) στις παράκτιες περιοχές της βόρειας Εύβοιας τίθεται ζήτημα σύγκρουσης χρήσεων γης μεταξύ των δύο δραστηριοτήτων. Στις περιοχές αυτές είναι αναγκαίος ο λεπτομερής σχεδιασμός των χρήσεων.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Υπάρχει σημαντική συγκέντρωση οχλουσών μονάδων, καθώς και κάποιων μονάδων Σεβέζο. Απαιτείται έτσι να δοθεί ιδιαίτερη σημασία σε μέτρα αντιρρύπανσης, καθώς και στην αποτελεσματική προετοιμασία Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Οι ενδονομαρχιακές βιομηχανικές ανισότητες είναι εξαιρετικά έντονες, και οι αναλύσεις που έχουν προηγηθεί αφορούν κυρίως το κεντρικό τμήμα, και μερικώς το νότιο, του Νομού. Δεν είναι εφικτή η ανάλογου τύπου διάχυση βιομηχανικής ανάπτυξης σε όλο το Νομό, επειδή έχει άμεση σχέση με το ότι μέρος του λειτουργεί ως τμήμα της μητροπολιτικής περιοχής της Αθήνας. Η διάχυση κάποιων πολλαπλασιαστικών επιπτώσεων από το «βιομηχανικό πυρήνα» προς τις μη αναπτυγμένες περιοχές πρέπει να επιδιωχθεί, αλλά η γεωγραφική διαμόρφωση της Εύβοιας συνεπάγεται αναπόφευκτα την ύπαρξη διαφοροποιημένου καταμερισμού εργασίας στο εσωτερικό της.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 5, με επαγρύπνηση για ενδεχόμενες πιέσεις στις πολύ μεγάλες μονάδες που μπορούν να οδηγήσουν σε αισθητή απώλεια θέσεων εργασίας.

Ειδικά ζητήματα: Ανάγκη ενιαίου στρατηγικού σχεδιασμού σε επίπεδο μητροπολιτικής περιοχής της Αθήνας.

Νομός Ευρυτανίας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ χαμηλή (0,5-).

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής κλαδική φυσιογνωμία, ούτε συγκεκριμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα στη μεταποίηση. Υπάρχει ειδίκευση στην ηλεκτροπαραγωγή, που δεν έχει οδηγήσει σε πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις στους κλάδους της μεταποίησης. Η ενίσχυση της ορεινής βιοτεχνίας αποτελεί μια προοπτική που πρέπει να στηριχθεί. Πρόσφοροι τομείς δραστηριότητας είναι ενδεικτικά αυτοί της παραδοσιακής βιοτεχνίας - χειροτεχνίας, η παραγωγή παραδοσιακών Π.Ο.Π., η εμφιάλωση νερού, τα αδρανή υλικά, τα μικρά λατομεία, το έτοιμο σκυρόδεμα και οι βιομηχανίες ξύλου.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η χωρική οργάνωση της πολύ περιορισμένης μεταποίησης δεν περιλαμβάνει ισχυρά σημεία, πέρα από τοπικές πολύ μικρές συγκεντρώσεις. Στην υφιστάμενη άτυπη βιομηχανική ζώνη Καρπενησίου είναι δυνατό να δημιουργηθεί ενδιάμεσος υποδοχέας.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Παρά την πολύ χαμηλή παρουσία της βιομηχανίας, η ενισχυόμενη τουριστική φυσιογνωμία του Νομού σημαίνει ότι υπάρχει ενδεχόμενο ασυμβατοτήτων, ακόμα και με χαμηλή συγκέντρωση βιομηχανικών μονάδων όταν αυτές έχουν οχλούντα χαρακτήρα. Θα πρέπει να δοθεί προσοχή στο σχεδιασμό των αναπτυξιακών προγραμμάτων της επόμενης περιόδου, ούτως ώστε να αποφευχθεί η χωρικά αδιαφοροποίητη ενίσχυση του τουρισμού και της ορεινής βιοτεχνίας.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 6, με ειδική στήριξη της βιοτεχνίας.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 3.

Νομός Φθιώτιδος

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση+ (1,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Με εξαίρεση τη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων (ελαιοτριβεία) και την ειδίκευση στην εξορυκτική βιομηχανία (μεταλλουργική μονάδα στη Λάρυμνα και εγκαταστάσεις επεξεργασίας βωξίτη στη Στυλίδα) που συνδέεται με την υψηλή παρουσία στον κλάδο 13 (μεταλλούχα μεταλλεύματα) της εξόρυξης (βωξίτες στην περιοχή της Οίτης και σιδηρονικέλιο στην ευρύτερη περιοχή της Λάρυμνας), δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία (αν και οι κλάδοι 21-χαρτί και 31-ηλεκτρικές μηχανές είναι αρκετά αναπτυγμένοι). Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα στη μεταποίηση είναι αυτά που απορρέουν από τη διέλευση από το Νομό του κύριου εθνικού άξονα ανάπτυξης και υποδομών και την ύπαρξη των ορυκτών πόρων. Τα χαρακτηριστικά αυτά υποδεικνύουν ορισμένες κλαδικές προτεραιότητες, αλλά στο ζήτημα αυτό πρέπει γενικά να υπάρξει ευελιξία.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: α) Ο βιομηχανικός πόλος της Λάρυμνας, ο οποίος επεκτείνεται στους γειτονικούς Νομούς Βοιωτίας και Εύβοιας όσον αφορά στην εξόρυξη θα πρέπει να εξακολουθήσει να λειτουργεί ως ενιαία λειτουργική ενότητα. β) Η ευρύτερη χωρική ενότητας της Λαμίας παρουσιάζει ήδη

κάποια ανάπτυξη της μεταποίησης, και προβλέπεται η περαιτέρω ενίσχυση της τελευταίας (ως στοιχείου ενός ευρύτερου πλέγματος δραστηριοτήτων διαπεριφερειακής εμβέλειας που περιλαμβάνει επίσης τις μεταφορές και επικοινωνίες και τον τριτογενή, καθώς και την ποιοτική-οικολογική γεωργία). Η περιοχή της Λοκρίδας μπορεί, εξάλλου, να αναπτυχθεί ως νέα εστία μεταποιητικών δραστηριοτήτων, παράλληλα με τη μελλοντική ανάπτυξη εκμετάλλευσης εντοπισμένων μεταλλούχων κοιτασμάτων».

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η ΒΙ.ΠΕ. έχει προσελκύσει αρκετό επενδυτικό ενδιαφέρον, χωρίς να έχει εξαντλήσει τη χωρητικότητά της, και είναι αναγκαία η βελτίωση της ελκυστικότητάς της. Μικρότεροι οργανωμένοι υποδοχείς είναι δυνατό να απαιτηθούν στην ευρύτερη περιοχή των Δήμων Αταλάντης και Οπουντίων για εξυπηρέτηση της ζήτησης από την εκτόνωση των Οινοφύτων, καθώς και στην ευρύτερη Λοκρίδα - Τιθορέα (και για ελαιοτριβεία). Επίσης πρέπει να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των διάσπαρτων βιομηχανικών συσπειρώσεων μέσω του σχεδιασμού πολεοδομικού επιπέδου, με πρόνοια για τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στην παρ.3 του άρθρου 5.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Σχετικά έντονες, απαιτούν μέτρα, κυρίως αντιρρύπανσης.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 1 στις πεδινές ζώνες. Στις ορεινές ζώνες, στήριξη της βιοτεχνίας.

Νομός Φωκίδος

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Χαμηλή προς μέση (1).

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία, πλην της ειδίκευσης στον κλάδο 27 (παραγωγή βασικών μετάλλων) σε συνάρτηση της πολύ υψηλής παρουσίας στον κλάδο 13 (μεταλλούχα μεταλλεύματα) της εξόρυξης (βωξίτης). Το ειδικό αυτό χαρακτηριστικό άκαμπτα χωροθετημένης πρώτης ύλης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στον υποκείμενο σχεδιασμό.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν ισχυρές συγκεντρώσεις της μεταποίησης στο Νομό. Σημειώνεται βέβαια ή έντονη και εστιασμένη παρουσία εξόρυξης στο κεντρικό και ανατολικό τμήμα του Νομού (με την οποία συνδέεται και ο βιομηχανικός πόλος των Άσπρων Σπιτιών στο Ν. Βοιωτίας). Πιθανή προοπτική η διαμόρφωση οργανωμένου υποδοχέα στη Γραβιά.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Το ΒΙΟ.ΠΑ. στο Νομό, ιδρυθέν το 1998, αναμένεται να λειτουργήσει. Η στήριξη της ελκυστικότητάς του είναι αναγκαία.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Η γενικά χαμηλή ανάπτυξη της βιομηχανίας δεν δημιουργεί προβλήματα, αλλά το ζεύγος των κλάδων 13(27 δημιουργεί τοπικά δυνητικές ασυμβατότητες με την τουριστική ανάπτυξη, ιδιαίτερα στην ευρύτερη ζώνη των Δελφών. Είναι σκόπιμος ο λεπτομερής σχεδιασμός των χρήσεων γης στο ανατολικό τμήμα του Νομού.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Γενικά, η μεταποίηση δεν προκαλεί ιδιαίτερες επιπτώσεις, αλλά η έντονη παρουσία της εξόρυξης έχει δημιουργήσει εντοπισμένες οπτικές αλλοιώσεις στο περιβάλλον, οι οποίες και αποκαθίστανται. Επιπλέον, η ύπαρξη κάποιων μονάδων Σεβέζο επιβάλλει ειδικά μέτρα (καλή προετοιμασία Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.).

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 10.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 3, αλλά με επαγρύπνηση λόγω της παρουσίας λίγων πολύ μεγάλων μονάδων που δημιουργεί ευαισθησία της αγοράς εργασίας σε μεμονωμένους αστάθμητους παράγοντες. Τυχόν προβλήματα σε αυτές θα απαιτήσουν ειδικά μέτρα.

3.3 Κατευθύνσεις για την Περιφέρεια Ηπείρου

Γενικές προτεραιότητες για τη χωρική ανάπτυξη της βιομηχανίας: Σύμφωνα με το Ε.Σ.Π.Α. η Περιφέρεια χαρακτηρίζεται ακόμα από αναπτυξιακή υστέρηση, με προσανατολισμό στη γεωργία και διαρθρωτικές αδυναμίες σε όλους τους τομείς. Τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά της (ορεινές ζώνες, περιμετρική τοποθέτηση) έπαιξαν αρνητικό ρόλο, αλλά σχετικά πρόσφατα η θέση της άρχισε να αποκτά νέα στρατηγική σημασία, ως πύλης προς τη Δυτική Ευρώπη, και η κατασκευή μεγάλων υπερτοπικών μεταφορικών υποδομών (Εγνατία Οδός, δυτικός Άξονας, Λιμάνι Ηγουμενίτσας) κεφαλαιοποιεί αυτή τη δυνατότητα. Η βιομηχανία, πάντως, χαρακτηρίζεται από μικρή παρουσία, μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων, μειωμένη παραγωγικότητα και εσωστρεφή προσανατολισμό.

Στην προγραμματική περίοδο 2007-2013, οι αναπτυξιακοί στόχοι της Ηπείρου είναι η ολοκλήρωση των υποδομών μεταφορών και τηλεπικοινωνιών, η βελτίωση της επιχειρηματικότητας και η δημιουργία οργανωμένων χώρων, η προώθηση της καινοτομίας, η ανάπτυξη εναλλακτικού τουρισμού και η προστασία του περιβάλλοντος. Όσον αφορά τη βιομηχανία υπάρχουν προοπτικές μεσοπρόθεσμης ενίσχυσης, που πρέπει να στηριχθούν. Η άμεση επαφή με τα Βαλκάνια παρέχει περιθώρια για κάποια βιομηχανική-εμπορική διείσδυση, αλλά μεγαλύτερες προοπτικές εμπεριέχει ο ρόλος της Ηγουμενίτσας ως διεθνούς πύλης της Ελλάδας.

Προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανίας: Η βάση της μεταποίησης δεν έχει, σήμερα ισχυρές εξειδικεύσεις.. Κατ' αρχήν, δεν απαιτείται εστιασμένη κλαδική πολιτική, αλλά ενίσχυση των οριζόντιων υποδομών.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Τα ισχυρά δομικά στοιχεία της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας θα είναι ο υφιστάμενος πόλος των Ιωαννίνων (περιοχή εντατικοποίησης), και ο δυτικός άξονας ανάπτυξης σε διάφορες θέσεις του οποίου μπορεί να αναπτυχθούν νέοι πόλοι βιομηχανίας μικρής κλίμακας (περιοχές επέκτασης). Ο ισχυρότερος δυνητικός τέτοιος πόλος είναι η ευρύτερη περιοχή της Ηγουμενίτσας. Στις εκτεταμένες ορεινές ζώνες πρέπει να στηριχθεί η ανάπτυξη της βιοτεχνίας-οικοτεχνίας.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Λόγω του χαμηλού επιπέδου εκκίνηση της βιομηχανικής ανάπτυξης, παρά το προηγούμενο σημείο, δεν θα υπάρξουν μεγάλες ανάγκες οργανωμένων υποδοχέων βραχυπρόθεσμα. Ωστόσο, θα πρέπει να υπάρξουν ορισμένοι υποδοχείς, ώστε η σταδιακή ανάπτυξη βιομηχανίας να τεθεί σε ορθές βάσεις εξ αρχής.

Πολιτική για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας: (α) Αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στους μη-κλειστούς αυτοκινητόδρομους και το λοιπό βασικό οδικό δίκτυο των ισχυρών στοιχείων της χωρικής οργάνωσης της βι-

ομηχανίας. (β) Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στην περιοχή του Ρυθμιστικού Σχεδίου Ιωαννίνων και στις περιαστικές ζώνες των αστικών κέντρων. (γ) Η στήριξη της επιβίωσης/μετασχηματισμού των υπαρχουσών μονάδων, εκτός των περιοχών των σημείων (α) και (β) στις σημερινές τους θέσεις είναι σκόπιμη.

Οι υφιστάμενες τάσεις χωρικής ανάπτυξης της μεταποίησης θα μειώσουν, μερικώς, τις υπάρχουσες μέσης έντασης ενδοπεριφερειακές ανισότητες ανάπτυξης στη μεταποίηση, με αλλαγή των ισορροπιών υπέρ των περιοχών κατά μήκος του δυτικού άξονα ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτής της τάσης, μπορεί να ενισχυθεί το νοτιότερο τμήμα της Περιφέρειας με στήριξη από τις χωρικές πολιτικές.

Νομός Άρτης

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Χαμηλή+ (0,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία, ούτε συγκεκριμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα στη μεταποίηση. Η ειδίκευση του Νομού στη γεωργία δεν έχει προσελκύσει μέχρι σήμερα επαρκώς τις αγροτοβιομηχανίες. Η κάποια ειδίκευση στην ηλεκτροπαραγωγή, επίσης δεν έχει λειτουργήσει ως παράγων πολλαπλασιαστικών επιπτώσεων προς τη μεταποίηση. Η προοπτική του Νομού ως προς τη βιομηχανία παραμένει, πάντως, η μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, και αν ακολουθηθεί μια κλαδική πολιτική πρέπει να είναι προς αυτή την κατεύθυνση.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η αδύναμη μεταποίηση συγκεντρώνεται σε μια περιορισμένη κλίμακας ζώνη με εστία την Άρτα. Η δημιουργία του δυτικού άξονα ανάπτυξης δεν θα ανατρέψει αυτό το σχήμα, αλλά κάποια τάση γραμμικής διεύρυνσης καθώς και ενίσχυση των μεγεθών του μπορεί να υπάρξει.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 8 μεσοπρόθεσμα με σταδιακή μετατόπιση προς πολιτική τύπου 7 ανάλογα με τις εξελίξεις.

Νομός Θεσπρωτίας

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση (1,0), κυρίως ως προγραμματική επιλογή συνδεόμενη με τον αναδυόμενο ρόλο της Ηγουμενίτσας.

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία σήμερα. Για την αξιοποίηση των μελλοντικών δυνατοτήτων θα απαιτηθεί η εκπόνηση ενός ειδικού σχεδίου ανάπτυξης (βασισμένο στο σύνολο των δραστηριοτήτων που προσελκύονται από την υψηλή προσπελασιμότητα). Όσον αφορά τη μεταποίηση, οι προοπτικές αφορούν κλάδους που επηρεάζονται από την υπερτοπική προσπελασιμότητα, και συνεπώς μονάδες κάποιας κλίμακας και εξωστρέφειας, καθώς τη συμπληρωματικότητα της μεταποίησης με δραστηριότητες εμπορίου και εφοδιαστικής.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση εστιάζεται στην περιοχή Ηγουμενίτσα-Παραμυθιά-Φιλιάτες, αλλά δεν συγκροτεί κάποια πραγματική ζώνη συγκέντρωσης μεταποίησης, λόγω των χαμηλών μεγεθών. Οι εξελίξεις στις μεταφορικές υποδομές δημιουργούν νέα διαφορετικά δεδομένα από άποψη συγκριτικών πλεονεκτημάτων, με σημαντική ενίσχυση της Ηγουμενίτσας και τάση επέκτασης προς τα ανατολικά. Η δημιουργία ελεύθερης ζώνης σε συνάρτηση με το λιμάνι της Ηγουμενίτσας αποτελεί επίσης μια συναφή προοπτική.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η πρόσφατη ίδρυση ενός ΒΙΟ.ΠΑ. πρέπει να στηριχθεί και με πολεοδομικά μέτρα.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Η αυξανόμενη τουριστική ειδίκευση του Νομού που έχει χαρακτήρα τουριστικής ενότητας σημαίνει ότι ενδεχόμενη μελλοντική αύξηση της βιομηχανικής βάσης μπορεί να οδηγήσει σε συγκρούσεις. Ωστόσο, ο προσανατολισμός του τουρισμού θα είναι κυρίως παράκτιος ενώ για τη βιομηχανία δεν έχει προτεραιότητα η παράκτια ζώνη. Δεδομένου ότι λεπτομερής σχεδιασμός χρήσεων γης στο Νομό είναι γενικότερα αναγκαίος για τη ρύθμιση των διαδικασιών μετασχηματισμού του, οι σχέσεις της μεταποίησης με τον τουρισμό αλλά και άλλες χρήσεις μπορούν να εκλογικευτούν.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 5.

Νομός Ιωαννίνων

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση+ (1,5)

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία, με εξαίρεση μια αδύναμη πάντως έμφαση στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων. Οι προαναφερθείσες προοπτικές θα αλλάξουν όμως σταδιακά την κατάσταση, βελτιώνοντας σημαντικά την υπερτοπική προσπελασιμότητα, ενώ μια πρόσθετη παράμετρος είναι η σε κάποιο βαθμό δυνατότητα λειτουργίας της Αλβανίας ως ενδοχώρας. Η ειδίκευση στον κλάδο 14 (άλλες εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες) της εξόρυξης δημιουργεί κάποιες δυνατότητες για τη μεταποίηση. Τέλος, η ύπαρξη του Πανεπιστημίου δημιουργεί προϋποθέσεις για ανάπτυξη κλάδων έντασης γνώσης. Διαμορφώνεται έτσι ένα σύνολο διαφορετικών πλεονεκτημάτων/δυνατοτήτων που ανοίγουν πολλαπλές προοπτικές. Η βιομηχανική πολιτική πρέπει να στραφεί κυρίως σε οριζόντια μέτρα αρθρωμένα στις προοπτικές αυτές.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση εστιάζεται σήμερα στα Ιωάννινα και τη ΒΙ.ΠΕ., με πολύ μικρότερες συγκεντρώσεις σε ορισμένους όμορους Ο.Τ.Α.. Η ολοκλήρωση υπερτοπικών οδικών υποδομών θα ενισχύσουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του Νομού σε υπερτοπική κλίμακα, αλλά θα τροποποιήσουν σημαντικά τη χωρική τους κατανομή στο εσωτερικό του: μπορεί να υπάρξει διεύρυνση στις ζώνες κατά μήκος των μεγάλων οδικών αξόνων, με τον πυρήνα της συγκέντρωσης να παραμένει στην ευρύτερη περιοχή των Ιωαννίνων. Η περιοχή αυτή πρέπει να σχεδιαστεί λεπτομερειακά, και το υπό εκπόνηση Ρυθμιστικό Σχέδιο αποτελεί ευκαιρία για κάτι τέτοιο.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η υπάρχουσα ΒΙ.ΠΕ. έχει προσελκύσει αρκετό επενδυτικό ενδιαφέρον και μονάδες, αλλά η περαιτέρω ενίσχυση της είναι αναγκαία.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Παρά τις σημαντικές προοπτικές του υπόλοιπου ορεινού χώρου, τα μεγάλα μεγέθη τουριστικών ροών θα εστιαστούν μάλλον στα Ιωάννινα, και η παράλληλη ειδίκευση της ευρύτερης ζώνης του στη βιομηχανία καθιστά το ενδεχόμενο συγκρούσεων χρήσεων γης με τη

βιομηχανία υπαρκτό. Ο λεπτομερής σχεδιασμός μπορεί να αποτρέψει τέτοια φαινόμενα. Με πολύ μικρότερη ένταση, τέτοιες συγκρούσεις μπορούν να υπάρξουν και στην ορεινή ζώνη (βιοτεχνία-τουρισμός).

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Υπάρχει σχετικά μεγάλη συγκέντρωση οχλουσών μονάδων, που επιβάλλουν μέτρα αντιρρύπανσης, προστασίας της φύσης λόγω της ιδιαίτερης ευαισθησίας του φυσικού περιβάλλοντος στο Νομό, και επίσης του δομημένου περιβάλλοντος (παραδοσιακοί οικισμοί).

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 1. Στις ορεινές περιοχές ειδική ενίσχυση της βιοτεχνίας.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 2, τουλάχιστον βραχυ-μεσοπρόθεσμα.

Νομός Πρεβέζης

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Χαμηλή (0,5)

Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία, ούτε συγκεκριμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα στη μεταποίηση, εκτός από τη συγκριτικά μεγαλύτερη παρουσία της μεταποίησης αγροτικών προϊόντων του συμπλέγματος 4 (δηλ. ενός συμπλέγματος που δεν οδηγεί σε διακλαδικά φαινόμενα). Δεν υπάρχει περιθώριο διατύπωσης κλαδικών προτεραιοτήτων.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση εστιάζεται σημειακά στην Πρέβεζα (και μια ασθενή ευρύτερη ζώνη προς τα βόρεια) και τη Φιλιππιάδα. Μελλοντικά θα μπορούσε να υπάρξει να αναδυθεί ένας άξονας από την Πρέβεζα προς τα δυτικά, μέχρι την Ιόνια Οδό, που θα διευρύνει κάπως τη χωρική βάση της μεταποίησης.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η από το 1978 ΒΙ.ΠΕ., όχι πλήρως ολοκληρωμένη ακόμα, έχει προκαλέσει σχετικά περιορισμένο επενδυτικό ενδιαφέρον, και θα απαιτηθεί η βελτίωση της ελκυστικότητάς της.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Η χαμηλή ανάπτυξη της βιομηχανίας περιορίζει την πιθανότητα σύγκρουσης με τον τουρισμό, αλλά ο τουρισμός μπορεί να επηρεαστεί ακόμα και από μεμονωμένες ή μικρές μονάδες όταν είναι οχλούσες. Η ρύθμιση των χρήσεων γης στον παράκτιο χώρο (ο οποίος δεν έχει προτεραιότητα για τη βιομηχανία) και στη ζώνη της Πρέβεζας μπορεί να αντιμετωπίσει πιθανά προβλήματα.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν ιδιαίτερες επιπτώσεις γενικά, αλλά η ύπαρξη κάποιων μονάδων Σεβέζο επιβάλλει αποτελεσματική προετοιμασία Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 6.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτικές τύπου 4, βραχυ-μεσοπρόθεσμα με ιδιαίτερη έμφαση στις αθροιστικές συνέπειες των έντονων πιέσεων στη γεωργία.

4. Χωρική ενότητα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου (Περιφέρειες Κρήτης, Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου)

Σύμφωνα με το Ε.Σ.Π.Α. βασικός στόχος της Χωρικής Ενότητας είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και ανάδειξη της ελκυστικότητάς, σε συνθήκες αειφόρου ανάπτυξης. Ο στόχος θα επιτευχθεί με έμφαση στη λειτουργική ενδοπεριφερειακή και διαπεριφερειακή διασύνδεση των περιοχών της χωρικής ενότητας, με την ανάπτυξη υποδομών μεταφορών και τη χρήση ΤΠΕ. Επίσης, θα ενισχυθεί η καινοτόμος επιχειρηματικότητα, με την παράλληλη ενδυνάμωση των εξωστρεφών συνεργασιών, την αξιοποίηση των τουριστικών και πολιτισμικών πόρων ως συγκριτικό πλεονέκτημα και την προσέλκυση επενδύσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Τέλος, ο στόχος της διασφάλισης της ποιότητας ζωής των κατοίκων θα επιδιωχθεί σε συνδυασμό με την αξιοποίηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Η βιομηχανία δεν θα έχει γενικά κεντρικό ρόλο στο πρότυπο αυτό, αλλά κατά περιοχές η παρουσία της μπορεί να αποκτά μεγαλύτερη σημασία (μια παράμετρος του ζητήματος είναι η νησιωτικότητα της Χωρικής Ενότητας, αλλά και η διαφορετική τάξη μεγέθους της Κρήτης ως προς τα άλλα νησιά). Η διατήρηση κάποιας βιομηχανικής δραστηριότητας και στον υπόλοιπο χώρο, μπορεί να συμβάλλει στη μείωση των κινδύνων που συνεπάγεται η υπερβολική εξάρτηση από έναν τομέα όπως ο τουρισμός.

4.1 Κατευθύνσεις για την Περιφέρεια Κρήτης

Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και στόχοι: Η δυναμική της οικονομίας στηρίζεται στον τουρισμό και τη γεωργία, τομείς που βασίζονται σε αντίστοιχα συγκριτικά πλεονεκτήματα. Η μεταποίηση έχει δευτερεύοντα ρόλο, και ο αυξανόμενος διεθνής ανταγωνισμός μειώνει τα περιθώρια κλάδων που παλαιότερα βασίζονταν στη «γεωγραφική προστασία». Η αναπτυξιακή στρατηγική για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 διατηρεί αυτόν το δι-τομεακό προσανατολισμό, ενώ δίνει πολύ μεγάλη έμφαση στην ανάδειξη του Ηρακλείου σε εμπορευματικό κέντρο στην ευρύτερη περιοχή, και στην ενίσχυση στην Περιφέρεια των τηλεπικοινωνιών, της ερευνητικής δραστηριότητας και των Α.Π.Ε.. Η βελτίωση του οδικού δικτύου και των λιμανιών έχουν επίσης προτεραιότητα. Στο πλαίσιο αυτό, οι προοπτικές της βιομηχανίας είναι σχετικά περιορισμένες αλλά υπαρκτές, βασισμένες στην τοπική αγορά, στα αγροτικά προϊόντα, και στην Ε.Τ.Α.

Προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανίας: Από κλαδική άποψη, η μεταποίηση δεν εμφανίζει ισχυρές εξειδικεύσεις, αν και μια αυξημένη παρουσία μονάδων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων είναι υπαρκτή. Η ενθάρρυνση της τελευταίας αποτελεί εύλογη επιλογή, εφόσον συνδυαστεί με έμφαση στην ποιότητα και την εξωστρέφεια. Η διατήρηση ενός ιστού μονάδων εξυπηρέτησης της τοπικής αγοράς παραμένει αναγκαία και δυνατή, με δεδομένα το γεωγραφικό χαρακτήρα της Περιφέρειας. Στις πιο συμβατικές αυτές δραστηριότητες μπορεί να προστεθεί ένας αριθμός εξωστρεφών μονάδων υψηλής προστιθέμενης αξίας που θα δραστηριοποιούνται σε τομείς αιχμής βασιζόμενες στην οικονομία της γνώσης και την Ε.Τ.Α., ιδιαίτερα στην περίμετρο των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. Η ύπαρξη μεγάλων αστικών κέντρων διευκολύνει μια τέτοια στρατηγική, που γενικά απαιτεί αστικό περιβάλλον.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Από χωρική άποψη, οι κύριες ζώνες ανάπτυξης της μεταποίησης θα είναι οι ευρύτερες περιοχής Ηρακλείου (άξονας Γουβιές-Καστέλι) (περιοχή εντατικοποίησης) και Χανίων (περιοχή επέκτασης) και, με σαφώς μικρότερα μεγέθη, Ρεθύμνου και Αγίου Νικολάου. Η μεταποίηση αγροτικών προϊόντων με μονάδες μικρότερης κλίμακας μπορεί να έχει πιο πολυκεντρικό χαρακτήρα, εστιασμένη σε διάφορα τοπικά κέντρα.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Είναι αναγκαία η αύξηση των οργανωμένων υποδοχέων, τόσο για μετεγκαταστάσεις όσο και για την εγκατάσταση νέων μονάδων, ιδιαίτερα λαμβανομένων υπόψη του σε πολλές περιοχές ευαίσθητου τοπίου καθώς και της σημαντικής και αυξανόμενης τουριστικής ειδίκευσης της νήσου.

Πολιτική για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας: (α) Αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στο βασικό οδικό δίκτυο των ισχυρών στοιχείων της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας. (β) Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στις περιαστικές ζώνες των μεγαλύτερων κέντρων, στις αναπτυγμένες ή υπό ανάπτυξη παράκτιες ζώνες τουριστικού χαρακτήρα, και στις ζώνες εντατικής ή ποιοτικής γεωργίας. Στις ζώνες αυτές είναι αναγκαίος ο λεπτομερής σχεδιασμός. (γ) Η στήριξη της επιβίωσης/μετασχηματισμού των υπαρχουσών μονάδων, εκτός των περιοχών των σημείων (α) και (β) στις σημερινές τους θέσεις είναι σκόπιμη.

Δεν αναμένονται σοβαρά προβλήματα στην αγορά εργασίας με πηγή τη μεταποίηση.

Οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες στη μεταποίηση είναι μέσης ή χαμηλής έντασης. Επιπλέον, συνήθως αντισταθμίζονται από τη μεγαλύτερη ανάπτυξη των δύο άλλων τομέων. Δεν αποτελούν κύριο ζήτημα πολιτικής.

Νομός Ηρακλείου

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Μέση+ (1,5).

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση στο Νομό εστιάζεται στην ευρύτερη περιοχή Ηρακλείου. Δεν υπάρχουν ισχυρά συγκριτικά χωροθετημένα συγκριτικά πλεονεκτήματα που θα μπορούσαν να στηρίξουν μια πολιτική διεύρυνσης της χωρικής βάσης της μεταποίησης, αλλά η έντονη τουριστική ανάπτυξη του βορείου τμήματος του Νομού αποτελεί λόγο να υπάρξει προσπάθεια αποσυμφόρησης αυτής της ζώνης και προσανατολισμού της μεταποίησης και σε άλλες περιοχές και προς το νότο. Στο πλαίσιο αυτής της επιδίωξης περιοχές κατάλληλες για τη χωροθέτηση οργανωμένων υποδοχέων εντοπίζονται στο Δήμο Ν. Καζαντζάκη και στην ευρύτερη περιοχή Μοιρών - Τυμπακίου και Δήμου Αρκαλοχωρίου.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Στο Νομό λειτουργεί ΒΙ.ΠΕ., πρακτικά κορεσμένη, ενώ έχουν ιδρυθεί πρόσφατα (2003) και δύο ΒΙΟ.ΠΑ. Η περαιτέρω δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων είναι σκόπιμη και εφικτή, τόσο για νέες ιδρύσεις όσο και για μετεγκαταστάσεις. Επιλεκτική διατήρηση της υφιστάμενης χωροθέτησης μέρους των υπαρχουσών μονάδων είναι δεκτή με βάση τις περιφερειακές κατευθύνσεις, αλλά προτεραιότητα είναι η σημαντική αύξηση του μεριδίου της οργανωμένης χωροθέτησης.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Ο Νομός έχει χαρακτήρα τουριστικής ενότητας, με δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης στο βόρειο τμήμα του και επιτάχυνσης της ανάπτυξης στο νότιο τμήμα. Οι ζώνες τουριστικής ανάπτυξης δεν έχουν ιδιαίτερη προτεραιότητα για τη βιομηχανία. Απαιτείται λεπτομερής σχεδιασμός χρήσεων γης στον παράκτιο χώρο και στην ευρύτερη περιοχή Ηρακλείου (στην οποία πρέπει να παρέχονται επαρκείς δυνατότητες βιομηχανικής χωροθέτησης).

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Δεν υπάρχει μεγάλη συγκέντρωση οχλουσών μονάδων, αλλά η συνθετότητα της χωρικής φυσιογνωμίας του Νομού σημαίνει ότι οι πιθανότητες περιβαλλοντικών παρενεργειών είναι αυξημένες. Απαιτούνται μέτρα αντιρρύπανσης Επιπλέον, υπάρχουν στο Νομό και αρκετές μονάδες Σεβέζο (ανάγκη αποτελεσματικής προετοιμασίας Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.).

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 1, που θα λάβει όμως σοβαρά υπόψη την εξειδίκευση διαφόρων περιοχών του Νομού δυναμικούς τομείς εκτός βιομηχανίας.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Ήπια πολιτική τύπου 1, λαμβανομένου υπόψη ότι η συνολική αγορά εργασίας έχει περιθώρια να απορροφήσει πιέσεις από τη βιομηχανία.

Νομός Λασιθίου

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ χαμηλή (0,5-)

Κλαδικές προτεραιότητες: Από κλαδική άποψη, μεγαλύτερα περιθώρια βιωσιμότητας έχουν οι κλάδοι που αφορούν τη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, και οι χωρικές πολιτικές πρέπει να τους στηρίξουν.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η χωρική διάρθρωση της πολύ περιορισμένης μεταποίησης χαρακτηρίζεται από μεμονωμένες εστίες που δεν συγκροτούν κάποια ευρύτερη ζώνη. Δεν υπάρχουν εντοπισμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα που θα επέτρεπαν κάποια συγκεκριμένη στρατηγική για τη χωρική κατανομή της βιομηχανίας.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η βελτίωση της ελκυστικότητας του από το 2003 ΒΙΟ.ΠΑ. είναι αναγκαία.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Ο τουρισμός, και σε ορισμένες περιοχές ο ποιοτικός, αποτελούν την προτεραιότητα ανάπτυξης του Νομού, με δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης στο βόρειο τμήμα του και επιτάχυνσης της ανάπτυξης στο δυτικό και νότιο τμήμα Η βιομηχανία δεν προκαλεί, με βάση τα μεγέθη και το χαρακτήρα της, ιδιαίτερες συγκρούσεις χρήσεων γης, αλλά στο σύνολο σχεδόν του παράκτιου χώρου επιβάλλεται λεπτομερής σχεδιασμός χρήσεων γης.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 11.

Νομός Ρεθύμνης

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ χαμηλή (0,5-).

Κλαδικές προτεραιότητες: Από κλαδική άποψη, μεγαλύτερα περιθώρια βιωσιμότητας έχουν οι κλάδοι που αφορούν τη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων και οι χωρικές πολιτικές πρέπει να τους στηρίξουν.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η περιορισμένη μεταποίηση εστιάζεται στην ευρύτερη περιοχή του Ρεθύμνου και το σχήμα αυτό διατηρείται

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η βελτίωση της ελκυστικότητάς του από το 1993 ΒΙΟ.ΠΑ. είναι αναγκαία.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Ο τουρισμός, και σε ορισμένες περιοχές ο ποιοτικός, αποτελούν την προτεραιότητα ανάπτυξης του Νομού, με δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης στο βόρειο τμήμα

του και επιτάχυνσης της ανάπτυξης στο νότιο τμήμα. Η βιομηχανία δεν προκαλεί, με βάση τα μεγέθη και το χαρακτήρα της, ιδιαίτερες συγκρούσεις χρήσεων γης, αλλά στο σύνολο σχεδόν του παράκτιου χώρου επιβάλλεται λεπτομερής σχεδιασμός χρήσεων γης.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 11.

Νομός Χανίων

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Χαμηλή+ (0,5)

Κλαδικές προτεραιότητες: Από άποψη κλαδικών προτεραιοτήτων ισχύουν σε γενικές γραμμές οι περιφερειακές κατευθύνσεις, με κάποια έμφαση στις μονάδες υψηλής τεχνολογίας και προστιθέμενης αξίας.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μεταποίηση στον Νομό συγκεντρώνεται στην ευρύτερη περιοχή των Χανίων. Περιθώρια γεωγραφικής διεύρυνσης της χωρικής βάσης της μεταποίησης, με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα δεν υπάρχουν. Μια πιο πολυκεντρική οργάνωση των κλάδων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων είναι εφικτή, αλλά με χαμηλά μεγέθη.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Η παρουσία μεγάλης πόλης υπογραμμίζει την ανάγκη ενίσχυσης της οργανωμένης χωροθέτησης, στο πλαίσιο των περιφερειακών κατευθύνσεων.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Ο τουρισμός, και σε ορισμένες περιοχές ο ποιοτικός, αποτελούν την προτεραιότητα ανάπτυξης του Νομού, με δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης στο βόρειο τμήμα του και επιτάχυνσης της ανάπτυξης στο νότιο τμήμα. Η βιομηχανία δεν προκαλεί, με βάση τα μεγέθη και το χαρακτήρα της, ιδιαίτερες συγκρούσεις χρήσεων γης, αλλά στο σύνολο σχεδόν του παράκτιου χώρου επιβάλλεται λεπτομερής σχεδιασμός χρήσεων γης.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Μείγμα πολιτικών τύπου 5, στην ευρύτερη ζώνη των Χανίων, και τύπου 6 στις υπόλοιπες περιοχές.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Αναμένονται σημαντικές πιέσεις που αφορούν όμως ένα μικρό τμήμα της αγοράς εργασίας. Η απορροφητικότητα του τουρισμού μπορεί να αντισταθμίσει, γενικά, τις πιέσεις αυτές.

4.2 Κατευθύνσεις για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Σύμφωνα με το Ε.Σ.Π.Α. η περιφέρεια χαρακτηρίζεται από εξαιρετικό φυσικό και δομημένο περιβάλλον, και από τη συνεχή ανάπτυξη του τουρισμού επί αρκετά χρόνια, με υψηλές εισοδηματικές αποδόσεις αλλά και μονομερώς προσανατολισμένο (μαζικός θερινός τουρισμός), και με σημαντικές περιβαλλοντικές και χωρικές παρενέργειες. Τα χαρακτηριστικά αυτά έχουν οδηγήσει στην τοποθέτηση του Νοτίου Αιγαίου, για την προγραμματική περίοδο 2007-2013, σε καθεστώς σταδιακής εισόδου στο Στόχο 1 των Διαρθρωτικών Ταμείων. Στο πλαίσιο αυτό, η χρηματοδότηση των συμβατικών δραστηριοτήτων και δράσεων γίνεται σαφώς πιο δύσκολη, και η στροφή σε μια στρατηγική συνολικού εκσυγχρονισμού γίνεται αναγκαία. Στο πλαίσιο αυτό, η αναπτυξιακή στρατηγική εστιάζεται στην προώθηση της έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας, στην ποιοτική αναβάθμιση του τουρισμού σε συνδυασμό με την προστασία του περιβάλλοντος, και στη βελτίωση της προσπελασιμότητας και της διασύνδεσης των νησιών της Περιφέρειας με τα υπόλοιπα νησιά του Αιγαίου, καθώς και με τον ηπειρωτικό κορμό της χώρας.

Όσον αφορά τη μεταποίηση, τα γενικά μεγέθη στο Νότιο Αιγαίο είναι πολύ χαμηλά και η δυναμική σαφώς περιορισμένη. Η κατάσταση αυτή αντανακλά την έλλειψη συγκριτικών πλεονεκτημάτων, το γεωγραφικό κατακερματισμό που μειώνει και τις τοπικές εσωτερικές αγορές, πρόβλημα που οξύνεται από τη μείωση του ρόλου της «γεωγραφικής προστασίας», αλλά και τον ανταγωνισμό του τουρισμού. Η τοποθέτηση της Περιφέρειας σε καθεστώς μεταβατικής στήριξης μειώνει, επιπλέον, τα περιθώρια για άμεσες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, ωστόσο, είναι αναγκαίο να εξαντληθούν οι δυνατότητες διατήρησης κάποιου βιομηχανικού ιστού (συμπεριλαμβανόμενης της αξιοποίησης ορισμένων ιστορικών ειδικεύσεων ή τοπικών πρώτων υλών), μεταξύ άλλων για τη μείωση των κινδύνων που απορρέουν από την πολύ μεγάλη εξάρτηση από τον τουρισμό.

Προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανίας: Κλαδικά, η περιφέρεια δεν έχει σαφή φυσιογνωμία, με τη σχετική εξαίρεση της αξιοποίησης των ορυκτών πόρων και της χαμηλής (συγκριτικά) παρουσίας μονάδων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων. Το τελευταίο σημείο αντανακλά την έλλειψη μεγάλων μονάδων, αλλά η μεταποίηση τοπικών αγροτικών προϊόντων ποιότητας, σε μικρή κλίμακα, παραμένει κλαδική δυνατότητα. Πέραν από την ειδική περίπτωση της Ερμούπολης, η άλλη κλαδική δυνατότητα είναι η ανάπτυξη μονάδων συνδεόμενων με την εξορυκτική δραστηριότητα. Τέλος, βιοτεχνικές δραστηριότητες παραδοσιακών προϊόντων έχουν κάποια περιθώρια ανάπτυξης. Συνολικά, υπάρχουν πολλαπλές δυνατότητες αλλά περιορισμένης κλίμακας.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν προϋποθέσεις ισχυρών πόλων βιομηχανίας, με δεδομένη την «πολύ-νησιωτικότητα». Η χωρική οργάνωση της τελευταίας θα είναι πολυκεντρικής μορφής με μικρές συγκεντρώσεις και κάποιους μικρούς πόλους, μεταξύ των οποίων της Ερμούπολης (περιοχή στήριξης)

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Με δεδομένη την απουσία σήμερα οργανωμένων υποδοχέων, η προώθηση (όχι κατ' ανάγκην πολεοδομημένων) υποδοχέων κατάλληλης (μικρής) κλίμακας και χαρακτήρα, κυρίως για τη μετεγκατάσταση υπαρχουσών μονάδων, είναι σκόπιμη σε μεγάλο αριθμό νησιών.

Πολιτική για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας: (α) Αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στο βασικό οδικό δίκτυο (β) Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στις άμεσες παράκτιες ζώνες. Η κατεύθυνση αυτή προϋποθέτει την έγκαιρη θεσμοθέτηση σχεδίων χρήσεων γης. (γ) Η παροχή δυνατοτήτων επί τόπου αναδιάρθρωσης μέρους των υπαρχουσών διάσπαρτων μονάδων, ιδίως στα νησιά στα οποία υπάρχει κάποια παράδοση/βάση μεταποίησης, είναι σκόπιμη, κυρίως με στόχο την επιβίωση και άλλων πλην του τουρισμού τομέων. Ωστόσο, με δεδομένη την τουριστική προτεραιότητα της περιφέρειας και τις παρενέργειες της διάσπαρτης χωροθέτησης, η πολιτική αυτή πρέπει να ασκηθεί με περίσκεψη, και με διαμεσολάβηση του πολεοδομικού σχεδιασμού. Πά-

ντως, εξίσου δυσμενείς (και ποσοτικά πολύ πιο έντονες) είναι οι παρενέργειες από τη διάσπαρτη χωροθέτηση τουριστικών δραστηριοτήτων. Συνεπώς, ο σχεδιασμός πρέπει να αφορά συνολικά το πρόβλημα και όχι ειδικά τη μεταποίηση. (δ) Η γενικευμένα χαμηλή δυναμική της μεταποίησης δημιουργεί αυξημένες πιθανότητες εγκατάλειψης (των λίγων) παλαιών βιομηχανικών χώρων, που σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να αφορούν ενδιαφέροντα παραδοσιακά κτήρια για τα οποία θα απαιτηθεί πολιτική διατήρησης-επανάχρησης.

Σε ορισμένα νησιά οποία υπάρχει κίνδυνος συρρίκνωσης της απασχόλησης στη μεταποίηση σε αριθμό αισθητό για την κλίμακα της τοπικής αγοράς εργασίας. Η σημαντική ανάπτυξη του τουρισμού μπορεί να αντισταθμίσει τις πιέσεις, αλλά όχι κατ' ανάγκην σε πολύ τοπικό επίπεδο και βραχυπρόθεσμα. Στις περιπτώσεις αυτές θα απαιτηθούν ειδικά μέτρα για την απασχόληση.

Οι υπαρκτές ενδοπεριφερειακές ανισότητες στη μεταποίηση συνδέονται τόσο με τον κατακερματισμένο νησιωτικό χαρακτήρα (η κλίμακα πολλών νησιών δεν επιτρέπει παρά ελάχιστες μονάδες καθαρά τοπικής αγοράς) αλλά και με την προτεραιότητα του τουρισμού στις προοπτικές της περιφέρειας, και συνεπώς η αντιμετώπισή τους δεν μπορεί να αναχθεί σε αυτοτελή σημαντική προτεραιότητα.

Νομός Δωδεκανήσου

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Χαμηλή+ (0,5)

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν πραγματικές εστίες μεταποίησης, με τις όποιες μικρές συγκεντρώσεις να αφορούν γενικά την τοπική ζήτηση, και δεν υπάρχουν εντοπισμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα που θα επέτρεπαν μια στρατηγική γεωγραφικής διεύρυνση ή εμβάθυνσης της χωρικής βάσης της μεταποίησης.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Ο Νομός αποτελεί υψηλής προτεραιότητας τουριστική ενότητα, ενώ για τη βιομηχανία δεν παρουσιάζει πλεονεκτήματα πλην εξαιρέσεων. Για το λόγο αυτό, στις τελευταίες πρέπει να εξαντλούνται τα περιθώρια στήριξής της. Ο λεπτομερής σχεδιασμός χρήσεων γης είναι απαραίτητος σε αυτές τις περιπτώσεις, αλλά ούτως ή άλλως απαιτείται άμεσα για το μεγαλύτερο ποσοστό των νησιών.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Παρουσία κάποιων μονάδων Σεβέζο (ανάγκη Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε. όπου απαιτείται).

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 6, με ιδιαίτερη έμφαση σε ένα πολυκεντρικό πρότυπο χαμηλών συγκεντρώσεων, λόγω του νησιώτικου και τουριστικού χαρακτήρα του Νομού.

Νομός Κυκλάδων

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Χαμηλή+ (0,5)

Κλαδικές προτεραιότητες: Από κλαδική άποψη, ισχύουν γενικά οι περιφερειακές κατευθύνσεις. Οι ορυκτοί πόροι (κλάδοι 13-μεταλλούχα μεταλλεύματα, και 14-άλλες εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες καθώς και η μελλοντική αξιοποίηση της γεωθερμίας) θεωρητικά θα διευκόλυναν μια στρατηγική καθετοποίησης προς τη μεταποίηση, αλλά στο μέτρο που αυτό δεν προσκρούει στο μικρό μέγεθος των νησιών και στις επιπτώσεις στο περιβάλλον και στον τουρισμό. Σε περιπτώσεις που οι περιοριστικοί αυτοί παράγοντες ενδεχομένως αντιμετωπίζονται, μια τέτοια στρατηγική πρέπει να ενισχύεται ισχυρά. Σημειώνεται επίσης η ισχυρότερη της μέσης παρουσία της ηλεκτροπαραγωγής στο Νομό, που συνδέεται με τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά (μικρά μη διασυνδεδεμένα νησιά), που μπορεί να επιτρέψει κάποιες δορυφορικές μονάδες στήριξης.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Εστίες εξωστρεφούς βιομηχανίας είναι η Ερμούπολη (ναυπηγεία και ορισμένες συνδεδεμένες μικρές μονάδες) και οι περιοχές εκμετάλλευσης βιομηχανικών ορυκτών (κυρίως η Μήλος). Δεν υπάρχουν προοπτικές ανάδυσης άλλων ισχυρών πόλων, και το χωρικό πρότυπο θα παραμείνει πολυκεντρικό (με μικρά μεγέθη).

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Ο Νομός αποτελεί υψηλής προτεραιότητας τουριστική ενότητα, ενώ για τη βιομηχανία δεν παρουσιάζει πλεονεκτήματα πλην εξαιρέσεων. Ακριβώς για αυτό το λόγο, στις τελευταίες πρέπει να εξαντλούνται τα περιθώρια στήριξής της. Ο λεπτομερής σχεδιασμός χρήσεων γης είναι απαραίτητος σε αυτές τις περιπτώσεις, αλλά ούτως ή άλλως απαιτείται άμεσα για το μεγαλύτερο ποσοστό των νησιών.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Υπάρχει κάποια συγκέντρωση οχλουσών μονάδων (που δεν χαρακτηρίζει γενικά την περιφέρεια, με δεδομένο το νησιωτικό χαρακτήρα της, αλλά συγκεκριμένα νησιά) όπου απαιτούνται μέτρα αντιρρύπανσης.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 6, με ιδιαίτερη έμφαση σε ένα πολυκεντρικό πρότυπο χαμηλών συγκεντρώσεων, λόγω του νησιώτικου και τουριστικού χαρακτήρα του νομού, με ειδικό ενδιαφέρον για τις περιοχές με δυνατότητες καθετοποίησης από την εξόρυξη.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Δεν απαιτείται, κατ' αρχήν, ειδική πολιτική σε επίπεδο Νομού. Ο νησιώτικος χαρακτήρας όμως επιβάλλει επαγρύπνηση για τυχόν δημιουργία τοπικών προβληματικών θυλάκων.

4.3 Κατευθύνσεις για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και στόχοι. Σύμφωνα με το Ε.Σ.Π.Α. η περιφέρεια χαρακτηρίζεται από σχετικά ικανοποιητικό επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας που οφείλεται στη τουριστική ανάπτυξη, συγκέντρωση περιοχών με αξιόλογα στοιχεία αναλλοίωτου φυσικού περιβάλλοντος, και καλή ποιότητα και μεγάλη ποικιλία παραγόμενων τοπικών προϊόντων (πρωτογενών και μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων). Ωστόσο, οι βιομηχανικές μονάδες είναι αδύναμες, και το επίπεδο των υποστηρικτικών μηχανισμών χαμηλό. Στην προγραμματική περίοδο 2007-2013, η αναπτυξιακή στρατηγική θα εστιάσει στη βελτίωση της διασύνδεσης των νησιών μεταξύ τους και με τον ηπειρωτικό κορμό της χώρας, με παράλληλη ενδυνάμωση της προσπελασιμότητας από και προς τις εσωτερικές ζώνες των νησιών με οικιστικά κέντρα των νησιών, καθώς και με τις πύλες εισόδου/εξόδου της Περιφέρειας (αεροδρόμια, λιμάνια). Εμφαση θα δοθεί και στην ενίσχυση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας σε δραστηριότητες συμπληρωματικές στον τουρισμό και τον αγροτικό τομέα, στις τηλεπικοινωνίες, και στην προστασία του φυσικού

και δομημένου περιβάλλοντος. Η μεταποίηση δεν αποτελεί τομέα προτεραιότητας, αλλά η διατήρηση κάποιου βιομηχανικού ιστού είναι αναγκαία, για τη μείωση των κινδύνων από την μονομερή ειδίκευση στον τουρισμό, αλλά και επειδή σε ορισμένες περιπτώσεις επιτρέπει την αξιοποίηση τοπικών πόρων.

Προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανίας: Κλαδικά, οι κύριες προοπτικές στην περιφέρεια αφορούν τη μεταποίηση τοπικών αγροτικών προϊόντων, καθώς και ορισμένα προϊόντα εξυπηρέτησης της τοπικής αγοράς (π.χ. ορισμένα οικοδομικά υλικά). Προτεραιότητα έχει, επίσης, η επιδίωξη διακλαδικής βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας μέσω Ε.Τ.Α. Ορισμένες κάπως υψηλές συγκεντρώσεις του κλάδου 40 (παροχή ηλεκτρικού ρεύματος) συνδέονται κυρίως με το νησιωτικό χαρακτήρα.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν προϋποθέσεις ισχυρών πόλων βιομηχανίας. Η Μυτιλήνη και η Χίος θα εξακολουθούν να παρουσιάζουν μεγαλύτερες συγκεντρώσεις, αλλά χωρίς αυτές να οδηγούν σε μεγέθη που παράγουν οικονομίες συγκέντρωσης, με την πρώτη να έχει οριακά κάποια σχετικά περιθώρια (περιοχή επέκτασης μικρής εμβέλειας).

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Με δεδομένη την απουσία, σήμερα, οργανωμένων υποδοχέων, η προώθηση υποδοχέων κατάλληλης κλίμακας (μικρής) και χαρακτήρα (όχι κατ' ανάγκην πολεοδομημένων), κυρίως για τη μετεγκατάσταση-συγκέντρωση υπαρχουσών μονάδων, είναι σκόπιμη στα μεγαλύτερα νησιά.

Πολιτική για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας: (α) Αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στο βασικό οδικό δίκτυο (β) Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στις άμεσες παράκτιες ζώνες. Η κατεύθυνση αυτή προϋποθέτει την έγκαιρη θεσμοθέτηση σχεδίων χρήσεων γης. (γ) Η παροχή δυνατοτήτων επί τόπου αναδιάρθρωσης μέρους των υπαρχουσών διάσπαρτων μονάδων, ιδίως στα νησιά στα οποία υπάρχει κάποια παράδοση/βάση μεταποίησης, είναι σκόπιμη, κυρίως με στόχο την επιβίωση και άλλων πλην του τουρισμού τομέων. Ωστόσο, με δεδομένη την τουριστική προτεραιότητα της περιφέρειας και τις παρενέργειες της διάσπαρτης χωροθέτησης, η πολιτική αυτή πρέπει να ασκηθεί με περίσκεψη, και με διαμεσολάβηση του πολεοδομικού σχεδιασμού. Πάντως, εξίσου δυσμενείς (και ποσοτικά πολύ πιο έντονες) είναι οι παρενέργειες από τη διάσπαρτη χωροθέτηση τουριστικών δραστηριοτήτων. Συνεπώς, ο σχεδιασμός πρέπει να αφορά συνολικά το πρόβλημα και όχι ειδικά τη μεταποίηση. (δ) Η γενικευμένα χαμηλή δυναμική της μεταποίησης δημιουργεί αυξημένες πιθανότητες εγκατάλειψης (των λίγων) παλαιών βιομηχανικών χώρων, που σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να αφορούν ενδιαφέροντα παραδοσιακά κτήρια για τα οποία θα απαιτηθεί πολιτική διατήρησης-επανάχρησης.

Σε ορισμένα νησιά οποία υπάρχει κίνδυνος συρρίκνωσης της απασχόλησης στη μεταποίηση σε αριθμό αισθητό για την κλίμακα της τοπικής αγοράς εργασίας. Η ανάπτυξη του τουρισμού μπορεί να αντισταθμίσει τις πιέσεις, αλλά όχι κατ' ανάγκην σε πολύ τοπικό επίπεδο και βραχυπρόθεσμα. Στις περιπτώσεις αυτές θα απαιτηθούν ειδικά μέτρα για την απασχόληση.

Οι υπαρκτές ενδοπεριφερειακές ανισότητες στη μεταποίηση συνδέονται τόσο με τον νησιωτικό χαρακτήρα (μικρή τοπική αγορά) αλλά και με την προτεραιότητα του τουρισμού στις προοπτικές της περιφέρειας, και συνεπώς η αντιμετώπισή τους δεν μπορεί να αναχθεί σε αυτοτελή σημαντική προτεραιότητα.

Νομός Λέσβου

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Χαμηλή +(0,5).

Κλαδικές προτεραιότητες: Οι κλαδικές προτεραιότητες ταυτίζονται με τις περιφερειακές, με κάποια μεγαλύτερη έμφαση στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων και στις Α.Π.Ε..

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η μειωμένη, πλέον, μεταποίηση εστιάζεται στην περιοχή του Δ. Μυτιλήνης, με ορισμένες άλλες διάσπαρτες πυκνώσεις μικρού βάρους. Εφόσον υπάρξει μια νέα φάση κάποιας ανάπτυξης της μεταποίησης, θα μπορούσε να υπάρξει κάποια περιορισμένη διεύρυνση προς Β και Δ (Λέσβος), καθώς και μια μικρή εστία τοπικής σημασίας στη Μύρινα (Λήμνος).

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Ο Νομός αποτελεί τουριστική ενότητα προτεραιότητας με δυνατότητα προώθησης τουρισμού υψηλής ποιότητας στις παράκτιες περιοχές και επίσης αξιοποίησης των ορεινών ζωνών, ενώ για τη βιομηχανία δεν παρουσιάζει πλεονεκτήματα πλην εξαιρέσεων. Ακριβώς για αυτό το λόγο, στις τελευταίες πρέπει να εξαντλούνται τα περιθώρια στήριξής της. Ο λεπτομερής σχεδιασμός χρήσεων γης είναι απαραίτητος σε αυτές τις περιπτώσεις, αλλά ούτως ή άλλως απαιτείται άμεσα για το μεγαλύτερο ποσοστό των νησιών.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας.: Τα παλαιότερα προβλήματα (βιομηχανικά απόβλητα στον κόλπο της Γέρας κ.ά.) έχουν περιοριστεί σημαντικά, αλλά στους δύο μεγάλους κλειστούς κόλπους απαιτείται πάντα συστηματική παρακολούθηση.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 11 με ιδιαίτερη έμφαση σε ένα πολυκεντρικό πρότυπο χαμηλών συγκεντρώσεων, λόγω του νησιώτικου και τουριστικού χαρακτήρα του νομού, με ειδικό ενδιαφέρον για τις περιοχές με δυνατότητες καθετοποίησης από την εξόρυξη.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 3 βραχυ-μεσοπρόθεσμα, με έμφαση στην αλληλεπίδραση με πιέσεις στη γεωργία.

Νομός Σάμου

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ χαμηλή +(0,5-)

Κλαδικές προτεραιότητες: Στο πλαίσιο των αναφερόμενων στις περιφερειακές κατευθύνσεις, η μόνη ουσιαστική δυνατότητα εξωστρεφούς μεταποίησης αφορά την οινοπαραγωγή (Σάμος).

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν πραγματικές συγκεντρώσεις ή εστίες μεταποίησης στα νησιά του νομού, πλην των μονάδων εξυπηρέτησης της τοπικής ζήτησης (μη-βασικός τομέας της οικονομικής βάσης), που και συγκεντρώνονται σε κάποια κλίμακα μόνο στο νησί της Σάμου. Το σχήμα αυτό διατηρείται.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Ο Νομός αποτελεί τουριστική ενότητα προτεραιότητας με δυνατότητα προώθησης τουρισμού υψηλής ποιότητας

στις παράκτιες περιοχές και επίσης αξιοποίησης των ορεινών ζωνών, ενώ για τη βιομηχανία δεν παρουσιάζει πλεονεκτήματα πλην εξαιρέσεων. Ακριβώς για αυτό το λόγο, στις τελευταίες πρέπει να εξαντλούνται τα περιθώρια στήριξής της. Ο λεπτομερής σχεδιασμός χρήσεων γης είναι απαραίτητος σε αυτές τις περιπτώσεις, αλλά ούτως ή άλλως απαιτείται άμεσα για το μεγαλύτερο ποσοστό των νησιών.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 11.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 3 βραχυ-μεσοπρόθεσμα.

Νομός Χίου

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ χαμηλή (0,5-).

Κλαδικές προτεραιότητες: Στο πλαίσιο των αναφερόμενων στις περιφερειακές κατευθύνσεις, περιθώρια ανάπτυξης με εξωστρεφή προσανατολισμό έχει μόνο η μεταποίηση κάποιων τοπικών αγροτικών προϊόντων (μαστίχα, γλυκά κουταλιού...).

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Η πολύ περιορισμένη μεταποίηση εστιάζεται στην πόλη της Χίου, με τοπική πρακτικά εμβέλεια. Το σχήμα αυτό διατηρείται.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Ο Νομός αποτελεί τουριστική ενότητα προτεραιότητας με δυνατότητα προώθησης τουρισμού υψηλής ποιότητας στις παράκτιες περιοχές και επίσης αξιοποίησης των ορεινών ζωνών, ενώ για τη βιομηχανία δεν παρουσιάζει πλεονεκτήματα πλην εξαιρέσεων. Ακριβώς για αυτό το λόγο, στις τελευταίες πρέπει να εξαντλούνται τα περιθώρια στήριξής της. Ο λεπτομερής σχεδιασμός χρήσεων γης είναι απαραίτητος σε αυτές τις περιπτώσεις, αλλά ούτως ή άλλως απαιτείται άμεσα για το μεγαλύτερο ποσοστό των νησιών.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 11.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 3 βραχυ-μεσοπρόθεσμα.

5. Χωρική Ενότητα/Περιφέρεια Αττικής

Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και στόχοι: Η Περιφέρεια Αττικής παρουσιάζει την ιδιομορφία ότι αποτελεί υποσύνολο της ευρύτερης Μητροπολιτικής Περιοχής της Αθήνας (Μ.Π.Α.), η οποία περιλαμβάνει επίσης-όσον αφορά τουλάχιστον τη βιομηχανία- το ηπειρωτικό κυρίως τμήμα του Ν. Κορινθίας αλλά και την άμεση ζώνη νοτίως του Ισθμού, το νοτιότερο ήμισυ, περίπου, του Ν. Βοιωτίας, και το ηπειρωτικό, κυρίως, τμήμα του Ν. Ευβοίας αλλά και την άμεση ζώνη της Χαλκίδας στο νησί της Εύβοιας. Δεδομένου ότι, ως συνέπεια του χαρακτηριστικού αυτού, η μεταποίηση της Αττικής δεν ολοκληρώνεται χωρικά μόνο στο εσωτερικό της Περιφέρειας αλλά στο σύνολο της Μ.Π.Α., οι κατευθύνσεις που αφορούν την Περιφέρεια δεν μπορούν πάντα να απομονωθούν από κατευθύνσεις που αναφέρονται γενικότερα στη Μ.Π.Α.. Οι περισσότερες από τις κατευθύνσεις που ακολουθούν έχουν τέτοια, μητροπολιτική και όχι μόνο περιφερειακή διάσταση, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που άμεσα ή έμμεσα συνάγεται ότι αναφέρονται ειδικότερα στην Αττική. Ιδιαίτερα επισημαίνεται η ανάγκη οι διατάξεις του αναπτυξιακού νόμου να είναι συντονισμένες σε επίπεδο συνολικής Μ.Π.Α. και να μη δημιουργούν τεχνητά όρια στο εσωτερικό της.

Σημαντική παράμετρος, ως προς το τελευταίο σημείο, είναι ότι στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 η Αττική τοποθετείται, πλέον, σε καθεστώς «στατιστικής σύγκλισης», με επιπτώσεις (περιοριστικές) στο ύψος και τις επιλεξιμότητας χρηματοδοτήσεων για δημόσιες επενδύσεις και για την ενίσχυση των ιδιωτικών.

Η Περιφέρεια Αττικής και η Μ.Π.Α. έχουν εξαιρετικά ισχυρό ρόλο στην περιφερειακή οργάνωση, με πολύ ισχυρές εξωτερικές οικονομίες αστικοποίησης (Ε.Τ.Α., εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, πολύ ισχυρές υπερτοπικές μεταφορές), αλλά ταυτόχρονα αποτελούν παράγοντα εξαιρετικά έντονης χωροταξικής ανισορροπίας. Χαρακτηρίζονται επίσης, ιδίως η Περιφέρεια, από πολύ σοβαρά πολεοδομικά και περιβαλλοντικά προβλήματα. Όσον αφορά τη βιομηχανία, το μέγεθός της στην περιφέρεια είναι πολύ υψηλό, με ισχυρές διακλαδικά συμπλέγματα και οικονομίες συγκέντρωσης, αλλά δεν παύει να χαρακτηρίζεται από τις γενικότερες αδυναμίες της ελληνικής βιομηχανίας (σημαντική υστέρηση στην αξιοποίηση των ΤΠΕ, εξαιρετικά σοβαρή-λαμβάνοντας υπόψη τη γενικευμένη αστικοποίηση-έλλειψη οργανωμένων υποδοχέων, μειωμένη προσέλκυση επενδύσεων ...), και επίσης μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων μικρού και μέσου μεγέθους σε φθίνοντες βιομηχανικούς κλάδους.

Ο βασικός αναπτυξιακός στόχος για την Περιφέρεια Αττικής κατά την περίοδο 2007-2013 είναι η ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της ως ευρωπαϊκής μητρόπολης στο χώρο της νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου. Η επίτευξη του στόχου θα εστιάσει στην προσπάθεια καθιέρωσής της ως διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου, κέντρου διαμετακομιστικού εμπορίου και βασικής πύλη εισόδου στην Ε.Ε., τη βελτίωση της εξωστρέφειας του τοπικού παραγωγικού συστήματος και τη διευκόλυνση της προσέλκυσης ξένων επενδύσεων μέσω της ενθάρρυνσης της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας, της έρευνας και τεχνολογίας. Μεγάλο βάρος δίνεται στις παρεμβάσεις ενίσχυσης των αστικών μεταφορών και της Ε.Τ.Α., στην αναβάθμιση του περιβάλλοντος, και στη δημιουργία εμπορευματικών κέντρων, τεχνολογικών πάρκων και της δικτύωσής τους. Η προσπάθεια για την οικονομική βάση εστιάζεται σε κλάδους υψηλής προτεραιότητας που θα συμβάλουν στην αναδιάρθρωση των παραγωγικών τομέων προς τομείς και προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας και πιο φιλικά προς το περιβάλλον. Το τελευταίο σημείο αφορά ρητά και τη βιομηχανία, για την οποία επίσης επιδιώκονται αύξηση των απασχολούμενων με προσανατολισμό σε ανταγωνιστικούς και καινοτόμους κλάδους της.

Στο πλαίσιο αυτό, η γενική κατεύθυνση για τη βιομηχανία στην Περιφέρεια Αττικής (αλλά και τη Μ.Π.Α.) είναι η διατήρηση και ενίσχυση του ρόλου της ως τόπου εγκατάστασης δραστηριοτήτων για τις οποίες η μητροπολιτική χωροθέτηση αποτελεί βασικό όρο της αποτελεσματικής λειτουργίας τους, ιδιαίτερα αυτών που έχουν στρατηγική σημασία για την αναπτυξιακή διαδικασία σε εθνική κλίμακα και το διεθνή ρόλο της χώρας, και η επιλεκτική και σταδιακή αποκέντρωση των δραστηριοτήτων που μπορούν να χωροθετηθούν στην περιφέρεια και δεν είναι αναγκαίες για την ολοκλήρωση της οικονομικής βάσης της Αττικής.

Προτεραιότητες σε επίπεδο κλάδων ή κατηγοριών βιομηχανίας: Η πολιτική για τη βιομηχανία διαφοροποιείται ανά κατηγορία δραστηριοτήτων ως εξής:

α) Δραστηριότητες αιχμής των οποίων η ανταγωνιστικότητα προϋποθέτει άμεση επαφή με το μητροπολιτικό περιβάλλον της Αθήνας. Τέτοιες δραστηριότητες είναι κυρίως: α1) αυτές που βασίζονται στην καινοτομία (προϊόντος ή τεχνολογίας) και τη γνώση και απαιτούν επαφή με τις δραστηριότητες Ε.Τ.Α. της Αθήνας, α2) μονάδες ή τμήματα παραγωγικών διαδικασιών που εξαρτώνται από την προσφορά των υψηλού επιπέδου υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις ή των βαρέων υπερτοπικών υποδομών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος που είναι χωροθετημένες στην Αθήνα, α3) μονάδες με στρατηγική σημασία για τη διακλαδική ολοκλήρωση της μεταποίησης της Αττικής, α4) επιτελικοί κόμβοι δικτύων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο διεθνή χώρο, α5) μονάδες που εξαρτώνται καθοριστικά από τη σύνθετη αγορά εργασίας της Αττικής (επαρκή προσφορά υψηλά εξειδικευμένων στελεχών). Η ενθάρρυνση της δημιουργίας νέων και της παραμονής υφιστάμενων τέτοιων δραστηριοτήτων στην Αττική συνιστά αναγκαία μητροπολιτική αλλά και εθνική στρατηγική επιλογή: αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες διεθνούς ανταγωνιστικότητας, και η μη παροχή δυνατοτήτων εγκατάστασής τους στην Αττική δεν οδηγεί σε αποκέντρωση από αυτή αλλά σε έξοδο από, ή μη προσέλκυσή τους, στη χώρα.

β) Μεγάλες μονάδες προσανατολισμένες (και) στις εξαγωγές που συγκροτούν τον σκελετό της υφιστάμενης βάσης μεταποίησης στην Αττική. Πρόκειται, κατά σειράν σημασίας, για μονάδες των συμπλεγμάτων 2 και 1. Οι δραστηριότητες αυτές αποτελούν βασικές συνιστώσες της ισορροπίας της περιφερειακής αγοράς εργασίας, συχνά καλύπτουν ζωτικές ανάγκες της εσωτερικής ζήτησης της Αττικής (ιδίως για προϊόντα με μεγάλο κόστος μεταφοράς), ενώ παράλληλα έχουν συχνά ιδιάζουσα σημασία για την εθνική οικονομία. Η παραμονή και ο εκσυγχρονισμός τους στην Αττική και τη Μητροπολιτική Περιοχή της Αθήνας (Μ.Π.Α.) υποστηρίζονται, εφόσον δεν δημιουργούν μη αντιμετωπίσιμες περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

γ) Μεσαίου μεγέθους μονάδες, Μ.Μ.Ε. και Π.Μ.Ε., που συγκροτούν τον ιστό της υφιστάμενης βάσης μεταποίησης στην Αττική. Οι μονάδες αυτές ανήκουν σε διάφορες κατηγορίες: γ.1) μονάδες ενδιάμεσων προϊόντων με διακλαδικές σχέσεις με τις μονάδες των περιπτώσεων (α) και (β), γ.2) μονάδες που λειτουργούν στο πλαίσιο της τοπικής αγοράς για την κάλυψη συνήθων και παγίων αναγκών του πληθυσμού της περιφέρειας, γ.3) μονάδες που έχουν προσελκυστεί από συγκριτικά πλεονεκτήματα της Αθήνας αλλά δεν εξαρτώνται καθοριστικά από αυτά, ούτε είναι αναγκαίες για την τοπική αγορά, στραμμένες περισσότερο προς εξωτερικές αγορές. Οι μονάδες αυτών των κατηγοριών αποτελούν τον κύριο όγκο των επιχειρήσεων μεταποίησης, και απασχολούν και το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζομένων στην τελευταία. Αυτές που ανήκουν στις περιπτώσεις (γ.1) και (γ.2) πρέπει κατ' αρχήν να συνεχίσουν να υπάρχουν στην Αττική ή στην ευρύτερη Μ.Π.Α.. Κάτι τέτοιο σημαίνει παροχή δυνατοτήτων (όχι υποστήριξη) για την παραμονή και τον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων αλλά για τις νέες ιδρύσεις που είναι αναγκαίες για την αναπαραγωγή του βιομηχανικού ιστού (συνεχής κύκλος διακοπών λειτουργίας μονάδωνΥνέων ιδρύσεων που αντικαθιστούν τις προηγούμενες), εφόσον δεν δημιουργούν μη αντιμετωπίσιμες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Αντίθετα, για τις μονάδες της κατηγορίας (γ.3), που αποτελούν ένα ποσοτικά σημαντικό τμήμα του υφιστάμενου ιστού, η βασική πολιτική θα είναι η αποθάρρυνση της παραμονής τους και η ώθηση προς αποκέντρωση, εκτός Αττικής και Μ.Π.Α.. Η εν λόγω διαδικασία αποκέντρωσης αποτελεί στρατηγική επιλογή και για την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και για τη χωρική αναδιοργάνωση της Αττικής. Πρέπει όμως να είναι σταδιακή, κυρίως για να μην αποσταθεροποιηθεί η αγορά εργασίας όπως συνέβη στο παρελθόν, και να κινείται παράλληλα με τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε άλλους κλάδους και τομείς. Επίσης, πρέπει να συνδυάζει μέτρα που ωθούν προς έξοδο από την Αττική με μέτρα βελτίωση της ελκυστικότητας των εκτός αυτής περιοχών της χώρας που θα τις υποδέχονται. Προϋποθέτει συνεπώς έναν σχεδιασμό εθνικής κλίμακας.

Στο πλαίσιο των δυνατοτήτων που παρέχει το καθεστώς στο οποίο τοποθετείται η Αττική στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 οι ενισχύσεις προς τις ιδιωτικές βιομηχανικές επενδύσεις πρέπει να εναρμονίζονται με τις πιο πάνω κατευθύνσεις.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Τα ισχυρά στοιχεία της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας είναι τα εξής:

Άξονες διεθνούς και εθνικής εμβέλειας: Άξονας βορρά-νότου (Πειραιάς-δυτικές περιοχές Πολεοδομικού Συγκροτήματος Αθήνας-Αυλώνα-Οινόφυτα) (περιοχή ποιοτικής αναδιάρθρωσης, με πρόσθετα στοιχεία περιοχής επέκτασης στο βορειότερο τμήμα του). Άξονας Διεθνούς αεροδρομίου-Αχαρνών-Θριάσιου, με το ανατολικό του τμήμα να είναι περιοχή επέκτασης ειδικού χαρακτήρα, και το δυτικό τμήμα να συνδέεται με το εκτός Αττικής τμήμα της Μ.Π.Α. προς Κόρινθο (μεικτή περιοχή ποιοτικής αναδιάρθρωσης-επέκτασης). Οι άξονες θα προκύψουν από τη δικτύωση χωρικά εντοπισμένων ισχυρότερων σημείων (σημειακών ή ευρύτερων πόλων), συχνά μεικτού χαρακτήρα (μεταποίηση και συμπληρωματικότητα με άλλες δραστηριότητες).

Πόλοι διεθνούς και εθνικής εμβέλειας: ευρύτερη περιοχή λιμανιού Πειραιά – Ελευσίνας (περιοχή ποιοτικής αναδιάρθρωσης, συμπληρωματικότητα με συνδυασμένες μεταφορές και ναυτιλία), πόλοι μικρότερου μεγέθους με δραστηριότητες αιχμής στα Μεσόγεια (περιοχή επέκτασης ειδικού χαρακτήρα και πολυκεντρικής δομής, με συμπληρωματικότητα με διεθνές αερομεταφορές και Ε.Τ.Α. και λοιπές υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις).

Πόλοι εθνικής-μητροπολιτικής εμβέλειας: Ελαιώνας (συμπληρωματικότητα με εμπορευματικές μεταφορές) (περιοχή ποιοτικής αναδιάρθρωσης), Θριάσιο (συμπληρωματικότητα με εφοδιαστική, Ε.Τ.Α.) (περιοχή επέκτασης).

Πόλοι ενδοπεριφερειακής εμβέλειας: Αχαρνές (συμπληρωματικότητα με εμπορευματικές μεταφορές) (περιοχή επέκτασης), Αυλώνα(συμπληρωματικότητα με εμπορευματικές μεταφορές) (περιοχή επέκτασης), Μέγαρα (συμπληρωματικότητα με εμπορευματικές δραστηριότητες) (περιοχή επέκτασης).

Με βάση τα πιο πάνω ισχυρά στοιχεία, η Περιφέρεια Αττικής αποσυμφορείται σταδιακά, σε δύο γεωγραφικά επίπεδα: διαπεριφερειακή αποκέντρωση στην υπόλοιπη

Ελλάδα, ενδομητροπολιτική αποκέντρωση για την αναδιάρθρωση της χωρικής οργάνωσης της Μ.Π.Α. Όσον αφορά τη δεύτερη, περιλαμβάνει τόσο την έξοδο ορισμένων μονάδων εκτός Αττικής, όσο και με εσωτερική αποκέντρωση στην τελευταία (μερική απομάκρυνση από τις πιο κεντρικές/αστικοποιημένες ζώνες, προσανατολισμός στο υπερτοπικό δίκτυο μεταφορών και στις πύλες). Συνολικά, οι γεωγραφικές προτεραιότητες των διαδικασιών αποκέντρωσης προσδιορίζονται με βάση τον πιο κάτω πίνακα.

από \ προς	Μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας						
	Περιφέρεια Αττικής						
	Νομαρχία Αθηνών	Νομαρχία Πειραιά	Νομαρχία Δυτικής Αθήνας	Νομαρχία Ανατολικής Αθήνας	Μ.Π.Α. εκτός Αττικής	Όμορες ζώνες της Μ.Π.Α. (επέκταση της Μ.Π.Α.)	Διαπεριφερειακή αποκέντρωση εκτός Μ.Π.Α.
Νομαρχία Αθηνών	↘□		→	→	→	→	➡
Νομαρχία Πειραιά		↘□	→	→	→	→	➡
Νομαρχία Δυτικής Αθήνας			↘□		→	→	➡
Νομαρχία Ανατολικής Αθήνας			→	↘□	→	→	➡
Μ.Π.Α. εκτός Αττικής					↘	→	

↘□ εντός της ίδιας ενότητας, σε οργανωμένους υποδοχείς, ↘ εντός της ίδιας ενότητας, → εντός της επιλεγμένης ενότητας.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Το μοντέλο χωρικής οργάνωσης της μεταποίησης πρέπει να αναμορφωθεί, με σημαντική αύξηση του ποσοστού των μονάδων που είναι εγκατεστημένες σε οργανωμένους υποδοχείς και περιορισμό της διάσπαρτης χωροθέτησης εκτός σχεδίου. Τα ειδικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Αττικής και ιδιαίτερα το πολύ μεγάλο έλλειμμα οργανωμένων σε λειτουργία, λόγω των δυσκολιών υλοποίησής τους επί χρόνια, επιβάλλουν η οργανωμένη χωροθέτηση να καλύψει μεγαλύτερο ποσοστό των μονάδων από ότι στην υπόλοιπη Ελλάδα. Θα απαιτηθεί συστηματικός επιχειρησιακός σχεδιασμός για την προώθησή αυτού του στόχου, σε συνδυασμό με την άρση των λόγων που μέχρι σήμερα την παρεμπόδιζαν. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να δημιουργηθεί ένα ιεραρχημένο πλέγμα οργανωμένων υποδοχέων πολλαπλών τύπων, μεγεθών και ρόλων, με χωροθέτηση εντός ή εκτός σχεδίου, που θα συγκροτηθεί από τους ήδη θεσμοθετημένους υποδοχείς καθώς και από νέους.

Από άποψη χωρικής εμβέλειας, οι υποδοχείς ιεραρχούνται ως εξής: στρατηγικού χαρακτήρα (στρατηγικές δραστηριότητες για τη μητροπολιτική οικονομία με υπερεθνική ή εθνική εμβέλεια), περιφερειακής εμβέλειας, τοπικής εμβέλειας, μεμονωμένες μεγάλες μονάδες. Από άποψη περιεχομένου και οικονομικού ρόλου, οι υποδοχείς διαφοροποιούνται ως εξής: υποδοχή επιχειρήσεων νέας οικονομίας και νέων τεχνολογιών, οργάνωση-εξυγίανση υφιστάμενων άτυπων συγκεντρώσεων μεταποίησης, υποδοχή μετεγκαθιστάμενων (για λόγους περιβαλλοντικούς ή πολεοδομικούς) μονάδων που ανήκουν στις κατηγορίες στις οποίες πρέπει να δοθεί δυνατότητα παραμονής στην Αττική ή τη Μ.Π.Α.. Οι κατευθύνσεις του Ειδικού Πλαισίου για την τομεακή διαφοροποίηση των οργανωμένων υποδοχέων έχουν στην Αττική ιδιαίτερη σημασία, αφενός λόγω της αυξημένης ανάγκης οργανωμένης χωροθέτησης και άλλων παραγωγικών δραστηριοτήτων, και αφετέρου λόγω των ιδιαιτεροτήτων του πιο προχωρημένου τμήματος της οικονομικής βάσης της Μ.Π.Α. (διατομεακές συμπληρωματικότητες και δικτύωση). Έτσι, θα πρέπει να γίνεται δεκτή, και κατά περίπτωση να επιδιώκεται, η δημιουργία πολυτομεακών οργανωμένων υποδοχέων στους οποίους η μεταποίηση θα συνυπάρχει με επιχειρηματικές δραστηριότητες του τριτογενούς τομέα (Ε.Τ.Α., λοιπές υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, εμπορευματικές δραστηριότητες, logistics ...), ούτως ώστε αφενός να υποθάλπονται διατομεακές συσπειρώσεις (clustering) και εξωτερικές οικονομίες, και αφετέρου να ενισχύεται η βιωσιμότητα της οργανωμένης χωροθέτησης της μεταποίησης, με τους περιορισμούς που τίθενται στο άρθρο 7.

Πολιτική για τις χρήσεις γης και τη διάσπαρτη χωροθέτηση της βιομηχανίας. (α) Είναι αναγκαίος ο έλεγχος (αποτροπή) της παρόδιας έρπουσας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στους μη-κλειστούς αυτοκινητόδρομους και το λοιπό βασικό οδικό δίκτυο των περιοχών στις οποίες υπάρχει ή αναμένεται σημαντική επενδυτική δραστηριότητα στον τομέα της μεταποίησης. (β) Αναμόρφωση των ρυθμίσεων του ισχύοντος Ρ.Σ.Α. για τη χωροθέτηση μεταποιητικών μονάδων στη γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας για το σύνολο των μονάδων με βάση τις σχετικές κατευθύνσεις του Ειδικού Πλαισίου (γ) Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στην περιοχή ευθύνης του Ρ.Σ.Α. (δ) Η διατήρηση μορφών διάσπαρτης χωροθέτησης, σε μικρότερο ποσοστό από ότι σήμερα, παραμένει αναγκαία και σε διάφορες περιπτώσεις επιθυμητή. Βασικές επιλογές στο πλαίσιο αυτό είναι οι εξής: (δ1) Λαμβανομένου υπόψη του μεγάλου αριθμού των υφιστάμενων διάσπαρτων μονάδων θα πρέπει να τους δίνεται η δυνατότητα επί τόπου μετασχηματισμού, με τους όρους που προβλέπουν το παρόν και η ειδική βιομηχανική νομοθεσία για την Αττική. (δ2) Αυτό δεν ισχύει για τις μονάδες με μη αντιμετωπίσιμες περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή με δυσμενείς πολεοδομικές επιπτώσεις (λαμβανομένης υπόψη της αναμόρφωσης του σχετικού πλαισίου για τις τελευταίες που προτείνεται από το παρόν) ανάλογα με το χαρακτήρα των επιπτώσεων αυτών, οι μονάδες πρέπει να μετακινούνται, με φθίνουσα φέρουσα ικανότητα περιοχών νέας εγκατάστασης ως εξής (πρόκειται για τη γενικού χαρακτήρα φέρουσα ικανότητα, που θα τροποποιείται κατά περίπτωση συναρτήσει άλλων παραγόντων, μεταξύ των οποίων σημαντικό ρόλο παίζει η ύπαρξη κατάλληλου οργανωμένου υποδοχέα): Υπόλοιπη χώρα (σύμφωνα με τις κατά τόπους προβλεπόμενες

κατευθύνσεις και ρυθμίσεις) > Λοιπή Μητροπολιτική Περιοχή της Αθήνας (εκτός Αττικής) > Εξωαστικές ζώνες Αττικής > Υπόλοιπες αστικές περιοχές Αττικής > Π.Σ. Αθήνας. Παράλληλα, σημαντική προτεραιότητα που συνδέεται με την υφιστάμενη βιομηχανική βάση είναι η ανάγκη αξιοποίηση των θυλάκων βιομηχανικής γης ή κτηρίων που εγκαταλείπονται λόγω διακοπής λειτουργίας ή/και λόγω πιέσεων μετεγκατάστασης-αδειοδοτικές δυσκολίες, αλλαγή του πολεοδομικού χαρακτήρα της περιοχής με αποτέλεσμα την άσκηση πιέσεων σε επίπεδο αγοράς γης κ.λπ.). (ε) Η οργάνωση των χρήσεων γης απαιτεί εξειδικευμένα σχέδια χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης ανά χωρική ενότητα της Περιφέρειας.

Νομαρχία Αθηνών

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ υψηλή (3) (με έντονα ειδικό χαρακτήρα)

Κλαδικές προτεραιότητες: Στήριξη Π.Μ.Ε. που έχουν ανάγκη αστικής χωροθέτησης (ιστός) του συμπλέγματος 2, των κατηγοριών α και 1γ.1 των περιφερειακών κατευθύνσεων και των μονάδων υψηλής τεχνολογίας. Απαιτείται ισχυρός έλεγχος ως προς τις πολεοδομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Σκοπιμότητα σταδιακής αποκέντρωσης λοιπών μονάδων.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Στο πλαίσιο των περιφερειακών κατευθύνσεων, η έμφαση είναι στην αποσυμφόρηση του δυτικού, κυρίως, τμήματος της Αθήνας (περιοχή ποιοτικής αναδιάρθρωσης) από μονάδες που προκαλούν σημαντικές περιβαλλοντικές ή πολεοδομικές οχλήσεις, αλλά με διατήρηση βιομηχανικής συνιστώσας στις αστικές χρήσεις.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Με κριτήρια χωρικού σχεδιασμού και λαμβανομένης υπόψη της έλλειψης πρακτικά οργανωμένων υποδοχέων, υπάρχει πολύ μεγάλη ανάγκη υποδοχέων μικρής κλίμακας-με δεδομένο τον αστικοποιημένο χαρακτήρα της Νομαρχίας, κατά κανόνα εντός αστικού ιστού-κυρίως για τη μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων, αλλά και για τη χωροθέτηση νέων μονάδων στις κατηγορίες προτεραιότητας της Νομαρχίας, ούτως ώστε να βελτιωθούν οι περιβαλλοντικές και πολεοδομικές επιπτώσεις τους, αλλά και να καταστεί έτσι δυνατή η διατήρηση βιομηχανικής διάστασης στον αστικό ιστό. Η υλοποίηση τέτοιων υποδοχέων αντιμετωπίζει όμως σημαντικές δυσκολίες υλοποίησης, και για αυτό απαιτούνται ειδικά μέτρα και προγράμματα για την κάλυψη μέρους τουλάχιστον των αναγκών. Παράλληλα με τους οργανωμένους υποδοχείς, το μέγεθος της εγκατεστημένης βάσης της μεταποίησης καθιστά αναγκαία την επιλεκτική διατήρηση της υφιστάμενης χωροθέτησης μεγάλου ποσοστού/αριθμού υπαρχουσών μονάδων, και συνεπώς θα πρέπει να στηριχθεί ο εκσυγχρονισμός τους με διατήρησή τους στην ίδια θέση, όταν δεν δημιουργεί μείζονα προβλήματα περιβάλλοντος ή χωρικής οργάνωσης (στο ζήτημα αυτό πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη και οι αναμενόμενες πιέσεις στην απασχόληση).

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Η Αθήνα είναι ήδη σημαντικός διεθνής πόλος αστικού τουρισμού, αλλά οι άμεσες συγκρούσεις τουρισμούς-βιομηχανίας παρουσιάζουν πτωτική τάση. Η προωθούμενη συνολική πολιτική από το παρόν θα συμβάλει ακόμα περισσότερο προς αυτή την κατεύθυνση. Αντίστροφο πρόβλημα, δηλ. πίεση εξόδου της βιομηχανίας λόγω του ανταγωνισμού από τον τουρισμό και τις υπηρεσίες, ακόμα και σε περιπτώσεις μονάδων που δεν δημιουργούν συγκρούσεις αλλά μέσω της αγοράς γης, είναι πιθανό, και πρέπει να ελεγχθεί από τις χωρικές πολιτικές.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας:Έντονες. Ανάγκη ειδικών μέτρων σε συνάρτηση με τις απαιτήσεις του πλήρως αστικοποιημένου περιβάλλοντος και αυστηρής εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας. Παράλληλα, οι μονάδες πρέπει να ελεγχθούν ως προς τις πολεοδομικές τους επιπτώσεις, με βάση την προτεινόμενη από το παρόν αναμόρφωση των σχετικών ρυθμίσεων. Για τον έλεγχο αυτό πρέπει να προβλεφθεί ειδική επιχειρησιακή διαδικασία με υψηλή χρονική προτεραιότητα.

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Οι ενδονομαρχιακές ανισότητες τίθενται με καθαρά πολεοδομικούς και όχι χωροταξικούς όρους. Απαιτείται ειδική πολιτική, κυρίως για την αποφυγή υπερβολικής εξόδου των βιομηχανικών μονάδων που δεν δημιουργούν προβλήματα στον αστικό χώρο, αλλά υφίστανται την πίεση δυναμικών αστικών χρήσεων. Πολιτική τύπου 1, που πρέπει να λάβει υπόψη της το διαφορετικό ρόλο των διαφόρων περιοχών στον διατομεακό καταμερισμό εργασίας στο εσωτερικό της Μ.Π.Α. (ιδίως με βάση την αντίθεση παραλιακές/εσωτερικές περιοχές) καθώς και την ανάγκη συνολικής αποκέντρωσης από τη Μ.Π.Α..

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 1. Ισχυρή πολιτική κατάρτισης για την προσαρμογή του εργατικού δυναμικού στις κλαδικές προτεραιότητες.

Ειδικά θέματα: Η επανάχρηση βιομηχανικών χώρων/κτηρίων που εγκαταλείπονται αποτελεί σημαντική προτεραιότητα.

Νομαρχία Ανατολικής Αττικής

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ υψηλή (3).

Κλαδικές προτεραιότητες: Διατήρηση του χαρακτήρα ισχυρού μητροπολιτικού πόλου της μεταποίησης με στήριξη κλάδων και τύπων βιομηχανίας του συμπλέγματος 1. Στον οικιστικό χώρο, δεκτές νέες μονάδες είναι αυτές των κατηγοριών α και 1γ.1 των περιφερειακών κατευθύνσεων και των μονάδων υψηλής τεχνολογίας. Σκοπιμότητα σταδιακής αποκέντρωσης των μονάδων που δεν εμπίπτουν στις προηγούμενες περιπτώσεις, συμπεριλαμβανόμενων και αυτών του σχετικά ανεπτυγμένου σήμερα Συμπλέγματος 2, που δεν έχουν άμεση ανάγκη μητροπολιτικού περιβάλλοντος, πλην εξωστρεφών μονάδων εξαρτώμενων από υπερτοπική μεταφορική υποδομή (κυρίως το αεροδρόμιο).

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Στο πλαίσιο των περιφερειακών κατευθύνσεων, διατηρούνται τα υφιστάμενα ισχυρά στοιχεία της μεταποίησης προς το βόρειο τμήμα της Νομαρχίας, προωθείται η πολεοδομική οργάνωση των ζωνών εκατέρωθεν του Π.Α.Θ.Ε., και η ενίσχυση μικρών πόλων υψηλής τεχνολογίας και δραστηριοτήτων που έλκονται από το Διεθνή Αερολιμένα στη ζώνη των Μεσογείων. Η παλαιότερα εξειδικευμένη στη βιομηχανία Λαυρεωτική που μετασχηματίζεται σε πολυτομεακό κέντρο με επίκεντρο την αναβάθμιση του Λαυρίου σε δεύτερο λιμάνι της Αττικής, διατηρεί μονάδες που έλκονται από τα νέα χαρακτηριστικά της. Οι αστικοποιημένες/αστικοποιούμενες περιοχές αποσυμφορούνται από συμβατικές μονάδες.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Υπάρχει μεγάλη ανάγκη, με σχετικούς και απόλυτους όρους, αύξησης της προσφοράς οργανωμένων, πολεοδομούμενων κυρίως, υποδοχέων, (α) για νέες μονάδες, (β) για την οργάνωση υφιστάμενων άτυπων συγκεντρώσεων, και (γ) και για μετεγκαταστάσεις. Υπογραμμίζεται, επίσης, ότι η περιοχή είναι ιδιαίτερα κατάλληλη για τη χωροθέτηση πολυτομεακών υποδοχέων (εφοδιαστική, εμπόριο, Ε.Τ.Α. και υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις) σύμφωνα με τις σχετικές περιφερειακές κατευθύνσεις.

Χρήσεις γης και σχέση με άλλες δραστηριότητες: Υπάρχουν δυνητικές ασυμβατότητας όχι τόσο με τον τουρισμό κλασσικού τύπου όσο με τον παραθερισμό (συμβατικό ή αναδυόμενο εξωστρεφή), καθώς και με τις υπηρεσίες αιχμής, προοπτική που είναι εντονότερη σε Ο.Τ.Α. με πολλαπλή ειδίκευση (τουρισμός/βιομηχανία).

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας:Έντονες. Ανάγκη ειδικών μέτρων σε συνάρτηση με τις απαιτήσεις του γρήγορα αστικοποιούμενου περιβάλλοντος, τόσο όσον αφορά την αντιρρύπανση όσο και την προστασία της φύσης και της γεωργικής γης. Η ύπαρξη κάποιων μονάδων Σεβέζο επιβάλλει πρόσθετα ειδικά μέτρα, ιδιαίτερα εν όψει του έντονα αστικοποιούμενου χαρακτήρα πολλών περιοχών (προετοιμασία Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.).

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες). Πολιτική τύπου 1, που πρέπει να λάβει υπόψη της το διαφορετικό ρόλο των διαφόρων περιοχών στο διατομεακό καταμερισμό εργασίας στο εσωτερικό της Μ.Π.Α. (ιδίως με βάση την αντίθεση παραλιακές/εσωτερικές περιοχές) καθώς και την ανάγκη συνολικής αποκέντρωσης από τη Μ.Π.Α.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 1, κατ' αρχήν. Ισχυρή πολιτική κατάρτισης για την προσαρμογή του εργατικού δυναμικού στις κλαδικές προτεραιότητες. Επαγρύπνηση για εντοπισμένα φαινόμενα γρήγορης απώλειας σημαντικού αριθμού θέσεων εργασίας όπως παλαιότερα στο Λαύριο, που θα απαιτήσουν έκτακτα μέτρα.

Νομαρχία Δυτικής Αττικής

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ υψηλή (3)

Κλαδικές προτεραιότητες: Η περιοχή αποτελεί το ισχυρότερο στοιχείο της βάσης της μεταποίησης της μητροπολιτικής περιοχής της Αθήνας (ισχυρός μητροπολιτικός πόλος ολοκληρωμένου χαρακτήρα), και η διατήρηση αυτού του χαρακτήρα αποτελεί προϋπόθεση της άσκησης του αναγκαίου διεθνούς μητροπολιτικού ρόλου της Αθήνας. Στο πλαίσιο αυτό, είναι αναγκαία η στήριξη κλάδων και τύπων βιομηχανίας και των τριών βασικών Συμπλεγμάτων 1, 2 και 3, για λόγους διακλαδικών συμπληρωματικοτήτων, εφ' όσον δεν έρχεται σε αντίθεση με άλλες κατευθύνσεις του Ειδικού Πλαισίου. Επίσης, η ειδίκευση της Νομαρχίας στον κλάδο 23 (διυλιστήρια) λειτουργεί πολλαπλασιαστικά και για τον κλάδο 24 (χημικά προϊόντα), συσχέτιση και πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Όσον αφορά ειδικότερα τον οικιστικό χώρο, δεκτές νέες μονάδες είναι αυτές των κατηγοριών α και 1γ.1 των περιφερειακών κατευθύνσεων και των μονάδων υψηλής τεχνολογίας. Υπάρχει σκοπιμότητα σταδιακής αποκέντρωσης των μονάδων που δεν εμπίπτουν στις προηγούμενες περιπτώσεις και δεν έχουν άμεση ανάγκη μητροπολιτικού περιβάλλοντος, πλην εξωστρεφών μονάδων εξαρτώμενων από υπερτοπική μεταφορική υποδομή (λιμάνι, σιδηρόδρομος, ...).

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Στο πλαίσιο των περιφερειακών κατευθύνσεων, διατηρούνται τα υφιστάμενα ισχυρά στοιχεία της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας (ευρύτερες ζώνες Ελευσίνας και Μεγάρων) και ενισχύεται ο ρόλος του Θριάσιου Πεδίου. Αποσυμφόρηση των αστικοποιούμενων περιοχών από συμβατικές μονάδες. Υπογραμμίζεται, επίσης, ότι η περιοχή είναι ιδιαίτερα κατάλληλη για τη χωροθέτηση πολυτομεακών υποδοχέων (εφοδιαστική και χονδρεμπόριο, Ε.Τ.Α.) σύμφωνα με τις σχετικές περιφερειακές κατευθύνσεις.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Υπάρχει ανάγκη πολύ μεγάλης αύξησης, σχετικής και απόλυτης, της προσφοράς υποδοχέων (α) για νέες μονάδες, (β) για την οργάνωση υφιστάμενων άτυπων συγκεντρώσεων, και (γ) και για μετεγκαταστάσεις. Υπογραμμίζεται ιδιαίτερα η άμεση ανάγκη οργάνωσης υφιστάμενων συγκεντρώσεων καθώς και η κάλυψη υφιστάμενων μεγάλων μονάδων που από τη φύση τους είναι κλίμακας αυτοτελούς οργανωμένου υποδοχέα.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Εξαιρετικά έντονες. Ανάγκη ειδικών μέτρων σε συνάρτηση με τις απαιτήσεις του γρήγορα αστικοποιούμενου περιβάλλοντος, τόσο όσον αφορά την αντιρρύπανση όσο και την προστασία της φύσης. Η ύπαρξη πολύ μεγάλου αριθμού μονάδων Σεβέζο επιβάλλει πρόσθετα ειδικά μέτρα, ιδιαίτερα εν όψει του έντονα αστικοποιούμενου χαρακτήρα πολλών περιοχών (προετοιμασία Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.).

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 1, αλλά λαμβανομένου υπόψη του αστικοποιημένου χαρακτήρα μεγάλου ποσοστού του ηπειρωτικού τμήματος και της χωρικής κατανομής των άλλων αστικών δραστηριοτήτων.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Ισχυρή πολιτική κατάρτισης για την προσαρμογή του εργατικού δυναμικού στις κλαδικές προτεραιότητες.

Νομαρχία Πειραιώς

Γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση: Πολύ υψηλή (3).

Κλαδικές προτεραιότητες: Η περιοχή αποτελεί πολύ ισχυρό στοιχείο της βάσης της μεταποίησης της μητροπολιτικής περιοχής της Αθήνας (ισχυρός μητροπολιτικός πόλος ολοκληρωμένου χαρακτήρα), και η διατήρηση αυτού του χαρακτήρα αποτελεί προϋπόθεση της άσκησης του αναγκαίου διεθνούς μητροπολιτικού ρόλου της Αθήνας. Στο πλαίσιο αυτό, είναι αναγκαία η στήριξη κλάδων και τύπων βιομηχανίας και των βασικών Συμπλεγμάτων 1 και 2, για λόγους διακλαδικών συμπληρωματικοτήτων. Ιδιαίτερη σημασία έχει, επίσης, η παρουσία του λιμανιού του Πειραιά που λειτουργεί ως δεσμευτικός παράγων χωρικής πρόσδεσης για μια σειρά μονάδες, στοιχείο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Όσον αφορά ειδικότερα τον οικιστικό χώρο, δεκτές νέες μονάδες είναι αυτές των κατηγοριών α και 1γ.1 των περιφερειακών κατευθύνσεων και των μονάδων υψηλής τεχνολογίας. Υπάρχει σκοπιμότητα σταδιακής αποκέντρωσης των μονάδων που δεν εμπίπτουν στις προηγούμενες περιπτώσεις και δεν έχουν άμεση ανάγκη μητροπολιτικού περιβάλλοντος, πλην εξωστρεφών μονάδων εξαρτώμενων από υπερτοπική μεταφορική υπο-

δομή (λιμάνι, σιδηρόδρομος ...). Οι πιέσεις στην αγορά εργασίας (σημείο 8) επιβάλλουν προσεκτική προσέγγιση αλλά όχι αδράνεια, λαμβανομένου υπόψη ότι η Νομαρχία έχει σήμερα πολλαπλές αναπτυξιακές προοπτικές.

Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Στο πλαίσιο των περιφερειακών κατευθύνσεων, διατηρούνται τα υφιστάμενα ισχυρά στοιχεία της χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας. Προτεραιότητα λαμβάνει ο εκσυγχρονισμός του φθίνοντος βιομηχανικού ιστού στην κατεύθυνση σύγχρονων δραστηριοτήτων σε κλάδους αιχμής και καινοτομίας μέσω του μετασχηματισμού-δικτύωσης των υφισταμένων μονάδων ή/και προσέλκυσης νέων. Αποσυμφόρηση των αστικοποιημένων περιοχών από συμβατικές μονάδες, ενώ ειδικότερα η ευρύτερη παραλιακή ζώνη Δραπετσώνας προσανατολίζεται στον τριτογενή τομέα αιχμής. Στα νησιά, ο παραγωγικός προσανατολισμός είναι διαφορετικός και η μεταποίηση θα αφορά την τοπική εξυπηρέτηση.

Οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας: Με κριτήρια χωρικού σχεδιασμού και λαμβανομένης υπόψη της έλλειψης πρακτικά οργανωμένων υποδοχέων, υπάρχει πολύ μεγάλη ανάγκη αύξησης της προσφοράς οργανωμένων, πολεοδομούμενων κυρίως, υποδοχέων, (α) για νέες μονάδες, (β) για την οργάνωση υφιστάμενων άτυπων συγκεντρώσεων, και (γ) και για μετεγκαταστάσεις. Υπογραμμίζεται ιδιαίτερα η άμεση ανάγκη οργάνωσης υφιστάμενων συγκεντρώσεων καθώς και η κάλυψη υφιστάμενων μεγάλων μονάδων που από τη φύση τους είναι κλίμακας αυτοτελούς οργανωμένου υποδοχέα. Θα πρέπει να γίνει συστηματική προσπάθεια για την κάλυψη μέρους, τουλάχιστον, των αναγκών. Υπογραμμίζεται, επίσης, ότι η περιοχή είναι ιδιαίτερα κατάλληλη για τη χωροθέτηση πολυτομεακών υποδοχέων (εφοδιαστική, χονδρεμπόριο,) σύμφωνα με τις σχετικές περιφερειακές κατευθύνσεις.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις της βιομηχανίας: Εξαιρετικά έντονες. Ανάγκη ειδικών μέτρων σε συνάρτηση με τις απαιτήσεις του έντονα αστικοποιημένου περιβάλλοντος (ηπειρωτικό τμήμα). Η ύπαρξη σημαντικού αριθμού μονάδων Σεβέζο επιβάλλει, εξάλλου, πρόσθετα ειδικά μέτρα (προετοιμασία Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.).

Πολιτική για τις περιοχές με ιδιαίτερα χαμηλή παρουσία βιομηχανίας (ενδονομαρχιακές ανισότητες): Πολιτική τύπου 1, που πρέπει να λάβει υπόψη της το διαφορετικό ρόλο των διαφόρων περιοχών στο διατομεακό καταμερισμό εργασίας στο εσωτερικό της Μ.Π.Α., καθώς και την ανάγκη συνολικής αποκέντρωσης από τη Μ.Π.Α.. Μερική μετατόπιση τις βιομηχανικής βάσης προς τις λιγότερο αναπτυγμένες βιομηχανικά περιοχές είναι ιδιαίτερα επιθυμητή, για την εκτόνωση των έντονων πιέσεων στη σημερινή ζώνη συγκέντρωσης. Στις νησιώτικες περιοχές, πολιτική τύπου 11.

Βιομηχανία και αγορά εργασίας: Πολιτική τύπου 1, κατ' αρχήν. Ισχυρή πολιτική κατάρτισης για την προσαρμογή του εργατικού δυναμικού στις κλαδικές προτεραιότητες. Επαγρύπνηση για εντοπισμένα φαινόμενα γρήγορης απώλειας σημαντικού αριθμού θέσεων εργασίας, που θα απαιτήσουν έκτακτα μέτρα.

Παράρτημα ΙΙ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥΣ ΥΠΟΔΟΧΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Οι ανάγκες δημιουργίας νέων οργανωμένων υποδοχέων της βιομηχανίας σε επίπεδο περιφέρειας, με χρονικό ορίζοντα το έτος ολοκλήρωσης των δράσεων της προγραμματικής περιόδου 2007-2013, εκτιμώνται ενδεικτικά σε επίπεδο Περιφέρειας στον πιο κάτω πίνακα (στήλη 1), με αντίστοιχα ενδεικτική κατανομή ανά τάξη μεγέθους υποδοχέων (στήλες 2, 3 και 4).

Περιφέρεια	Ενδεικτικό μέγεθος (στρ.)	Ενδεικτική κατανομή ανά μέγεθος υποδοχέα		
		Μικροί (περ. 100 στρ.	Μεσαίοι (περί τα 300 στρ.)	Μεγάλοι (1.000 και άνω στρ.
	(1)	(2)	(3)	(4)
Αττικής	7.500	22-26	4-6	3-4
Ηπείρου	1.200	3-6	0-1	0-1
Θεσσαλίας	4.400	7-8	1-3	2-3
Στερεάς Ελλάδας	4.500	5-7	2-3	3
Β. Αιγαίου	400	2-4	0-1	0
Κρήτης	1.300	4-6	0-3	0-1
Ν. Αιγαίου	550	2-6	0-1	0
Αν. Μακεδονίας-Θράκης	4.700	10-12	3-5	2-3
Δ. Μακεδονίας	1.300	3-4	0-2	0-1
Κ. Μακεδονίας	8.450	16-18	5-6	4-5
Δ. Ελλάδας	1.800	3-5	1-2	1
Ιονίων Νήσων	300	2-3	0	0
Πελοποννήσου	2.500	3-5	1-2	1-2
Σύνολα	38.900	περ. 95	περ. 25	περ. 20

Σε επίπεδο Νομών, οι ανάγκες προσδιορίζονται με ποιοτικό τρόπο ως ακολούθως

	Ανάγκη απόλυτης στρεμματικής αύξησης	Ανάγκη σχετικής αύξησης ως ποσοστού των υφιστάμενων υποδοχέων
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	Πολύ υψηλή	Υψηλή
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	Υψηλή	Πολύ υψηλή
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Υψηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	Υψηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	Μέση	Μέση
ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ	Μέση	Μέση
ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ	Σχετικά χαμηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	Χαμηλή	Μέση
ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	Πολύ υψηλή	Αρκετά υψηλή
ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ	Μέση	Αρκετά υψηλή
ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	Μέση	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	Σχετικά χαμηλή	Μέση
ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	Πολύ υψηλή	Πολύ υψηλή
ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Υψηλή	Αρκετά υψηλή
ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	Μέση	Μέση
ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ	Σχετικά χαμηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	Χαμηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ	Σχετικά χαμηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ	Χαμηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ	Χαμηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	Μέση	Αρκετά υψηλή
ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	Μέση	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ	Σχετικά χαμηλή	Μέση
ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	Χαμηλή	Περιορισμένη
ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	Μέση	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ	Σχετικά χαμηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΟΠΗΣ	Πολύ υψηλή	Μέση
ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ	Μέση	Αρκετά υψηλή
ΝΟΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ	Μέση	Αρκετά υψηλή
ΝΟΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ	Μέση	Μέση
ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ	Μέση	Περιορισμένη
ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ	Μέση	Υψηλή
ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	Μέση	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ	Σχετικά χαμηλή	Περιορισμένη
ΝΟΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	Χαμηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Πολύ υψηλή	Αρκετά υψηλή
ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ	Υψηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ	Μέση	Αρκετά υψηλή
ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ	Μέση	Μέση
ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΗΣ	Μέση	Περιορισμένη
ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	Μέση	Υψηλή
ΝΟΜΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ	Σχετικά χαμηλή	Περιορισμένη
ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΙΑΣ	Υψηλή	Μέση
ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ	Μέση	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜ. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Μέση	Περιορισμένη
ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Σχετικά χαμηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	Χαμηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]

	Ανάγκη απόλυτης στρεμματικής αύξησης	Ανάγκη σχετικής αύξησης ως ποσοστού των υφιστάμενων υποδοχέων
ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	Χαμηλή	Αρκετά υψηλή
ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Χαμηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	Υψηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	Μέση	Μέση
ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	Μέση	[Δεν λειτουργούν σήμερα]
ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	Σχετικά χαμηλή	Περιορισμένη
ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	Σχετικά χαμηλή	[Δεν λειτουργούν σήμερα]

Οι εκτιμήσεις έχουν λάβει υπόψη τη βιομηχανική δυναμική των διαφόρων περιοχών, τους υφιστάμενους υποδοχείς, και τις κατευθύνσεις του Ειδικού Πλαισίου. Προσδιορίζουν επιθυμητά μεγέθη αναφοράς, η επίτευξη των οποίων θα συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων του Ειδικού Πλαισίου που συνδέονται με την αντιμετώπιση των σημερινών αδυναμιών του καθεστώτος χωροθέτησης της βιομηχανίας. Αθροιστικά σε επίπεδο χώρας, οι εκτιμήσεις για νέους οργανωμένους υποδοχείς είναι της τάξης των σε 40.000 στρ. περίπου, που αντιστοιχούν σε αύξηση κατά περίπου 80-85% του σημερινού αντίστοιχου μεγέθους. Λαμβανομένου υπόψη ότι ένα σημαντικό ποσοστό των θεσμοθετημένων οργανωμένων υποδοχέων δεν έχει ακόμα ενεργοποιηθεί, η συνολική χωρητικότητα οργανωμένων υποδοχέων που προκύπτει επιτρέπει τουλάχιστον τριπλασιασμό του μεριδίου των οργανωμένων υποδοχέων στο σύνολο των απασχολούμενων στη βιομηχανία.

Χρονικός ορίζοντας αναφοράς των εκτιμήσεων είναι το έτος ολοκλήρωσης των δράσεων της προγραμματικής περιόδου 2007-2013. Είναι σημαντικό, μέχρι το 2011 να έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες για την υλοποίηση υποδοχέων που θα αντιστοιχούν σε σημαντικό ποσοστό των εκτιμήσεων, και να έχει υλοποιηθεί ένα μικρότερο ποσοστό. Οι εκτιμήσεις δεν έχουν, ωστόσο, χαρακτήρα άκαμπτων στόχων και πρέπει να αναπροσαρμόζονται τακτικά, συναρτήσει της πορείας των οργανωμένων υποδοχέων και των γενικότερων εξελίξεων της βιομηχανίας.

Για τη δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων είναι αναγκαία η συμμετοχή της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, αλλά παράλληλα απαιτούνται ισχυρές πρωτοβουλίες του δημόσιου τομέα, στα εξής πεδία: (α) Άμεση προώθηση των κατευθύνσεων θεσμικού χαρακτήρα του Ειδικού Πλαισίου που αφορούν τη μεταρρύθμιση των καθεστώτων χωροθέτησης και τη σημαντική αύξηση της ελκυστικότητας της οργανωμένης χωροθέτησης, (β) Συστηματική προώθηση υποδομών υποστηρικτικών των οργανωμένων υποδοχέων, και (γ) Ενεργητική συμμετοχή του δημοσίου στη δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων, και ιδίως στις περιοχές στις οποίες δεν παρατηρείται επαρκής κινητοποίηση του ιδιωτικού τομέα, με τη χρήση μεταξύ άλλων του θεσμικού πλαισίου περί Σ.Δ.Ι.Τ. ή/και συμβάσεων παραχώρησης. Για τη συντονισμένη προώθηση των πρωτοβουλιών αυτών, είναι σκόπιμη η κατάρτιση ενός «Ειδικού Προγράμματος για την προώθηση των οργανωμένων υποδοχέων της βιομηχανίας».

Παράρτημα ΙΙΙ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ν. 2742/1999.

Πρέπει να εξεταστούν οι πιο κάτω τροποποιήσεις ή συμπληρώσεις του ν. 2742/1999:

1. Να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή του άρθρου 3 του ν. 2742/99 για την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που αφορούν στην εξειδίκευση κατευθύνσεων και ρυθμίσεων σχεδιασμού που απορρέουν από τα Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού του άρθρου 7 του προαναφερόμενου νόμου.

2. Πρόβλεψη οι κατευθύνσεις των Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης κατισχύουν αντίθετων κατευθύνσεων Περιφερειακών Πλαισίων που έχουν εγκριθεί προγενέστερα.

Παράρτημα IV

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

1. Ενεργοποίηση του Εθνικού Δικτύου Πληροφοριών για το Χωροταξικό Σχεδιασμό, με ενσωμάτωση και μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής του Ειδικού Πλαισίου για τη Βιομηχανία. Ο μηχανισμός, θα πρέπει να συλλέγει τα αναγκαία στοιχεία, να τα επεξεργάζεται και να παράγει δείκτες παρακολούθησης, να παρακολουθεί τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και στην οργάνωση του χώρου και να εντοπίζει απρόβλεπτες επιπτώσεις, προτείνοντας και διορθωτικά μέτρα, και να συντάσσει εκθέσεις παρακολούθησης και αξιολόγησης όπως προβλέπει η κείμενη νομοθεσία. Επίσης, ο μηχανισμός αυτός θα ενσωματώνει και Χωρικό Παρατηρητήριο της Βιομηχανίας. Το Παρατηρητήριο αυτό πρέπει να καταγράφει τις μονάδες που λαμβάνουν Άδεια Εγκατάστασης, Άδεια Λειτουργίας, Π.Π.Ε.Α., Ε.Π.Ο., και Άδεια Οικοδόμησης με βάση τους όρους δόμησης που αφορούν τη βιομηχανία, αξιοποιώντας τα τυχόν διαθέσιμα στοιχεία από τις αρμόδιες υπηρεσίες Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., ΥΠ.ΑΝ. ή άλλων Υπουργείων, καθώς και τους οργανωμένους υποδοχείς και τις ζώνες γενικών χρήσεων βιομηχανικού χαρακτήρα στα Γ.Π.Σ. - Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π., να παρακολουθεί την πορεία τους, και να προβαίνει και σε δειγματοληπτικές έρευνες σε βάθος. Ένα τέτοιο Παρατηρητήριο πρέπει, κατ' αρχήν, να αποτελέσει υποσύνολο ενός λειτουργικού ευρύτερου Παρατηρητηρίου Χωρικής Ανάπτυξης, με αφετηρία τους υπάρχοντες σχετικούς μηχανισμούς στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και το προβλεπόμενο από το ν. 2742/99 Εθνικό Δίκτυο Πληροφοριών για το Χωροταξικό Σχεδιασμό.

2. Πρέπει να ενδυναμωθούν σημαντικά οι μηχανισμοί εφαρμογής της πολιτικής χρήσεων γης. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να εξεταστεί η εισαγωγή στην ελληνική νομοθεσία άδειας ή έγκρισης χωροθέτησης, μέσω της οποίας θα ελέγχονται οι αλλαγές χρήσεων γης σε επίπεδο γηπέδου, κτηρίου ή τμήματός τους, ανάλογα με την περίπτωση, η οποία θα λειτουργεί συμπληρωματικά προς την περιβαλλοντική αδειοδότηση. Εναλλακτικά, μπορεί να ενδυναμωθεί το τμήμα της περιβαλλοντικής αδειοδότησης που αφορά τις χρήσεις γης.

3. Πρέπει να δημιουργηθεί βάση δεδομένων για το σύνολο των μονάδων που υπάγονται στην υπ' αριθμ. 5697/590 κοινή υπουργική απόφαση («Σεβέζο»).

4. Πρέπει να εξεταστεί η επαναφορά της Απογραφής Καταστημάτων από την Ε.Σ.Υ.Ε., που έχει διακοπεί από το 1988, γιατί αυτή παρείχε στοιχεία εξαιρετικά σημαντικά (με επίπεδο αναφοράς τον τόπο εγκατάστασης των οικονομικών δραστηριοτήτων και όχι τον τόπο κατοικίας) για το χωρικό και αναπτυξιακό σχεδιασμό. Μια τέτοια Απογραφή (ανά 5ετία ή 10ετία) θα πρέπει να συντονιστεί με τις ετήσιες έρευνες απασχόλησης.

Παράρτημα V

ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ

Σύμπλεγμα 1

Κωδικός κλάδου	**Ονομασία κλάδου**
22	Εκτυπώσεις - Εκδόσεις
23	Παράγωγα πετρελαίου και άνθρακα
24	Χημικά προϊόντα
27	Βασικά μέταλλα
28	Κατασκευή τελικών προϊόντων εκ μετάλλου
29	Μηχανήματα και είδη εξοπλισμού
31	Ηλεκτρικές μηχανές, συσκευές, κ.λπ.
33	Ιατρικά όργανα και όργανα ακριβείας
36	Έπιπλα - Λοιπές βιομηχανίες

Σύμπλεγμα 2

Κωδικός κλάδου	**Ονομασία κλάδου**
22	Εκτυπώσεις - Εκδόσεις
24	Χημικά προϊόντα
29	Μηχανήματα και είδη εξοπλισμού
30	Μηχανές γραφείου - Ηλεκτρονική Υπολογιστές
32	Συσκευές ραδιοφωνίας, τηλεόρασης και επικοινωνιών

Σύμπλεγμα 3

Κωδικός κλάδου	**Ονομασία κλάδου**
21	Χαρτί και προϊόντα από χαρτί
26	Μη μεταλλικά ορυκτά
28	Κατασκευή τελικών προϊόντων εκ μετάλλου

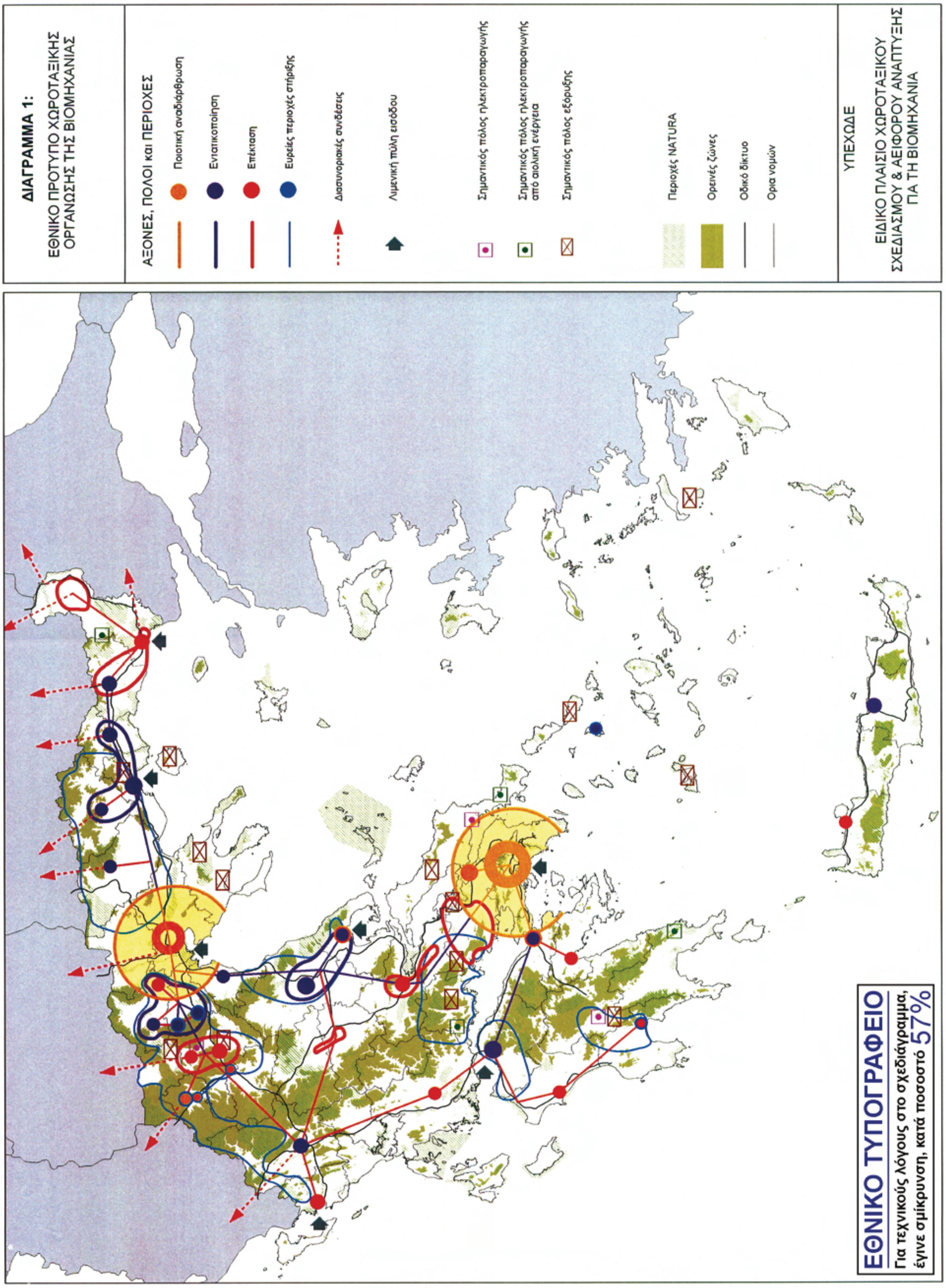
Σύμπλεγμα 4

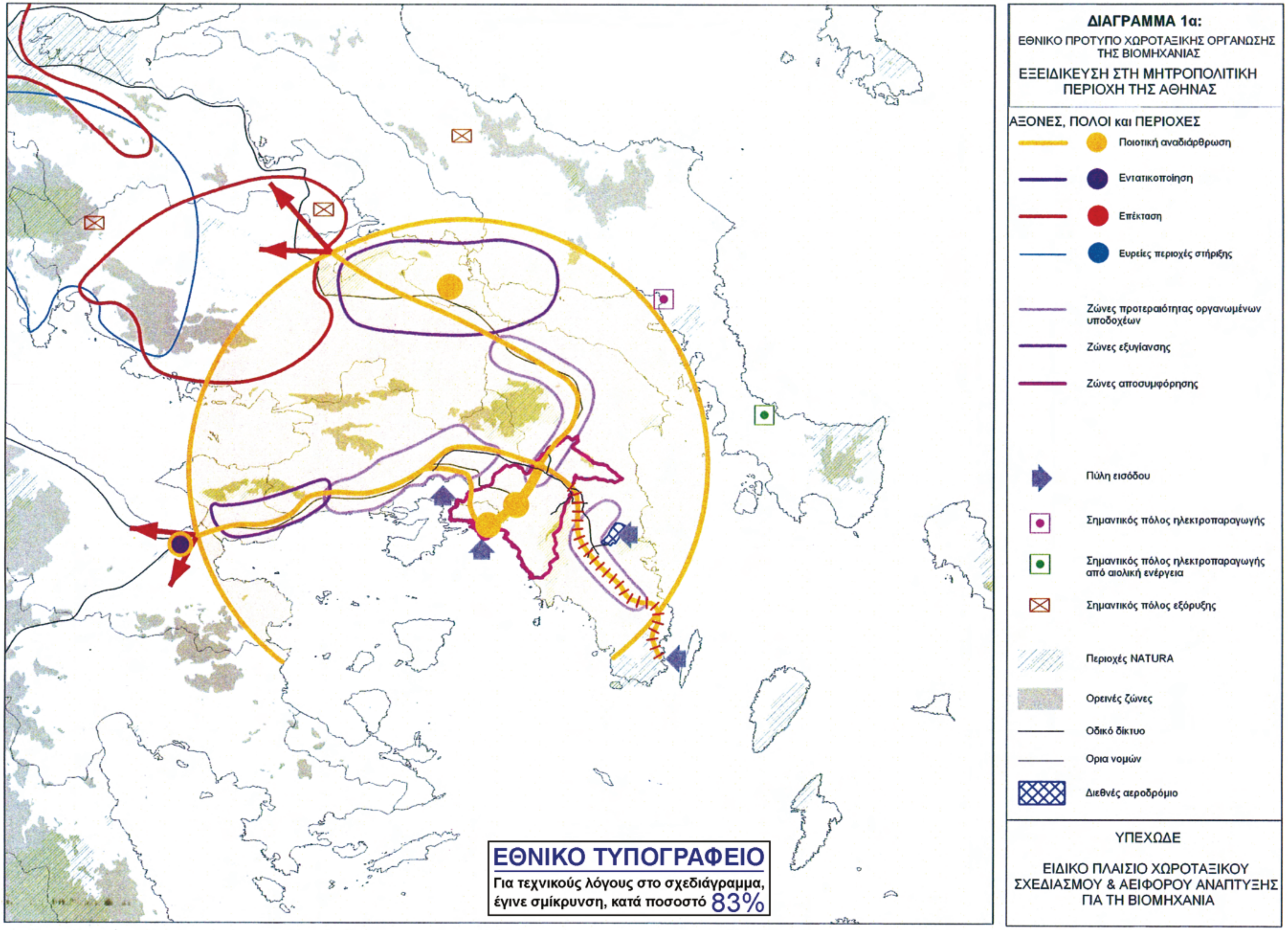
Κωδικός κλάδου	**Ονομασία κλάδου**
15	Τρόφιμα - Ποτά
17	Κλωστοϋφαντουργικές ύλες

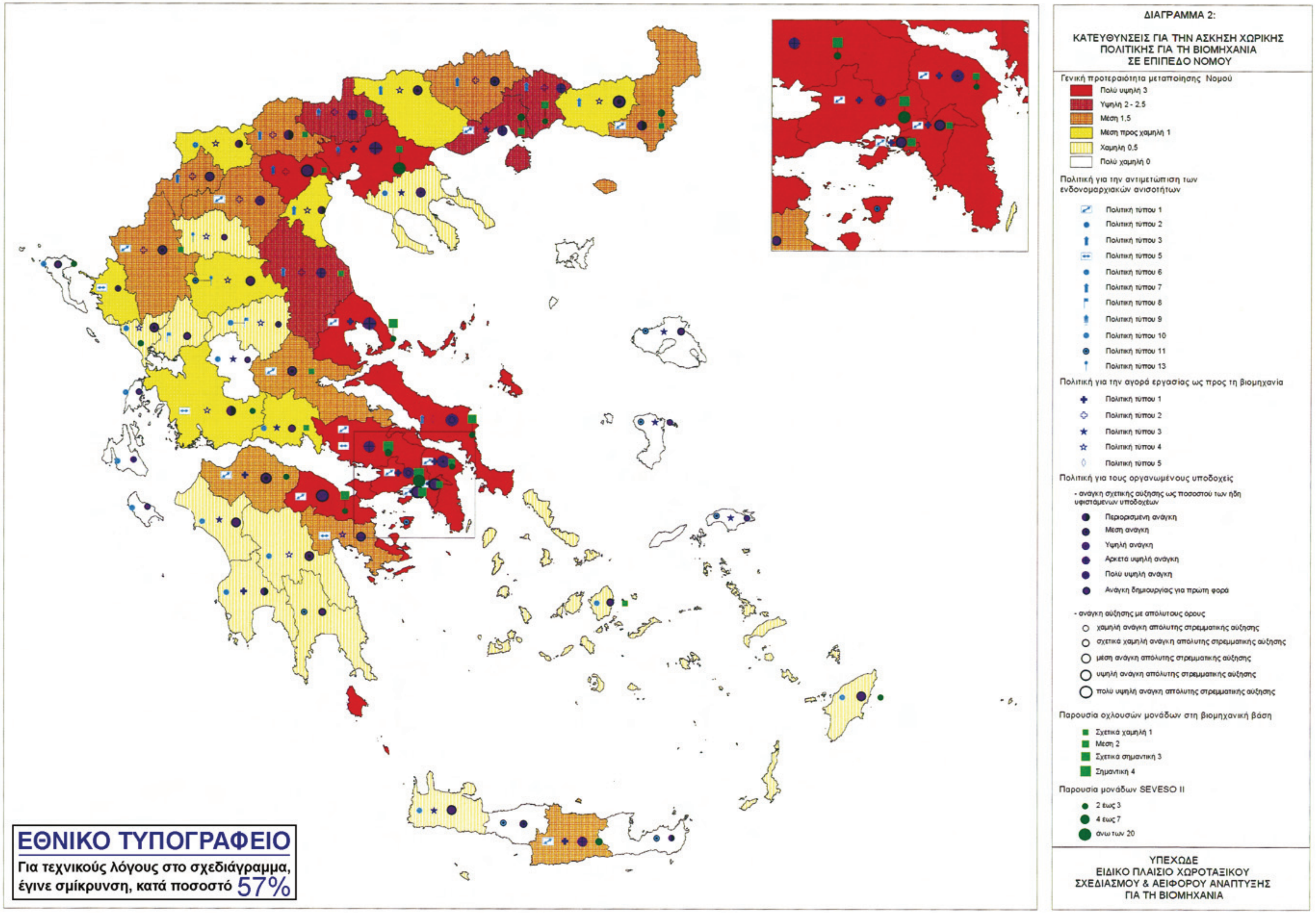
Παράρτημα VI

Συντομογραφίες

Α.Γ.Υ.Π.	Αγροτική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας
Α.Ε.Π.	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Α.Π.Ε.	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
Β.Ε.ΠΕ.	Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές
ΒΙΟ.ΠΑ.	Βιοτεχνικό Πάρκο
ΒΙ.ΠΑ.	Βιομηχανικό πάρκο
ΒΙ.ΠΕ.	Βιομηχανικές Περιοχές
Γ.Π.Σ.	Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Π.	Ειδικό Πλαίσιο
Ε.Σ.Π.Α.	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
Ε.Τ.Α.	Έρευνας Τεχνολογίας και Ανάπτυξης
Ζ.Ο.Ε.	Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου
Ζ.Ε.Π.	Ζώνες Ειδικής Προστασίας
Μ.Κ.Α.	Μονάδες Καθαρισμού Ακαθάρτων
Μ.Μ.Ε.	Μικρο Μεσαίες Επιχειρήσεις
Μ.Ο.	Μέση Όχληση
Μ.Π.Α.	Μητροπολιτική Περιοχή Αθήνας
Μ.Π.Θ.	Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης
ΝΑ.ΒΙ.ΠΕ.	Ναυτική Βιομηχανική Περιοχή
Ν.Ε.ΧΩ.Π.	Νομαρχιακή Επιτροπή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος
Ο.Π.Α.Π.	Ονομασίας Προέλευσης Ανώτερης Ποιότητας
Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Γ.Ε.	Προστατευόμενη Γεωργικής Ένδειξη
Π.Ε.Ρ.ΠΟ.	Περιοχή Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδόμησης
Π.Μ.Ε.	Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις
Π.Ο.	Περιβαλλοντικοί Όροι
Π.Ο.Π.	Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης
Π.Ο.Τ.Α.	Περιοχή Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης
Π.Ο.Α.Π.Δ.	Περιοχή Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων
Π.Π.Ε.	Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
Π.Π.Ε.Α.	Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση
Π.Σ.Θ.	Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης
Ρ.Σ.Α.	Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας
Ρ.Σ.Θ.	Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης
Σ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.	Σχέδιο Αντιμετώπισης Τεχνολογικών Ατυχημάτων Μεγάλης Έκτασης
Σ.Δ.	Συντελεστής Δόμησης
Σ.Δ.Ι.Τ.	Συμπράξεις Δημοσίου -Ιδιωτικού Τομέα
Σ.Ο.	Συντελεστής κατ' Όγκο εκμετάλλευσης
Σ.Μ.Π.Ε.	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.	Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης
Υ.Ο.	Υψηλής Όχλησης
Χ.Ο.	Χαμηλής Όχλησης

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1:
ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΑΞΟΝΕΣ, ΠΟΛΟΙ και ΠΕΡΙΟΧΕΣ
Ποιοτική αναδιάρθρωση
Εντατικοποίηση
Επέκταση
Ευρείες περιοχές στήριξης
Διασυνοριακές συνδέσεις
Λιμενική πύλη εισόδου
Σημαντικός πόλος ηλεκτροπαραγωγής
Σημαντικός πόλος ηλεκτροπαραγωγής από αιολική ενέργεια
Σημαντικός πόλος εξόρυξης
Περιοχές NATURA
Ορεινές ζώνες
Οδικό δίκτυο
Όρια νομών
ΥΠΕΧΩΔΕ
ΕΙΔΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ
ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα, έγινε σμίκρυνση, κατά ποσοστό 57%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1α:
ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
ΑΞΟΝΕΣ, ΠΟΛΟΙ και ΠΕΡΙΟΧΕΣ
Ποιοτική αναδιάρθρωση
Εντατικοποίηση
Επέκταση
Ευρείες περιοχές στήριξης
Ζώνες προτεραιότητας οργανωμένων υποδοχέων
Ζώνες εξυγίανσης
Ζώνες αποσυμφόρησης
Πύλη εισόδου
Σημαντικός πόλος ηλεκτροπαραγωγής
Σημαντικός πόλος ηλεκτροπαραγωγής από αιολική ενέργεια
Σημαντικός πόλος εξόρυξης
Περιοχές NATURA
Ορεινές ζώνες
Οδικό δίκτυο
Ορια νομών
Διεθνές αεροδρόμιο
ΥΠΕΧΩΔΕ
ΕΙΔΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ
ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα, έγινε σμίκρυνση, κατά ποσοστό 83%

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα, έγινε σμίκρυνση, κατά ποσοστό 57%

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227 **23104 23956**
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Ευριπίδου 63 **210 4135228**
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327 **2610 638109**
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο **26510 87215**
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1 **25310 22858**
ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο **2410 597449**
ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13 **26610 89122**
ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πεδιάδος 2 **2810 300781**
ΜΥΤΙΛΗΝΗ - Πλ. Κωνσταντινουπόλεως 1 **22510 46654**

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή

- Για τα Φ.Ε.Κ. από 1 μέχρι 16 σελίδες σε 1 €, προσαυξανόμενη κατά 0,20 € για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα Φ.Ε.Κ. σε 0,15 € ανά σελίδα.

Σε μορφή DVD/CD

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α΄	150 €	40 €	15 €
Β΄	300 €	80 €	30 €
Γ΄	50 €	-	-
Υ.Ο.Δ.Δ.	50 €	-	-
Δ΄	110 €	30 €	-

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α.Α.Π.	110 €	30 €	-
Ε.Β.Ι.	100 €	-	-
Α.Ε.Δ.	5 €	-	-
Δ.Δ.Σ.	200 €	-	20 €
Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και **Γ.Ε.ΜΗ.**	-	-	100 €

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή και μέχρι 100 σελίδες, σε 5 € προσαυξανόμενη κατά 1 € ανά 50 σελίδες.
- Η τιμή πώλησης σε μορφή cd-rom/dvd, δημοσιευμάτων μιας εταιρείας στο τεύχος Α.Ε.-Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ. σε 5 € ανά έτος.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ Φ.Ε.Κ.: Τηλεφωνικά: 210 4071010 - fax: 210 4071010 - internet: http://www.et.gr

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Έντυπη μορφή	Ψηφιακή Μορφή
Α΄	225 €	190 €
Β΄	320 €	225 €
Γ΄	65 €	Δωρεάν
Υ.Ο.Δ.Δ.	65 €	Δωρεάν
Δ΄	160 €	80 €
Α.Α.Π.	160 €	80 €
Ε.Β.Ι.	65 €	33 €

Τεύχος	Έντυπη μορφή	Ψηφιακή Μορφή
Α.Ε.Δ.	10 €	Δωρεάν
Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και **Γ.Ε.ΜΗ.**	2.250 €	645 €
Δ.Δ.Σ.	225 €	95 €
Α.Σ.Ε.Π.	70€	Δωρεάν
Ο.Π.Κ.	-	Δωρεάν
Α΄+ Β΄+ Δ΄ + Α.Α.Π.	-	450 €

- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές ταχυδρομικά, με την επιβάρυνση των 70 €, ποσό το οποίο αφορά τα ταχυδρομικά έξοδα.
- Για την παροχή πρόσβασης μέσω διαδικτύου σε Φ.Ε.Κ. προηγουμένων ετών και συγκεκριμένα στα τεύχη: **α)** Α, Β, Δ, Α.Α.Π., Ε.Β.Ι. και Δ.Δ.Σ., η τιμή προσαυξάνεται, πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής του 2007, κατά 40 € ανά έτος και ανά τεύχος και **β)** για το τεύχος Α.Ε.-Ε.Π.Ε. & Γ.Ε.ΜΗ., κατά 60 € ανά έτος παλαιότητας.

* Η καταβολή γίνεται σε όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Το πρωτότυπο διπλότυπο (έγγραφο αριθμ. πρωτ. 9067/28.2.2005 2η Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου) με φροντίδα των ενδιαφερομένων, πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο (Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32 Αθήνα).
* Σημειώνεται ότι φωτοαντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές Επιταγές για την εξόφληση της συνδρομής, δεν γίνονται δεκτά και θα επιστρέφονται.
* Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μέλη της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίου Τύπου Αθηνών και Επαρχίας, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, η Ε.Σ.Η.Ε.Α., τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά Όργανα και οι τριτοβάθμιες επαγγελματικές ενώσεις δικαιούνται έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) επί της ετήσιας συνδρομής (τρέχον έτος + παλαιότητα).
* Το ποσό υπέρ Τ.Α.Π.Ε.Τ. [5% επί του ποσού συνδρομής (τρέχον έτος + παλαιότητα)], καταβάλλεται ολόκληρο (Κ.Α.Ε. 3512) και υπολογίζεται πριν την έκπτωση.
* Στην Ταχυδρομική συνδρομή του τεύχους Α.Σ.Ε.Π. δεν γίνεται έκπτωση.

Πληροφορίες για δημοσιεύματα που καταχωρούνται στα Φ.Ε.Κ. στο τηλ.: 210 5279000.
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.: Μάρνη 8 τηλ.: 210 8220885, 210 8222924, 210 5279050.
Οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα ελεύθερης ανάγνωσης των δημοσιευμάτων που καταχωρούνται σε όλα τα τεύχη της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως πλην εκείνων που καταχωρούνται στο τεύχος Α.Ε.-Ε.Π.Ε και Γ.Ε.ΜΗ., από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr).

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08:00 μέχρι 13:00

15001511304090068

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http://www.et.gr – e-mail: webmaster.et@et.gr